॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಸಂಯುತ್ತನಿಕಾಯೋ

ಸಗಾಥಾವಗ್ಗೋ

೧. ದೇವತಾಸಂಯುತ್ತಂ

೧. ನಳವಗ್ಗೋ

೧. ಓಘತರಣಸುತ್ತಂ

೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರಾ ದೇವತಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "'ಕಥಂ ನು ತ್ವಂ, ಮಾರಿಸ, ಓಘಮತರೀ'ತಿ? 'ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠಂ ಖ್ವಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಅನಾಯೂಹಂ ಓಘಮತರಿ'ನ್ತಿ। 'ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಮಾರಿಸ, ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠಂ ಅನಾಯೂಹಂ ಓಘಮತರೀ'ತಿ? 'ಯದಾಖ್ವಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಸನ್ತಿಟ್ಠಾಮಿ ತದಾಸ್ಸು ಸಂಸೀದಾಮಿ ; ಯದಾಖ್ವಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಆಯೂಹಾಮಿ ತದಾಸ್ಸು ನಿಬ್ಬುಯ್ಹಾಮಿ [ನಿವುಯ್ಹಾಮಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)]। ಏವಂ ಖ್ವಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠಂ ಅನಾಯೂಹಂ ಓಘಮತರಿ'"ನ್ತಿ।

"ಚಿರಸ್ಸಂ ವತ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಂ।
ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠಂ ಅನಾಯೂಹಂ, ತಿಣ್ಣಂ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕ"ನ್ತಿ॥ –

ಇದಮವೋಚ ಸಾ ದೇವತಾ। ಸಮನುಞ್ಞೋ ಸತ್ಥಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ – "ಸಮನುಞ್ಞೋ ಮೇ ಸತ್ಥಾ"ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೨. ನಿಮೋಕ್ಖಸುತ್ತಂ

೨. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರಾ ದೇವತಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ –

"ಜಾನಾಸಿ ನೋ ತ್ವಂ, ಮಾರಿಸ, ಸತ್ತಾನಂ ನಿಮೋಕ್ಖಂ ಪಮೋಕ್ಖಂ ವಿವೇಕ"ನ್ತಿ?

"ಜಾನಾಮಿ ಖ್ವಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಸತ್ತಾನಂ ನಿಮೋಕ್ಖಂ ಪಮೋಕ್ಖಂ ವಿವೇಕ"ನ್ತಿ।

"ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಮಾರಿಸ, ಜಾನಾಸಿ ಸತ್ತಾನಂ ನಿಮೋಕ್ಖಂ ಪಮೋಕ್ಖಂ ವಿವೇಕ"ನ್ತಿ?

“ನನ್ದೀಭವಪರಿಕ್ಖಯಾ [ನನ್ದಿಭವಪರಿಕ್ಖಯಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ಸಞ್ಞಾವಿಞ್ಞಾಣಸಙ್ಖಯಾ, ವೇದನಾನಂ ನಿರೋಧಾ ಉಪಸಮಾ - ಏವಂ ಖ್ವಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಜಾನಾಮಿ ಸತ್ತಾನಂ ನಿಮೋಕ್ಖಂ ಪಮೋಕ್ಖಂ ವಿವೇಕ”ನ್ತಿ।

೩. ಉಪನೀಯಸುತ್ತಂ

೩. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ಉಪನೀಯತಿ ಜೀವಿತಮಪ್ಪಮಾಯು,
ಜರೂಪನೀತಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ತಾಣಾ।
ಏತಂ ಭಯಂ ಮರಣೇ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ,
ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕಯಿರಾಥ ಸುಖಾವಹಾನೀ”ತಿ॥

“ಉಪನೀಯತಿ ಜೀವಿತಮಪ್ಪಮಾಯು,
ಜರೂಪನೀತಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ತಾಣಾ।
ಏತಂ ಭಯಂ ಮರಣೇ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ,
ಲೋಕಾಮಿಸಂ ಪಜಹೇ ಸನ್ತಿಪೇಕ್ಖೋ”ತಿ॥

೪. ಅಚ್ಚೇನ್ತಿಸುತ್ತಂ

೪. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ಅಚ್ಚೇನ್ತಿ ಕಾಲಾ ತರಯನ್ತಿ ರತ್ತಿಯೋ,
ವಯೋಗುಣಾ ಅನುಪುಬ್ಬಂ ಜಹನ್ತಿ।
ಏತಂ ಭಯಂ ಮರಣೇ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ,
ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕಯಿರಾಥ ಸುಖಾವಹಾನೀ”ತಿ॥

“ಅಚ್ಚೇನ್ತಿ ಕಾಲಾ ತರಯನ್ತಿ ರತ್ತಿಯೋ,
ವಯೋಗುಣಾ ಅನುಪುಬ್ಬಂ ಜಹನ್ತಿ।
ಏತಂ ಭಯಂ ಮರಣೇ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ,
ಲೋಕಾಮಿಸಂ ಪಜಹೇ ಸನ್ತಿಪೇಕ್ಖೋ”ತಿ॥

೫. ಕತಿಛಿನ್ದಸುತ್ತಂ

೫. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ಕತಿ ಛಿನ್ದೇ ಕತಿ ಜಹೇ, ಕತಿ ಚುತ್ತರಿ ಭಾವಯೇ।
ಕತಿ ಸಙ್ಗಾತಿಗೋ ಭಿಕ್ಖು, ಓಘತಿಣ್ಣೋತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

“ಪಞ್ಚ ಛಿನ್ದೇ ಪಞ್ಚ ಜಹೇ, ಪಞ್ಚ ಚುತ್ತರಿ ಭಾವಯೇ।
ಪಞ್ಚ ಸಙ್ಗಾತಿಗೋ ಭಿಕ್ಖು, ಓಘತಿಣ್ಣೋತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

೬. ಜಾಗರಸುತ್ತಂ

೬. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ಕತಿ ಜಾಗರತಂ ಸುತ್ತಾ, ಕತಿ ಸುತ್ತೇಸು ಜಾಗರಾ।
ಕತಿಭಿ [ಕತೀಹಿ (ಸೀ॰)] ರಜಮಾದೇತಿ, ಕತಿಭಿ [ಕತೀಹಿ (ಸೀ॰)] ಪರಿಸುಜ್ಝತೀ”ತಿ॥

“ಪಞ್ಚ ಜಾಗರತಂ ಸುತ್ತಾ, ಪಞ್ಚ ಸುತ್ತೇಸು ಜಾಗರಾ।
ಪಞ್ಚಭಿ [ಪಞ್ಚಹಿ (ಸೀ॰)] ರಜಮಾದೇತಿ, ಪಞ್ಚಭಿ [ಪಞ್ಚಹಿ (ಸೀ॰)] ಪರಿಸುಜ್ಝತೀ”ತಿ॥

೭. ಅಪ್ಪಟಿವಿದಿತಸುತ್ತಂ

೭. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ಯೇಸಂ ಧಮ್ಮಾ ಅಪ್ಪಟಿವಿದಿತಾ, ಪರವಾದೇಸು ನೀಯರೇ [ನಿಯ್ಯರೇ (ಕ॰)]।
ಸುತ್ತಾ ತೇ ನಪ್ಪಬುಜ್ಝನ್ತಿ, ಕಾಲೋ ತೇಸಂ ಪಬುಜ್ಝಿತು”ನ್ತಿ॥

“ಯೇಸಂ ಧಮ್ಮಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದಿತಾ, ಪರವಾದೇಸು ನ ನೀಯರೇ।
ತೇ ಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾ, ಚರನ್ತಿ ವಿಸಮೇ ಸಮ”ನ್ತಿ॥

೮. ಸುಸಮ್ಮುಟ್ಠಸುತ್ತಂ

೮. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ಯೇಸಂ ಧಮ್ಮಾ ಸುಸಮ್ಮುಟ್ಠಾ, ಪರವಾದೇಸು ನೀಯರೇ।
ಸುತ್ತಾ ತೇ ನಪ್ಪಬುಜ್ಝನ್ತಿ, ಕಾಲೋ ತೇಸಂ ಪಬುಜ್ಝಿತು”ನ್ತಿ॥

“ಯೇಸಂ ಧಮ್ಮಾ ಅಸಮ್ಮುಟ್ಠಾ, ಪರವಾದೇಸು ನ ನೀಯರೇ।
ತೇ ಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾ, ಚರನ್ತಿ ವಿಸಮೇ ಸಮ”ನ್ತಿ॥

೯. ಮಾನಕಾಮಸುತ್ತಂ

೯. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ನ ಮಾನಕಾಮಸ್ಸ ದಮೋ ಇಧತ್ಥಿ,
ನ ಮೋನಮತ್ಥಿ ಅಸಮಾಹಿತಸ್ಸ।
ಏಕೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರಂ ಪಮತ್ತೋ,
ನ ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಸ್ಸ ತರೇಯ್ಯ ಪಾರ”ನ್ತಿ॥

“ಮಾನಂ ಪಹಾಯ ಸುಸಮಾಹಿತತ್ತೋ,
ಸುಚೇತಸೋ ಸಬ್ಬಧಿ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ।
ಏಕೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ,

ಸ ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಸ್ಸ ತರೇಯ್ಯ ಪಾರ’’ನ್ತಿ॥

೧೦. ಅರಞ್ಞಸುತ್ತಂ

೧೦. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

‘‘ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರನ್ತಾನಂ, ಸನ್ತಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನಂ।
ಏಕಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಮಾನಾನಂ, ಕೇನ ವಣ್ಣೋ ಪಸೀದತೀ’’ತಿ॥

‘‘ಅತೀತಂ ನಾನುಸೋಚನ್ತಿ, ನಪ್ಪಜಪ್ಪನ್ತಿ ನಾಗತಂ।
ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇನ ಯಾಪೇನ್ತಿ, ತೇನ ವಣ್ಣೋ ಪಸೀದತಿ’’॥

‘‘ಅನಾಗತಪ್ಪಜಪ್ಪಾಯ, ಅತೀತಸ್ಸಾನುಸೋಚನಾ।
ಏತೇನ ಬಾಲಾ ಸುಸ್ಸನ್ತಿ, ನಳೋವ ಹರಿತೋ ಲುತೋ’’ತಿ॥

ನಳವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಓಘಂ ನಿಮೋಕ್ಖಂ ಉಪನೇಯ್ಯಂ, ಅಚ್ಚೇನ್ತಿ ಕತಿಛಿನ್ದಿ ಚ।
ಜಾಗರಂ ಅಪ್ಪಟಿವಿದಿತಾ, ಸುಸಮ್ಮುಟ್ಠಾ ಮಾನಕಾಮಿನಾ।
ಅರಞ್ಞೇ ದಸಮೋ ವುತ್ತೋ, ವಗ್ಗೋ ತೇನ ಪವುಚ್ಚತಿ॥

೨. ನನ್ದನವಗ್ಗೋ

೧. ನನ್ದನಸುತ್ತಂ

೧೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ‘‘ಭಿಕ್ಖವೋ’’ತಿ। ‘‘ಭದನ್ತೇ’’ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

‘‘ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತರಾ ತಾವತಿಂಸಕಾಯಿಕಾ ದೇವತಾ ನನ್ದನೇ ವನೇ ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಘಪರಿವುತಾ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಸಮಪ್ಪಿತಾ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಾ ಪರಿಚಾರಿಯಮಾನಾ [ಪರಿಚಾರಿಯಮಾನಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

‘‘ನ ತೇ ಸುಖಂ ಪಜಾನನ್ತಿ, ಯೇ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ ನನ್ದನಂ।
ಆವಾಸಂ ನರದೇವಾನಂ, ತಿದಸಾನಂ ಯಸಸ್ಸಿನ’’ನ್ತಿ॥

‘‘ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತರಾ ದೇವತಾ ತಂ ದೇವತಂ ಗಾಥಾಯ ಪಚ್ಚಭಾಸಿ –

‘‘ನ ತ್ವಂ ಬಾಲೇ ಪಜಾನಾಸಿ, ಯಥಾ ಅರಹತಂ ವಚೋ।
ಅನಿಚ್ಚಾ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಾ [ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ಉಪ್ಪಾದವಯಧಮ್ಮಿನೋ।

ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ತೇಸಂ ವೂಪಸಮೋ ಸುಖೋ"ತಿ॥

೩. ನನ್ದತಿಸುತ್ತಂ

೧೨. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ನನ್ದತಿ ಪುತ್ತೇಹಿ ಪುತ್ತಿಮಾ,
ಗೋಮಾ [ಗೋಮಿಕೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಗೋಹಿ ತಥೇವ ನನ್ದತಿ।
ಉಪಧೀಹಿ ನರಸ್ಸ ನನ್ದನಾ,
ನ ಹಿ ಸೋ ನನ್ದತಿ ಯೋ ನಿರೂಪಧೀ"ತಿ॥

"ಸೋಚತಿ ಪುತ್ತೇಹಿ ಪುತ್ತಿಮಾ,
ಗೋಮಾ ಗೋಹಿ ತಥೇವ ಸೋಚತಿ।
ಉಪಧೀಹಿ ನರಸ್ಸ ಸೋಚನಾ,
ನ ಹಿ ಸೋ ಸೋಚತಿ ಯೋ ನಿರೂಪಧೀ"ತಿ॥

೩. ನತ್ಥಿಪುತ್ತಸಮಸುತ್ತಂ

೧೩. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ನತ್ಥಿ ಪುತ್ತಸಮಂ ಪೇಮಂ, ನತ್ಥಿ ಗೋಸಮಿತಂ ಧನಂ।
ನತ್ಥಿ ಸೂರಿಯಸಮಾ [ಸುರಿಯಸಮಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಆಭಾ, ಸಮುದ್ದಪರಮಾ ಸರಾ"ತಿ॥

"ನತ್ಥಿ ಅತ್ತಸಮಂ ಪೇಮಂ, ನತ್ಥಿ ಧಞ್ಞಸಮಂ ಧನಂ।
ನತ್ಥಿ ಪಞ್ಞಾಸಮಾ ಆಭಾ, ವುಟ್ಠಿ ವೇ ಪರಮಾ ಸರಾ"ತಿ॥

೪. ಖತ್ತಿಯಸುತ್ತಂ

೧೪. "ಖತ್ತಿಯೋ ದ್ವಿಪದಂ ಸೇಟ್ಠೋ, ಬಲೀಬದ್ದೋ [ಬಲಿವದ್ದೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಬಲಿಬದ್ದೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ಚತುಪ್ಪದಂ।

ಕೋಮಾರೀ ಸೇಟ್ಠಾ ಭರಿಯಾನಂ, ಯೋ ಚ ಪುತ್ತಾನ ಪುಬ್ಬಜೋ"ತಿ॥

"ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ದ್ವಿಪದಂ ಸೇಟ್ಠೋ, ಆಜಾನೀಯೋ ಚತುಪ್ಪದಂ।
ಸುಸ್ಸೂಸಾ ಸೇಟ್ಠಾ ಭರಿಯಾನಂ, ಯೋ ಚ ಪುತ್ತಾನಮಸ್ಸವೋ"ತಿ॥

೫. ಸಣಮಾನಸುತ್ತಂ

೧೫. "ಠಿತೇ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೇ [ಮಜ್ಝನ್ತಿಕೇ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ಕಾಲೇ, ಸನ್ನಿಸೀವೇಸು ಪಕ್ಖಿಸು।

ಸಣತೇವ ಬ್ರಹಾರಞ್ಞಂ [ಮಹಾರಞ್ಞಂ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)], ತಂ ಭಯಂ ಪಟಿಭಾತಿ ಮ"ನ್ತಿ॥

“ಠಿತೇ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೇ ಕಾಲೇ, ಸನ್ನಿಸೀವೇಸು ಪಕ್ಖಿಸು।
ಸಣತೇವ ಬ್ರಹಾರಞ್ಞಂ, ಸಾ ರತಿ ಪಟಿಭಾತಿ ಮ”ನ್ತಿ॥

೭. ನಿದ್ದಾತನ್ದೀಸುತ್ತಂ

೧೭. “ನಿದ್ದಾ ತನ್ದೀ ವಿಜಮ್ಭಿತಾ [ತನ್ದಿ ವಿಜಮ್ಭಿಕಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಅರತೀ ಭತ್ತಸಮ್ಮದೋ।

ಏತೇನ ನಪ್ಪಕಾಸತಿ, ಅರಿಯಮಗ್ಗೋ ಇಧ ಪಾಣಿನ”ನ್ತಿ॥

“ನಿದ್ದಂ ತನ್ದಿಂ ವಿಜಮ್ಭಿತಂ, ಅರತಿಂ ಭತ್ತಸಮ್ಮದಂ।
ವೀರಿಯೇನ [ವಿರಿಯೇನ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ನಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ, ಅರಿಯಮಗ್ಗೋ ವಿಸುಜ್ಝತೀ”ತಿ॥

೮. ದುಕ್ಕರಸುತ್ತಂ

೧೮. “ದುಕ್ಕರಂ ದುತ್ತಿತಿಕ್ಖಞ್ಚ, ಅಬ್ಯತ್ತೇನ ಚ ಸಾಮಞ್ಞಂ।

ಬಹೂಹಿ ತತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧಾ, ಯತ್ಥ ಬಾಲೋ ವಿಸೀದತೀ”ತಿ॥

“ಕತಿಹಂ ಚರೇಯ್ಯ ಸಾಮಞ್ಞಂ, ಚಿತ್ತಂ ಚೇ ನ ನಿವಾರಯೇ।
ಪದೇ ಪದೇ ವಿಸೀದೇಯ್ಯ, ಸಙ್ಕಪ್ಪಾನಂ ವಸಾನುಗೋ”ತಿ॥

“ಕುಮ್ಮೋವ ಅಙ್ಗಾನಿ ಸಕೇ ಕಪಾಲೇ,
ಸಮೋದಹಂ ಭಿಕ್ಖು ಮನೋವಿತಕ್ಕೇ।
ಅನಿಸ್ಸಿತೋ ಅಞ್ಞಮಹೇಠಯಾನೋ,
ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ ನೂಪವದೇಯ್ಯ ಕಞ್ಚೀ”ತಿ॥

೯. ಹಿರೀಸುತ್ತಂ

೧೯. “ಹಿರೀನಿಸೇಧೋ ಪುರಿಸೋ, ಕೋಚಿ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

ಯೋ ನಿನ್ದಂ ಅಪಬೋಧತಿ [ಅಪಬೋಧೇತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)], ಅಸ್ಸೋ ಭದ್ರೋ ಕಸಾಮಿವಾ”ತಿ॥

“ಹಿರೀನಿಸೇಧಾ ತನುಯಾ, ಯೇ ಚರನ್ತಿ ಸದಾ ಸತಾ।
ಅನ್ತಂ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಪ್ಪುಯ್ಯ, ಚರನ್ತಿ ವಿಸಮೇ ಸಮ”ನ್ತಿ॥

೧೦. ಕುಟಿಕಾಸುತ್ತಂ

೨೦. “ಕಚ್ಚಿ ತೇ ಕುಟಿಕಾ ನತ್ಥಿ, ಕಚ್ಚಿ ನತ್ಥಿ ಕುಲಾವಕಾ।
ಕಚ್ಚಿ ಸನ್ತಾನಕಾ ನತ್ಥಿ, ಕಚ್ಚಿ ಮುತ್ತೋಸಿ ಬನ್ಧನಾ”ತಿ॥

“ತಗ್ಘ ಮೇ ಕುಟಿಕಾ ನತ್ಥಿ, ತಗ್ಘ ನತ್ಥಿ ಕುಲಾವಕಾ।

ತಗ್ಘ ಸನ್ತಾನಕಾ ನತ್ಥಿ, ತಗ್ಘ ಮುತ್ತೋಮ್ಹಿ ಬನ್ಧನಾ"ತಿ॥

"ಕಿನ್ತಾಹಂ ಕುಟಿಕಂ ಬ್ರೂಮಿ, ಕಿಂ ತೇ ಬ್ರೂಮಿ ಕುಲಾವಕಂ।
ಕಿಂ ತೇ ಸನ್ತಾನಕಂ ಬ್ರೂಮಿ, ಕಿನ್ತಾಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬನ್ಧನ"ನ್ತಿ॥

"ಮಾತರಂ ಕುಟಿಕಂ ಬ್ರೂಸಿ, ಭರಿಯಂ ಬ್ರೂಸಿ ಕುಲಾವಕಂ।
ಪುತ್ತೇ ಸನ್ತಾನಕೇ ಬ್ರೂಸಿ, ತಣ್ಹಂ ಮೇ ಬ್ರೂಸಿ ಬನ್ಧನ"ನ್ತಿ॥

"ಸಾಹು ತೇ ಕುಟಿಕಾ ನತ್ಥಿ, ಸಾಹು ನತ್ಥಿ ಕುಲಾವಕಾ।
ಸಾಹು ಸನ್ತಾನಕಾ ನತ್ಥಿ, ಸಾಹು ಮುತ್ತೋಸಿ ಬನ್ಧನಾ"ತಿ॥

೧೦. ಸಮಿದ್ಧಿಸುತ್ತಂ

೨೦. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ತಪೋದಾರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಿ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಯೇನ ತಪೋದಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ಗತ್ತಾನಿ ಪರಿಸಿಞ್ಚಿತುಂ। ತಪೋದೇ ಗತ್ತಾನಿ ಪರಿಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚುತ್ತರಿತ್ವಾ ಏಕಚೀವರೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ ಗತ್ತಾನಿ ಪುಬ್ಬಾಪಯಮಾನೋ। ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರಾ ದೇವತಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ತಪೋದಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಿ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಠಿತಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಮಿದ್ಧಿಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಅಭುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಸಿ ಭಿಕ್ಖು, ನ ಹಿ ಭುತ್ವಾನ ಭಿಕ್ಖಸಿ।
ಭುತ್ವಾನ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖಸ್ಸು, ಮಾ ತಂ ಕಾಲೋ ಉಪಚ್ಚಗಾ"ತಿ॥

"ಕಾಲಂ ವೋಹಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಛನ್ನೋ ಕಾಲೋ ನ ದಿಸ್ಸತಿ।
ತಸ್ಮಾ ಅಭುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಮಿ, ಮಾ ಮಂ ಕಾಲೋ ಉಪಚ್ಚಗಾ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಪಥವಿಯಂ [ಪಠವಿಯಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಮಿದ್ಧಿಂ ಏತದವೋಚ - "ದಹರೋ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು, ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸುಸು ಕಾಳಕೇಸೋ, ಭದ್ರೇನ ಯೋಬ್ಬನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಪಠಮೇನ ವಯಸಾ, ಅನಿಕ್ಕೀಳಿತಾವೀ ಕಾಮೇಸು। ಭುಞ್ಜ, ಭಿಕ್ಖು, ಮಾನುಸಕೇ ಕಾಮೇ; ಮಾ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಹಿತ್ವಾ ಕಾಲಿಕಂ ಅನುಧಾವೀ"ತಿ।

"ನ ಖ್ವಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಹಿತ್ವಾ ಕಾಲಿಕಂ ಅನುಧಾವಾಮಿ। ಕಾಲಿಕಞ್ಚ ಖ್ವಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಹಿತ್ವಾ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಅನುಧಾವಾಮಿ। ಕಾಲಿಕಾ ಹಿ, ಆವುಸೋ, ಕಾಮಾ ವುತ್ತಾ ಭಗವತಾ ಬಹುದುಕ್ಖಾ ಬಹುಪಾಯಾಸಾ; ಆದೀನವೋ ಏತ್ಥ ಭಿಯ್ಯೋ। ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಕಾಲಿಕೋ ಏಹಿಪಸ್ಸಿಕೋ ಓಪನೇಯ್ಯಿಕೋ ಪಚ್ಚತ್ತಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ವಿಞ್ಞೂಹೀ"ತಿ।

"ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖು, ಕಾಲಿಕಾ ಕಾಮಾ ವುತ್ತಾ ಭಗವತಾ ಬಹುದುಕ್ಖಾ ಬಹುಪಾಯಾಸಾ, ಆದೀನವೋ ಏತ್ಥ ಭಿಯ್ಯೋ? ಕಥಂ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಕಾಲಿಕೋ ಏಹಿಪಸ್ಸಿಕೋ ಓಪನೇಯ್ಯಿಕೋ ಪಚ್ಚತ್ತಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ವಿಞ್ಞೂಹೀ"ತಿ?

"ಅಹಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ನವೋ ಅಚಿರಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಧುನಾಗತೋ ಇಮಂ ಧಮ್ಮವಿನಯಂ। ನ ತಾಹಂ [ನ ಖ್ವಾಹಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಸಕ್ಕೋಮಿ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಆಚಿಕ್ಖಿತುಂ। ಅಯಂ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ

ತಪೋದಾರಾಮೇ। ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛ। ಯಥಾ ತೇ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ।

"ನ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಸುಕರೋ ಸೋ ಭಗವಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ , ಅಞ್ಞಾಹಿ ಮಹೇಸಕ್ಖಾಹಿ ದೇವತಾಹಿ ಪರಿವುತೋ। ಸಚೇ ಖೋ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸಿ, ಮಯಮ್ಪಿ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯಾ"ತಿ। "ಏವಮಾವುಸೋ"ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಿ ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಿ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

"ಇಧಾಹಂ , ಭನ್ತೇ, ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಯೇನ ತಪೋದಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂ ಗತ್ತಾನಿ ಪರಿಸಿಞ್ಚಿತುಂ। ತಪೋದೇ ಗತ್ತಾನಿ ಪರಿಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚುತ್ತರಿತ್ವಾ ಏಕಚೀವರೋ ಅಟ್ಠಾಸಿಂ ಗತ್ತಾನಿ ಪುಬ್ಬಾಪಯಮಾನೋ। ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞತರಾ ದೇವತಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ತಪೋದಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಠಿತಾ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಅಭುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಸಿ ಭಿಕ್ಖು, ನ ಹಿ ಭುತ್ವಾನ ಭಿಕ್ಖಸಿ।
ಭುತ್ವಾನ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖಸ್ಸು, ಮಾ ತಂ ಕಾಲೋ ಉಪಚ್ಚಗಾ"ತಿ॥

"ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತಂ ದೇವತಂ ಗಾಥಾಯ ಪಚ್ಚಭಾಸಿಂ -

"ಕಾಲಂ ವೋಹಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಛನ್ನೋ ಕಾಲೋ ನ ದಿಸ್ಸತಿ।
ತಸ್ಮಾ ಅಭುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಮಿ, ಮಾ ಮಂ ಕಾಲೋ ಉಪಚ್ಚಗಾ"ತಿ॥

"ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಸಾ ದೇವತಾ ಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಮಂ ಏತದವೋಚ - 'ದಹರೋ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸುಸು ಕಾಳಕೇಸೋ, ಭದ್ರೇನ ಯೋಬ್ಬನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಪಠಮೇನ ವಯಸಾ, ಅನಿಕ್ಕೀಳಿತಾವೀ ಕಾಮೇಸು। ಭುಞ್ಜ, ಭಿಕ್ಖು, ಮಾನುಸಕೇ ಕಾಮೇ; ಮಾ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಹಿತ್ವಾ ಕಾಲಿಕಂ ಅನುಧಾವೀ'"ತಿ।

"ಏವಂ ವುತ್ತಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತಂ ದೇವತಂ ಏತದವೋಚಂ - 'ನ ಖ್ವಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಹಿತ್ವಾ ಕಾಲಿಕಂ ಅನುಧಾವಾಮಿ; ಕಾಲಿಕಞ್ಚ ಖ್ವಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಹಿತ್ವಾ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಅನುಧಾವಾಮಿ। ಕಾಲಿಕಾ ಹಿ, ಆವುಸೋ, ಕಾಮಾ ವುತ್ತಾ ಭಗವತಾ ಬಹುದುಕ್ಖಾ ಬಹುಪಾಯಾಸಾ; ಆದೀನವೋ ಏತ್ಥ ಭಿಯ್ಯೋ। ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಕಾಲಿಕೋ ಏಹಿಪಸ್ಸಿಕೋ ಓಪನೇಯ್ಯಿಕೋ ಪಚ್ಚತ್ತಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ವಿಞ್ಞೂಹೀ'"ತಿ।

"ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಾ ದೇವತಾ ಮಂ ಏತದವೋಚ - 'ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖು, ಕಾಲಿಕಾ ಕಾಮಾ ವುತ್ತಾ ಭಗವತಾ ಬಹುದುಕ್ಖಾ ಬಹುಪಾಯಾಸಾ; ಆದೀನವೋ ಏತ್ಥ ಭಿಯ್ಯೋ? ಕಥಂ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಕಾಲಿಕೋ ಏಹಿಪಸ್ಸಿಕೋ ಓಪನೇಯ್ಯಿಕೋ ಪಚ್ಚತ್ತಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ವಿಞ್ಞೂಹೀ'ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತಾಹಂ, ಭನ್ತೇ , ತಂ ದೇವತಂ ಏತದವೋಚಂ - 'ಅಹಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ನವೋ ಅಚಿರಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಧುನಾಗತೋ ಇಮಂ ಧಮ್ಮವಿನಯಂ, ನ ತಾಹಂ ಸಕ್ಕೋಮಿ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಆಚಿಕ್ಖಿತುಂ। ಅಯಂ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ತಪೋದಾರಾಮೇ। ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛ। ಯಥಾ ತೇ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾಸೀ'"ತಿ।

“ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಾ ದೇವತಾ ಮಂ ಏತದವೋಚ – ‘ನ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಸುಕರೋ ಸೋ ಭಗವಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ, ಅಞ್ಞಾಹಿ ಮಹೇಸಕ್ಖಾಹಿ ದೇವತಾಹಿ ಪರಿವುತೋ। ಸಚೇ ಖೋ, ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು, ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸಿ, ಮಯಮ್ಪಿ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯಾ’ತಿ। ಸಚೇ, ಭನ್ತೇ, ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಸಚ್ಚಂ ವಚನಂ, ಇಧೇವ ಸಾ ದೇವತಾ ಅವಿದೂರೇ”ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಸಾ ದೇವತಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಮಿದ್ಧಿಂ ಏತದವೋಚ – “ಪುಚ್ಛ, ಭಿಕ್ಖು, ಪುಚ್ಛ, ಭಿಕ್ಖು, ಯಮಹಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಂ ದೇವತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಅಕ್ಖೇಯ್ಯಸಞ್ಞಿನೋ ಸತ್ತಾ, ಅಕ್ಖೇಯ್ಯಸ್ಮಿಂ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ।
ಅಕ್ಖೇಯ್ಯಂ ಅಪರಿಞ್ಞಾಯ, ಯೋಗಮಾಯನ್ತಿ ಮಚ್ಚುನೋ॥

“ಅಕ್ಖೇಯ್ಯಞ್ಚ ಪರಿಞ್ಞಾಯ, ಅಕ್ಖಾತಾರಂ ನ ಮಞ್ಞತಿ।
ತಞ್ಹಿ ತಸ್ಸ ನ ಹೋತೀತಿ, ಯೇನ ನಂ ವಜ್ಜಾ ನ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಿ।
ಸಚೇ ವಿಜಾನಾಸಿ ವದೇಹಿ ಯಕ್ಖಾ”ತಿ [ಯಕ್ಖೀತಿ (ಪೀ॰ ಕ॰)]॥

“ನ ಖ್ವಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಙ್ಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನಾಮಿ। ಸಾಧು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ತಥಾ ಭಾಸತು ಯಥಾಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಙ್ಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಜಾನೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ।

“ಸಮೋ ವಿಸೇಸೀ ಉದ ವಾ [ಅಥವಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ನಿಹೀನೋ,
ಯೋ ಮಞ್ಞತೀ ಸೋ ವಿವದೇಥ [ಸೋಪಿ ವದೇಥ (ಕ॰)] ತೇನ।
ತೀಸು ವಿಧಾಸು ಅವಿಕಮ್ಪಮಾನೋ,
ಸಮೋ ವಿಸೇಸೀತಿ ನ ತಸ್ಸ ಹೋತಿ।
ಸಚೇ ವಿಜಾನಾಸಿ ವದೇಹಿ ಯಕ್ಖಾ”ತಿ॥

“ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ಖ್ವಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ಸಙ್ಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ನ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನಾಮಿ। ಸಾಧು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ತಥಾ ಭಾಸತು ಯಥಾಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಙ್ಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಜಾನೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ।

“ಪಹಾಸಿ ಸಙ್ಖಂ ನ ವಿಮಾನಮಜ್ಝಗಾ, ಅಚ್ಛೇಚ್ಛಿ [ಅಚ್ಛೇಜ್ಜಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ತಣ್ಹಂ ಇಧ ನಾಮರೂಪೇ।
ತಂ ಛಿನ್ನಗನ್ಥಂ ಅನಿಘಂ ನಿರಾಸಂ, ಪರಿಯೇಸಮಾನಾ ನಾಜ್ಝಗಮುಂ।
ದೇವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಇಧ ವಾ ಹುರಂ ವಾ, ಸಗ್ಗೇಸು ವಾ ಸಬ್ಬನಿವೇಸನೇಸು।
ಸಚೇ ವಿಜಾನಾಸಿ ವದೇಹಿ ಯಕ್ಖಾ”ತಿ॥

“ಇಮಸ್ಸ ಖ್ವಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ಸಙ್ಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಏವಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನಾಮಿ –

“ಪಾಪಂ ನ ಕಯಿರಾ ವಚಸಾ ಮನಸಾ,
ಕಾಯೇನ ವಾ ಕಿಞ್ಚನ ಸಬ್ಬಲೋಕೇ।
ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಸತಿಮಾ ಸಮ್ಪಜಾನೋ,
ದುಕ್ಖಂ ನ ಸೇವೇಥ ಅನತ್ಥಸಂಹಿತ”ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ನನ್ದನಾ ನನ್ದತಿ ಚೇವ, ನತ್ಥಿಪುತ್ತಸಮೇನ ಚ।
ಖತ್ತಿಯೋ ಸಣಮಾನೋ ಚ, ನಿದ್ದಾತನ್ದೀ ಚ ದುಕ್ಕರಂ।
ಹಿರೀ ಕುಟಿಕಾ ನವಮೋ, ದಸಮೋ ವುತ್ತೋ ಸಮಿದ್ಧಿನಾತಿ॥

೩. ಸತ್ತಿವಗ್ಗೋ

೧. ಸತ್ತಿಸುತ್ತಂ

೨೧. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ಸತ್ತಿಯಾ ವಿಯ ಓಮಟ್ಠೋ, ಡಯ್ಹಮಾನೋವ [ಡಯ್ಹಮಾನೇವ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ಮತ್ಥಕೇ।
ಕಾಮರಾಗಪ್ಪಹಾನಾಯ, ಸತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಬ್ಬಜೇ”ತಿ॥

“ಸತ್ತಿಯಾ ವಿಯ ಓಮಟ್ಠೋ, ಡಯ್ಹಮಾನೋವ ಮತ್ಥಕೇ।
ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಪ್ಪಹಾನಾಯ, ಸತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಬ್ಬಜೇ”ತಿ॥

೨. ಫುಸತಿಸುತ್ತಂ

೨೨. “ನಾಫುಸನ್ತಂ ಫುಸತಿ ಚ, ಫುಸನ್ತಞ್ಚ ತತೋ ಫುಸೇ।
ತಸ್ಮಾ ಫುಸನ್ತಂ ಫುಸತಿ, ಅಪ್ಪದುಟ್ಠಪದೋಸಿನ”ನ್ತಿ॥

“ಯೋ ಅಪ್ಪದುಟ್ಠಸ್ಸ ನರಸ್ಸ ದುಸ್ಸತಿ,
ಸುದ್ಧಸ್ಸ ಪೋಸಸ್ಸ ಅನಙ್ಗಣಸ್ಸ।
ತಮೇವ ಬಾಲಂ ಪಚ್ಚೇತಿ ಪಾಪಂ,
ಸುಖುಮೋ ರಜೋ ಪಟಿವಾತಂವ ಖಿತ್ತೋ”ತಿ॥

೩. ಜಟಾಸುತ್ತಂ

೨೩. “ಅನ್ತೋ ಜಟಾ ಬಹಿ ಜಟಾ, ಜಟಾಯ ಜಟಿತಾ ಪಜಾ।
ತಂ ತಂ ಗೋತಮ ಪುಚ್ಛಾಮಿ, ಕೋ ಇಮಂ ವಿಜಟಯೇ ಜಟ”ನ್ತಿ॥

“ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ನರೋ ಸಪಞ್ಞೋ, ಚಿತ್ತಂ ಪಞ್ಞಞ್ಚ ಭಾವಯಂ।
ಆತಾಪೀ ನಿಪಕೋ ಭಿಕ್ಖು, ಸೋ ಇಮಂ ವಿಜಟಯೇ ಜಟಂ॥

“ಯೇಸಂ ರಾಗೋ ಚ ದೋಸೋ ಚ, ಅವಿಜ್ಜಾ ಚ ವಿರಾಜಿತಾ।
ಖೀಣಾಸವಾ ಅರಹನ್ತೋ, ತೇಸಂ ವಿಜಟಿತಾ ಜಟಾ॥

“ಯತ್ಥ ನಾಮಞ್ಚ ರೂಪಞ್ಚ, ಅಸೇಸಂ ಉಪರುಜ್ಝತಿ।
ಪಟಿಘಂ ರೂಪಸಞ್ಞಾ ಚ, ಏತ್ಥೇಸಾ ಛಿಜ್ಜತೇ [ವಿಜಟೇ (ಕ॰)] ಜಟಾ”ತಿ॥

೪. ಮನೋನಿವಾರಣಸುತ್ತಂ

೧೪. “ಯತೋ ಯತೋ ಮನೋ ನಿವಾರಯೇ,

ನ ದುಕ್ಖಮೇತಿ ನಂ ತತೋ ತತೋ।
ಸ ಸಬ್ಬತೋ ಮನೋ ನಿವಾರಯೇ,
ಸ ಸಬ್ಬತೋ ದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತಿ”॥

“ನ ಸಬ್ಬತೋ ಮನೋ ನಿವಾರಯೇ,
ನ ಮನೋ ಸಂಯತತ್ತಮಾಗತಂ।
ಯತೋ ಯತೋ ಚ ಪಾಪಕಂ,
ತತೋ ತತೋ ಮನೋ ನಿವಾರಯೇ”ತಿ॥

೫. ಅರಹನ್ತಸುತ್ತಂ

೧೫. “ಯೋ ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹಂ ಕತಾವೀ,
ಖೀಣಾಸವೋ ಅನ್ತಿಮದೇಹಧಾರೀ।
ಅಹಂ ವದಾಮೀತಿಪಿ ಸೋ ವದೇಯ್ಯ,
ಮಮಂ ವದನ್ತೀತಿಪಿ ಸೋ ವದೇಯ್ಯಾ”ತಿ॥

“ಯೋ ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹಂ ಕತಾವೀ,
ಖೀಣಾಸವೋ ಅನ್ತಿಮದೇಹಧಾರೀ।
ಅಹಂ ವದಾಮೀತಿಪಿ ಸೋ ವದೇಯ್ಯ,
ಮಮಂ ವದನ್ತೀತಿಪಿ ಸೋ ವದೇಯ್ಯ।
ಲೋಕೇ ಸಮಞ್ಞಂ ಕುಸಲೋ ವಿದಿತ್ವಾ,
ವೋಹಾರಮತ್ತೇನ ಸೋ [ಸ (?)] ವೋಹರೇಯ್ಯಾ”ತಿ॥

“ಯೋ ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹಂ ಕತಾವೀ,
ಖೀಣಾಸವೋ ಅನ್ತಿಮದೇಹಧಾರೀ।
ಮಾನಂ ನು ಖೋ ಸೋ ಉಪಗಮ್ಮ ಭಿಕ್ಖು,
ಅಹಂ ವದಾಮೀತಿಪಿ ಸೋ ವದೇಯ್ಯ।
ಮಮಂ ವದನ್ತೀತಿಪಿ ಸೋ ವದೇಯ್ಯಾ”ತಿ॥

“ಪಹೀನಮಾನಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ಗನ್ಥಾ,
ವಿಧೂಪಿತಾ ಮಾನಗನ್ಥಸ್ಸ ಸಬ್ಬೇ।
ಸ ವೀತಿವತ್ತೋ ಮಞ್ಞತಂ [ಮಾನನಂ (ಸೀ॰), ಮಞ್ಞೀತಂ (?)] ಸುಮೇಧೋ,

ಅಹಂ ವದಾಮೀತಿಪಿ ಸೋ ವದೇಯ್ಯ॥

“ಮಮಂ ವದನ್ತೀತಿಪಿ ಸೋ ವದೇಯ್ಯ।
ಲೋಕೇ ಸಮಞ್ಞಂ ಕುಸಲೋ ವಿದಿತ್ವಾ।
ವೋಹಾರಮತ್ತೇನ ಸೋ ವೋಹರೇಯ್ಯಾ”ತಿ॥

೬. ಪಜ್ಜೋತಸುತ್ತಂ

೨೬. “ಕತಿ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಪಜ್ಜೋತಾ, ಯೇಹಿ ಲೋಕೋ ಪಕಾಸತಿ [ಪಭಾಸತಿ (ಕ॰ ಸೀ॰)]।
ಭಗವನ್ತಂ [ಭವನ್ತಂ (ಕ॰)] ಪುಟ್ಠುಮಾಗಮ್ಮ, ಕಥಂ ಜಾನೇಮು ತಂ ಮಯ”ನ್ತಿ॥

“ಚತ್ತಾರೋ ಲೋಕೇ ಪಜ್ಜೋತಾ, ಪಞ್ಚಮೇತ್ಥ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ದಿವಾ ತಪತಿ ಆದಿಚ್ಚೋ, ರತ್ತಿಮಾಭಾತಿ ಚನ್ದಿಮಾ॥

“ಅಥ ಅಗ್ಗಿ ದಿವಾರತ್ತಿಂ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಕಾಸತಿ।
ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ತಪತಂ ಸೇಟ್ಠೋ, ಏಸಾ ಆಭಾ ಅನುತ್ತರಾ”ತಿ॥

೭. ಸರಸುತ್ತಂ

೨೭. “ಕುತೋ ಸರಾ ನಿವತ್ತನ್ತಿ, ಕತ್ಥ ವಟ್ಟಂ ನ ವತ್ತತಿ।
ಕತ್ಥ ನಾಮಞ್ಚ ರೂಪಞ್ಚ, ಅಸೇಸಂ ಉಪರುಜ್ಝತೀ”ತಿ॥

“ಯತ್ಥ ಆಪೋ ಚ ಪಥವೀ, ತೇಜೋ ವಾಯೋ ನ ಗಾಧತಿ।
ಅತೋ ಸರಾ ನಿವತ್ತನ್ತಿ, ಏತ್ಥ ವಟ್ಟಂ ನ ವತ್ತತಿ।
ಏತ್ಥ ನಾಮಞ್ಚ ರೂಪಞ್ಚ, ಅಸೇಸಂ ಉಪರುಜ್ಝತೀ”ತಿ॥

೮. ಮಹದ್ಧನಸುತ್ತಂ

೨೮. “ಮಹದ್ಧನಾ ಮಹಾಭೋಗಾ, ರಟ್ಠವನ್ತೋಪಿ ಖತ್ತಿಯಾ।
ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಾಭಿಗಿಜ್ಝನ್ತಿ, ಕಾಮೇಸು ಅನಲಙ್ಕತಾ॥

“ತೇಸು ಉಸ್ಸುಕ್ಕಜಾತೇಸು, ಭವಸೋತಾನುಸಾರಿಸು।
ಕೇಧ ತಣ್ಹಂ [ರೋಧತಣ್ಹಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰), ಗೇಧತಣ್ಹಂ (ಕ॰)] ಪಜಹಿಂಸು [ಪವಾಹಿಂಸು (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)], ಕೇ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಅನುಸ್ಸುಕಾ”ತಿ॥

“ಹಿತ್ವಾ ಅಗಾರಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ಹಿತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಪಸುಂ ಪಿಯಂ।
ಹಿತ್ವಾ ರಾಗಞ್ಚ ದೋಸಞ್ಚ, ಅವಿಜ್ಜಞ್ಚ ವಿರಾಜಿಯ।
ಖೀಣಾಸವಾ ಅರಹನ್ತೋ, ತೇ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಅನುಸ್ಸುಕಾ”ತಿ॥

೯. ಚತುಚಕ್ಕಸುತ್ತಂ

೧೯. "ಚತುಚಕ್ಕಂ ನವದ್ವಾರಂ, ಪುಣ್ಣಂ ಲೋಭೇನ ಸಂಯುತಂ।
ಪಙ್ಕಜಾತಂ ಮಹಾವೀರ, ಕಥಂ ಯಾತ್ರಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

"ಛೇತ್ವಾ ನದ್ಧಿಂ ವರತ್ತಞ್ಚ, ಇಚ್ಛಾ ಲೋಭಞ್ಚ ಪಾಪಕಂ।
ಸಮೂಲಂ ತಣ್ಹಮಬ್ಬುಯ್ಹ, ಏವಂ ಯಾತ್ರಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

೧೦. ಏಣಿಜಙ್ಘಸುತ್ತಂ

೩೦. "ಏಣಿಜಙ್ಘಂ ಕಿಸಂ ವೀರಂ, ಅಪ್ಪಾಹಾರಂ ಅಲೋಲುಪಂ।
ಸೀಹಂ ವೇಕಚರಂ ನಾಗಂ, ಕಾಮೇಸು ಅನಪೇಕ್ಖಿನಂ।
ಉಪಸಙ್ಕಮ್ಮ ಪುಚ್ಛಾಮ, ಕಥಂ ದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

"ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣಾ ಲೋಕೇ, ಮನೋಛಟ್ಠಾ ಪವೇದಿತಾ।
ಏತ್ಥ ಛನ್ದಂ ವಿರಾಜೇತ್ವಾ, ಏವಂ ದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ಸತ್ತಿವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಸತ್ತಿಯಾ ಫುಸತಿ ಚೇವ, ಜಟಾ ಮನೋನಿವಾರಣಾ।
ಅರಹನ್ತೇನ ಪಜ್ಜೋತೋ, ಸರಾ ಮಹದ್ಧನೇನ ಚ।
ಚತುಚಕ್ಕೇನ ನವಮಂ, ಏಣಿಜಙ್ಘೇನ ತೇ ದಸಾತಿ॥

೪. ಸತುಲ್ಲಪಕಾಯಿಕವಗ್ಗೋ

೧. ಸಬ್ಭಿಸುತ್ತಂ

೩೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸತುಲ್ಲಪಕಾಯಿಕಾ ದೇವತಾಯೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಏಕಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಸಬ್ಭಿರೇವ ಸಮಾಸೇಥ, ಸಬ್ಭಿ ಕುಬ್ಬೇಥ [ಕ್ರುಬ್ಬೇಥ (ಕ॰)] ಸನ್ಥವಂ।
ಸತಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಸೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ ನ ಪಾಪಿಯೋ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಸಬ್ಭಿರೇವ ಸಮಾಸೇಥ, ಸಬ್ಭಿ ಕುಬ್ಬೇಥ ಸನ್ಥವಂ।
ಸತಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಪಞ್ಞಾ ಲಬ್ಭತಿ [ಪಞ್ಞಂ ಲಭತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ನಾಞ್ಞತೋ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ಸಬ್ಭಿರೇವ ಸಮಾಸೇಥ, ಸಬ್ಭಿ ಕುಬ್ಬೇಥ ಸನ್ಥವಂ।
ಸತಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಸೋಕಮಜ್ಝೇ ನ ಸೋಚತೀ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

“ಸಬ್ಭಿರೇವ ಸಮಾಸೇಥ, ಸಬ್ಭಿ ಕುಬ್ಬೇಥ ಸನ್ಥವಂ।
ಸತಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಞಾತಿಮಜ್ಝೇ ವಿರೋಚತೀ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

“ಸಬ್ಭಿರೇವ ಸಮಾಸೇಥ, ಸಬ್ಭಿ ಕುಬ್ಬೇಥ ಸನ್ಥವಂ।
ಸತಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಸತ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಸುಗ್ಗತಿ”ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

“ಸಬ್ಭಿರೇವ ಸಮಾಸೇಥ, ಸಬ್ಭಿ ಕುಬ್ಬೇಥ ಸನ್ಥವಂ।
ಸತಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಸತ್ತಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ಸಾತತ”ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ, ಭಗವಾ, ಸುಭಾಸಿತ”ನ್ತಿ? ಸಬ್ಬಾಸಂ ವೋ ಸುಭಾಸಿತಂ ಪರಿಯಾಯೇನ, ಅಪಿ ಚ ಮಮಪಿ ಸುಣಾಥ –

“ಸಬ್ಭಿರೇವ ಸಮಾಸೇಥ, ಸಬ್ಭಿ ಕುಬ್ಬೇಥ ಸನ್ಥವಂ।
ಸತಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಅತ್ತಮನಾ ತಾ ದೇವತಾಯೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯಿಂಸೂತಿ।

೨. ಮಚ್ಛರಿಸುತ್ತಂ

೩೨. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸತುಲ್ಲಪಕಾಯಿಕಾ ದೇವತಾಯೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಏಕಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

“ಮಚ್ಛೇರಾ ಚ ಪಮಾದಾ ಚ, ಏವಂ ದಾನಂ ನ ದೀಯತಿ [ದಿಯ್ಯತಿ (ಕ॰)]।
ಪುಞ್ಞಂ ಆಕಙ್ಖಮಾನೇನ, ದೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ ವಿಜಾನತಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ –

“ಯಸ್ಸೇವ ಭೀತೋ ನ ದದಾತಿ ಮಚ್ಛರೀ, ತದೇವಾದದತೋ ಭಯಂ।

ಜಿಘಚ್ಛಾ ಚ ಪಿಪಾಸಾ ಚ, ಯಸ್ಸ ಭಾಯತಿ ಮಚ್ಛರೀ।
ತಮೇವ ಬಾಲಂ ಫುಸತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚ॥

“ತಸ್ಮಾ ವಿನೇಯ್ಯ ಮಚ್ಛೇರಂ, ದಜ್ಜಾ ದಾನಂ ಮಲಾಭಿಭೂ।
ಪುಞ್ಞಾನಿ ಪರಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಪತಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ ಪಾಣಿನ”ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ –

“ತೇ ಮತೇಸು ನ ಮೀಯನ್ತಿ, ಪನ್ಥಾನಂವ ಸಹಬ್ಬಜಂ।
ಅಪ್ಪಸ್ಮಿಂ ಯೇ ಪವೇಚ್ಛನ್ತಿ, ಏಸ ಧಮ್ಮೋ ಸನನ್ತನೋ॥

“ಅಪ್ಪಸ್ಮೇಕೇ ಪವೇಚ್ಛನ್ತಿ, ಬಹುನೇಕೇ ನ ದಿಚ್ಛರೇ।
ಅಪ್ಪಸ್ಮಾ ದಕ್ಖಿಣಾ ದಿನ್ನಾ, ಸಹಸ್ಸೇನ ಸಮಂ ಮಿತಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ –

“ದುದ್ದದಂ ದದಮಾನಾನಂ, ದುಕ್ಕರಂ ಕಮ್ಮ ಕುಬ್ಬತಂ।
ಅಸನ್ತೋ ನಾನುಕುಬ್ಬನ್ತಿ, ಸತಂ ಧಮ್ಮೋ ದುರನ್ವಯೋ [ದುರನ್ನಯೋ (ಸೀ॰)]॥

“ತಸ್ಮಾ ಸತಞ್ಚ ಅಸತಂ [ಅಸತಞ್ಚ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ನಾನಾ ಹೋತಿ ಇತೋ ಗತಿ।
ಅಸನ್ತೋ ನಿರಯಂ ಯನ್ತಿ, ಸನ್ತೋ ಸಗ್ಗಪರಾಯನಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಏತದವೋಚ – “ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ, ಭಗವಾ, ಸುಭಾಸಿತ”ನ್ತಿ?

“ಸಬ್ಬಾಸಂ ವೋ ಸುಭಾಸಿತಂ ಪರಿಯಾಯೇನ; ಅಪಿ ಚ ಮಮಪಿ ಸುಣಾಥ –

“ಧಮ್ಮಂ ಚರೇ ಯೋಪಿ ಸಮುಞ್ಜಕಂ ಚರೇ,
ದಾರಞ್ಚ ಪೋಸಂ ದದಮಪ್ಪಕಸ್ಮಿಂ।
ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಂ ಸಹಸ್ಸಯಾಗಿನಂ,
ಕಲಮ್ಪಿ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ ತೇ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಕೇನೇಸ ಯಞ್ಞೋ ವಿಪುಲೋ ಮಹಗ್ಗತೋ,
ಸಮೇನ ದಿನ್ನಸ್ಸ ನ ಅಗ್ಘಮೇತಿ।
ಕಥಂ [ಇದಂ ಪದಂ ಕತ್ಥಚಿ ಸೀಹಳಪೋತ್ಥಕೇ ನತ್ಥಿ] ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಂ ಸಹಸ್ಸಯಾಗಿನಂ,
ಕಲಮ್ಪಿ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ ತೇ”ತಿ॥

“ದದನ್ತಿ ಹೇಕೇ ವಿಸಮೇ ನಿವಿಟ್ಠಾ,
ಛೇತ್ವಾ ವಧಿತ್ವಾ ಅಥ ಸೋಚಯಿತ್ವಾ।

ಸಾ ದಕ್ಖಿಣಾ ಅಸ್ಸುಮುಖಾ ಸದಣ್ಡಾ,
ಸಮೇನ ದಿನ್ನಸ್ಸ ನ ಅಗ್ಘಮೇತಿ॥

“ಏವಂ ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಂ ಸಹಸ್ಸಯಾಗಿನಂ।
ಕಲಮ್ಪಿ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ ತೇ”ತಿ॥

೩. ಸಾಧುಸುತ್ತಂ

೩೩. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸತುಲ್ಲಪಕಾಯಿಕಾ ದೇವತಾಯೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಏಕಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಸಾಧು ಖೋ, ಮಾರಿಸ, ದಾನಂ।
ಮಚ್ಛೇರಾ ಚ ಪಮಾದಾ ಚ, ಏವಂ ದಾನಂ ನ ದೀಯತಿ।
ಪುಞ್ಞಂ ಆಕಙ್ಖಮಾನೇನ, ದೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ ವಿಜಾನತಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಸಾಧು ಖೋ, ಮಾರಿಸ, ದಾನಂ।
ಅಪಿ ಚ ಅಪ್ಪಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಸಾಹು ದಾನಂ”॥

“ಅಪ್ಪಸ್ಮೇಕೇ ಪವೇಚ್ಛನ್ತಿ, ಬಹುನೇಕೇ ನ ದಿಚ್ಛರೇ।
ಅಪ್ಪಸ್ಮಾ ದಕ್ಖಿಣಾ ದಿನ್ನಾ, ಸಹಸ್ಸೇನ ಸಮಂ ಮಿತಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಸಾಧು ಖೋ, ಮಾರಿಸ, ದಾನಂ; ಅಪ್ಪಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಸಾಹು ದಾನಂ।
ಅಪಿ ಚ ಸದ್ಧಾಯಪಿ ಸಾಹು ದಾನಂ”॥

“ದಾನಞ್ಚ ಯುದ್ಧಞ್ಚ ಸಮಾನಮಾಹು,
ಅಪ್ಪಾಪಿ ಸನ್ತಾ ಬಹುಕೇ ಜಿನನ್ತಿ।
ಅಪ್ಪಮ್ಪಿ ಚೇ ಸದ್ದಹಾನೋ ದದಾತಿ,
ತೇನೇವ ಸೋ ಹೋತಿ ಸುಖೀ ಪರತ್ಥಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಸಾಧು ಖೋ, ಮಾರಿಸ, ದಾನಂ; ಅಪ್ಪಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಸಾಹು ದಾನಂ।
ಸದ್ಧಾಯಪಿ ಸಾಹು ದಾನಂ; ಅಪಿ ಚ ಧಮ್ಮಲದ್ಧಸ್ಸಾಪಿ ಸಾಹು ದಾನಂ”॥

“ಯೋ ಧಮ್ಮಲದ್ಧಸ್ಸ ದದಾತಿ ದಾನಂ,

ಉಟ್ಠಾನವೀರಿಯಾಧಿಗತಸ್ಸ ಜನ್ತು।
ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸೋ ವೇತರಣಿಂ ಯಮಸ್ಸ,
ದಿಬ್ಬಾನಿ ಠಾನಾನಿ ಉಪೇತಿ ಮಚ್ಚೋ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಸಾಧು ಖೋ, ಮಾರಿಸ, ದಾನಂ; ಅಪ್ಪಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಸಾಹು ದಾನಂ।
ಸದ್ಧಾಯಪಿ ಸಾಹು ದಾನಂ; ಧಮ್ಮಲದ್ಧಸ್ಸಾಪಿ ಸಾಹು ದಾನಂ।
ಅಪಿ ಚ ವಿಚೇಯ್ಯ ದಾನಮ್ಪಿ ಸಾಹು ದಾನಂ"॥

"ವಿಚೇಯ್ಯ ದಾನಂ ಸುಗತಪ್ಪಸತ್ಥಂ,
ಯೇ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾ ಇಧ ಜೀವಲೋಕೇ।
ಏತೇಸು ದಿನ್ನಾನಿ ಮಹಪ್ಫಲಾನಿ,
ಬೀಜಾನಿ ವುತ್ತಾನಿ ಯಥಾ ಸುಖೇತ್ತೇ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಸಾಧು ಖೋ, ಮಾರಿಸ, ದಾನಂ; ಅಪ್ಪಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಸಾಹು ದಾನಂ।
ಸದ್ಧಾಯಪಿ ಸಾಹು ದಾನಂ; ಧಮ್ಮಲದ್ಧಸ್ಸಾಪಿ ಸಾಹು ದಾನಂ।
ವಿಚೇಯ್ಯ ದಾನಮ್ಪಿ ಸಾಹು ದಾನಂ; ಅಪಿ ಚ ಪಾಣೇಸುಪಿ ಸಾಧು ಸಂಯಮೋ"॥

"ಯೋ ಪಾಣಭೂತಾನಿ [ಪಾಣಭೂತೇಸು (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಅಹೇಠಯಂ ಚರಂ,
ಪರೂಪವಾದಾ ನ ಕರೋನ್ತಿ ಪಾಪಂ।
ಭೀರುಂ ಪಸಂಸನ್ತಿ ನ ಹಿ ತತ್ಥ ಸೂರಂ,
ಭಯಾ ಹಿ ಸನ್ತೋ ನ ಕರೋನ್ತಿ ಪಾಪ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ, ಭಗವಾ, ಸುಭಾಸಿತ"ನ್ತಿ?

"ಸಬ್ಬಾಸಂ ವೋ ಸುಭಾಸಿತಂ ಪರಿಯಾಯೇನ, ಅಪಿ ಚ ಮಮಪಿ ಸುಣಾಥ -

"ಸದ್ಧಾ ಹಿ ದಾನಂ ಬಹುಧಾ ಪಸತ್ಥಂ,
ದಾನಾ ಚ ಖೋ ಧಮ್ಮಪದಂವ ಸೇಯ್ಯೋ।
ಪುಬ್ಬೇ ಚ ಹಿ ಪುಬ್ಬತರೇ ಚ ಸನ್ತೋ,
ನಿಬ್ಬಾನಮೇವಜ್ಝಗಮುಂ ಸಪಞ್ಞಾ"ತಿ॥

೪. ನಸನ್ತಿಸುತ್ತಂ

೩೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸತುಲ್ಲಪಕಾಯಿಕಾ ದೇವತಾಯೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ

ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಏಕಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ನ ಸನ್ತಿ ಕಾಮಾ ಮನುಜೇಸು ನಿಚ್ಚಾ,
ಸನ್ತೀಧ ಕಮನೀಯಾನಿ ಯೇಸು [ಕಾಮೇಸು (ಕ॰)] ಬದ್ಧೋ।
ಯೇಸು ಪಮತ್ತೋ ಅಪುನಾಗಮನಂ,
ಅನಾಗನ್ತಾ ಪುರಿಸೋ ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಾ"ತಿ॥

"ಛನ್ದಜಂ ಅಘಂ ಛನ್ದಜಂ ದುಕ್ಖಂ।
ಛನ್ದವಿನಯಾ ಅಘವಿನಯೋ।
ಅಘವಿನಯಾ ದುಕ್ಖವಿನಯೋ"ತಿ॥

"ನ ತೇ ಕಾಮಾ ಯಾನಿ ಚಿತ್ರಾನಿ ಲೋಕೇ,
ಸಙ್ಕಪ್ಪರಾಗೋ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಕಾಮೋ।
ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ಚಿತ್ರಾನಿ ತಥೇವ ಲೋಕೇ,
ಅಥೇತ್ಥ ಧೀರಾ ವಿನಯನ್ತಿ ಛನ್ದಂ॥

"ಕೋಧಂ ಜಹೇ ವಿಪ್ಪಜಹೇಯ್ಯ ಮಾನಂ,
ಸಂಯೋಜನಂ ಸಬ್ಬಮತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯ।
ತಂ ನಾಮರೂಪಸ್ಮಿಮಸಜ್ಜಮಾನಂ,
ಅಕಿಞ್ಚನಂ ನಾನುಪತನ್ತಿ ದುಕ್ಖಾ॥

"ಪಹಾಸಿ ಸಙ್ಖಂ ನ ವಿಮಾನಮಜ್ಝಗಾ [ನ ಚ ಮಾನಮಜ್ಝಗಾ (ಕ॰ ಸೀ॰), ನ ವಿಮಾನಮಾಗಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)],
ಅಚ್ಛೇಚ್ಛಿ ತಣ್ಹಂ ಇಧ ನಾಮರೂಪೇ।
ತಂ ಛಿನ್ನಗನ್ಥಂ ಅನಿಘಂ ನಿರಾಸಂ,
ಪರಿಯೇಸಮಾನಾ ನಾಜ್ಝಗಮುಂ।
ದೇವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಇಧ ವಾ ಹುರಂ ವಾ,
ಸಗ್ಗೇಸು ವಾ ಸಬ್ಬನಿವೇಸನೇಸೂ"ತಿ॥

"ತಂ ಚೇ ಹಿ ನಾದ್ದಕ್ಖುಂ ತಥಾವಿಮುತ್ತಂ (ಇಚ್ಚಾಯಸ್ಮಾ ಮೋಘರಾಜಾ),
ದೇವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಇಧ ವಾ ಹುರಂ ವಾ।
ನರುತ್ತಮಂ ಅತ್ಥಚರಂ ನರಾನಂ,
ಯೇ ತಂ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ ಪಸಂಸಿಯಾ ತೇ"ತಿ॥

"ಪಸಂಸಿಯಾ ತೇಪಿ ಭವನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂ (ಮೋಘರಾಜಾತಿ ಭಗವಾ),
ಯೇ ತಂ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ ತಥಾವಿಮುತ್ತಂ।
ಅಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಂ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಹಾಯ,
ಸಙ್ಗಾತಿಗಾ ತೇಪಿ ಭವನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ॥

೫. ಉಜ್ಝಾನಸಞ್ಞಿಸುತ್ತಂ

೩೫. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಉಜ್ಝಾನಸಞ್ಞಿಕಾ ದೇವತಾಯೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ವೇಹಾಸಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಏಕಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

"ಅಞ್ಞಥಾ ಸನ್ತಮತ್ತಾನಂ, ಅಞ್ಞಥಾ ಯೋ ಪವೇದಯೇ।
ನಿಕಚ್ಚ ಕಿತವಸ್ಸೇವ, ಭುತ್ತಂ ಥೇಯ್ಯೇನ ತಸ್ಸ ತಂ॥

"ಯಞ್ಹಿ ಕಯಿರಾ ತಞ್ಹಿ ವದೇ, ಯಂ ನ ಕಯಿರಾ ನ ತಂ ವದೇ।
ಅಕರೋನ್ತಂ ಭಾಸಮಾನಾನಂ, ಪರಿಜಾನನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ"ತಿ॥

"ನ ಯಿದಂ ಭಾಸಿತಮತ್ತೇನ, ಏಕನ್ತಸವನೇನ ವಾ।
ಅನುಕ್ಕಮಿತವೇ ಸಕ್ಕಾ, ಯಾಯಂ ಪಟಿಪದಾ ದಳ್ಹಾ।
ಯಾಯ ಧೀರಾ ಪಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಝಾಯಿನೋ ಮಾರಬನ್ಧನಾ॥

"ನ ವೇ ಧೀರಾ ಪಕುಬ್ಬನ್ತಿ, ವಿದಿತ್ವಾ ಲೋಕಪರಿಯಾಯಂ।
ಅಞ್ಞಾಯ ನಿಬ್ಬುತಾ ಧೀರಾ, ತಿಣ್ಣಾ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ತಾ ದೇವತಾಯೋ ಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ – "ಅಚ್ಚಯೋ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಚ್ಚಗಮಾ ಯಥಾಬಾಲಂ ಯಥಾಮೂಳ್ಹಂ ಯಥಾಅಕುಸಲಂ [ಯಥಾಬಾಲಾ ಯಥಾಮೂಳ್ಹಾ ಯಥಾಅಕುಸಲಾ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)], ಯಾ ಮಯಂ ಭಗವನ್ತಂ ಆಸಾದೇತಬ್ಬಂ ಅಮಞ್ಞಿಮ್ಹಾ। ತಾಸಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಅಚ್ಚಯಂ ಅಚ್ಚಯತೋ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತು ಆಯತಿಂ ಸಂವರಾಯಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಿತಂ ಪಾತ್ವಾಕಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ತಾ ದೇವತಾಯೋ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಿಯೋ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗಞ್ಛುಂ। ಏಕಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

"ಅಚ್ಚಯಂ ದೇಸಯನ್ತೀನಂ, ಯೋ ಚೇ ನ ಪಟಿಗಣ್ಹತಿ।
ಕೋಪನ್ತರೋ ದೋಸಗರು, ಸ ವೇರಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚತೀ"ತಿ॥

"ಅಚ್ಚಯೋ ಚೇ ನ ವಿಜ್ಜೇಥ, ನೋಚಿಧಾಪಗತಂ [ನೋಚೇಧ ಅಪಹತಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰), ನೋಚಿಧಾಪಕತಂ (?)] ಸಿಯಾ।
ವೇರಾನಿ ನ ಚ ಸಮ್ಮೇಯ್ಯುಂ, ಕೇನೀಧ [ವೇರಾನಿ ಚ ಸಮ್ಮೇಯ್ಯುಂ, ತೇನಿಧ (ಸೀ॰)] ಕುಸಲೋ ಸಿಯಾ"ತಿ॥

"ಕಸ್ಸಚ್ಚಯಾ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಕಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ಅಪಾಗತಂ।
ಕೋ ನ ಸಮ್ಮೋಹಮಾಪಾದಿ, ಕೋ ಚ ಧೀರೋ [ಕೋಧ ಧೀರೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಸದಾ ಸತೋ"ತಿ॥

"ತಥಾಗತಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ, ಸಬ್ಬಭೂತಾನುಕಮ್ಪಿನೋ।
ತಸ್ಸಚ್ಚಯಾ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ಅಪಾಗತಂ।
ಸೋ ನ ಸಮ್ಮೋಹಮಾಪಾದಿ, ಸೋವ [ಸೋಧ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಧೀರೋ ಸದಾ ಸತೋ"ತಿ॥

“ಅಚ್ಚಯಂ ದೇಸಯನ್ತೀನಂ, ಯೋ ಚೇ ನ ಪಟಿಗಣ್ಹತಿ।
ಕೋಪನ್ತರೋ ದೋಸಗರು, ಸ ವೇರಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚತಿ।
ತಂ ವೇರಂ ನಾಭಿನನ್ದಾಮಿ, ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮಿ ವೋಚ್ಚಯ”ನ್ತಿ॥

೬. ಸದ್ಧಾಸುತ್ತಂ

೩೬. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸತುಲ್ಲಪಕಾಯಿಕಾ ದೇವತಾಯೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಏಕಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ಸದ್ಧಾ ದುತಿಯಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹೋತಿ,
ನೋ ಚೇ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಅವತಿಟ್ಠತಿ।
ಯಸೋ ಚ ಕಿತ್ತೀ ಚ ತತ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ,
ಸಗ್ಗಞ್ಚ ಸೋ ಗಚ್ಛತಿ ಸರೀರಂ ವಿಹಾಯಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

“ಕೋಧಂ ಜಹೇ ವಿಪ್ಪಜಹೇಯ್ಯ ಮಾನಂ,
ಸಂಯೋಜನಂ ಸಬ್ಬಮತಿಕ್ಕಮೇಯ್ಯ।
ತಂ ನಾಮರೂಪಸ್ಮಿಮಸಜ್ಜಮಾನಂ,
ಅಕಿಞ್ಚನಂ ನಾನುಪತನ್ತಿ ಸಙ್ಗಾ”ತಿ॥

“ಪಮಾದಮನುಯುಞ್ಜನ್ತಿ , ಬಾಲಾ ದುಮ್ಮೇಧಿನೋ ಜನಾ।
ಅಪ್ಪಮಾದಞ್ಚ ಮೇಧಾವೀ, ಧನಂ ಸೇಟ್ಠಂವ ರಕ್ಖತಿ॥

“ಮಾ ಪಮಾದಮನುಯುಞ್ಜೇಥ, ಮಾ ಕಾಮರತಿ ಸನ್ಥವಂ।
ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹಿ ಝಾಯನ್ತೋ, ಪಪ್ಪೋತಿ ಪರಮಂ ಸುಖ”ನ್ತಿ ॥

೭. ಸಮಯಸುತ್ತಂ

೩೭. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಕ್ಕೇಸು ವಿಹರತಿ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಮಹಾವನೇ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸಬ್ಬೇಹೇವ ಅರಹನ್ತೇಹಿ; ದಸಹಿ ಚ ಲೋಕಧಾತೂಹಿ ದೇವತಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಅಥ ಖೋ ಚತುನ್ನಂ ಸುದ್ಧಾವಾಸಕಾಯಿಕಾನಂ ದೇವತಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ - “ಅಯಂ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಕ್ಕೇಸು ವಿಹರತಿ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಮಹಾವನೇ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸಬ್ಬೇಹೇವ ಅರಹನ್ತೇಹಿ; ದಸಹಿ ಚ ಲೋಕಧಾತೂಹಿ ದೇವತಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಯಂನೂನ ಮಯಮ್ಪಿ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಾಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಗಾಥಂ [ಪಚ್ಚೇಕಗಾಥಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಭಾಸೇಯ್ಯಾಮಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ತಾ ದೇವತಾ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ। ಏವಮೇವ - ಸುದ್ಧಾವಾಸೇಸು ದೇವೇಸು ಅನ್ತರಹಿತಾ ಭಗವತೋ ಪುರತೋ ಪಾತುರಹೇಸುಂ। ಅಥ ಖೋ ತಾ ದೇವತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಏಕಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಮಹಾಸಮಯೋ ಪವನಸ್ಮಿಂ, ದೇವಕಾಯಾ ಸಮಾಗತಾ।
ಆಗತಮ್ಹ ಇಮಂ ಧಮ್ಮಸಮಯಂ, ದಕ್ಖಿತಾಯೇ ಅಪರಾಜಿತಸಙ್ಘ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ತತ್ರ ಭಿಕ್ಖವೋ ಸಮಾದಹಂಸು, ಚಿತ್ತಮತ್ತನೋ ಉಜುಕಂ ಅಕಂಸು [ಉಜುಕಮಕಂಸು (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]।
ಸಾರಥೀವ ನೇತ್ತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ರಕ್ಖನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಛೇತ್ವಾ ಖೀಲಂ ಛೇತ್ವಾ ಪಲಿಘಂ, ಇನ್ದಖೀಲಂ ಊಹಚ್ಚ ಮನೇಜಾ।
ತೇ ಚರನ್ತಿ ಸುದ್ಧಾ ವಿಮಲಾ, ಚಕ್ಖುಮತಾ ಸುದನ್ತಾ ಸುಸುನಾಗಾ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಯೇ ಕೇಚಿ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗತಾಸೇ, ನ ತೇ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ ಅಪಾಯಭೂಮಿಂ।
ಪಹಾಯ ಮಾನುಸಂ ದೇಹಂ, ದೇವಕಾಯಂ ಪರಿಪೂರೇಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ॥

೮. ಸಕಲಿಕಸುತ್ತಂ

೩೮. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಮದ್ದಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಮಿಗದಾಯೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವತೋ ಪಾದೋ ಸಕಲಿಕಾಯ [ಸಕ್ಖಲಿಕಾಯ (ಕ॰)] ಖತೋ ಹೋತಿ। ಭುಸಾ ಸುದಂ ಭಗವತೋ ವೇದನಾ ವತ್ತನ್ತಿ ಸಾರೀರಿಕಾ ವೇದನಾ ದುಕ್ಖಾ ತಿಬ್ಬಾ [ತಿಪ್ಪಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಖರಾ ಕಟುಕಾ ಅಸಾತಾ ಅಮನಾಪಾ; ತಾ ಸುದಂ ಭಗವಾ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಅಧಿವಾಸೇತಿ ಅವಿಹಞ್ಞಮಾನೋ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಚತುಗ್ಗುಣಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಸೀಹಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತಿ ಪಾದೇ ಪಾದಂ ಅಚ್ಚಾಧಾಯ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ।

ಅಥ ಖೋ ಸತ್ತಸತಾ ಸತುಲ್ಲಪಕಾಯಿಕಾ ದೇವತಾಯೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಮದ್ದಕುಚ್ಛಿಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಏಕಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ - "ನಾಗೋ ವತ, ಭೋ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ; ನಾಗವತಾ ಚ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ ಸಾರೀರಿಕಾ ವೇದನಾ ದುಕ್ಖಾ ತಿಬ್ಬಾ ಖರಾ ಕಟುಕಾ ಅಸಾತಾ ಅಮನಾಪಾ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಅಧಿವಾಸೇತಿ ಅವಿಹಞ್ಞಮಾನೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ - "ಸೀಹೋ ವತ, ಭೋ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ; ಸೀಹವತಾ ಚ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ ಸಾರೀರಿಕಾ ವೇದನಾ ದುಕ್ಖಾ ತಿಬ್ಬಾ ಖರಾ ಕಟುಕಾ ಅಸಾತಾ ಅಮನಾಪಾ ಸತೋ

ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಅಧಿವಾಸೇತಿ ಅವಿಹಞ್ಞಮಾನೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ – "ಆಜಾನೀಯೋ ವತ, ಭೋ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ; ಆಜಾನೀಯವತಾ ಚ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ ಸಾರೀರಿಕಾ ವೇದನಾ ದುಕ್ಖಾ ತಿಬ್ಬಾ ಖರಾ ಕಟುಕಾ ಅಸಾತಾ ಅಮನಾಪಾ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಅಧಿವಾಸೇತಿ ಅವಿಹಞ್ಞಮಾನೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ – "ನಿಸಭೋ ವತ, ಭೋ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ; ನಿಸಭವತಾ ಚ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ ಸಾರೀರಿಕಾ ವೇದನಾ ದುಕ್ಖಾ ತಿಬ್ಬಾ ಖರಾ ಕಟುಕಾ ಅಸಾತಾ ಅಮನಾಪಾ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಅಧಿವಾಸೇತಿ ಅವಿಹಞ್ಞಮಾನೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ – "ಧೋರಯ್ಹೋ ವತ, ಭೋ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ; ಧೋರಯ್ಹವತಾ ಚ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ ಸಾರೀರಿಕಾ ವೇದನಾ ದುಕ್ಖಾ ತಿಬ್ಬಾ ಖರಾ ಕಟುಕಾ ಅಸಾತಾ ಅಮನಾಪಾ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಅಧಿವಾಸೇತಿ ಅವಿಹಞ್ಞಮಾನೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ – "ದನ್ತೋ ವತ, ಭೋ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ; ದನ್ತವತಾ ಚ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ ಸಾರೀರಿಕಾ ವೇದನಾ ದುಕ್ಖಾ ತಿಬ್ಬಾ ಖರಾ ಕಟುಕಾ ಅಸಾತಾ ಅಮನಾಪಾ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಅಧಿವಾಸೇತಿ ಅವಿಹಞ್ಞಮಾನೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಅಪರಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ – "ಪಸ್ಸ ಸಮಾಧಿಂ ಸುಭಾವಿತಂ ಚಿತ್ತಞ್ಚ ಸುವಿಮುತ್ತಂ, ನ ಚಾಭಿನತಂ ನ ಚಾಪನತಂ ನ ಚ ಸಸಙ್ಖಾರನಿಗ್ಗಯ್ಹವಾರಿತಗತಂ [ಸಸಙ್ಖಾರನಿಗ್ಗಯ್ಹವಾರಿತವತಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰), ಸಸಙ್ಖಾರನಿಗ್ಗಯ್ಹವಾರಿವಾವತಂ (ಕ॰)]। ಯೋ ಏವರೂಪಂ ಪುರಿಸನಾಗಂ ಪುರಿಸಸೀಹಂ ಪುರಿಸಆಜಾನೀಯಂ ಪುರಿಸನಿಸಭಂ ಪುರಿಸಧೋರಯ್ಹಂ ಪುರಿಸದನ್ತಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯ ಕಿಮಞ್ಞತ್ರ ಅದಸ್ಸನಾ"ತಿ।

"ಪಞ್ಚವೇದಾ ಸತಂ ಸಮಂ, ತಪಸ್ಸೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಚರಂ।
ಚಿತ್ತಞ್ಚ ನೇಸಂ ನ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುತ್ತಂ, ಹೀನತ್ಥರೂಪಾ ನ ಪಾರಙ್ಗಮಾ ತೇ॥

"ತಣ್ಹಾಧಿಪನ್ನಾ ವತಸೀಲಬದ್ಧಾ, ಲೂಖಂ ತಪಂ ವಸ್ಸಸತಂ ಚರನ್ತಾ।
ಚಿತ್ತಞ್ಚ ನೇಸಂ ನ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುತ್ತಂ, ಹೀನತ್ಥರೂಪಾ ನ ಪಾರಙ್ಗಮಾ ತೇ॥

"ನ ಮಾನಕಾಮಸ್ಸ ದಮೋ ಇಧತ್ಥಿ, ನ ಮೋನಮತ್ಥಿ ಅಸಮಾಹಿತಸ್ಸ।
ಏಕೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರಂ ಪಮತ್ತೋ, ನ ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಸ್ಸ ತರೇಯ್ಯ ಪಾರ"ನ್ತಿ॥

"ಮಾನಂ ಪಹಾಯ ಸುಸಮಾಹಿತತ್ತೋ, ಸುಚೇತಸೋ ಸಬ್ಬಧಿ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ।
ಏಕೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರಮಪ್ಪಮತ್ತೋ, ಸ ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಸ್ಸ ತರೇಯ್ಯ ಪಾರ"ನ್ತಿ॥

೯. ಪಜ್ಜುನ್ನಧೀತುಸುತ್ತಂ

೩೯. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ। ಅಥ ಖೋ ಕೋಕನದಾ ಪಜ್ಜುನ್ನಸ್ಸ ಧೀತಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಮಹಾವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ

ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಕೋಕನದಾ ಪಜ್ಜುನ್ನಸ್ಸ ಧೀತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

"ವೇಸಾಲಿಯಂ ವನೇ ವಿಹರನ್ತಂ, ಅಗ್ಗಂ ಸತ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ।
ಕೋಕನದಾಹಮಸ್ಮಿ ಅಭಿವನ್ದೇ, ಕೋಕನದಾ ಪಜ್ಜುನ್ನಸ್ಸ ಧೀತಾ॥

"ಸುತಮೇವ ಪುರೇ ಆಸಿ, ಧಮ್ಮೋ ಚಕ್ಖುಮತಾನುಬುದ್ಧೋ।
ಸಾಹಂ ದಾನಿ ಸಕ್ಖಿ ಜಾನಾಮಿ, ಮುನಿನೋ ದೇಸಯತೋ ಸುಗತಸ್ಸ॥

"ಯೇ ಕೇಚಿ ಅರಿಯಂ ಧಮ್ಮಂ, ವಿಗರಹನ್ತಾ ಚರನ್ತಿ ದುಮ್ಮೇಧಾ।
ಉಪೇನ್ತಿ ರೋರುವಂ ಘೋರಂ, ಚಿರರತ್ತಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವನ್ತಿ॥

"ಯೇ ಚ ಖೋ ಅರಿಯೇ ಧಮ್ಮೇ, ಖನ್ತಿಯಾ ಉಪಸಮೇನ ಉಪೇತಾ।
ಪಹಾಯ ಮಾನುಸಂ ದೇಹಂ, ದೇವಕಾಯ ಪರಿಪೂರೇಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ॥

೧೦. ದುತಿಯಪಜ್ಜುನ್ನಧೀತುಸುತ್ತಂ

೪೦. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ। ಅಥ ಖೋ ಚೂಳಕೋಕನದಾ [ಚುಲ್ಲಕೋಕನದಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಪಜ್ಜುನ್ನಸ್ಸ ಧೀತಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಮಹಾವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಚೂಳಕೋಕನದಾ ಪಜ್ಜುನ್ನಸ್ಸ ಧೀತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

"ಇಧಾಗಮಾ ವಿಜ್ಜುಪಭಾಸವಣ್ಣಾ, ಕೋಕನದಾ ಪಜ್ಜುನ್ನಸ್ಸ ಧೀತಾ।
ಬುದ್ಧಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ನಮಸ್ಸಮಾನಾ, ಗಾಥಾಚಿಮಾ ಅತ್ಥವತೀ ಅಭಾಸಿ॥

"ಬಹುನಾಪಿ ಖೋ ತಂ ವಿಭಜೇಯ್ಯಂ, ಪರಿಯಾಯೇನ ತಾದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ।
ಸಂಖಿತ್ತಮತ್ಥಂ [ಸಂಖಿತ್ತಮತ್ತಂ (ಕ॰)] ಲಪಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯಾವತಾ ಮೇ ಮನಸಾ ಪರಿಯತ್ತಂ॥

"ಪಾಪಂ ನ ಕಯಿರಾ ವಚಸಾ ಮನಸಾ,
ಕಾಯೇನ ವಾ ಕಿಞ್ಚನ ಸಬ್ಬಲೋಕೇ।
ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಸತಿಮಾ ಸಮ್ಪಜಾನೋ,
ದುಕ್ಖಂ ನ ಸೇವೇಥ ಅನತ್ಥಸಂಹಿತ"ನ್ತಿ॥

ಸತುಲ್ಲಪಕಾಯಿಕವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಸಬ್ಭಿಮಚ್ಛರಿನಾ ಸಾಧು, ನ ಸನ್ತುಜ್ಝಾನಸಞ್ಞಿನೋ।
ಸದ್ಧಾ ಸಮಯೋ ಸಕಲಿಕಂ, ಉಭೋ ಪಜ್ಜುನ್ನಧೀತರೋತಿ॥

೫. ಆದಿತ್ತವಗ್ಗೋ

೧. ಆದಿತ್ತಸುತ್ತಂ

೪೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರಾ ದೇವತಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ –

"ಆದಿತ್ತಸ್ಮಿಂ ಅಗಾರಸ್ಮಿಂ, ಯಂ ನೀಹರತಿ ಭಾಜನಂ।
ತಂ ತಸ್ಸ ಹೋತಿ ಅತ್ಥಾಯ, ನೋ ಚ ಯಂ ತತ್ಥ ಡಯ್ಹತಿ॥

"ಏವಂ ಆದಿತ್ತಕೋ ಲೋಕೋ, ಜರಾಯ ಮರಣೇನ ಚ।
ನೀಹರೇಥೇವ ದಾನೇನ, ದಿನ್ನಂ ಹೋತಿ ಸುನೀಹತಂ॥

"ದಿನ್ನಂ ಸುಖಫಲಂ ಹೋತಿ, ನಾದಿನ್ನಂ ಹೋತಿ ತಂ ತಥಾ।
ಚೋರಾ ಹರನ್ತಿ ರಾಜಾನೋ, ಅಗ್ಗಿ ಡಹತಿ ನಸ್ಸತಿ॥

"ಅಥ ಅನ್ತೇನ ಜಹತಿ, ಸರೀರಂ ಸಪರಿಗ್ಗಹಂ।
ಏತದಞ್ಞಾಯ ಮೇಧಾವೀ, ಭುಞ್ಜೇಥ ಚ ದದೇಥ ಚ।
ದತ್ವಾ ಚ ಭುತ್ವಾ ಚ ಯಥಾನುಭಾವಂ।
ಅನಿನ್ದಿತೋ ಸಗ್ಗಮುಪೇತಿ ಠಾನ"ನ್ತಿ॥

೨. ಕಿಂದದಸುತ್ತಂ

೪೨. "ಕಿಂದದೋ ಬಲದೋ ಹೋತಿ, ಕಿಂದದೋ ಹೋತಿ ವಣ್ಣದೋ।
ಕಿಂದದೋ ಸುಖದೋ ಹೋತಿ, ಕಿಂದದೋ ಹೋತಿ ಚಕ್ಖುದೋ।
ಕೋ ಚ ಸಬ್ಬದದೋ ಹೋತಿ, ತಂ ಮೇ ಅಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ"ತಿ॥

"ಅನ್ನದೋ ಬಲದೋ ಹೋತಿ, ವತ್ಥದೋ ಹೋತಿ ವಣ್ಣದೋ।
ಯಾನದೋ ಸುಖದೋ ಹೋತಿ, ದೀಪದೋ ಹೋತಿ ಚಕ್ಖುದೋ॥

"ಸೋ ಚ ಸಬ್ಬದದೋ ಹೋತಿ, ಯೋ ದದಾತಿ ಉಪಸ್ಸಯಂ।
ಅಮತಂ ದದೋ ಚ ಸೋ ಹೋತಿ, ಯೋ ಧಮ್ಮಮನುಸಾಸತೀ"ತಿ॥

೩. ಅನ್ನಸುತ್ತಂ

೪೩. "ಅನ್ನಮೇವಾಭಿನನ್ದನ್ತಿ, ಉಭಯೇ ದೇವಮಾನುಸಾ।
ಅಥ ಕೋ ನಾಮ ಸೋ ಯಕ್ಖೋ, ಯಂ ಅನ್ನಂ ನಾಭಿನನ್ದತೀ"ತಿ॥

“ಯೇ ನಂ ದದನ್ತಿ ಸದ್ಧಾಯ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ।
ತಮೇವ ಅನ್ನಂ ಭಜತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚ॥

“ತಸ್ಮಾ ವಿನೇಯ್ಯ ಮಚ್ಛೇರಂ, ದಜ್ಜಾ ದಾನಂ ಮಲಾಭಿಭೂ।
ಪುಞ್ಞಾನಿ ಪರಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಪತಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ ಪಾಣಿನ”ನ್ತಿ॥

೪. ಏಕಮೂಲಸುತ್ತಂ

೪೪. “ಏಕಮೂಲಂ ದ್ವಿರಾವಟ್ಟಂ, ತಿಮಲಂ ಪಞ್ಚಪತ್ಥರಂ।
ಸಮುದ್ದಂ ದ್ವಾದಸಾವಟ್ಟಂ, ಪಾತಾಲಂ ಅತರೀ ಇಸೀ”ತಿ॥

೫. ಅನೋಮಸುತ್ತಂ

೪೫. “ಅನೋಮನಾಮಂ ನಿಪುಣತ್ಥದಸ್ಸಿಂ, ಪಞ್ಞಾದದಂ ಕಾಮಾಲಯೇ ಅಸತ್ತಂ।
ತಂ ಪಸ್ಸಥ ಸಬ್ಬವಿದುಂ ಸುಮೇಧಂ, ಅರಿಯೇ ಪಥೇ ಕಮಮಾನಂ ಮಹೇಸಿ”ನ್ತಿ॥

೬. ಅಚ್ಛರಾಸುತ್ತಂ

೪೬. “ಅಚ್ಛರಾಗಣಸಙ್ಘುಟ್ಠಂ, ಪಿಸಾಚಗಣಸೇವಿತಂ।
ವನನ್ತಂ ಮೋಹನಂ ನಾಮ, ಕಥಂ ಯಾತ್ರಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ॥

“ಉಜುಕೋ ನಾಮ ಸೋ ಮಗ್ಗೋ, ಅಭಯಾ ನಾಮ ಸಾ ದಿಸಾ।
ರಥೋ ಅಕೂಜನೋ ನಾಮ, ಧಮ್ಮಚಕ್ಕೇಹಿ ಸಂಯುತೋ॥

“ಹಿರೀ ತಸ್ಸ ಅಪಾಲಮ್ಬೋ, ಸತ್ಯಸ್ಸ ಪರಿವಾರಣಂ।
ಧಮ್ಮಾಹಂ ಸಾರಥಿಂ ಬ್ರೂಮಿ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಪುರೇಜವಂ॥

“ಯಸ್ಸ ಏತಾದಿಸಂ ಯಾನಂ, ಇತ್ಥಿಯಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ।
ಸ ವೇ ಏತೇನ ಯಾನೇನ, ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ”ತಿ॥

೭. ವನರೋಪಸುತ್ತಂ

೪೭. “ಕೇಸಂ ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚ, ಸದಾ ಪುಞ್ಞಂ ಪವಡ್ಢತಿ।
ಧಮ್ಮಟ್ಠಾ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಕೇ ಜನಾ ಸಗ್ಗಗಾಮಿನೋ”ತಿ॥

“ಆರಾಮರೋಪಾ ವನರೋಪಾ, ಯೇ ಜನಾ ಸೇತುಕಾರಕಾ।
ಪಪಞ್ಚ ಉದಪಾನಞ್ಚ, ಯೇ ದದನ್ತಿ ಉಪಸ್ಸಯಂ॥

“ತೇಸಂ ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚ, ಸದಾ ಪುಞ್ಞಂ ಪವಡ್ಢತಿ।
ಧಮ್ಮಟ್ಠಾ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಾ, ತೇ ಜನಾ ಸಗ್ಗಗಾಮಿನೋ”ತಿ॥

೮. ಜೇತವನಸುತ್ತಂ

೪೮. “ಇದಞ್ಹಿ ತಂ ಜೇತವನಂ, ಇಸಿಸಙ್ಘನಿಸೇವಿತಂ।
ಆವುತ್ಥಂ [ಆವುಟ್ಠಂ (ಕ॰)] ಧಮ್ಮರಾಜೇನ, ಪೀತಿಸಞ್ಜನನಂ ಮಮ॥

“ಕಮ್ಮಂ ವಿಜ್ಜಾ ಚ ಧಮ್ಮೋ ಚ, ಸೀಲಂ ಜೀವಿತಮುತ್ತಮಂ।
ಏತೇನ ಮಚ್ಚಾ ಸುಜ್ಝನ್ತಿ, ನ ಗೋತ್ತೇನ ಧನೇನ ವಾ॥

“ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪೋಸೋ, ಸಮ್ಪಸ್ಸಂ ಅತ್ಥಮತ್ತನೋ।
ಯೋನಿಸೋ ವಿಚಿನೇ ಧಮ್ಮಂ, ಏವಂ ತತ್ಥ ವಿಸುಜ್ಝತಿ॥

“ಸಾರಿಪುತ್ತೋವ ಪಞ್ಞಾಯ, ಸೀಲೇನ ಉಪಸಮೇನ ಚ।
ಯೋಪಿ ಪಾರಙ್ಗತೋ ಭಿಕ್ಖು, ಏತಾವಪರಮೋ ಸಿಯಾ”ತಿ॥

೯. ಮಚ್ಛರಿಸುತ್ತಂ

೪೯. “ಯೇಧ ಮಚ್ಛರಿನೋ ಲೋಕೇ, ಕದರಿಯಾ ಪರಿಭಾಸಕಾ।
ಅಞ್ಞೇಸಂ ದದಮಾನಾನಂ, ಅನ್ತರಾಯಕರಾ ನರಾ॥

“ಕೀದಿಸೋ ತೇಸಂ ವಿಪಾಕೋ, ಸಮ್ಪರಾಯೋ ಚ ಕೀದಿಸೋ।
ಭಗವನ್ತಂ ಪುಟ್ಠುಮಾಗಮ್ಮ, ಕಥಂ ಜಾನೇಮು ತಂ ಮಯ”ನ್ತಿ॥

“ಯೇಧ ಮಚ್ಛರಿನೋ ಲೋಕೇ, ಕದರಿಯಾ ಪರಿಭಾಸಕಾ।
ಅಞ್ಞೇಸಂ ದದಮಾನಾನಂ, ಅನ್ತರಾಯಕರಾ ನರಾ॥

“ನಿರಯಂ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಂ, ಯಮಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜರೇ।
ಸಚೇ ಏನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ, ದಲಿದ್ದೇ ಜಾಯರೇ ಕುಲೇ॥

“ಚೋಳಂ ಪಿಣ್ಡೋ ರತೀ ಖಿಡ್ಡಾ, ಯತ್ಥ ಕಿಚ್ಛೇನ ಲಬ್ಭತಿ।
ಪರತೋ ಆಸೀಸರೇ [ಆಸಿಂಸರೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಬಾಲಾ, ತಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ।
ದಿಟ್ಠೇ ಧಮ್ಮೇಸ ವಿಪಾಕೋ, ಸಮ್ಪರಾಯೇ [ಸಮ್ಪರಾಯೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಚ ದುಗ್ಗತೀ”ತಿ॥

“ಇತಿಹೇತಂ ವಿಜಾನಾಮ, ಅಞ್ಞಂ ಪುಚ್ಛಾಮ ಗೋತಮ।
ಯೇಧ ಲದ್ಧಾ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ, ವದಞ್ಞೂ ವೀತಮಚ್ಛರಾ॥

“ಬುದ್ಧೇ ಪಸನ್ನಾ ಧಮ್ಮೇ ಚ, ಸಙ್ಘೇ ಚ ತಿಬ್ಬಗಾರವಾ।
ಕೀದಿಸೋ ತೇಸಂ ವಿಪಾಕೋ, ಸಮ್ಪರಾಯೋ ಚ ಕೀದಿಸೋ।
ಭಗವನ್ತಂ ಪುಟ್ಠುಮಾಗಮ್ಮ, ಕಥಂ ಜಾನೇಮು ತಂ ಮಯ”ನ್ತಿ॥

“ಯೇಧ ಲದ್ಧಾ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ, ವದಞ್ಞೂ ವೀತಮಚ್ಛರಾ।

ಬುದ್ಧೇ ಪಸನ್ನಾ ಧಮ್ಮೇ ಚ, ಸಙ್ಘೇ ಚ ತಿಬ್ಬಗಾರವಾ।
ಏತೇ ಸಗ್ಗಾ [ಸಗ್ಗೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಪಕಾಸನ್ತಿ, ಯತ್ಥ ತೇ ಉಪಪಜ್ಜರೇ॥

“ಸಚೇ ಏನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ, ಅಡ್ಢೇ ಆಜಾಯರೇ ಕುಲೇ।
ಚೋಳಂ ಪಿಣ್ಡೋ ರತೀ ಖಿಡ್ಡಾ, ಯತ್ಥಾಕಿಚ್ಛೇನ ಲಬ್ಭತಿ॥

“ಪರಸಮ್ಭತೇಸು ಭೋಗೇಸು, ವಸವತ್ತೀವ ಮೋದರೇ।
ದಿಟ್ಠೇ ಧಮ್ಮೇಸ ವಿಪಾಕೋ, ಸಮ್ಪರಾಯೇ ಚ ಸುಗ್ಗತೀ”ತಿ॥

೧೦. ಘಟೀಕಾರಸುತ್ತಂ

೫೦. “ಅವಿಹಂ ಉಪಪನ್ನಾಸೇ, ವಿಮುತ್ತಾ ಸತ್ತ ಭಿಕ್ಖವೋ।
ರಾಗದೋಸಪರಿಕ್ಖೀಣಾ, ತಿಣ್ಣಾ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕ”ನ್ತಿ॥

“ಕೇ ಚ ತೇ ಅತರುಂ ಪಙ್ಕಂ [ಸಙ್ಗಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)], ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಂ ಸುದುತ್ತರಂ।
ಕೇ ಹಿತ್ವಾ ಮಾನುಸಂ ದೇಹಂ, ದಿಬ್ಬಯೋಗಂ ಉಪಚ್ಚಗು”ನ್ತಿ॥

“ಉಪಕೋ ಪಲಗಣ್ಡೋ ಚ, ಪುಕ್ಕುಸಾತಿ ಚ ತೇ ತಯೋ।
ಭದ್ದಿಯೋ ಖಣ್ಡದೇವೋ ಚ, ಬಾಹುರಗ್ಗಿ ಚ ಸಿಙ್ಗಿಯೋ [ಬಹುದನ್ತೀ ಚ ಪಿಙ್ಗಿಯೋ (ಸೀ॰)]।
ತೇ ಹಿತ್ವಾ ಮಾನುಸಂ ದೇಹಂ, ದಿಬ್ಬಯೋಗಂ ಉಪಚ್ಚಗು”ನ್ತಿ॥

“ಕುಸಲೀ ಭಾಸಸೀ ತೇಸಂ, ಮಾರಪಾಸಪ್ಪಹಾಯಿನಂ।
ಕಸ್ಸ ತೇ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಅಚ್ಛಿದುಂ ಭವಬನ್ಧನ”ನ್ತಿ॥

“ನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಭಗವತಾ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ತವ ಸಾಸನಾ।
ಯಸ್ಸ ತೇ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಅಚ್ಛಿದುಂ ಭವಬನ್ಧನಂ॥

“ಯತ್ಥ ನಾಮಞ್ಚ ರೂಪಞ್ಚ, ಅಸೇಸಂ ಉಪರುಜ್ಝತಿ।
ತಂ ತೇ ಧಮ್ಮಂ ಇಧಞ್ಞಾಯ, ಅಚ್ಛಿದುಂ ಭವಬನ್ಧನ”ನ್ತಿ॥

“ಗಮ್ಭೀರಂ ಭಾಸಸೀ ವಾಚಂ, ದುಬ್ಬಿಜಾನಂ ಸುದುಬ್ಬುಧಂ।
ಕಸ್ಸ ತ್ವಂ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ವಾಚಂ ಭಾಸಸಿ ಈದಿಸ”ನ್ತಿ॥

“ಕುಮ್ಭಕಾರೋ ಪುರೇ ಆಸಿಂ, ವೇಕಳಿಙ್ಗೇ [ವೇಹಳಿಙ್ಗೇ (ಸೀ॰), ವೇಭಳಿಙ್ಗೇ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಘಟೀಕರೋ।
ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರೋ ಆಸಿಂ, ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಉಪಾಸಕೋ॥

“ವಿರತೋ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ನಿರಾಮಿಸೋ।
ಅಹುವಾ ತೇ ಸಗಾಮೇಯ್ಯೋ, ಅಹುವಾ ತೇ ಪುರೇ ಸಖಾ॥

“ಸೋಹಮೇತೇ ಪಜಾನಾಮಿ, ವಿಮುತ್ತೇ ಸತ್ತ ಭಿಕ್ಖವೋ।

ರಾಗದೋಸಪರಿಕ್ಖೀಣೇ, ತಿಣ್ಣೇ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕ"ನ್ತಿ॥

"ಏವಮೇತಂ ತದಾ ಆಸಿ, ಯಥಾ ಭಾಸಸಿ ಭಗ್ಗವ।
ಕುಮ್ಭಕಾರೋ ಪುರೇ ಆಸಿ, ವೇಕಳಿಙ್ಗೇ ಘಟೀಕರೋ।
ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರೋ ಆಸಿ, ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಉಪಾಸಕೋ॥

"ವಿರತೋ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ನಿರಾಮಿಸೋ।
ಅಹುವಾ ಮೇ ಸಗಾಮೇಯ್ಯೋ, ಅಹುವಾ ಮೇ ಪುರೇ ಸಖಾ"ತಿ॥

"ಏವಮೇತಂ ಪುರಾಣಾನಂ, ಸಹಾಯಾನಂ ಅಹು ಸಙ್ಗಮೋ।
ಉಭಿನ್ನಂ ಭಾವಿತತ್ತಾನಂ, ಸರೀರನ್ತಿಮಧಾರಿನ"ನ್ತಿ॥

ಆದಿತ್ತವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಆದಿತ್ತಂ ಕಿಂದದಂ ಅನ್ನಂ, ಏಕಮೂಲಅನೋಮಿಯಂ।
ಅಚ್ಛರಾವನರೋಪಜೇತಂ, ಮಚ್ಛರೇನ ಘಟೀಕರೋತಿ॥

೬. ಜರಾವಗ್ಗೋ

೧. ಜರಾಸುತ್ತಂ

೫೧. "ಕಿಂಸು ಯಾವ ಜರಾ ಸಾಧು, ಕಿಂಸು ಸಾಧು ಪತಿಟ್ಠಿತಂ।
ಕಿಂಸು ನರಾನಂ ರತನಂ, ಕಿಂಸು ಚೋರೇಹಿ ದೂಹರ"ನ್ತಿ॥

"ಸೀಲಂ ಯಾವ ಜರಾ ಸಾಧು, ಸದ್ಧಾ ಸಾಧು ಪತಿಟ್ಠಿತಾ।
ಪಞ್ಞಾ ನರಾನಂ ರತನಂ, ಪುಞ್ಞಂ ಚೋರೇಹಿ ದೂಹರ"ನ್ತಿ॥

೨. ಅಜರಸಾಸುತ್ತಂ

೫೨. "ಕಿಂಸು ಅಜರಸಾ ಸಾಧು, ಕಿಂಸು ಸಾಧು ಅಧಿಟ್ಠಿತಂ।
ಕಿಂಸು ನರಾನಂ ರತನಂ, ಕಿಂಸು ಚೋರೇಹ್ಯಹಾರಿಯ"ನ್ತಿ॥

"ಸೀಲಂ ಅಜರಸಾ ಸಾಧು, ಸದ್ಧಾ ಸಾಧು ಅಧಿಟ್ಠಿತಾ।
ಪಞ್ಞಾ ನರಾನಂ ರತನಂ, ಪುಞ್ಞಂ ಚೋರೇಹ್ಯಹಾರಿಯ"ನ್ತಿ॥

೩. ಮಿತ್ತಸುತ್ತಂ

೫೩. "ಕಿಂಸು ಪವಸತೋ [ಪಥವತೋ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಮಿತ್ತಂ, ಕಿಂಸು ಮಿತ್ತಂ ಸಕೇ ಘರೇ।
ಕಿಂ ಮಿತ್ತಂ ಅತ್ಥಜಾತಸ್ಸ, ಕಿಂ ಮಿತ್ತಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕ"ನ್ತಿ॥

“ಸತ್ಥೋ ಪವಸತೋ ಮಿತ್ತಂ, ಮಾತಾ ಮಿತ್ತಂ ಸಕೇ ಘರೇ।
ಸಹಾಯೋ ಅತ್ಥಜಾತಸ್ಸ, ಹೋತಿ ಮಿತ್ತಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ।
ಸಯಂಕತಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ, ತಂ ಮಿತ್ತಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕ”ನ್ತಿ॥

೪. ವತ್ಥುಸುತ್ತಂ

೫೪. “ಕಿಂಸು ವತ್ಥು ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಕಿಂಸೂಧ ಪರಮೋ ಸಖಾ।
ಕಿಂಸು ಭೂತಾ ಉಪಜೀವನ್ತಿ, ಯೇ ಪಾಣಾ ಪಥವಿಸ್ಸಿತಾ”ತಿ [ಪಥವಿಂ ಸಿತಾತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]॥

“ಪುತ್ತಾ ವತ್ಥು ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಭರಿಯಾ ಚ [ಭರಿಯಾವ (ಸೀ॰), ಭರಿಯಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಪರಮೋ ಸಖಾ।
ವುಟ್ಠಿಂ ಭೂತಾ ಉಪಜೀವನ್ತಿ, ಯೇ ಪಾಣಾ ಪಥವಿಸ್ಸಿತಾ”ತಿ॥

೫. ಪಠಮಜನಸುತ್ತಂ

೫೫. “ಕಿಂಸು ಜನೇತಿ ಪುರಿಸಂ, ಕಿಂಸು ತಸ್ಸ ವಿಧಾವತಿ।
ಕಿಂಸು ಸಂಸಾರಮಾಪಾದಿ, ಕಿಂಸು ತಸ್ಸ ಮಹಬ್ಭಯ”ನ್ತಿ॥

“ತಣ್ಹಾ ಜನೇತಿ ಪುರಿಸಂ, ಚಿತ್ತಮಸ್ಸ ವಿಧಾವತಿ।
ಸತ್ತೋ ಸಂಸಾರಮಾಪಾದಿ, ದುಕ್ಖಮಸ್ಸ ಮಹಬ್ಭಯ”ನ್ತಿ॥

೬. ದುತಿಯಜನಸುತ್ತಂ

೫೬. “ಕಿಂಸು ಜನೇತಿ ಪುರಿಸಂ, ಕಿಂಸು ತಸ್ಸ ವಿಧಾವತಿ।
ಕಿಂಸು ಸಂಸಾರಮಾಪಾದಿ, ಕಿಸ್ಮಾ ನ ಪರಿಮುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

“ತಣ್ಹಾ ಜನೇತಿ ಪುರಿಸಂ, ಚಿತ್ತಮಸ್ಸ ವಿಧಾವತಿ।
ಸತ್ತೋ ಸಂಸಾರಮಾಪಾದಿ, ದುಕ್ಖಾ ನ ಪರಿಮುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

೭. ತತಿಯಜನಸುತ್ತಂ

೫೭. “ಕಿಂಸು ಜನೇತಿ ಪುರಿಸಂ, ಕಿಂಸು ತಸ್ಸ ವಿಧಾವತಿ।
ಕಿಂಸು ಸಂಸಾರಮಾಪಾದಿ, ಕಿಂಸು ತಸ್ಸ ಪರಾಯನ”ನ್ತಿ॥

“ತಣ್ಹಾ ಜನೇತಿ ಪುರಿಸಂ, ಚಿತ್ತಮಸ್ಸ ವಿಧಾವತಿ।
ಸತ್ತೋ ಸಂಸಾರಮಾಪಾದಿ, ಕಮ್ಮಂ ತಸ್ಸ ಪರಾಯನ”ನ್ತಿ॥

೮. ಉಪ್ಪಥಸುತ್ತಂ

೫೮. “ಕಿಂಸು ಉಪ್ಪಥೋ ಅಕ್ಖಾತೋ, ಕಿಂಸು ರತ್ತಿನ್ದಿವಕ್ಖಯೋ।
ಕಿಂ ಮಲಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ, ಕಿಂ ಸಿನಾನಮನೋದಕ”ನ್ತಿ॥

“ರಾಗೋ ಉಪ್ಪಥೋ ಅಕ್ಖಾತೋ, ವಯೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವಕ್ಖಯೋ।
ಇತ್ಥೀ ಮಲಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ, ಏತ್ಥಾಯಂ ಸಜ್ಜತೇ ಪಜಾ।
ತಪೋ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಞ್ಚ, ತಂ ಸಿನಾನಮನೋದಕ”ನ್ತಿ॥

೯. ದುತಿಯಸುತ್ತಂ

೫೯. “ಕಿಂಸು ದುತಿಯಾ [ದುತಿಯಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹೋತಿ, ಕಿಂಸು ಚೇನಂ ಪಸಾಸತಿ।
ಕಿಸ್ಸ ಚಾಭಿರತೋ ಮಚ್ಚೋ, ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

“ಸದ್ಧಾ ದುತಿಯಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಾ ಚೇನಂ ಪಸಾಸತಿ।
ನಿಬ್ಬಾನಾಭಿರತೋ ಮಚ್ಚೋ, ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

೧೦. ಕವಿಸುತ್ತಂ

೬೦. “ಕಿಂಸು ನಿದಾನಂ ಗಾಥಾನಂ, ಕಿಂಸು ತಾಸಂ ವಿಯಞ್ಜನಂ।
ಕಿಂಸು ಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಾ ಗಾಥಾ, ಕಿಂಸು ಗಾಥಾನಮಾಸಯೋ”ತಿ॥

“ಛನ್ದೋ ನಿದಾನಂ ಗಾಥಾನಂ, ಅಕ್ಖರಾ ತಾಸಂ ವಿಯಞ್ಜನಂ।
ನಾಮಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಾ ಗಾಥಾ, ಕವಿ ಗಾಥಾನಮಾಸಯೋ”ತಿ॥

ಜರಾವಗ್ಗೋ ಛಟ್ಠೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಜರಾ ಅಜರಸಾ ಮಿತ್ತಂ, ವತ್ಥು ತೀಣಿ ಜನಾನಿ ಚ।
ಉಪ್ಪಥೋ ಚ ದುತಿಯೋ ಚ, ಕವಿನಾ ಪೂರಿತೋ ವಗ್ಗೋತಿ॥

೭. ಅದ್ಧವಗ್ಗೋ

೧. ನಾಮಸುತ್ತಂ

೬೧. “ಕಿಂಸು ಸಬ್ಬಂ ಅದ್ಧಭವಿ [ಅನ್ವಭವಿ (ಸೀ॰)], ಕಿಸ್ಮಾ ಭಿಯ್ಯೋ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಕಿಸ್ಸಸ್ಸು ಏಕಧಮ್ಮಸ್ಸ, ಸಬ್ಬೇವ ವಸಮನ್ವಗೂ”ತಿ [ವಸಮದ್ಧಗೂ (ಕ॰)]॥

“ನಾಮಂ ಸಬ್ಬಂ ಅದ್ಧಭವಿ, ನಾಮಾ ಭಿಯ್ಯೋ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ನಾಮಸ್ಸ ಏಕಧಮ್ಮಸ್ಸ, ಸಬ್ಬೇವ ವಸಮನ್ವಗೂ”ತಿ॥

೨. ಚಿತ್ತಸುತ್ತಂ

೬೨. “ಕೇನಸ್ಸು ನೀಯತಿ ಲೋಕೋ, ಕೇನಸ್ಸು ಪರಿಕಸ್ಸತಿ।
ಕಿಸ್ಸಸ್ಸು ಏಕಧಮ್ಮಸ್ಸ, ಸಬ್ಬೇವ ವಸಮನ್ವಗೂ”ತಿ॥

“ಚಿತ್ತೇನ ನೀಯತಿ ಲೋಕೋ, ಚಿತ್ತೇನ ಪರಿಕಸ್ಸತಿ।
ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಧಮ್ಮಸ್ಸ, ಸಬ್ಬೇವ ವಸಮನ್ವಗೂ”ತಿ॥

೩. ತಣ್ಹಾಸುತ್ತಂ

೬೩. “ಕೇನಸ್ಸು ನೀಯತಿ ಲೋಕೋ, ಕೇನಸ್ಸು ಪರಿಕಸ್ಸತಿ।
ಕಿಸ್ಸಸ್ಸು ಏಕಧಮ್ಮಸ್ಸ, ಸಬ್ಬೇವ ವಸಮನ್ವಗೂ”ತಿ॥

“ತಣ್ಹಾಯ ನೀಯತಿ ಲೋಕೋ, ತಣ್ಹಾಯ ಪರಿಕಸ್ಸತಿ।
ತಣ್ಹಾಯ ಏಕಧಮ್ಮಸ್ಸ, ಸಬ್ಬೇವ ವಸಮನ್ವಗೂ”ತಿ॥

೪. ಸಂಯೋಜನಸುತ್ತಂ

೬೪. “ಕಿಂಸು ಸಂಯೋಜನೋ ಲೋಕೋ, ಕಿಂಸು ತಸ್ಸ ವಿಚಾರಣಂ।
ಕಿಸ್ಸಸ್ಸು ವಿಪ್ಪಹಾನೇನ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಇತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

“ನನ್ದೀಸಂಯೋಜನೋ [ನನ್ದಿಸಂಯೋಜನೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಲೋಕೋ, ವಿತಕ್ಕಸ್ಸ ವಿಚಾರಣಂ।
ತಣ್ಹಾಯ ವಿಪ್ಪಹಾನೇನ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಇತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

೫. ಬನ್ಧನಸುತ್ತಂ

೬೫. “ಕಿಂಸು ಸಮ್ಬನ್ಧನೋ ಲೋಕೋ, ಕಿಂಸು ತಸ್ಸ ವಿಚಾರಣಂ।
ಕಿಸ್ಸಸ್ಸು ವಿಪ್ಪಹಾನೇನ, ಸಬ್ಬಂ ಛಿನ್ದತಿ ಬನ್ಧನ”ನ್ತಿ॥

“ನನ್ದೀಸಮ್ಬನ್ಧನೋ ಲೋಕೋ, ವಿತಕ್ಕಸ್ಸ ವಿಚಾರಣಂ।
ತಣ್ಹಾಯ ವಿಪ್ಪಹಾನೇನ, ಸಬ್ಬಂ ಛಿನ್ದತಿ ಬನ್ಧನ”ನ್ತಿ॥

೬. ಅತ್ತಹತಸುತ್ತಂ

೬೬. “ಕೇನಸ್ಸುಬ್ಭಾಹತೋ ಲೋಕೋ, ಕೇನಸ್ಸು ಪರಿವಾರಿತೋ।
ಕೇನ ಸಲ್ಲೇನ ಓತಿಣ್ಣೋ, ಕಿಸ್ಸ ಧೂಪಾಯಿತೋ ಸದಾ”ತಿ॥

“ಮಚ್ಚುನಾಬ್ಭಾಹತೋ ಲೋಕೋ, ಜರಾಯ ಪರಿವಾರಿತೋ।
ತಣ್ಹಾಸಲ್ಲೇನ ಓತಿಣ್ಣೋ, ಇಚ್ಛಾಧೂಪಾಯಿತೋ ಸದಾ”ತಿ॥

೭. ಉಡ್ಡಿತಸುತ್ತಂ

೬೭. “ಕೇನಸ್ಸು ಉಡ್ಡಿತೋ ಲೋಕೋ, ಕೇನಸ್ಸು ಪರಿವಾರಿತೋ।
ಕೇನಸ್ಸು ಪಿಹಿತೋ ಲೋಕೋ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೋ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ”ತಿ॥

“ತಣ್ಹಾಯ ಉಡ್ಡಿತೋ ಲೋಕೋ, ಜರಾಯ ಪರಿವಾರಿತೋ।

ಮಚ್ಚುನಾ ಪಿಹಿತೋ ಲೋಕೋ, ದುಕ್ಖೇ ಲೋಕೋ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ"ತಿ॥

೮. ಪಿಹಿತಸುತ್ತಂ

೬೮. "ಕೇನಸ್ಸು ಪಿಹಿತೋ ಲೋಕೋ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೋ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ।
ಕೇನಸ್ಸು ಉಡ್ಡಿತೋ ಲೋಕೋ, ಕೇನಸ್ಸು ಪರಿವಾರಿತೋ"ತಿ॥

"ಮಚ್ಚುನಾ ಪಿಹಿತೋ ಲೋಕೋ, ದುಕ್ಖೇ ಲೋಕೋ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ।
ತಣ್ಹಾಯ ಉಡ್ಡಿತೋ ಲೋಕೋ, ಜರಾಯ ಪರಿವಾರಿತೋ"ತಿ॥

೯. ಇಚ್ಛಾಸುತ್ತಂ

೬೯. "ಕೇನಸ್ಸು ಬಜ್ಝತೀ ಲೋಕೋ, ಕಿಸ್ಸ ವಿನಯಾಯ ಮುಚ್ಚತಿ।
ಕಿಸ್ಸಸ್ಸು ವಿಪ್ಪಹಾನೇನ, ಸಬ್ಬಂ ಛಿನ್ದತಿ ಬನ್ಧನ"ನ್ತಿ॥

"ಇಚ್ಛಾಯ ಬಜ್ಝತೀ ಲೋಕೋ, ಇಚ್ಛಾವಿನಯಾಯ ಮುಚ್ಚತಿ।
ಇಚ್ಛಾಯ ವಿಪ್ಪಹಾನೇನ, ಸಬ್ಬಂ ಛಿನ್ದತಿ ಬನ್ಧನ"ನ್ತಿ॥

೧೦. ಲೋಕಸುತ್ತಂ

೭೦. "ಕಿಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೋ ಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ಕುಬ್ಬತಿ ಸನ್ಥವಂ।
ಕಿಸ್ಸ ಲೋಕೋ ಉಪಾದಾಯ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೋ ವಿಹಞ್ಞತೀ"ತಿ॥

"ಛಸು ಲೋಕೋ ಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ, ಛಸು ಕುಬ್ಬತಿ ಸನ್ಥವಂ।
ಛನ್ನಮೇವ ಉಪಾದಾಯ, ಛಸು ಲೋಕೋ ವಿಹಞ್ಞತೀ"ತಿ॥

ಅದ್ಧವಗ್ಗೋ [ಅನ್ವವಗ್ಗೋ (ಸೀ॰)] ಸತ್ತಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ನಾಮಂ ಚಿತ್ತಞ್ಚ ತಣ್ಹಾ ಚ, ಸಂಯೋಜನಞ್ಚ ಬನ್ಧನಾ।
ಅಬ್ಭಾಹತುಡ್ಡಿತೋ ಪಿಹಿತೋ, ಇಚ್ಛಾ ಲೋಕೇನ ತೇ ದಸಾತಿ॥

೮. ಛೇತ್ವಾವಗ್ಗೋ

೧. ಛೇತ್ವಾಸುತ್ತಂ

೭೧. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ಕಿಂಸು ಛೇತ್ವಾ [ಝತ್ವಾ (ಸೀ॰), ಘತ್ವಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ] ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಕಿಂಸು ಛೇತ್ವಾ ನ ಸೋಚತಿ।
ಕಿಸ್ಸಸ್ಸು ಏಕಧಮ್ಮಸ್ಸ, ವಧಂ ರೋಚೇಸಿ ಗೋತಮಾ"ತಿ॥

“ಕೋಧಂ ಛೇತ್ವಾ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಕೋಧಂ ಛೇತ್ವಾ ನ ಸೋಚತಿ।
ಕೋಧಸ್ಸ ವಿಸಮೂಲಸ್ಸ, ಮಧುರಗ್ಗಸ್ಸ ದೇವತೇ।
ವಧಂ ಅರಿಯಾ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ತಞ್ಹಿ ಛೇತ್ವಾ ನ ಸೋಚತೀ”ತಿ॥

೨. ರಥಸುತ್ತಂ

೭೨. “ಕಿಂಸು ರಥಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಣಂ, ಕಿಂಸು ಪಞ್ಞಾಣಮಗ್ಗಿನೋ।
ಕಿಂಸು ರಟ್ಠಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಣಂ, ಕಿಂಸು ಪಞ್ಞಾಣಮಿತ್ಥಿಯಾ”ತಿ॥

“ಧಜೋ ರಥಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಣಂ, ಧೂಮೋ ಪಞ್ಞಾಣಮಗ್ಗಿನೋ।
ರಾಜಾ ರಟ್ಠಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಣಂ, ಭತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾಣಮಿತ್ಥಿಯಾ”ತಿ॥

೩. ವಿತ್ತಸುತ್ತಂ

೭೩. “ಕಿಂಸೂಧ ವಿತ್ತಂ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಂ, ಕಿಂಸು ಸುಚಿಣ್ಣೋ ಸುಖಮಾವಹತಿ।
ಕಿಂಸು ಹವೇ ಸಾದುತರಂ [ಸಾಧುತರಂ (ಕ॰)] ರಸಾನಂ, ಕಥಂಜೀವಿಂ [ಕಿಂಸುಜೀವಿಂ (ಕ॰)] ಜೀವಿತಮಾಹು ಸೇಟ್ಠ”ನ್ತಿ॥

“ಸದ್ಧೀಧ ವಿತ್ತಂ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಂ, ಧಮ್ಮೋ ಸುಚಿಣ್ಣೋ ಸುಖಮಾವಹತಿ।
ಸಚ್ಚಂ ಹವೇ ಸಾದುತರಂ ರಸಾನಂ, ಪಞ್ಞಾಜೀವಿಂ ಜೀವಿತಮಾಹು ಸೇಟ್ಠ”ನ್ತಿ॥

೪. ವುಟ್ಠಿಸುತ್ತಂ

೭೪. “ಕಿಂಸು ಉಪ್ಪತತಂ ಸೇಟ್ಠಂ, ಕಿಂಸು ನಿಪತತಂ ವರಂ।
ಕಿಂಸು ಪವಜಮಾನಾನಂ, ಕಿಂಸು ಪವದತಂ ವರ”ನ್ತಿ॥

“ಬೀಜಂ ಉಪ್ಪತತಂ ಸೇಟ್ಠಂ, ವುಟ್ಠಿ ನಿಪತತಂ ವರಾ।
ಗಾವೋ ಪವಜಮಾನಾನಂ, ಪುತ್ತೋ ಪವದತಂ ವರೋತಿ॥

“ವಿಜ್ಜಾ ಉಪ್ಪತತಂ ಸೇಟ್ಠಾ, ಅವಿಜ್ಜಾ ನಿಪತತಂ ವರಾ।
ಸಙ್ಘೋ ಪವಜಮಾನಾನಂ, ಬುದ್ಧೋ ಪವದತಂ ವರೋ”ತಿ॥

೫. ಭೀತಾಸುತ್ತಂ

೭೫. “ಕಿಂಸೂಧ ಭೀತಾ ಜನತಾ ಅನೇಕಾ,
ಮಗ್ಗೋ ಚನೇಕಾಯತನಪ್ಪವುತ್ತೋ।
ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಗೋತಮ ಭೂರಿಪಞ್ಞ,
ಕಿಸ್ಮಿಂ ಠಿತೋ ಪರಲೋಕಂ ನ ಭಾಯೇ”ತಿ॥

“ವಾಚಂ ಮನಞ್ಚ ಪಣಿಧಾಯ ಸಮ್ಮಾ,
ಕಾಯೇನ ಪಾಪಾನಿ ಅಕುಬ್ಬಮಾನೋ।

ಬದ್ಧನ್ನಪಾನಂ ಘರಮಾವಸನ್ತೋ,
ಸದ್ಧೋ ಮುದೂ ಸಂವಿಭಾಗೀ ವದಞ್ಞೂ।
ಏತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಠಿತೋ ಚತೂಸು,
ಧಮ್ಮೇ ಠಿತೋ ಪರಲೋಕಂ ನ ಭಾಯೇ"ತಿ॥

೯. ನಜೀರತಿಸುತ್ತಂ

೭೬. "ಕಿಂ ಜೀರತಿ ಕಿಂ ನ ಜೀರತಿ, ಕಿಂಸು ಉಪ್ಪಥೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ।
ಕಿಂಸು ಧಮ್ಮಾನಂ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ಕಿಂಸು ರತ್ತಿನ್ದಿವಕ್ಖಯೋ।
ಕಿಂ ಮಲಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ, ಕಿಂ ಸಿನಾನಮನೋದಕಂ॥

"ಕತಿ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಛಿದ್ದಾನಿ, ಯತ್ಥ ವಿತ್ತಂ [ಚಿತ್ತಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ನ ತಿಟ್ಠತಿ।
ಭಗವನ್ತಂ ಪುಟ್ಠುಮಾಗಮ್ಮ, ಕಥಂ ಜಾನೇಮು ತಂ ಮಯ"ನ್ತಿ॥

"ರೂಪಂ ಜೀರತಿ ಮಚ್ಚಾನಂ, ನಾಮಗೋತ್ತಂ ನ ಜೀರತಿ।
ರಾಗೋ ಉಪ್ಪಥೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

"ಲೋಭೋ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ವಯೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವಕ್ಖಯೋ।
ಇತ್ಥೀ ಮಲಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ, ಏತ್ಥಾಯಂ ಸಜ್ಜತೇ ಪಜಾ।
ತಪೋ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಞ್ಚ, ತಂ ಸಿನಾನಮನೋದಕಂ॥

"ಛ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಛಿದ್ದಾನಿ, ಯತ್ಥ ವಿತ್ತಂ ನ ತಿಟ್ಠತಿ।
ಆಲಸ್ಯಞ್ಚ [ಆಲಸ್ಸಞ್ಚ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಪಮಾದೋ ಚ, ಅನುಟ್ಠಾನಂ ಅಸಂಯಮೋ।
ನಿದ್ದಾ ತನ್ದೀ [ತನ್ದಿ (ಸೀ॰)] ಚ ತೇ ಛಿದ್ದೇ, ಸಬ್ಬಸೋ ತಂ ವಿವಜ್ಜಯೇ"ತಿ॥

೭. ಇಸ್ಸರಿಯಸುತ್ತಂ

೭೭. "ಕಿಂಸು ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಲೋಕೇ, ಕಿಂಸು ಭಣ್ಡಾನಮುತ್ತಮಂ।
ಕಿಂಸು ಸತ್ಥಮಲಂ ಲೋಕೇ, ಕಿಂಸು ಲೋಕಸ್ಮಿಮಬ್ಬುದಂ॥

"ಕಿಂಸು ಹರನ್ತಂ ವಾರೇನ್ತಿ, ಹರನ್ತೋ ಪನ ಕೋ ಪಿಯೋ।
ಕಿಂಸು ಪುನಪ್ಪುನಾಯನ್ತಂ, ಅಭಿನನ್ದನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ"ತಿ॥

"ವಸೋ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಲೋಕೇ, ಇತ್ಥೀ ಭಣ್ಡಾನಮುತ್ತಮಂ।
ಕೋಧೋ ಸತ್ಥಮಲಂ ಲೋಕೇ, ಚೋರಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಮಬ್ಬುದಾ॥

"ಚೋರಂ ಹರನ್ತಂ ವಾರೇನ್ತಿ, ಹರನ್ತೋ ಸಮಣೋ ಪಿಯೋ।
ಸಮಣಂ ಪುನಪ್ಪುನಾಯನ್ತಂ, ಅಭಿನನ್ದನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ"ತಿ॥

೮. ಕಾಮಸುತ್ತಂ

೭೮. “ಕಿಮತ್ಥಕಾಮೋ ನ ದದೇ, ಕಿಂ ಮಚ್ಚೋ ನ ಪರಿಚ್ಚಜೇ।
ಕಿಂಸು ಮುಞ್ಚೇಯ್ಯ ಕಲ್ಯಾಣಂ, ಪಾಪಿಕಂ ನ ಚ ಮೋಚಯೇ”ತಿ॥

“ಅತ್ತಾನಂ ನ ದದೇ ಪೋಸೋ, ಅತ್ತಾನಂ ನ ಪರಿಚ್ಚಜೇ।
ವಾಚಂ ಮುಞ್ಚೇಯ್ಯ ಕಲ್ಯಾಣಂ, ಪಾಪಿಕಞ್ಚ ನ ಮೋಚಯೇ”ತಿ॥

೯. ಪಾಥೇಯ್ಯಸುತ್ತಂ

೭೯. “ಕಿಂಸು ಬನ್ಧತಿ ಪಾಥೇಯ್ಯಂ, ಕಿಂಸು ಭೋಗಾನಮಾಸಯೋ।
ಕಿಂಸು ನರಂ ಪರಿಕಸ್ಸತಿ, ಕಿಂಸು ಲೋಕಸ್ಮಿ ದುಜ್ಜಹಂ।
ಕಿಸ್ಮಿಂ ಬದ್ಧಾ ಪುಥೂ ಸತ್ತಾ, ಪಾಸೇನ ಸಕುಣೀ ಯಥಾ”ತಿ॥

“ಸದ್ಧಾ ಬನ್ಧತಿ ಪಾಥೇಯ್ಯಂ, ಸಿರೀ ಭೋಗಾನಮಾಸಯೋ।
ಇಚ್ಛಾ ನರಂ ಪರಿಕಸ್ಸತಿ, ಇಚ್ಛಾ ಲೋಕಸ್ಮಿ ದುಜ್ಜಹಾ।
ಇಚ್ಛಾಬದ್ಧಾ ಪುಥೂ ಸತ್ತಾ, ಪಾಸೇನ ಸಕುಣೀ ಯಥಾ”ತಿ॥

೧೦. ಪಜ್ಜೋತಸುತ್ತಂ

೮೦. “ಕಿಂಸು ಲೋಕಸ್ಮಿ ಪಜ್ಜೋತೋ, ಕಿಂಸು ಲೋಕಸ್ಮಿ ಜಾಗರೋ।
ಕಿಂಸು ಕಮ್ಮೇ ಸಜೀವಾನಂ, ಕಿಮಸ್ಸ ಇರಿಯಾಪಥೋ॥

“ಕಿಂಸು ಅಲಸಂ ಅನಲಸಞ್ಚ [ಕಿಂ ಆಲಸ್ಯಾನಾಲಸ್ಯಞ್ಚ (ಕ॰)], ಮಾತಾ ಪುತ್ತಂವ ಪೋಸತಿ।
ಕಿಂ ಭೂತಾ ಉಪಜೀವನ್ತಿ, ಯೇ ಪಾಣಾ ಪಥವಿಸ್ಸಿತಾ”ತಿ॥

“ಪಞ್ಞಾ ಲೋಕಸ್ಮಿ ಪಜ್ಜೋತೋ, ಸತಿ ಲೋಕಸ್ಮಿ ಜಾಗರೋ।
ಗಾವೋ ಕಮ್ಮೇ ಸಜೀವಾನಂ, ಸೀತಸ್ಸ ಇರಿಯಾಪಥೋ॥

“ವುಟ್ಠಿ ಅಲಸಂ ಅನಲಸಞ್ಚ, ಮಾತಾ ಪುತ್ತಂವ ಪೋಸತಿ।
ವುಟ್ಠಿಂ ಭೂತಾ ಉಪಜೀವನ್ತಿ, ಯೇ ಪಾಣಾ ಪಥವಿಸ್ಸಿತಾ”ತಿ॥

೧೧. ಅರಣಸುತ್ತಂ

೮೧. “ಕೇಸೂಧ ಅರಣಾ ಲೋಕೇ, ಕೇಸಂ ವುಸಿತಂ ನ ನಸ್ಸತಿ।
ಕೇಧ ಇಚ್ಛಂ ಪರಿಜಾನನ್ತಿ, ಕೇಸಂ ಭೋಜಿಸ್ಸಿಯಂ ಸದಾ॥

“ಕಿಂಸು ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಭಾತಾ, ವನ್ದನ್ತಿ ನಂ ಪತಿಟ್ಠಿತಂ।
ಕಿಂಸು ಇಧ ಜಾತಿಹೀನಂ, ಅಭಿವಾದೇನ್ತಿ ಖತ್ತಿಯಾ”ತಿ॥

“ಸಮಣೀಧ ಅರಣಾ ಲೋಕೇ, ಸಮಣಾನಂ ವುಸಿತಂ ನ ನಸ್ಸತಿ।
ಸಮಣಾ ಇಚ್ಛಂ ಪರಿಜಾನನ್ತಿ, ಸಮಣಾನಂ ಭೋಜಿಸ್ಸಿಯಂ ಸದಾ॥

“ಸಮಣಂ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಭಾತಾ, ವನ್ದನ್ತಿ ನಂ ಪತಿಟ್ಠಿತಂ।
ಸಮಣೇಧ ಜಾತಿಹೀನಂ, ಅಭಿವಾದೇನ್ತಿ ಖತ್ತಿಯಾ”ತಿ॥

ಥೇತ್ವಾವಗ್ಗೋ ಅಟ್ಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಥೇತ್ವಾ ರಥಞ್ಚ ಚಿತ್ತಞ್ಚ, ವುಟ್ಠಿ ಭೀತಾ ನಜೀರತಿ।
ಇಸ್ಸರಂ ಕಾಮಂ ಪಾಥೇಯ್ಯಂ, ಪಜ್ಜೋತೋ ಅರಣೇನ ಚಾತಿ॥

ದೇವತಾಸಂಯುತ್ತಂ ಸಮತ್ತಂ।

೨. ದೇವಪುತ್ತಸಂಯುತ್ತಂ

೧. ಪಠಮವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಕಸ್ಸಪಸುತ್ತಂ

೮೨. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಕಸ್ಸಪೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಕಸ್ಸಪೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಭಿಕ್ಖುಂ ಭಗವಾ ಪಕಾಸೇಸಿ, ನೋ ಚ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನುಸಾಸ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಕಸ್ಸಪ, ತಞ್ಞೇವೇತ್ಥ ಪಟಿಭಾತೂ"ತಿ।

"ಸುಭಾಸಿತಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖೇಥ, ಸಮಣೂಪಾಸನಸ್ಸ ಚ।
ಏಕಾಸನಸ್ಸ ಚ ರಹೋ, ಚಿತ್ತವೂಪಸಮಸ್ಸ ಚಾ"ತಿ॥

ಇದಮವೋಚ ಕಸ್ಸಪೋ ದೇವಪುತ್ತೋ; ಸಮನುಞ್ಞೋ ಸತ್ಥಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಕಸ್ಸಪೋ ದೇವಪುತ್ತೋ "ಸಮನುಞ್ಞೋ ಮೇ ಸತ್ಥಾ"ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೨. ದುತಿಯಕಸ್ಸಪಸುತ್ತಂ

೮೩. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಕಸ್ಸಪೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

"ಭಿಕ್ಖು ಸಿಯಾ ಝಾಯೀ ವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತೋ,
ಆಕಙ್ಖೇ ಚೇ ಹದಯಸ್ಸಾನುಪತ್ತಿಂ।
ಲೋಕಸ್ಸ ಞತ್ವಾ ಉದಯಬ್ಬಯಞ್ಚ,
ಸುಚೇತಸೋ ಅನಿಸ್ಸಿತೋ ತದಾನಿಸಂಸೋ"ತಿ॥

೩. ಮಾಘಸುತ್ತಂ

೮೪. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಅಥ ಖೋ ಮಾಘೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ । ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಮಾಘೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ಕಿಂಸು ಛೇತ್ವಾ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಕಿಂಸು ಛೇತ್ವಾ ನ ಸೋಚತಿ।
ಕಿಸ್ಸಸ್ಸು ಏಕಧಮ್ಮಸ್ಸ, ವಧಂ ರೋಚೇಸಿ ಗೋತಮಾ"ತಿ॥

"ಕೋಧಂ ಛೇತ್ವಾ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಕೋಧಂ ಛೇತ್ವಾ ನ ಸೋಚತಿ।
ಕೋಧಸ್ಸ ವಿಸಮೂಲಸ್ಸ, ಮಧುರಗ್ಗಸ್ಸ ವತ್ರಭೂ।
ವಧಂ ಅರಿಯಾ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ತಞ್ಹಿ ಛೇತ್ವಾ ನ ಸೋಚತೀ"ತಿ॥

೪. ಮಾಗಧಸುತ್ತಂ

೮೫. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಮಾಗಧೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಕತಿ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಪಜ್ಜೋತಾ, ಯೇಹಿ ಲೋಕೋ ಪಕಾಸತಿ।
ಭವನ್ತಂ ಪುಟ್ಠುಮಾಗಮ್ಮ, ಕಥಂ ಜಾನೇಮು ತಂ ಮಯ"ನ್ತಿ॥

"ಚತ್ತಾರೋ ಲೋಕೇ ಪಜ್ಜೋತಾ, ಪಞ್ಚಮೇತ್ಥ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ದಿವಾ ತಪತಿ ಆದಿಚ್ಚೋ, ರತ್ತಿಮಾಭಾತಿ ಚನ್ದಿಮಾ॥

"ಅಥ ಅಗ್ಗಿ ದಿವಾರತ್ತಿಂ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಕಾಸತಿ।
ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ತಪತಂ ಸೇಟ್ಠೋ, ಏಸಾ ಆಭಾ ಅನುತ್ತರಾ"ತಿ॥

೫. ದಾಮಲಿಸುತ್ತಂ

೮೬. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ದಾಮಲಿ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ದಾಮಲಿ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಕರಣೀಯಮೇತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ, ಪಧಾನಂ ಅಕಿಲಾಸುನಾ।
ಕಾಮಾನಂ ವಿಪ್ಪಹಾನೇನ, ನ ತೇನಾಸೀಸತೇ ಭವ"ನ್ತಿ॥

"ನತ್ಥಿ ಕಿಚ್ಚಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ (ದಾಮಲೀತಿ ಭಗವಾ),
ಕತಕಿಚ್ಚೋ ಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ॥

"ಯಾವ ನ ಗಾಧಂ ಲಭತಿ ನದೀಸು,
ಆಯೂಹತಿ ಸಬ್ಬಗತ್ತೇಭಿ ಜನ್ತು।
ಗಾಧಞ್ಚ ಲದ್ಧಾನ ಥಲೇ ಠಿತೋ ಯೋ,
ನಾಯೂಹತೀ ಪಾರಗತೋ ಹಿ ಸೋವ [ಸೋತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰), ಹೋತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰), ಸೋ (?)]॥

"ಏಸೂಪಮಾ ದಾಮಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ,
ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ನಿಪಕಸ್ಸ ಝಾಯಿನೋ।
ಪಪ್ಪುಯ್ಯ ಜಾತಿಮರಣಸ್ಸ ಅನ್ತಂ,
ನಾಯೂಹತೀ ಪಾರಗತೋ ಹಿ ಸೋ"ತಿ [ಹೋತೀತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]॥

೬. ಕಾಮದಸುತ್ತಂ

೮೭. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಕಾಮದೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ದುಕ್ಕರಂ ಭಗವಾ, ಸುದುಕ್ಕರಂ ಭಗವಾ"ತಿ।

“ದುಕ್ಕರಂ ವಾಪಿ ಕರೋನ್ತಿ (ಕಾಮದಾತಿ ಭಗವಾ),
ಸೇಖಾ ಸೀಲಸಮಾಹಿತಾ।
ಠಿತತ್ತಾ ಅನಗಾರಿಯುಪೇತಸ್ಸ,
ತುಟ್ಠಿ ಹೋತಿ ಸುಖಾವಹಾ”ತಿ॥

“ದುಲ್ಲಭಾ ಭಗವಾ ಯದಿದಂ ತುಟ್ಠೀ”ತಿ।

“ದುಲ್ಲಭಂ ವಾಪಿ ಲಭನ್ತಿ (ಕಾಮದಾತಿ ಭಗವಾ),
ಚಿತ್ತವೂಪಸಮೇ ರತಾ।
ಯೇಸಂ ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚ,
ಭಾವನಾಯ ರತೋ ಮನೋ”ತಿ॥

“ದುಸ್ಸಮಾದಹಂ ಭಗವಾ ಯದಿದಂ ಚಿತ್ತ”ನ್ತಿ।

“ದುಸ್ಸಮಾದಹಂ ವಾಪಿ ಸಮಾದಹನ್ತಿ (ಕಾಮದಾತಿ ಭಗವಾ),
ಇನ್ದ್ರಿಯೂಪಸಮೇ ರತಾ।
ತೇ ಛೇತ್ವಾ ಮಚ್ಚುನೋ ಜಾಲಂ,
ಅರಿಯಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಕಾಮದಾ”ತಿ॥

“ದುಗ್ಗಮೋ ಭಗವಾ ವಿಸಮೋ ಮಗ್ಗೋ”ತಿ।

“ದುಗ್ಗಮೇ ವಿಸಮೇ ವಾಪಿ, ಅರಿಯಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಕಾಮದ।
ಅನರಿಯಾ ವಿಸಮೇ ಮಗ್ಗೇ, ಪಪತನ್ತಿ ಅವಂಸಿರಾ।
ಅರಿಯಾನಂ ಸಮೋ ಮಗ್ಗೋ, ಅರಿಯಾ ಹಿ ವಿಸಮೇ ಸಮಾ”ತಿ॥

೭. ಪಞ್ಚಾಲಚಣ್ಡಸುತ್ತಂ

೮೮. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಪಞ್ಚಾಲಚಣ್ಡೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

“ಸಮ್ಬಾಧೇ ವತ ಓಕಾಸಂ, ಅವಿನ್ದಿ ಭೂರಿಮೇಧಸೋ।
ಯೋ ಝಾನಮಬುಜ್ಝಿ [ಝಾನಮಬುಧಾ (ಕ॰ ಸೀ॰), ಝಾನಮಬುದ್ಧಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಬುದ್ಧೋ,
ಪಟಿಲೀನನಿಸಭೋ ಮುನೀ”ತಿ॥

“ಸಮ್ಬಾಧೇ ವಾಪಿ ವಿನ್ದನ್ತಿ (ಪಞ್ಚಾಲಚಣ್ಡಾತಿ ಭಗವಾ),
ಧಮ್ಮಂ ನಿಬ್ಬಾನಪತ್ತಿಯಾ।
ಯೇ ಸತಿಂ ಪಚ್ಚಲತ್ಥಂಸು,
ಸಮ್ಮಾ ತೇ ಸುಸಮಾಹಿತಾ”ತಿ॥

೮. ತಾಯನಸುತ್ತಂ

೮೯. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ತಾಯನೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಪುರಾಣತಿತ್ಥಕರೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ತಾಯನೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ –

"ಛಿನ್ದ ಸೋತಂ ಪರಕ್ಕಮ್ಮ, ಕಾಮೇ ಪನುದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ನಪ್ಪಹಾಯ ಮುನೀ ಕಾಮೇ, ನೇಕತ್ತಮುಪಪಜ್ಜತಿ॥

"ಕಯಿರಾ ಚೇ ಕಯಿರಾಥೇನಂ, ದಳ್ಹಮೇನಂ ಪರಕ್ಕಮೇ।
ಸಿಥಿಲೋ ಹಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜೋ, ಭಿಯ್ಯೋ ಆಕಿರತೇ ರಜಂ॥

"ಅಕತಂ ದುಕ್ಕಟಂ [ದುಕ್ಕತಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಸೇಯ್ಯೋ, ಪಚ್ಛಾ ತಪತಿ ದುಕ್ಕಟಂ।
ಕತಞ್ಚ ಸುಕತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಂ ಕತ್ವಾ ನಾನುತಪ್ಪತಿ॥

"ಕುಸೋ ಯಥಾ ದುಗ್ಗಹಿತೋ, ಹತ್ಥಮೇವಾನುಕನ್ತತಿ।
ಸಾಮಞ್ಞಂ ದುಪ್ಪರಾಮಟ್ಠಂ, ನಿರಯಾಯೂಪಕಡ್ಢತಿ॥

"ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಥಿಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಞ್ಚ ಯಂ ವತಂ।
ಸಙ್ಕಸ್ಸರಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ನ ತಂ ಹೋತಿ ಮಹಪ್ಫಲ"ನ್ತಿ॥

ಇದಮವೋಚ ತಾಯನೋ ದೇವಪುತ್ತೋ; ಇದಂ ವತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಇಮಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರತ್ತಿಂ ತಾಯನೋ ನಾಮ ದೇವಪುತ್ತೋ ಪುರಾಣತಿತ್ಥಕರೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಾಯನೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ –

"ಛಿನ್ದ ಸೋತಂ ಪರಕ್ಕಮ್ಮ, ಕಾಮೇ ಪನುದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ನಪ್ಪಹಾಯ ಮುನೀ ಕಾಮೇ, ನೇಕತ್ತಮುಪಪಜ್ಜತಿ॥

"ಕಯಿರಾ ಚೇ ಕಯಿರಾಥೇನಂ, ದಳ್ಹಮೇನಂ ಪರಕ್ಕಮೇ।
ಸಿಥಿಲೋ ಹಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜೋ, ಭಿಯ್ಯೋ ಆಕಿರತೇ ರಜಂ॥

"ಅಕತಂ ದುಕ್ಕಟಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಪಚ್ಛಾ ತಪತಿ ದುಕ್ಕಟಂ।
ಕತಞ್ಚ ಸುಕತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಂ ಕತ್ವಾ ನಾನುತಪ್ಪತಿ॥

"ಕುಸೋ ಯಥಾ ದುಗ್ಗಹಿತೋ, ಹತ್ಥಮೇವಾನುಕನ್ತತಿ।
ಸಾಮಞ್ಞಂ ದುಪ್ಪರಾಮಟ್ಠಂ, ನಿರಯಾಯೂಪಕಡ್ಢತಿ॥

“ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಥಿಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಞ್ಚ ಯಂ ವತಂ।
ಸಙ್ಕಸ್ಸರಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ನ ತಂ ಹೋತಿ ಮಹಪ್ಫಲ”ನ್ತಿ॥

“ಇದಮವೋಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಾಯನೋ ದೇವಪುತ್ತೋ, ಇದಂ ವತ್ವಾ ಮಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯಿ। ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಾಯನಗಾಥಾ; ಪರಿಯಾಪುಣಾಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಾಯನಗಾಥಾ; ಧಾರೇಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಾಯನಗಾಥಾ। ಅತ್ಥಸಂಹಿತಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಾಯನಗಾಥಾ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಿಕಾ”ತಿ।

೯. ಚನ್ದಿಮಸುತ್ತಂ

೯೦. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಚನ್ದಿಮಾ ದೇವಪುತ್ತೋ ರಾಹುನಾ ಅಸುರಿನ್ದೇನ ಗಹಿತೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಚನ್ದಿಮಾ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅನುಸ್ಸರಮಾನೋ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ನಮೋ ತೇ ಬುದ್ಧ ವೀರತ್ಥು, ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋಸಿ ಸಬ್ಬಧಿ।
ಸಮ್ಬಾಧಪಟಿಪನ್ನೋಸ್ಮಿ, ತಸ್ಸ ಮೇ ಸರಣಂ ಭವಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಚನ್ದಿಮಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ರಾಹುಂ ಅಸುರಿನ್ದಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

“ತಥಾಗತಂ ಅರಹನ್ತಂ, ಚನ್ದಿಮಾ ಸರಣಂ ಗತೋ।
ರಾಹು ಚನ್ದಂ ಪಮುಞ್ಚಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಾ ಲೋಕಾನುಕಮ್ಪಕಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ರಾಹು ಅಸುರಿನ್ದೋ ಚನ್ದಿಮಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ತರಮಾನರೂಪೋ ಯೇನ ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಂವಿಗ್ಗೋ ಲೋಮಹಟ್ಠಜಾತೋ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಂ ಖೋ ರಾಹುಂ ಅಸುರಿನ್ದಂ ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

“ಕಿಂ ನು ಸನ್ತರಮಾನೋವ, ರಾಹು ಚನ್ದಂ ಪಮುಞ್ಚಸಿ।
ಸಂವಿಗ್ಗರೂಪೋ ಆಗಮ್ಮ, ಕಿಂ ನು ಭೀತೋವ ತಿಟ್ಠಸೀ”ತಿ॥

“ಸತ್ತಧಾ ಮೇ ಫಲೇ ಮುದ್ಧಾ, ಜೀವನ್ತೋ ನ ಸುಖಂ ಲಭೇ।
ಬುದ್ಧಗಾಥಾಭಿಗೀತೋಮ್ಹಿ, ನೋ ಚೇ ಮುಞ್ಚೇಯ್ಯ ಚನ್ದಿಮ”ನ್ತಿ॥

೧೦. ಸೂರಿಯಸುತ್ತಂ

೯೧. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸೂರಿಯೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ರಾಹುನಾ ಅಸುರಿನ್ದೇನ ಗಹಿತೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೂರಿಯೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅನುಸ್ಸರಮಾನೋ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ನಮೋ ತೇ ಬುದ್ಧ ವೀರತ್ಥು, ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋಸಿ ಸಬ್ಬಧಿ।
ಸಮ್ಬಾಧಪಟಿಪನ್ನೋಸ್ಮಿ, ತಸ್ಸ ಮೇ ಸರಣಂ ಭವಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸೂರಿಯಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ರಾಹುಂ ಅಸುರಿನ್ದಂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

“ತಥಾಗತಂ ಅರಹನ್ತಂ, ಸೂರಿಯೋ ಸರಣಂ ಗತೋ।
ರಾಹು ಸೂರಿಯಂ [ಸುರಿಯಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಪಮುಞ್ಚಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಾ ಲೋಕಾನುಕಮ್ಪಕಾ॥

“ಯೋ ಅನ್ಧಕಾರೇ ತಮಸಿ ಪಭಙ್ಕರೋ,
ವೇರೋಚನೋ ಮಣ್ಡಲೀ ಉಗ್ಗತೇಜೋ।
ಮಾ ರಾಹು ಗಿಲೀ ಚರಮನ್ತಲಿಕ್ಖೇ,
ಪಜಂ ಮಮಂ ರಾಹು ಪಮುಞ್ಚ ಸೂರಿಯ”ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ರಾಹು ಅಸುರಿನ್ದೋ ಸೂರಿಯಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ತರಮಾನರೂಪೋ ಯೇನ ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಂವಿಗ್ಗೋ ಲೋಮಹಟ್ಠಜಾತೋ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಂ ಖೋ ರಾಹುಂ ಅಸುರಿನ್ದಂ ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಕಿಂ ನು ಸನ್ತರಮಾನೋವ, ರಾಹು ಸೂರಿಯಂ ಪಮುಞ್ಚಸಿ।
ಸಂವಿಗ್ಗರೂಪೋ ಆಗಮ್ಮ, ಕಿಂ ನು ಭೀತೋವ ತಿಟ್ಠಸೀ”ತಿ॥

“ಸತ್ತಧಾ ಮೇ ಫಲೇ ಮುದ್ಧಾ, ಜೀವನ್ತೋ ನ ಸುಖಂ ಲಭೇ।
ಬುದ್ಧಗಾಥಾಭಿಗೀತೋಮ್ಹಿ, ನೋ ಚೇ ಮುಞ್ಚೇಯ್ಯ ಸೂರಿಯ”ನ್ತಿ॥

ಪಠಮೋ ವಗ್ಗೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ದ್ವೇ ಕಸ್ಸಪಾ ಚ ಮಾಘೋ ಚ, ಮಾಗಧೋ ದಾಮಲಿ ಕಾಮದೋ।
ಪಞ್ಚಾಲಚಣ್ಡೋ ತಾಯನೋ, ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇನ ತೇ ದಸಾತಿ॥

೨. ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕವಗ್ಗೋ

೧. ಚನ್ದಿಮಸಸುತ್ತಂ

೯೨. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಅಥ ಖೋ ಚನ್ದಿಮಸೋ [ಚನ್ದಿಮಾಸೋ (ಕ॰)] ದೇವಪುತ್ತೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ । ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಚನ್ದಿಮಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

“ತೇ ಹಿ ಸೋತ್ಥಿಂ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕಚ್ಛೇ ವಾಮಕಸೇ ಮಗಾ।
ಝಾನಾನಿ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ, ಏಕೋದಿ ನಿಪಕಾ ಸತಾ”ತಿ॥

“ತೇ ಹಿ ಪಾರಂ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಛೇತ್ವಾ ಜಾಲಂವ ಅಮ್ಬುಜೋ।
ಝಾನಾನಿ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ರಣಞ್ಜಹಾ”ತಿ॥

೨. ವೇಣ್ಡುಸುತ್ತಂ

೯೩. ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ವೇಣ್ಡು [ವೇಣ್ಹು (ಸೀ॰)] ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

“ಸುಖಿತಾವ ತೇ [ಸುಖಿತಾ ವತ ತೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಮನುಜಾ, ಸುಗತಂ ಪಯಿರುಪಾಸಿಯ।
ಯುಞ್ಜಂ [ಯುಜ್ಜ (ಸೀ॰), ಯುಞ್ಜ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಗೋತಮಸಾಸನೇ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ನು ಸಿಕ್ಖರೇ”ತಿ॥

“ಯೇ ಮೇ ಪವುತ್ತೇ ಸಿಟ್ಠಿಪದೇ [ಸತ್ಥಿಪದೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] (ವೇಣ್ಡೂತಿ ಭಗವಾ),
ಅನುಸಿಕ್ಖನ್ತಿ ಝಾಯಿನೋ।
ಕಾಲೇ ತೇ ಅಪ್ಪಮಜ್ಜನ್ತಾ,
ನ ಮಚ್ಚುವಸಗಾ ಸಿಯು”ನ್ತಿ॥

೩. ದೀಘಲಟ್ಠಿಸುತ್ತಂ

೯೪. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ಅಥ ಖೋ ದೀಘಲಟ್ಠಿ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ವೇಳುವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ದೀಘಲಟ್ಠಿ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

“ಭಿಕ್ಖು ಸಿಯಾ ಝಾಯೀ ವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತೋ,
ಆಕಙ್ಖೇ ಚೇ ಹದಯಸ್ಸಾನುಪತ್ತಿಂ।
ಲೋಕಸ್ಸ ಞತ್ವಾ ಉದಯಬ್ಬಯಞ್ಚ,
ಸುಚೇತಸೋ ಅನಿಸ್ಸಿತೋ ತದಾನಿಸಂಸೋ”ತಿ॥

೪. ನನ್ದನಸುತ್ತಂ

೯೫. ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ನನ್ದನೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಗೋತಮ ಭೂರಿಪಞ್ಞ,
ಅನಾವಟಂ ಭಗವತೋ ಞಾಣದಸ್ಸನಂ।
ಕಥಂವಿಧಂ ಸೀಲವನ್ತಂ ವದನ್ತಿ,
ಕಥಂವಿಧಂ ಪಞ್ಞವನ್ತಂ ವದನ್ತಿ।
ಕಥಂವಿಧೋ ದುಕ್ಖಮತಿಚ್ಚ ಇರಿಯತಿ,
ಕಥಂವಿಧಂ ದೇವತಾ ಪೂಜಯನ್ತೀ”ತಿ॥

“ಯೋ ಸೀಲವಾ ಪಞ್ಞವಾ ಭಾವಿತತ್ತೋ,
ಸಮಾಹಿತೋ ಝಾನರತೋ ಸತೀಮಾ।
ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಸೋಕಾ ವಿಗತಾ ಪಹೀನಾ,
ಖೀಣಾಸವೋ ಅನ್ತಿಮದೇಹಧಾರೀ॥

“ತಥಾವಿಧಂ ಸೀಲವನ್ತಂ ವದನ್ತಿ,
ತಥಾವಿಧಂ ಪಞ್ಞವನ್ತಂ ವದನ್ತಿ।
ತಥಾವಿಧೋ ದುಕ್ಖಮತಿಚ್ಚ ಇರಿಯತಿ,
ತಥಾವಿಧಂ ದೇವತಾ ಪೂಜಯನ್ತೀ”ತಿ॥

೫. ಚನ್ದನಸುತ್ತಂ

೯೬. ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಚನ್ದನೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಕಥಂಸು [ಕೋಸುಧ (ಸೀ॰)] ತರತಿ ಓಘಂ, ರತ್ತಿನ್ದಿವಮತನ್ದಿತೋ।
ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠೇ ಅನಾಲಮ್ಬೇ, ಕೋ ಗಮ್ಭೀರೇ ನ ಸೀದತೀ”ತಿ॥

“ಸಬ್ಬದಾ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಪಞ್ಞವಾ ಸುಸಮಾಹಿತೋ।
ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಪಹಿತತ್ತೋ, ಓಘಂ ತರತಿ ದುತ್ತರಂ॥

“ವಿರತೋ ಕಾಮಸಞ್ಞಾಯ, ರೂಪಸಂಯೋಜನಾತಿಗೋ।
ನನ್ದೀರಾಗಪರಿಕ್ಖೀಣೋ, ಸೋ ಗಮ್ಭೀರೇ ನ ಸೀದತೀ”ತಿ॥

೬. ವಾಸುದತ್ತಸುತ್ತಂ

೯೭. ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ವಾಸುದತ್ತೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

“ಸತ್ತಿಯಾ ವಿಯ ಓಮಟ್ಠೋ, ಡಯ್ಹಮಾನೋವ [ಡಯ್ಹಮಾನೇವ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ಮತ್ಥಕೇ।
ಕಾಮರಾಗಪ್ಪಹಾನಾಯ, ಸತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಬ್ಬಜೇ”ತಿ॥

“ಸತ್ತಿಯಾ ವಿಯ ಓಮಟ್ಠೋ, ಡಯ್ಹಮಾನೋವ ಮತ್ಥಕೇ।
ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಪ್ಪಹಾನಾಯ, ಸತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಬ್ಬಜೇ”ತಿ॥

೭. ಸುಬ್ರಹ್ಮಸುತ್ತಂ

೯೮. ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಸುಬ್ರಹ್ಮಾ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ನಿಚ್ಚಂ ಉತ್ರಸ್ತಮಿದಂ ಚಿತ್ತಂ, ನಿಚ್ಚಂ ಉಬ್ಬಿಗ್ಗಮಿದಂ [ಉಬ್ಬಿಗ್ಗಿದಂ (ಮಹಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಸುತ್ತವಣ್ಣನಾಯಂ)] ಮನೋ।
ಅನುಪ್ಪನ್ನೇಸು ಕಿಚ್ಛೇಸು [ಕಿಚ್ಚೇಸು (ಬಹೂಸು)], ಅಥೋ ಉಪ್ಪತಿತೇಸು ಚ।
ಸಚೇ ಅತ್ಥಿ ಅನುತ್ರಸ್ತಂ, ತಂ ಮೇ ಅಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ”ತಿ॥

“ನಾಞ್ಞತ್ರ ಬೋಜ್ಝಾ ತಪಸಾ [ಬೋಜ್ಝಙ್ಗತಪಸಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)], ನಾಞ್ಞತ್ರಿನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಾ।
ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸಬ್ಬನಿಸ್ಸಗ್ಗಾ, ಸೋತ್ಥಿಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಪಾಣಿನ”ನ್ತಿ॥

“ಇದಮವೋಚ…ಪೇ॰… ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀ”ತಿ।

೮. ಕಕುಧಸುತ್ತಂ

೯೯. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾಕೇತೇ ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಜನವನೇ ಮಿಗದಾಯೇ। ಅಥ ಖೋ ಕಕುಧೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಅಞ್ಜನವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಕಕುಧೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ನನ್ದಸಿ, ಸಮಣಾ"ತಿ? "ಕಿಂ ಲದ್ಧಾ, ಆವುಸೋ"ತಿ? "ತೇನ ಹಿ, ಸಮಣ, ಸೋಚಸೀ"ತಿ? "ಕಿಂ ಜೀಯಿತ್ಥ, ಆವುಸೋ"ತಿ? "ತೇನ ಹಿ, ಸಮಣ, ನೇವ ನನ್ದಸಿ ನ ಚ [ನೇವ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಸೋಚಸೀ"ತಿ? "ಏವಮಾವುಸೋ"ತಿ।

"ಕಚ್ಚಿ ತ್ವಂ ಅನಘೋ [ಅನಿಘೋ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ಭಿಕ್ಖು, ಕಚ್ಚಿ ನನ್ದೀ [ನನ್ದಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಕಚ್ಚಿ ತಂ ಏಕಮಾಸೀನಂ, ಅರತೀ ನಾಭಿಕೀರತೀ"ತಿ॥

"ಅನಘೋ ವೇ ಅಹಂ ಯಕ್ಖ, ಅಥೋ ನನ್ದೀ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಅಥೋ ಮಂ ಏಕಮಾಸೀನಂ, ಅರತೀ ನಾಭಿಕೀರತೀ"ತಿ॥

"ಕಥಂ ತ್ವಂ ಅನಘೋ ಭಿಕ್ಖು, ಕಥಂ ನನ್ದೀ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಕಥಂ ತಂ ಏಕಮಾಸೀನಂ, ಅರತೀ ನಾಭಿಕೀರತೀ"ತಿ॥

"ಅಘಜಾತಸ್ಸ ವೇ ನನ್ದೀ, ನನ್ದೀಜಾತಸ್ಸ ವೇ ಅಘಂ।
ಅನನ್ದೀ ಅನಘೋ ಭಿಕ್ಖು, ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ ಆವುಸೋ"ತಿ॥

"ಚಿರಸ್ಸಂ ವತ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಂ।
ಅನನ್ದಿಂ ಅನಘಂ ಭಿಕ್ಖುಂ, ತಿಣ್ಣಂ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕ"ನ್ತಿ॥

೯. ಉತ್ತರಸುತ್ತಂ

೧೦೦. ರಾಜಗಹನಿದಾನಂ । ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಉತ್ತರೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

"ಉಪನೀಯತಿ ಜೀವಿತಮಪ್ಪಮಾಯು,
ಜರೂಪನೀತಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ತಾಣಾ।
ಏತಂ ಭಯಂ ಮರಣೇ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ,
ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕಯಿರಾಥ ಸುಖಾವಹಾನೀ"ತಿ॥

"ಉಪನೀಯತಿ ಜೀವಿತಮಪ್ಪಮಾಯು,
ಜರೂಪನೀತಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ತಾಣಾ।
ಏತಂ ಭಯಂ ಮರಣೇ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ,
ಲೋಕಾಮಿಸಂ ಪಜಹೇ ಸನ್ತಿಪೇಕ್ಖೋ"ತಿ॥

೧೦. ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸುತ್ತಂ

೧೦೧. ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

"ಇದಞ್ಹಿ ತಂ ಜೇತವನಂ, ಇಸಿಸಙ್ಘನಿಸೇವಿತಂ।
ಆವುತ್ಥಂ ಧಮ್ಮರಾಜೇನ, ಪೀತಿಸಞ್ಜನನಂ ಮಮ॥

"ಕಮ್ಮಂ ವಿಜ್ಜಾ ಚ ಧಮ್ಮೋ ಚ, ಸೀಲಂ ಜೀವಿತಮುತ್ತಮಂ।
ಏತೇನ ಮಚ್ಚಾ ಸುಜ್ಝನ್ತಿ, ನ ಗೋತ್ತೇನ ಧನೇನ ವಾ॥

"ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪೋಸೋ, ಸಮ್ಪಸ್ಸಂ ಅತ್ಥಮತ್ತನೋ।
ಯೋನಿಸೋ ವಿಚಿನೇ ಧಮ್ಮಂ, ಏವಂ ತತ್ಥ ವಿಸುಜ್ಝತಿ॥

"ಸಾರಿಪುತ್ತೋವ ಪಞ್ಞಾಯ, ಸೀಲೇನ ಉಪಸಮೇನ ಚ।
ಯೋಪಿ ಪಾರಙ್ಗತೋ ಭಿಕ್ಖು, ಏತಾವಪರಮೋ ಸಿಯಾ"ತಿ॥

ಇದಮವೋಚ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ದೇವಪುತ್ತೋ। ಇದಂ ವತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಇಮಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರತ್ತಿಂ ಅಞ್ಞತರೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

"ಇದಞ್ಹಿ ತಂ ಜೇತವನಂ, ಇಸಿಸಙ್ಘನಿಸೇವಿತಂ।
ಆವುತ್ಥಂ ಧಮ್ಮರಾಜೇನ, ಪೀತಿಸಞ್ಜನನಂ ಮಮ॥

"ಕಮ್ಮಂ ವಿಜ್ಜಾ ಚ ಧಮ್ಮೋ ಚ, ಸೀಲಂ ಜೀವಿತಮುತ್ತಮಂ।
ಏತೇನ ಮಚ್ಚಾ ಸುಜ್ಝನ್ತಿ, ನ ಗೋತ್ತೇನ ಧನೇನ ವಾ॥

"ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪೋಸೋ, ಸಮ್ಪಸ್ಸಂ ಅತ್ಥಮತ್ತನೋ।
ಯೋನಿಸೋ ವಿಚಿನೇ ಧಮ್ಮಂ, ಏವಂ ತತ್ಥ ವಿಸುಜ್ಝತಿ॥

"ಸಾರಿಪುತ್ತೋವ ಪಞ್ಞಾಯ, ಸೀಲೇನ ಉಪಸಮೇನ ಚ।
ಯೋಪಿ ಪಾರಙ್ಗತೋ ಭಿಕ್ಖು, ಏತಾವಪರಮೋ ಸಿಯಾ"ತಿ॥

"ಇದಮವೋಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ। ಇದಂ ವತ್ವಾ ಮಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಸೋ ಹಿ ನೂನ, ಭನ್ತೇ, ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಸಾರಿಪುತ್ತೇ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಅಹೋಸೀ"ತಿ। "ಸಾಧು ಸಾಧು, ಆನನ್ದ, ಯಾವತಕಂ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ತಕ್ಕಾಯ ಪತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತಂ ತಂ ತಯಾ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಹಿ ಸೋ, ಆನನ್ದ, ದೇವಪುತ್ತೋ"ತಿ।

ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಚನ್ದಿಮಸೋ [ಚನ್ದಿಮಾಸೋ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಚ ವೇಣ್ಡು [ವೇಣ್ಹು (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಚ, ದೀಘಲಟ್ಠಿ ಚ ನನ್ದನೋ।
ಚನ್ದನೋ ವಾಸುದತ್ತೋ ಚ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಾ ಕಕುಧೇನ ಚ।
ಉತ್ತರೋ ನವಮೋ ವುತ್ತೋ, ದಸಮೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋತಿ॥

೩. ನಾನಾತಿತ್ಥಿಯವಗ್ಗೋ

೧. ಸಿವಸುತ್ತಂ

೧೦೨. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಿವೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಸಿವೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ –

‘‘ಸಬ್ಭಿರೇವ ಸಮಾಸೇಥ, ಸಬ್ಭಿ ಕುಬ್ಬೇಥ ಸನ್ಥವಂ।
ಸತಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಸೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ ನ ಪಾಪಿಯೋ॥

‘‘ಸಬ್ಭಿರೇವ ಸಮಾಸೇಥ, ಸಬ್ಭಿ ಕುಬ್ಬೇಥ ಸನ್ಥವಂ।
ಸತಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಪಞ್ಞಾ ಲಬ್ಭತಿ ನಾಞ್ಞತೋ॥

‘‘ಸಬ್ಭಿರೇವ ಸಮಾಸೇಥ, ಸಬ್ಭಿ ಕುಬ್ಬೇಥ ಸನ್ಥವಂ।
ಸತಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಸೋಕಮಜ್ಝೇ ನ ಸೋಚತಿ॥

‘‘ಸಬ್ಭಿರೇವ ಸಮಾಸೇಥ, ಸಬ್ಭಿ ಕುಬ್ಬೇಥ ಸನ್ಥವಂ।
ಸತಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಞಾತಿಮಜ್ಝೇ ವಿರೋಚತಿ॥

‘‘ಸಬ್ಭಿರೇವ ಸಮಾಸೇಥ, ಸಬ್ಭಿ ಕುಬ್ಬೇಥ ಸನ್ಥವಂ।
ಸತಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಸತ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಸುಗ್ಗತಿಂ॥

‘‘ಸಬ್ಭಿರೇವ ಸಮಾಸೇಥ, ಸಬ್ಭಿ ಕುಬ್ಬೇಥ ಸನ್ಥವಂ।
ಸತಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಸತ್ತಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ಸಾತತ’’ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಿವಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಪಚ್ಚಭಾಸಿ –

‘‘ಸಬ್ಭಿರೇವ ಸಮಾಸೇಥ, ಸಬ್ಭಿ ಕುಬ್ಬೇಥ ಸನ್ಥವಂ।
ಸತಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ’’ತಿ॥

೨. ಖೇಮಸುತ್ತಂ

೧೦೩. ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಖೇಮೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

"ಚರನ್ತಿ ಬಾಲಾ ದುಮ್ಮೇಧಾ, ಅಮಿತ್ತೇನೇವ ಅತ್ತನಾ।
ಕರೋನ್ತಾ ಪಾಪಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಯಂ ಹೋತಿ ಕಟುಕಪ್ಫಲಂ॥

"ನ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಸಾಧು, ಯಂ ಕತ್ವಾ ಅನುತಪ್ಪತಿ।
ಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸುಮುಖೋ ರೋದಂ, ವಿಪಾಕಂ ಪಟಿಸೇವತಿ॥

"ತಞ್ಚ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಸಾಧು, ಯಂ ಕತ್ವಾ ನಾನುತಪ್ಪತಿ।
ಯಸ್ಸ ಪತೀತೋ ಸುಮನೋ, ವಿಪಾಕಂ ಪಟಿಸೇವತಿ॥

"ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ [ಪಟಿಗಚ್ಚೇವ (ಸೀ॰)] ತಂ ಕಯಿರಾ, ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಹಿತಮತ್ತನೋ।
ನ ಸಾಕಟಿಕಚಿನ್ತಾಯ, ಮನ್ತಾ ಧೀರೋ ಪರಕ್ಕಮೇ॥

"ಯಥಾ ಸಾಕಟಿಕೋ ಮಟ್ಠಂ [ಪನ್ಥಂ (ಸೀ॰), ಪಸತ್ಥಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ಸಮಂ ಹಿತ್ವಾ ಮಹಾಪಥಂ।
ವಿಸಮಂ ಮಗ್ಗಮಾರುಯ್ಹ, ಅಕ್ಖಚ್ಛಿನ್ನೋವ ಝಾಯತಿ॥

"ಏವಂ ಧಮ್ಮಾ ಅಪಕ್ಕಮ್ಮ, ಅಧಮ್ಮಮನುವತ್ತಿಯ।
ಮನ್ದೋ ಮಚ್ಚುಮುಖಂ ಪತ್ತೋ, ಅಕ್ಖಚ್ಛಿನ್ನೋವ ಝಾಯತೀ"ತಿ॥

೩. ಸೇರೀಸುತ್ತಂ

೧೦೪. ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಸೇರೀ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಅನ್ನಮೇವಾಭಿನನ್ದನ್ತಿ , ಉಭಯೇ ದೇವಮಾನುಸಾ।
ಅಥ ಕೋ ನಾಮ ಸೋ ಯಕ್ಖೋ, ಯಂ ಅನ್ನಂ ನಾಭಿನನ್ದತೀ"ತಿ॥

"ಯೇ ನಂ ದದನ್ತಿ ಸದ್ಧಾಯ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ।
ತಮೇವ ಅನ್ನಂ ಭಜತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚ॥

"ತಸ್ಮಾ ವಿನೇಯ್ಯ ಮಚ್ಛೇರಂ, ದಜ್ಜಾ ದಾನಂ ಮಲಾಭಿಭೂ।
ಪುಞ್ಞಾನಿ ಪರಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಪತಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ ಪಾಣಿನ"ನ್ತಿ॥

"ಅಚ್ಛರಿಯಂ , ಭನ್ತೇ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಭನ್ತೇ! ಯಾವಸುಭಾಸಿತಮಿದಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ -

"ಯೇ ನಂ ದದನ್ತಿ ಸದ್ಧಾಯ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ।
ತಮೇವ ಅನ್ನಂ ಭಜತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚ॥

"ತಸ್ಮಾ ವಿನೇಯ್ಯ ಮಚ್ಛೇರಂ, ದಜ್ಜಾ ದಾನಂ ಮಲಾಭಿಭೂ।

ಪುಞ್ಞಾನಿ ಪರಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಪತಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ ಪಾಣಿನ''ನ್ತಿ॥

''ಭೂತಪುಬ್ಬಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಿರೀ [ಸೇರೀ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿಂ ದಾಯಕೋ ದಾನಪತಿ ದಾನಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಚತೂಸು ದ್ವಾರೇಸು ದಾನಂ ದೀಯಿತ್ಥ ಸಮಣ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಕಪಣದ್ಧಿಕ-ವನಿಬ್ಬಕಯಾಚಕಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಇತ್ಥಾಗಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತದವೋಚ [ಇತ್ಥಾಗಾರಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತದವೋಚುಂ (ಕ॰)] – 'ದೇವಸ್ಸ ಖೋ [ದೇವಸ್ಸೇವ ಖೋ (ಕ॰ ಸೀ॰)] ದಾನಂ ದೀಯತಿ; ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಾನಂ ನ ದೀಯತಿ। ಸಾಧು ಮಯಮ್ಪಿ ದೇವಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದಾನಾನಿ ದದೇಯ್ಯಾಮ, ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೇಯ್ಯಾಮಾ'ತಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಅಹಂ ಖೋಸ್ಮಿ ದಾಯಕೋ ದಾನಪತಿ ದಾನಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ। ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಾತಿ ವದನ್ತೇ ಕಿನ್ತಿ ವದೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ? ಸೋ ಖ್ವಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಠಮಂ ದ್ವಾರಂ ಇತ್ಥಾಗಾರಸ್ಸ ಅದಾಸಿಂ। ತತ್ಥ ಇತ್ಥಾಗಾರಸ್ಸ ದಾನಂ ದೀಯಿತ್ಥ; ಮಮ ದಾನಂ ಪಟಿಕ್ಕಮಿ।

''ಅಥ ಖೋ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಖತ್ತಿಯಾ ಅನುಯನ್ತಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತದವೋಚುಂ – 'ದೇವಸ್ಸ ಖೋ ದಾನಂ ದೀಯತಿ; ಇತ್ಥಾಗಾರಸ್ಸ ದಾನಂ ದೀಯತಿ; ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಾನಂ ನ ದೀಯತಿ। ಸಾಧು ಮಯಮ್ಪಿ ದೇವಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದಾನಾನಿ ದದೇಯ್ಯಾಮ, ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೇಯ್ಯಾಮಾ'ತಿ । ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಅಹಂ ಖೋಸ್ಮಿ ದಾಯಕೋ ದಾನಪತಿ ದಾನಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ। ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಾತಿ ವದನ್ತೇ ಕಿನ್ತಿ ವದೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ ? ಸೋ ಖ್ವಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ದುತಿಯಂ ದ್ವಾರಂ ಖತ್ತಿಯಾನಂ ಅನುಯನ್ತಾನಂ ಅದಾಸಿಂ। ತತ್ಥ ಖತ್ತಿಯಾನಂ ಅನುಯನ್ತಾನಂ ದಾನಂ ದೀಯಿತ್ಥ, ಮಮ ದಾನಂ ಪಟಿಕ್ಕಮಿ।

''ಅಥ ಖೋ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಬಲಕಾಯೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತದವೋಚ – 'ದೇವಸ್ಸ ಖೋ ದಾನಂ ದೀಯತಿ; ಇತ್ಥಾಗಾರಸ್ಸ ದಾನಂ ದೀಯತಿ; ಖತ್ತಿಯಾನಂ ಅನುಯನ್ತಾನಂ ದಾನಂ ದೀಯತಿ; ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಾನಂ ನ ದೀಯತಿ। ಸಾಧು ಮಯಮ್ಪಿ ದೇವಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದಾನಾನಿ ದದೇಯ್ಯಾಮ, ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೇಯ್ಯಾಮಾ'ತಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಅಹಂ ಖೋಸ್ಮಿ ದಾಯಕೋ ದಾನಪತಿ ದಾನಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ। ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಾತಿ ವದನ್ತೇ ಕಿನ್ತಿ ವದೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ? ಸೋ ಖ್ವಾಹಂ ಭನ್ತೇ, ತತಿಯಂ ದ್ವಾರಂ ಬಲಕಾಯಸ್ಸ ಅದಾಸಿಂ। ತತ್ಥ ಬಲಕಾಯಸ್ಸ ದಾನಂ ದೀಯಿತ್ಥ, ಮಮ ದಾನಂ ಪಟಿಕ್ಕಮಿ।

''ಅಥ ಖೋ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತದವೋಚುಂ – 'ದೇವಸ್ಸ ಖೋ ದಾನಂ ದೀಯತಿ; ಇತ್ಥಾಗಾರಸ್ಸ ದಾನಂ ದೀಯತಿ; ಖತ್ತಿಯಾನಂ ಅನುಯನ್ತಾನಂ ದಾನಂ ದೀಯತಿ; ಬಲಕಾಯಸ್ಸ ದಾನಂ ದೀಯತಿ; ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಾನಂ ನ ದೀಯತಿ। ಸಾಧು ಮಯಮ್ಪಿ ದೇವಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದಾನಾನಿ ದದೇಯ್ಯಾಮ, ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೇಯ್ಯಾಮಾ'ತಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಅಹಂ ಖೋಸ್ಮಿ ದಾಯಕೋ ದಾನಪತಿ ದಾನಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ। ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಾತಿ ವದನ್ತೇ ಕಿನ್ತಿ ವದೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ? ಸೋ ಖ್ವಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಚತುತ್ಥಂ ದ್ವಾರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾನಂ ಅದಾಸಿಂ। ತತ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾನಂ ದಾನಂ ದೀಯಿತ್ಥ, ಮಮ ದಾನಂ ಪಟಿಕ್ಕಮಿ।

''ಅಥ ಖೋ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಪುರಿಸಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತದವೋಚುಂ – 'ನ ಖೋ ದಾನಿ ದೇವಸ್ಸ ಕೋಚಿ ದಾನಂ ದೀಯತೀ'ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತೇ ಪುರಿಸೇ ಏತದವೋಚಂ – 'ತೇನ ಹಿ, ಭಣೇ, ಯೋ ಬಾಹಿರೇಸು ಜನಪದೇಸು ಆಯೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ ತತೋ ಉಪಡ್ಢಂ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಪವೇಸೇಥ, ಉಪಡ್ಢಂ ತತ್ಥೇವ ದಾನಂ ದೇಥ ಸಮಣ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಕಪಣದ್ಧಿಕ-ವನಿಬ್ಬಕ-ಯಾಚಕಾನ'ನ್ತಿ । ಸೋ ಖ್ವಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಕತಾನಂ ಪುಞ್ಞಾನಂ ಏವಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಕತಾನಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪರಿಯನ್ತಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಾಮಿ – ಏತ್ತಕಂ ಪುಞ್ಞನ್ತಿ ವಾ ಏತ್ತಕೋ ಪುಞ್ಞವಿಪಾಕೋತಿ ವಾ ಏತ್ತಕಂ ಸಗ್ಗೇ ಠಾತಬ್ಬನ್ತಿ ವಾತಿ। ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಭನ್ತೇ! ಯಾವಸುಭಾಸಿತಮಿದಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ –

''ಯೇ ನಂ ದದನ್ತಿ ಸದ್ಧಾಯ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ।
ತಮೇವ ಅನ್ನಂ ಭಜತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚ॥

“ತಸ್ಮಾ ವಿನೇಯ್ಯ ಮಚ್ಛೇರಂ, ದಜ್ಜಾ ದಾನಂ ಮಲಾಭಿಭೂ।
ಪುಞ್ಞಾನಿ ಪರಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಪತಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ ಪಾಣಿನ”ನ್ತಿ॥

೪. ಘಟೀಕಾರಸುತ್ತಂ

೧೦೫. ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಘಟೀಕಾರೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ಅವಿಹಂ ಉಪಪನ್ನಾಸೇ, ವಿಮುತ್ತಾ ಸತ್ತ ಭಿಕ್ಖವೋ।
ರಾಗದೋಸಪರಿಕ್ಖೀಣಾ, ತಿಣ್ಣಾ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕ”ನ್ತಿ॥

“ಕೇ ಚ ತೇ ಅತರುಂ ಪಙ್ಕಂ, ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಂ ಸುದುತ್ತರಂ।
ಕೇ ಹಿತ್ವಾ ಮಾನುಸಂ ದೇಹಂ, ದಿಬ್ಬಯೋಗಂ ಉಪಚ್ಚಗು”ನ್ತಿ॥

“ಉಪಕೋ ಪಲಗಣ್ಡೋ [ಫಲಗಣ್ಡೋ (ಕ॰)] ಚ, ಪುಕ್ಕುಸಾತಿ ಚ ತೇ ತಯೋ।
ಭದ್ದಿಯೋ ಖಣ್ಡದೇವೋ ಚ, ಬಾಹುರಗ್ಗಿ ಚ ಸಙ್ಗಿಯೋ [ಬಾಹುದನ್ತೀ ಚ ಪಿಙ್ಗಿಯೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)]।
ತೇ ಹಿತ್ವಾ ಮಾನುಸಂ ದೇಹಂ, ದಿಬ್ಬಯೋಗಂ ಉಪಚ್ಚಗು”ನ್ತಿ॥

“ಕುಸಲೀ ಭಾಸಸೀ ತೇಸಂ, ಮಾರಪಾಸಪ್ಪಹಾಯಿನಂ।
ಕಸ್ಸ ತೇ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಅಚ್ಛಿದುಂ ಭವಬನ್ಧನ”ನ್ತಿ॥

“ನ ಅಞ್ಞತ್ರ ಭಗವತಾ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ತವ ಸಾಸನಾ।
ಯಸ್ಸ ತೇ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ಅಚ್ಛಿದುಂ ಭವಬನ್ಧನಂ॥

“ಯತ್ಥ ನಾಮಞ್ಚ ರೂಪಞ್ಚ, ಅಸೇಸಂ ಉಪರುಜ್ಝತಿ।
ತಂ ತೇ ಧಮ್ಮಂ ಇಧಞ್ಞಾಯ, ಅಚ್ಛಿದುಂ ಭವಬನ್ಧನ”ನ್ತಿ॥

“ಗಮ್ಭೀರಂ ಭಾಸಸೀ ವಾಚಂ, ದುಬ್ಬಿಜಾನಂ ಸುದುಬ್ಬುಧಂ।
ಕಸ್ಸ ತ್ವಂ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ವಾಚಂ ಭಾಸಸಿ ಈದಿಸ”ನ್ತಿ॥

“ಕುಮ್ಭಕಾರೋ ಪುರೇ ಆಸಿಂ, ವೇಕಳಿಙ್ಗೇ ಘಟೀಕರೋ।
ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರೋ ಆಸಿಂ, ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಉಪಾಸಕೋ॥

“ವಿರತೋ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ನಿರಾಮಿಸೋ।
ಅಹುವಾ ತೇ ಸಗಾಮೇಯ್ಯೋ, ಅಹುವಾ ತೇ ಪುರೇ ಸಖಾ॥

“ಸೋಹಮೇತೇ ಪಜಾನಾಮಿ, ವಿಮುತ್ತೇ ಸತ್ತ ಭಿಕ್ಖವೋ।
ರಾಗದೋಸಪರಿಕ್ಖೀಣೇ, ತಿಣ್ಣೇ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕ”ನ್ತಿ॥

“ಏವಮೇತಂ ತದಾ ಆಸಿ, ಯಥಾ ಭಾಸಸಿ ಭಗ್ಗವ।
ಕುಮ್ಭಕಾರೋ ಪುರೇ ಆಸಿ, ವೇಕಳಿಙ್ಗೇ ಘಟೀಕರೋ॥

"ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರೋ ಆಸಿ, ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಉಪಾಸಕೋ।
ವಿರತೋ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ನಿರಾಮಿಸೋ।
ಅಹುವಾ ಮೇ ಸಗಾಮೇಯ್ಯೋ, ಅಹುವಾ ಮೇ ಪುರೇ ಸಖಾ"ತಿ॥

"ಏವಮೇತಂ ಪುರಾಣಾನಂ, ಸಹಾಯಾನಂ ಅಹು ಸಙ್ಗಮೋ।
ಉಭಿನ್ನಂ ಭಾವಿತತ್ತಾನಂ, ಸರೀರನ್ತಿಮಧಾರಿನ"ನ್ತಿ॥

೫. ಜನ್ತುಸುತ್ತಂ

೧೦೬. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ, ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರನ್ತಿ ಹಿಮವನ್ತಪಸ್ಸೇ ಅರಞ್ಞಕುಟಿಕಾಯ ಉದ್ಧತಾ ಉನ್ನಳಾ ಚಪಲಾ ಮುಖರಾ ವಿಕಿಣ್ಣವಾಚಾ ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿನೋ ಅಸಮ್ಪಜಾನಾ ಅಸಮಾಹಿತಾ ವಿಬ್ಭನ್ತಚಿತ್ತಾ ಪಾಕತಿನ್ದ್ರಿಯಾ।

ಅಥ ಖೋ ಜನ್ತು ದೇವಪುತ್ತೋ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಪನ್ನರಸೇ ಯೇನ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಸುಖಜೀವಿನೋ ಪುರೇ ಆಸುಂ, ಭಿಕ್ಖೂ ಗೋತಮಸಾವಕಾ।
ಅನಿಚ್ಛಾ ಪಿಣ್ಡಮೇಸನಾ [ಪಿಣ್ಡಮೇಸಾನಾ (?)], ಅನಿಚ್ಛಾ ಸಯನಾಸನಂ।
ಲೋಕೇ ಅನಿಚ್ಚತಂ ಞತ್ವಾ, ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಅಕಂಸು ತೇ॥

"ದುಪ್ಪೋಸಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ, ಗಾಮೇ ಗಾಮಣಿಕಾ ವಿಯ।
ಭುತ್ವಾ ಭುತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಪರಾಗಾರೇಸು ಮುಚ್ಛಿತಾ॥

"ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಕತ್ವಾ, ಇಧೇಕಚ್ಚೇ ವದಾಮಹಂ [ವನ್ದಾಮಹಂ (ಕ॰)]।
ಅಪವಿದ್ಧಾ ಅನಾಥಾ ತೇ, ಯಥಾ ಪೇತಾ ತಥೇವ ತೇ [ತಥೇವ ಚ (ಸೀ॰)]॥

"ಯೇ ಖೋ ಪಮತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ತೇ ಮೇ ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತಂ।
ಯೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ನಮೋ ತೇಸಂ ಕರೋಮಹ"ನ್ತಿ॥

೬. ರೋಹಿತಸ್ಸಸುತ್ತಂ

೧೦೭. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ರೋಹಿತಸ್ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಯತ್ಥ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ನ ಜಾಯತಿ ನ ಜೀಯತಿ ನ ಮೀಯತಿ [ನ ಜಿಯ್ಯತಿ ನ ಮಿಯ್ಯತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ನ ಚವತಿ ನ ಉಪಪಜ್ಜತಿ, ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ ಸೋ, ಭನ್ತೇ, ಗಮನೇನ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಞಾತುಂ ವಾ ದಟ್ಠುಂ ವಾ ಪಾಪುಣಿತುಂ ವಾ"ತಿ? "ಯತ್ಥ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ನ ಜಾಯತಿ ನ ಜೀಯತಿ ನ ಮೀಯತಿ ನ ಚವತಿ ನ ಉಪಪಜ್ಜತಿ, ನಾಹಂ ತಂ ಗಮನೇನ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಞಾತೇಯ್ಯಂ ದಟ್ಠೇಯ್ಯಂ ಪತ್ತೇಯ್ಯನ್ತಿ ವದಾಮೀ"ತಿ।

"ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಭನ್ತೇ! ಯಾವಸುಭಾಸಿತಮಿದಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ - 'ಯತ್ಥ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ನ ಜಾಯತಿ ನ ಜೀಯತಿ ನ ಮೀಯತಿ ನ ಚವತಿ ನ ಉಪಪಜ್ಜತಿ, ನಾಹಂ ತಂ ಗಮನೇನ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಞಾತೇಯ್ಯಂ ದಟ್ಠೇಯ್ಯಂ ಪತ್ತೇಯ್ಯನ್ತಿ ವದಾಮೀ'ತಿ।

“ಭೂತಪುಬ್ಬಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ರೋಹಿತಸ್ಸೋ ನಾಮ ಇಸಿ ಅಹೋಸಿಂ ಭೋಜಪುತ್ತೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ವೇಹಾಸಙ್ಗಮೋ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವರೂಪೋ ಜವೋ ಅಹೋಸಿ; ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ದಳ್ಹಧಮ್ಮಾ [ದಳ್ಹಧಮ್ಮೋ (ಸಬ್ಬತ್ಥ) ಟೀಕಾ ಚ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಬ್ಯಾಕರಣಂ ಚ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಂ] ಧನುಗ್ಗಹೋ ಸುಸಿಕ್ಖಿತೋ ಕತಹತ್ಥೋ ಕತಯೋಗ್ಗೋ ಕತೂಪಾಸನೋ ಲಹುಕೇನ ಅಸನೇನ ಅಪ್ಪಕಸಿರೇನೇವ ತಿರಿಯಂ ತಾಲಚ್ಛಾಯಂ ಅತಿಪಾತೇಯ್ಯ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವರೂಪೋ ಪದವೀತಿಹಾರೋ ಅಹೋಸಿ; ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಪುರತ್ಥಿಮಾ ಸಮುದ್ದಾ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಸಮುದ್ದೋ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವರೂಪಂ ಇಚ್ಛಾಗತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ – ‘ಅಹಂ ಗಮನೇನ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ। ಸೋ ಖ್ವಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವರೂಪೇನ ಜವೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಏವರೂಪೇನ ಚ ಪದವೀತಿಹಾರೇನ ಅಞ್ಞತ್ರೇವ ಅಸಿತ-ಪೀತ-ಖಾಯಿತ-ಸಾಯಿತಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಉಚ್ಚಾರ-ಪಸ್ಸಾವಕಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ನಿದ್ದಾಕಿಲಮಥಪಟಿವಿನೋದನಾ ವಸ್ಸಸತಾಯುಕೋ ವಸ್ಸಸತಜೀವೀ ವಸ್ಸಸತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಪ್ಪತ್ವಾವ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಅನ್ತರಾವ ಕಾಲಙ್ಕತೋ।

“ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಭನ್ತೇ! ಯಾವಸುಭಾಸಿತಮಿದಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ – ‘ಯತ್ಥ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ನ ಜಾಯತಿ ನ ಜೀಯತಿ ನ ಮೀಯತಿ ನ ಚವತಿ ನ ಉಪಪಜ್ಜತಿ, ನಾಹಂ ತಂ ಗಮನೇನ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಞಾತೇಯ್ಯಂ ದಟ್ಠೇಯ್ಯಂ ಪತ್ತೇಯ್ಯನ್ತಿ ವದಾಮೀ’”ತಿ।

“ನ ಖೋ ಪನಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅನ್ತಕಿರಿಯಂ ವದಾಮಿ। ಅಪಿ ಚ ಖ್ವಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಬ್ಯಾಮಮತ್ತೇ ಕಳೇವರೇ ಸಸಞ್ಞಿಮ್ಹಿ ಸಮನಕೇ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇಮಿ ಲೋಕಸಮುದಯಞ್ಚ ಲೋಕನಿರೋಧಞ್ಚ ಲೋಕನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಞ್ಚ ಪಟಿಪದನ್ತಿ।

“ಗಮನೇನ ನ ಪತ್ತಬ್ಬೋ, ಲೋಕಸ್ಸನ್ತೋ ಕುದಾಚನಂ।
ನ ಚ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಲೋಕನ್ತಂ, ದುಕ್ಖಾ ಅತ್ಥಿ ಪಮೋಚನಂ॥

“ತಸ್ಮಾ ಹವೇ ಲೋಕವಿದೂ ಸುಮೇಧೋ,
ಲೋಕನ್ತಗೂ ವುಸಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೋ।
ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಸಮಿತಾವಿ ಞತ್ವಾ,
ನಾಸೀಸತಿ ಲೋಕಮಿಮಂ ಪರಞ್ಚಾ”ತಿ॥

೭. ನನ್ದಸುತ್ತಂ

೧೦೮. ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ನನ್ದೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

“ಅಚ್ಚೇನ್ತಿ ಕಾಲಾ ತರಯನ್ತಿ ರತ್ತಿಯೋ,
ವಯೋಗುಣಾ ಅನುಪುಬ್ಬಂ ಜಹನ್ತಿ।
ಏತಂ ಭಯಂ ಮರಣೇ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ,
ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕಯಿರಾಥ ಸುಖಾವಹಾನೀ”ತಿ॥

“ಅಚ್ಚೇನ್ತಿ ಕಾಲಾ ತರಯನ್ತಿ ರತ್ತಿಯೋ,
ವಯೋಗುಣಾ ಅನುಪುಬ್ಬಂ ಜಹನ್ತಿ।
ಏತಂ ಭಯಂ ಮರಣೇ ಪೇಕ್ಖಮಾನೋ,

ಲೋಕಾಮಿಸಂ ಪಜಹೇ ಸನ್ತಿಪೇಕ್ಖೋ’’ತಿ॥

೮. ನನ್ದಿವಿಸಾಲಸುತ್ತಂ

೧೦೯. ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ನನ್ದಿವಿಸಾಲೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

‘‘ಚತುಚಕ್ಕಂ ನವದ್ವಾರಂ, ಪುಣ್ಣಂ ಲೋಭೇನ ಸಂಯುತಂ।
ಪಙ್ಕಜಾತಂ ಮಹಾವೀರ, ಕಥಂ ಯಾತ್ರಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ’’ತಿ॥

‘‘ಛೇತ್ವಾ ನದ್ಧಿಂ ವರತ್ತಞ್ಚ, ಇಚ್ಛಾಲೋಭಞ್ಚ ಪಾಪಕಂ।
ಸಮೂಲಂ ತಣ್ಹಮಬ್ಬುಯ್ಹ, ಏವಂ ಯಾತ್ರಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ’’ತಿ॥

೯. ಸುಸಿಮಸುತ್ತಂ

೧೧೦. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ – ‘‘ತುಯ್ಹಮ್ಪಿ ನೋ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ರುಚ್ಚತೀ’’ತಿ?

‘‘ಕಸ್ಸ ಹಿ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ, ಅಬಾಲಸ್ಸ ಅದುಟ್ಠಸ್ಸ ಅಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ಅವಿಪಲ್ಲತ್ಥಚಿತ್ತಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ನ ರುಚ್ಚೇಯ್ಯ? ಪಣ್ಡಿತೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ । ಮಹಾಪಞ್ಞೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಪುಥುಪಞ್ಞೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಹಾಸಪಞ್ಞೋ [ಹಾಸುಪಞ್ಞೋ (ಸೀ॰)], ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಜವನಪಞ್ಞೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಸನ್ತುಟ್ಠೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಪವಿವಿತ್ತೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಅಸಂಸಟ್ಠೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ವತ್ತಾ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ವಚನಕ್ಖಮೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಚೋದಕೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಪಾಪಗರಹೀ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಕಸ್ಸ ಹಿ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ, ಅಬಾಲಸ್ಸ ಅದುಟ್ಠಸ್ಸ ಅಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ಅವಿಪಲ್ಲತ್ಥಚಿತ್ತಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ನ ರುಚ್ಚೇಯ್ಯಾ’’ತಿ?

‘‘ಏವಮೇತಂ , ಆನನ್ದ, ಏವಮೇತಂ, ಆನನ್ದ! ಕಸ್ಸ ಹಿ ನಾಮ, ಆನನ್ದ, ಅಬಾಲಸ್ಸ ಅದುಟ್ಠಸ್ಸ ಅಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ಅವಿಪಲ್ಲತ್ಥಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ನ ರುಚ್ಚೇಯ್ಯ? ಪಣ್ಡಿತೋ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಮಹಾಪಞ್ಞೋ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಪುಥುಪಞ್ಞೋ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಹಾಸಪಞ್ಞೋ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಜವನಪಞ್ಞೋ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞೋ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞೋ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಸನ್ತುಟ್ಠೋ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಪವಿವಿತ್ತೋ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಅಸಂಸಟ್ಠೋ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ವತ್ತಾ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ವಚನಕ್ಖಮೋ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ । ಚೋದಕೋ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಪಾಪಗರಹೀ, ಆನನ್ದ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಕಸ್ಸ ಹಿ ನಾಮ, ಆನನ್ದ, ಅಬಾಲಸ್ಸ ಅದುಟ್ಠಸ್ಸ ಅಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ಅವಿಪಲ್ಲತ್ಥಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ನ ರುಚ್ಚೇಯ್ಯಾ’’ತಿ?

ಅಥ ಖೋ ಸುಸಿಮೋ [ಸುಸೀಮೋ (ಸೀ॰)] ದೇವಪುತ್ತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ವಣ್ಣೇ ಭಞ್ಞಮಾನೇ ಮಹತಿಯಾ ದೇವಪುತ್ತಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಸುಸಿಮೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ –

“ಏವಮೇತಂ , ಭಗವಾ, ಏವಮೇತಂ, ಸುಗತ। ಕಸ್ಸ ಹಿ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ, ಅಬಾಲಸ್ಸ ಅದುಟ್ಠಸ್ಸ ಅಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ಅವಿಪಲ್ಲತ್ಥಚಿತ್ತಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ನ ರುಚ್ಚೇಯ್ಯ? ಪಣ್ಡಿತೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಮಹಾಪಞ್ಞೋ, ಭನ್ತೇ, ಪುಥುಪಞ್ಞೋ, ಭನ್ತೇ, ಹಾಸಪಞ್ಞೋ, ಭನ್ತೇ, ಜವನಪಞ್ಞೋ, ಭನ್ತೇ, ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞೋ, ಭನ್ತೇ, ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ, ಭನ್ತೇ, ಸನ್ತುಟ್ಠೋ, ಭನ್ತೇ, ಪವಿವಿತ್ತೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಸಂಸಟ್ಠೋ, ಭನ್ತೇ, ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ, ಭನ್ತೇ, ವತ್ತಾ, ಭನ್ತೇ, ವಚನಕ್ಖಮೋ, ಭನ್ತೇ, ಚೋದಕೋ, ಭನ್ತೇ, ಪಾಪಗರಹೀ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಕಸ್ಸ ಹಿ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ, ಅಬಾಲಸ್ಸ ಅದುಟ್ಠಸ್ಸ ಅಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ಅವಿಪಲ್ಲತ್ಥಚಿತ್ತಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ನ ರುಚ್ಚೇಯ್ಯ?

“ಅಹಮ್ಪಿ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಯಞ್ಞದೇವ ದೇವಪುತ್ತಪರಿಸಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಂ, ಏತದೇವ ಬಹುಲಂ ಸದ್ದಂ ಸುಣಾಮಿ – ‘ಪಣ್ಡಿತೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ; ಮಹಾಪಞ್ಞೋ ಆಯಸ್ಮಾ, ಪುಥುಪಞ್ಞೋ ಆಯಸ್ಮಾ, ಹಾಸಪಞ್ಞೋ ಆಯಸ್ಮಾ, ಜವನಪಞ್ಞೋ ಆಯಸ್ಮಾ, ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞೋ ಆಯಸ್ಮಾ, ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞೋ ಆಯಸ್ಮಾ, ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಆಯಸ್ಮಾ, ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಆಯಸ್ಮಾ, ಪವಿವಿತ್ತೋ ಆಯಸ್ಮಾ, ಅಸಂಸಟ್ಠೋ ಆಯಸ್ಮಾ, ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಆಯಸ್ಮಾ, ವತ್ತಾ ಆಯಸ್ಮಾ, ವಚನಕ್ಖಮೋ ಆಯಸ್ಮಾ, ಚೋದಕೋ ಆಯಸ್ಮಾ, ಪಾಪಗರಹೀ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ’ತಿ । ಕಸ್ಸ ಹಿ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ, ಅಬಾಲಸ್ಸ ಅದುಟ್ಠಸ್ಸ ಅಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ಅವಿಪಲ್ಲತ್ಥಚಿತ್ತಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ನ ರುಚ್ಚೇಯ್ಯಾ”ತಿ?

ಅಥ ಖೋ ಸುಸಿಮಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಪರಿಸಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ವಣ್ಣೇ ಭಞ್ಞಮಾನೇ ಅತ್ತಮನಾ ಪಮುದಿತಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಉಚ್ಚಾವಚಾ ವಣ್ಣನಿಭಾ ಉಪದಂಸೇತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ ಸುಭೋ ಜಾತಿಮಾ ಅಟ್ಠಂಸೋ ಸುಪರಿಕಮ್ಮಕತೋ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಭಾಸತೇ ಚ ತಪತೇ ಚ ವಿರೋಚತಿ ಚ; ಏವಮೇವಂ ಸುಸಿಮಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಪರಿಸಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ವಣ್ಣೇ ಭಞ್ಞಮಾನೇ ಅತ್ತಮನಾ ಪಮುದಿತಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಉಚ್ಚಾವಚಾ ವಣ್ಣನಿಭಾ ಉಪದಂಸೇತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ನಿಕ್ಖಂ ಜಮ್ಬೋನದಂ ದಕ್ಖಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತಉಕ್ಕಾಮುಖಸುಕುಸಲಸಮ್ಪಹಟ್ಠಂ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಭಾಸತೇ ಚ ತಪತೇ ಚ ವಿರೋಚತಿ ಚ; ಏವಮೇವಂ ಸುಸಿಮಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಪರಿಸಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ವಣ್ಣೇ ಭಞ್ಞಮಾನೇ ಅತ್ತಮನಾ ಪಮುದಿತಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಉಚ್ಚಾವಚಾ ವಣ್ಣನಿಭಾ ಉಪದಂಸೇತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಸರದಸಮಯೇ ವಿದ್ಧೇ ವಿಗತವಲಾಹಕೇ ದೇವೇ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯಂ ಓಸಧಿತಾರಕಾ ಭಾಸತೇ ಚ ತಪತೇ ಚ ವಿರೋಚತಿ ಚ; ಏವಮೇವಂ ಸುಸಿಮಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಪರಿಸಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ವಣ್ಣೇ ಭಞ್ಞಮಾನೇ ಅತ್ತಮನಾ ಪಮುದಿತಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಉಚ್ಚಾವಚಾ ವಣ್ಣನಿಭಾ ಉಪದಂಸೇತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಸರದಸಮಯೇ ವಿದ್ಧೇ ವಿಗತವಲಾಹಕೇ ದೇವೇ ಆದಿಚ್ಚೋ ನಭಂ ಅಬ್ಭುಸ್ಸಕ್ಕಮಾನೋ [ಅಬ್ಭುಸ್ಸುಕ್ಕಮಾನೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰), ಅಬ್ಭುಗ್ಗಮಮಾನೋ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೨೫೮)] ಸಬ್ಬಂ ಆಕಾಸಗತಂ ತಮಗತಂ ಅಭಿವಿಹಚ್ಚ ಭಾಸತೇ ಚ ತಪತೇ ಚ ವಿರೋಚತಿ ಚ; ಏವಮೇವಂ ಸುಸಿಮಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಪರಿಸಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ವಣ್ಣೇ ಭಞ್ಞಮಾನೇ ಅತ್ತಮನಾ ಪಮುದಿತಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಉಚ್ಚಾವಚಾ ವಣ್ಣನಿಭಾ ಉಪದಂಸೇತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸುಸಿಮೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

“ಪಣ್ಡಿತೋತಿ ಸಮಞ್ಞಾತೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅಕೋಧನೋ।
ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಸೋರತೋ ದನ್ತೋ, ಸತ್ಥುವಣ್ಣಾಭತೋ ಇಸೀ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಸುಸಿಮಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಪಚ್ಚಭಾಸಿ -

"ಪಣ್ಡಿತೋತಿ ಸಮಞ್ಞಾತೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅಕೋಧನೋ।
ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಸೋರತೋ ದನ್ತೋ, ಕಾಲಂ ಕಙ್ಖತಿ ಸುದನ್ತೋ" [ಕಾಲಂ ಕಙ್ಖತಿ ಭತಕೋ ಸುದನ್ತೋ (ಸೀ॰), ಕಾಲಂ ಕಙ್ಖತಿ ಭಾವಿತೋ ಸುದನ್ತೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰), ಕಾಲಂ ಕಙ್ಖತಿ ಭತಿಕೋ ಸುದನ್ತೋ (ಪೀ॰)] ತಿ॥

೧೦. ನಾನಾತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕಸುತ್ತಂ

೧೧೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ನಾನಾತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕಾ ದೇವಪುತ್ತಾ ಅಸಮೋ ಚ ಸಹಲಿ [ಸಹಲೀ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಚ ನೀಕೋ [ನಿಙ್ಕೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ನಿಕೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಚ ಆಕೋಟಕೋ ಚ ವೇಗಬ್ಭರಿ ಚ [ವೇಟಮ್ಬರೀ ಚ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಮಾಣವಗಾಮಿಯೋ ಚ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ವೇಳುವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಅಸಮೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಪೂರಣಂ ಕಸ್ಸಪಂ ಆರಬ್ಭ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಇಧ ಛಿನ್ದಿತಮಾರಿತೇ, ಹತಜಾನೀಸು ಕಸ್ಸಪೋ।
ನ ಪಾಪಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ಪುಞ್ಞಂ ವಾ ಪನ ಅತ್ತನೋ।
ಸ ವೇ ವಿಸ್ಸಾಸಮಾಚಿಕ್ಖಿ, ಸತ್ಥಾ ಅರಹತಿ ಮಾನನ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸಹಲಿ ದೇವಪುತ್ತೋ ಮಕ್ಖಲಿಂ ಗೋಸಾಲಂ ಆರಬ್ಭ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ತಪೋಜಿಗುಚ್ಛಾಯ ಸುಸಂವುತತ್ತೋ,
ವಾಚಂ ಪಹಾಯ ಕಲಹಂ ಜನೇನ।
ಸಮೋಸವಜ್ಜಾ ವಿರತೋ ಸಚ್ಚವಾದೀ,
ನ ಹಿ ನೂನ ತಾದಿಸಂ ಕರೋತಿ [ನ ಹ ನುನ ತಾದೀ ಪಕರೋತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಪಾಪ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ನೀಕೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ನಿಗಣ್ಠಂ ನಾಟಪುತ್ತಂ [ನಾಥಪುತ್ತಂ (ಸೀ॰)] ಆರಬ್ಭ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಜೇಗುಚ್ಛೀ ನಿಪಕೋ ಭಿಕ್ಖು, ಚಾತುಯಾಮಸುಸಂವುತೋ।
ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಞ್ಚ ಆಚಿಕ್ಖಂ, ನ ಹಿ ನೂನ ಕಿಬ್ಬಿಸೀ ಸಿಯಾ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಆಕೋಟಕೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ನಾನಾತಿತ್ಥಿಯೇ ಆರಬ್ಭ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಪಕುಧಕೋ ಕಾತಿಯಾನೋ ನಿಗಣ್ಠೋ,
ಯೇ ಚಾಪಿಮೇ ಮಕ್ಖಲಿಪೂರಣಾಸೇ।
ಗಣಸ್ಸ ಸತ್ಥಾರೋ ಸಾಮಞ್ಞಪ್ಪತ್ತಾ,
ನ ಹಿ ನೂನ ತೇ ಸಪ್ಪುರಿಸೇಹಿ ದೂರೇ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ವೇಗಬ್ಭರಿ ದೇವಪುತ್ತೋ ಆಕೋಟಕಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಪಚ್ಚಭಾಸಿ -

“ಸಹಾಚರಿತೇನ [ಸಹಾರವೇನಾಪಿ (ಕ॰ ಸೀ॰), ಸಗಾರವೇನಾಪಿ (ಪೀ॰)] ಛವೋ ಸಿಗಾಲೋ [ಸಿಙ್ಗಾಲೋ (ಕ॰)],
ನ ಕೋತ್ಥುಕೋ ಸೀಹಸಮೋ ಕದಾಚಿ।
ನಗ್ಗೋ ಮುಸಾವಾದೀ ಗಣಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ,
ಸಙ್ಕಸ್ಸರಾಚಾರೋ ನ ಸತಂ ಸರಿಕ್ಖೋ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಬೇಗಬ್ಭರಿಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಅನ್ವಾವಿಸಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ತಪೋಜಿಗುಚ್ಛಾಯ ಆಯುತ್ತಾ, ಪಾಲಯಂ ಪವಿವೇಕಿಯಂ।
ರೂಪೇ ಚ ಯೇ ನಿವಿಟ್ಠಾಸೇ, ದೇವಲೋಕಾಭಿನನ್ದಿನೋ।
ತೇ ವೇ ಸಮ್ಮಾನುಸಾಸನ್ತಿ, ಪರಲೋಕಾಯ ಮಾತಿಯಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ, ‘ಮಾರೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ’ ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ, ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಪಚ್ಚಭಾಸಿ -

“ಯೇ ಕೇಚಿ ರೂಪಾ ಇಧ ವಾ ಹುರಂ ವಾ,
ಯೇ ಚನ್ತಲಿಕ್ಖಸ್ಮಿಂ ಪಭಾಸವಣ್ಣಾ।
ಸಬ್ಬೇವ ತೇ ತೇ ನಮುಚಿಪ್ಪಸತ್ಥಾ,
ಆಮಿಸಂವ ಮಚ್ಛಾನಂ ವಧಾಯ ಖಿತ್ತಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾಣವಗಾಮಿಯೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

“ವಿಪುಲೋ ರಾಜಗಹೀಯಾನಂ, ಗಿರಿಸೇಟ್ಠೋ ಪವುಚ್ಚತಿ।
ಸೇತೋ ಹಿಮವತಂ ಸೇಟ್ಠೋ, ಆದಿಚ್ಚೋ ಅಘಗಾಮಿನಂ॥

“ಸಮುದ್ದೋ ಉದಧಿನಂ ಸೇಟ್ಠೋ, ನಕ್ಖತ್ತಾನಞ್ಚ ಚನ್ದಿಮಾ [ನಕ್ಖತ್ತಾನಂವ ಚನ್ದಿಮಾ (ಕ॰)]।
ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ, ಬುದ್ಧೋ ಅಗ್ಗೋ ಪವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

ನಾನಾತಿತ್ಥಿಯವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಸಿವೋ ಖೇಮೋ ಚ ಸೇರೀ ಚ, ಘಟೀ ಜನ್ತು ಚ ರೋಹಿತೋ।
ನನ್ದೋ ನನ್ದಿವಿಸಾಲೋ ಚ, ಸುಸಿಮೋ ನಾನಾತಿತ್ಥಿಯೇನ ತೇ ದಸಾತಿ॥

ದೇವಪುತ್ತಸಂಯುತ್ತಂ ಸಮತ್ತಂ।

೩. ಕೋಸಲಸಂಯುತ್ತಂ

೧. ಪಠಮವಗ್ಗೋ

೧. ದಹರಸುತ್ತಂ

೧೧೨. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಭವಮ್ಪಿ ನೋ ಗೋತಮೋ ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ ಪಟಿಜಾನಾತೀ"ತಿ? "ಯಞ್ಹಿ ತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ 'ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ'ತಿ, ಮಮೇವ [ಮಮಂ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ತಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ। ಅಹಞ್ಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ"ತಿ।

"ಯೇಪಿ ತೇ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಙ್ಘಿನೋ ಗಣಿನೋ ಗಣಾಚರಿಯಾ ಞಾತಾ ಯಸಸ್ಸಿನೋ ತಿತ್ಥಕರಾ ಸಾಧುಸಮ್ಮತಾ ಬಹುಜನಸ್ಸ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಪೂರಣೋ ಕಸ್ಸಪೋ, ಮಕ್ಖಲಿ ಗೋಸಾಲೋ, ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ, ಸಞ್ಚಯೋ ಬೇಲಟ್ಠಪುತ್ತೋ, ಪಕುಧೋ ಕಚ್ಚಾಯನೋ, ಅಜಿತೋ ಕೇಸಕಮ್ಬಲೋ; ತೇಪಿ ಮಯಾ 'ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ ಪಟಿಜಾನಾಥಾ'ತಿ ಪುಟ್ಠಾ ಸಮಾನಾ ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ ನ ಪಟಿಜಾನನ್ತಿ। ಕಿಂ ಪನ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ದಹರೋ ಚೇವ ಜಾತಿಯಾ ನವೋ ಚ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯಾ"ತಿ?

"ಚತ್ತಾರೋ ಖೋ ಮೇ, ಮಹಾರಾಜ, ದಹರಾತಿ ನ ಉಞ್ಞಾತಬ್ಬಾ, ದಹರಾತಿ ನ ಪರಿಭೋತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಖತ್ತಿಯೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ದಹರೋತಿ ನ ಉಞ್ಞಾತಬ್ಬೋ, ದಹರೋತಿ ನ ಪರಿಭೋತಬ್ಬೋ। ಉರಗೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ದಹರೋತಿ ನ ಉಞ್ಞಾತಬ್ಬೋ, ದಹರೋತಿ ನ ಪರಿಭೋತಬ್ಬೋ। ಅಗ್ಗಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ದಹರೋತಿ ನ ಉಞ್ಞಾತಬ್ಬೋ, ದಹರೋತಿ ನ ಪರಿಭೋತಬ್ಬೋ। ಭಿಕ್ಖು, ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ದಹರೋತಿ ನ ಉಞ್ಞಾತಬ್ಬೋ, ದಹರೋತಿ ನ ಪರಿಭೋತಬ್ಬೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಚತ್ತಾರೋ ದಹರಾತಿ ನ ಉಞ್ಞಾತಬ್ಬಾ, ದಹರಾತಿ ನ ಪರಿಭೋತಬ್ಬಾ"ತಿ।

ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಸುಗತೋ ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ –

"ಖತ್ತಿಯಂ ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಅಭಿಜಾತಂ ಯಸಸ್ಸಿನಂ।
ದಹರೋತಿ ನಾವಜಾನೇಯ್ಯ, ನ ನಂ ಪರಿಭವೇ ನರೋ॥

"ಠಾನಞ್ಹಿ ಸೋ ಮನುಜಿನ್ದೋ, ರಜ್ಜಂ ಲದ್ಧಾನ ಖತ್ತಿಯೋ।
ಸೋ ಕುದ್ಧೋ ರಾಜದಣ್ಡೇನ, ತಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಕಮತೇ ಭುಸಂ।
ತಸ್ಮಾ ತಂ ಪರಿವಜ್ಜೇಯ್ಯ, ರಕ್ಖಂ ಜೀವಿತಮತ್ತನೋ॥

"ಗಾಮೇ ವಾ ಯದಿ ವಾ ರಞ್ಞೇ, ಯತ್ಥ ಪಸ್ಸೇ ಭುಜಙ್ಗಮಂ।
ದಹರೋತಿ ನಾವಜಾನೇಯ್ಯ, ನ ನಂ ಪರಿಭವೇ ನರೋ॥

“ಉಚ್ಚಾವಚೇಹಿ ವಣ್ಣೇಹಿ, ಉರಗೋ ಚರತಿ ತೇಜಸೀ [ತೇಜಸಾ (ಸೀ॰ ಕ॰), ತೇಜಸಿ (ಪೀ॰ ಕ॰)]।
ಸೋ ಆಸಜ್ಜ ಡಂಸೇ ಬಾಲಂ, ನರಂ ನಾರಿಞ್ಚ ಏಕದಾ।
ತಸ್ಮಾ ತಂ ಪರಿವಜ್ಜೇಯ್ಯ, ರಕ್ಖಂ ಜೀವಿತಮತ್ತನೋ॥

“ಪಹೂತಭಕ್ಖಂ ಜಾಲಿನಂ, ಪಾವಕಂ ಕಣ್ಹವತ್ತನಿಂ।
ದಹರೋತಿ ನಾವಜಾನೇಯ್ಯ, ನ ನಂ ಪರಿಭವೇ ನರೋ॥

“ಲದ್ಧಾ ಹಿ ಸೋ ಉಪಾದಾನಂ, ಮಹಾ ಹುತ್ವಾನ ಪಾವಕೋ।
ಸೋ ಆಸಜ್ಜ ಡಹೇ [ದಹೇ] ಬಾಲಂ, ನರಂ ನಾರಿಞ್ಚ ಏಕದಾ।
ತಸ್ಮಾ ತಂ ಪರಿವಜ್ಜೇಯ್ಯ, ರಕ್ಖಂ ಜೀವಿತಮತ್ತನೋ॥

“ವನಂ ಯದಗ್ಗಿ ಡಹತಿ [ದಹತಿ (ಕ॰)], ಪಾವಕೋ ಕಣ್ಹವತ್ತನೀ।
ಜಾಯನ್ತಿ ತತ್ಥ ಪಾರೋಹಾ, ಅಹೋರತ್ತಾನಮಚ್ಚಯೇ॥

“ಯಞ್ಚ ಖೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಭಿಕ್ಖು ಡಹತಿ ತೇಜಸಾ।
ನ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತಾ ಪಸವೋ, ದಾಯಾದಾ ವಿನ್ದರೇ ಧನಂ।
ಅನಪಚ್ಚಾ ಅದಾಯಾದಾ, ತಾಲಾವತ್ಥೂ ಭವನ್ತಿ ತೇ॥

“ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪೋಸೋ, ಸಮ್ಪಸ್ಸಂ ಅತ್ಥಮತ್ತನೋ।
ಭುಜಙ್ಗಮಂ ಪಾವಕಞ್ಚ, ಖತ್ತಿಯಞ್ಚ ಯಸಸ್ಸಿನಂ।
ಭಿಕ್ಖುಞ್ಚ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಸಮ್ಮದೇವ ಸಮಾಚರೇ”ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭನ್ತೇ! ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಭನ್ತೇ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ [ನಿಕುಜ್ಜಿತಂ (?)] ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ , ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ , ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ - ‘ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀ’ತಿ; ಏವಮೇವಂ ಭಗವತಾ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ। ಏಸಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ”ನ್ತಿ।

೨. ಪುರಿಸಸುತ್ತಂ

೧೧೩. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಕತಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಅಫಾಸುವಿಹಾರಾಯಾ”ತಿ?

“ತಯೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಅಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಲೋಭೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ಧಮ್ಮೋ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಅಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ। ದೋಸೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ಧಮ್ಮೋ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಅಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ। ಮೋಹೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ಧಮ್ಮೋ ಅಜ್ಝತ್ತಂ

ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಅಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ । ಇಮೇ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ತಯೋ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಅಫಾಸುವಿಹಾರಾಯಾ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ…ಪೇ॰…

"ಲೋಭೋ ದೋಸೋ ಚ ಮೋಹೋ ಚ, ಪುರಿಸಂ ಪಾಪಚೇತಸಂ।
ಹಿಂಸನ್ತಿ ಅತ್ತಸಮ್ಭೂತಾ, ತಚಸಾರಂವ ಸಮ್ಫಲ"ನ್ತಿ [ಸಪ್ಫಲನ್ತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]॥

೩. ಜರಾಮರಣಸುತ್ತಂ

೧೧೪. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಜಾತಸ್ಸ ಅಞ್ಞತ್ರ ಜರಾಮರಣಾ"ತಿ? "ನತ್ಥಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಜಾತಸ್ಸ ಅಞ್ಞತ್ರ ಜರಾಮರಣಾ। ಯೇಪಿ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಾ ಅಡ್ಢಾ ಮಹದ್ಧನಾ ಮಹಾಭೋಗಾ ಪಹೂತಜಾತರೂಪರಜತಾ ಪಹೂತವಿತ್ತೂಪಕರಣಾ ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞಾ, ತೇಸಮ್ಪಿ ಜಾತಾನಂ ನತ್ಥಿ ಅಞ್ಞತ್ರ ಜರಾಮರಣಾ। ಯೇಪಿ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾ…ಪೇ॰… ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಾ ಅಡ್ಢಾ ಮಹದ್ಧನಾ ಮಹಾಭೋಗಾ ಪಹೂತಜಾತರೂಪರಜತಾ ಪಹೂತವಿತ್ತೂಪಕರಣಾ ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞಾ, ತೇಸಮ್ಪಿ ಜಾತಾನಂ ನತ್ಥಿ ಅಞ್ಞತ್ರ ಜರಾಮರಣಾ। ಯೇಪಿ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹನ್ತೋ ಖೀಣಾಸವಾ ವುಸಿತವನ್ತೋ ಕತಕರಣೀಯಾ ಓಹಿತಭಾರಾ ಅನುಪ್ಪತ್ತಸದತ್ಥಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಭವಸಂಯೋಜನಾ ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಾ, ತೇಸಂ ಪಾಯಂ ಕಾಯೋ ಭೇದನಧಮ್ಮೋ ನಿಕ್ಖೇಪನಧಮ್ಮೋ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ…ಪೇ॰…

"ಜೀರನ್ತಿ ವೇ ರಾಜರಥಾ ಸುಚಿತ್ತಾ,
ಅಥೋ ಸರೀರಮ್ಪಿ ಜರಂ ಉಪೇತಿ।
ಸತಞ್ಚ ಧಮ್ಮೋ ನ ಜರಂ ಉಪೇತಿ,
ಸನ್ತೋ ಹವೇ ಸಬ್ಭಿ ಪವೇದಯನ್ತೀ"ತಿ॥

೪. ಪಿಯಸುತ್ತಂ

೧೧೫. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ – 'ಕೇಸಂ ನು ಖೋ ಪಿಯೋ ಅತ್ತಾ, ಕೇಸಂ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಅತ್ತಾ'ತಿ? ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಯೇ ಚ ಖೋ ಕೇಚಿ ಕಾಯೇನ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ, ವಾಚಾಯ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ, ಮನಸಾ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ; ತೇಸಂ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಅತ್ತಾ'। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತೇ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ – 'ಪಿಯೋ ನೋ ಅತ್ತಾ'ತಿ, ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಅತ್ತಾ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಯಞ್ಹಿ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಅಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ಕರೇಯ್ಯ, ತಂ ತೇ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ಕರೋನ್ತಿ; ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಅತ್ತಾ। ಯೇ ಚ ಖೋ ಕೇಚಿ ಕಾಯೇನ ಸುಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ, ವಾಚಾಯ ಸುಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ, ಮನಸಾ ಸುಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ; ತೇಸಂ ಪಿಯೋ ಅತ್ತಾ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತೇ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ – 'ಅಪ್ಪಿಯೋ ನೋ ಅತ್ತಾ'ತಿ; ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಪಿಯೋ ಅತ್ತಾ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಯಞ್ಹಿ ಪಿಯೋ ಪಿಯಸ್ಸ ಕರೇಯ್ಯ, ತಂ ತೇ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ಕರೋನ್ತಿ; ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಪಿಯೋ ಅತ್ತಾ"ತಿ।

"ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ! ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಕಾಯೇನ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ, ವಾಚಾಯ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ, ಮನಸಾ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ; ತೇಸಂ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಅತ್ತಾ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತೇ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ – 'ಪಿಯೋ ನೋ ಅತ್ತಾ'ತಿ, ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಅತ್ತಾ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಯಞ್ಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಪ್ಪಿಯೋ ಅಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ಕರೇಯ್ಯ, ತಂ ತೇ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ಕರೋನ್ತಿ; ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಅತ್ತಾ। ಯೇ ಚ ಖೋ ಕೇಚಿ, ಮಹಾರಾಜ , ಕಾಯೇನ ಸುಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ,

ವಾಚಾಯ ಸುಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ, ಮನಸಾ ಸುಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ; ತೇಸಂ ಪಿಯೋ ಅತ್ತಾ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತೇ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ – 'ಅಪ್ಪಿಯೋ ನೋ ಅತ್ತಾ'ತಿ; ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಪಿಯೋ ಅತ್ತಾ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಯಞ್ಹಿ ಮಹಾರಾಜ, ಪಿಯೋ ಪಿಯಸ್ಸ ಕರೇಯ್ಯ, ತಂ ತೇ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ಕರೋನ್ತಿ; ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಪಿಯೋ ಅತ್ತಾ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ…ಪೇ॰…

"ಅತ್ತಾನಞ್ಚೇ ಪಿಯಂ ಜಞ್ಞಾ, ನ ನಂ ಪಾಪೇನ ಸಂಯುಜೇ।
ನ ಹಿ ತಂ ಸುಲಭಂ ಹೋತಿ, ಸುಖಂ ದುಕ್ಕಟಕಾರಿನಾ॥

"ಅನ್ತಕೇನಾಧಿಪನ್ನಸ್ಸ, ಜಹತೋ ಮಾನುಸಂ ಭವಂ।
ಕಿಞ್ಹಿ ತಸ್ಸ ಸಕಂ ಹೋತಿ, ಕಿಞ್ಚ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛತಿ।
ಕಿಞ್ಚಸ್ಸ ಅನುಗಂ ಹೋತಿ, ಛಾಯಾವ ಅನಪಾಯಿನೀ [ಅನುಪಾಯಿನೀ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)]॥

"ಉಭೋ ಪುಞ್ಞಞ್ಚ ಪಾಪಞ್ಚ, ಯಂ ಮಚ್ಚೋ ಕುರುತೇ ಇಧ।
ತಞ್ಹಿ ತಸ್ಸ ಸಕಂ ಹೋತಿ, ತಞ್ಚ [ತಂವ (?)] ಆದಾಯ ಗಚ್ಛತಿ।
ತಞ್ಚಸ್ಸ [ತಂವಸ್ಸ (?)] ಅನುಗಂ ಹೋತಿ, ಛಾಯಾವ ಅನಪಾಯಿನೀ॥

"ತಸ್ಮಾ ಕರೇಯ್ಯ ಕಲ್ಯಾಣಂ, ನಿಚಯಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಂ।
ಪುಞ್ಞಾನಿ ಪರಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಪತಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ ಪಾಣಿನ"ನ್ತಿ॥

೫. ಅತ್ತರಕ್ಖಿತಸುತ್ತಂ

೧೧೬. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ – 'ಕೇಸಂ ನು ಖೋ ರಕ್ಖಿತೋ ಅತ್ತಾ, ಕೇಸಂ ಅರಕ್ಖಿತೋ ಅತ್ತಾ'ತಿ? ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಯೇ ಖೋ ಕೇಚಿ ಕಾಯೇನ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ, ವಾಚಾಯ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ, ಮನಸಾ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ; ತೇಸಂ ಅರಕ್ಖಿತೋ ಅತ್ತಾ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತೇ ಹತ್ಥಿಕಾಯೋ ವಾ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅಸ್ಸಕಾಯೋ ವಾ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ, ರಥಕಾಯೋ ವಾ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಪತ್ತಿಕಾಯೋ ವಾ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ; ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಅರಕ್ಖಿತೋ ಅತ್ತಾ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಬಾಹಿರಾ ಹೇಸಾ ರಕ್ಖಾ, ನೇಸಾ ರಕ್ಖಾ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಾ; ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಅರಕ್ಖಿತೋ ಅತ್ತಾ। ಯೇ ಚ ಖೋ ಕೇಚಿ ಕಾಯೇನ ಸುಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ, ವಾಚಾಯ ಸುಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ, ಮನಸಾ ಸುಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ; ತೇಸಂ ರಕ್ಖಿತೋ ಅತ್ತಾ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತೇ ನೇವ ಹತ್ಥಿಕಾಯೋ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ, ನ ಅಸ್ಸಕಾಯೋ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ, ನ ರಥಕಾಯೋ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ , ನ ಪತ್ತಿಕಾಯೋ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ; ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ರಕ್ಖಿತೋ ಅತ್ತಾ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಾ ಹೇಸಾ ರಕ್ಖಾ, ನೇಸಾ ರಕ್ಖಾ ಬಾಹಿರಾ; ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ರಕ್ಖಿತೋ ಅತ್ತಾ'"ತಿ।

"ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ! ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಕಾಯೇನ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ…ಪೇ॰… ತೇಸಂ ಅರಕ್ಖಿತೋ ಅತ್ತಾ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಬಾಹಿರಾ ಹೇಸಾ, ಮಹಾರಾಜ, ರಕ್ಖಾ, ನೇಸಾ ರಕ್ಖಾ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಾ; ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಅರಕ್ಖಿತೋ ಅತ್ತಾ। ಯೇ ಚ ಖೋ ಕೇಚಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಕಾಯೇನ ಸುಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ, ವಾಚಾಯ ಸುಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ, ಮನಸಾ ಸುಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ; ತೇಸಂ ರಕ್ಖಿತೋ ಅತ್ತಾ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತೇ ನೇವ ಹತ್ಥಿಕಾಯೋ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ, ನ ಅಸ್ಸಕಾಯೋ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ, ನ ರಥಕಾಯೋ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ, ನ ಪತ್ತಿಕಾಯೋ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ; ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ರಕ್ಖಿತೋ ಅತ್ತಾ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಾ ಹೇಸಾ, ಮಹಾರಾಜ, ರಕ್ಖಾ, ನೇಸಾ ರಕ್ಖಾ ಬಾಹಿರಾ; ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ರಕ್ಖಿತೋ ಅತ್ತಾ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ…ಪೇ॰…

"ಕಾಯೇನ ಸಂವರೋ ಸಾಧು, ಸಾಧು ವಾಚಾಯ ಸಂವರೋ।

मनसा संवरो साधु, साधु सब्बत्थ संवरो।

सब्बत्थ संवुतो लज्जी, रक्खितोति पवुच्चती"ति॥

ಮನಸಾ ಸಂವರೋ ಸಾಧು, ಸಾಧು ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಂವರೋ।
ಸಬ್ಬತ್ಥ ಸಂವುತೋ ಲಜ್ಜೀ, ರಕ್ಖಿತೋತಿ ಪವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

೬. ಅಪ್ಪಕಸುತ್ತಂ

೧೧೬. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ – 'ಅಪ್ಪಕಾ ತೇ ಸತ್ತಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಯೇ ಉಳಾರೇ ಉಳಾರೇ ಭೋಗೇ ಲಭಿತ್ವಾ ನ ಚೇವ ಮಜ್ಜನ್ತಿ, ನ ಚ ಪಮಜ್ಜನ್ತಿ, ನ ಚ ಕಾಮೇಸು ಗೇಧಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ, ನ ಚ ಸತ್ತೇಸು ವಿಪ್ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಏತೇವ ಬಹುತರಾ ಸತ್ತಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಯೇ ಉಳಾರೇ ಉಳಾರೇ ಭೋಗೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಮಜ್ಜನ್ತಿ ಚೇವ ಪಮಜ್ಜನ್ತಿ , ಚ ಕಾಮೇಸು ಚ ಗೇಧಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಸತ್ತೇಸು ಚ ವಿಪ್ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತೀ'"ತಿ।

"ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ! ಅಪ್ಪಕಾ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಸತ್ತಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಯೇ ಉಳಾರೇ ಉಳಾರೇ ಭೋಗೇ ಲಭಿತ್ವಾ ನ ಚೇವ ಮಜ್ಜನ್ತಿ, ನ ಚ ಪಮಜ್ಜನ್ತಿ, ನ ಚ ಕಾಮೇಸು ಗೇಧಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ, ನ ಚ ಸತ್ತೇಸು ವಿಪ್ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಏತೇವ ಬಹುತರಾ ಸತ್ತಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಯೇ ಉಳಾರೇ ಉಳಾರೇ ಭೋಗೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಮಜ್ಜನ್ತಿ ಚೇವ ಪಮಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಕಾಮೇಸು ಚ ಗೇಧಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಸತ್ತೇಸು ಚ ವಿಪ್ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತೀ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ…ಪೇ॰…

"ಸಾರತ್ತಾ ಕಾಮಭೋಗೇಸು, ಗಿದ್ಧಾ ಕಾಮೇಸು ಮುಚ್ಛಿತಾ।
ಅತಿಸಾರಂ ನ ಬುಜ್ಝನ್ತಿ, ಮಿಗಾ ಕೂಟಂವ ಓಡ್ಡಿತಂ।
ಪಚ್ಛಾಸಂ ಕಟುಕಂ ಹೋತಿ, ವಿಪಾಕೋ ಹಿಸ್ಸ ಪಾಪಕೋ"ತಿ॥

೭. ಅಡ್ಡಕರಣಸುತ್ತಂ

೧೧೭. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಇಧಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಡ್ಡಕರಣೇ [ಅತ್ಥಕರಣೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ನಿಸಿನ್ನೋ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲೇಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲೇಪಿ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲೇಪಿ ಅಡ್ಢೇ ಮಹದ್ಧನೇ ಮಹಾಭೋಗೇ ಪಹೂತಜಾತರೂಪರಜತೇ ಪಹೂತವಿತ್ತೂಪಕರಣೇ ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞೇ ಕಾಮಹೇತು ಕಾಮನಿದಾನಂ ಕಾಮಾಧಿಕರಣಂ ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾ ಭಾಸನ್ತೇ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಅಲಂ ದಾನಿ ಮೇ ಅಡ್ಡಕರಣೇನ, ಭದ್ರಮುಖೋ ದಾನಿ ಅಡ್ಡಕರಣೇನ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸತೀ'"ತಿ।

"(ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಏವಮೇತಂ ಮಹಾರಾಜ!) [( ) ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ನತ್ಥಿ] ಯೇಪಿ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಾ ಅಡ್ಢಾ ಮಹದ್ಧನಾ ಮಹಾಭೋಗಾ ಪಹೂತಜಾತರೂಪರಜತಾ ಪಹೂತವಿತ್ತೂಪಕರಣಾ ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞಾ ಕಾಮಹೇತು ಕಾಮನಿದಾನಂ ಕಾಮಾಧಿಕರಣಂ ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾ ಭಾಸನ್ತಿ; ತೇಸಂ ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ದೀಘರತ್ತಂ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯಾ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ…ಪೇ॰…

"ಸಾರತ್ತಾ ಕಾಮಭೋಗೇಸು, ಗಿದ್ಧಾ ಕಾಮೇಸು ಮುಚ್ಛಿತಾ।
ಅತಿಸಾರಂ ನ ಬುಜ್ಝನ್ತಿ, ಮಚ್ಛಾ ಖಿಪ್ಪಂವ ಓಡ್ಡಿತಂ।
ಪಚ್ಛಾಸಂ ಕಟುಕಂ ಹೋತಿ, ವಿಪಾಕೋ ಹಿಸ್ಸ ಪಾಪಕೋ"ತಿ॥

೮. ಮಲ್ಲಿಕಾಸುತ್ತಂ

೧೧೯. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಮಲ್ಲಿಕಾಯ ದೇವಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪರಿಪಾಸಾದವರಗತೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಮಲ್ಲಿಕಂ ದೇವಿಂ ಏತದವೋಚ – "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ತೇ, ಮಲ್ಲಿಕೇ, ಕೋಚಞ್ಞೋ ಅತ್ತನಾ ಪಿಯತರೋ"ತಿ? "ನತ್ಥಿ ಖೋ ಮೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಕೋಚಞ್ಞೋ ಅತ್ತನಾ ಪಿಯತರೋ। ತುಯ್ಹಂ ಪನ, ಮಹಾರಾಜ, ಅತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಅತ್ತನಾ ಪಿಯತರೋ"ತಿ? "ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಲ್ಲಿಕೇ, ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಅತ್ತನಾ ಪಿಯತರೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಪಾಸಾದಾ ಓರೋಹಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಇಧಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಲ್ಲಿಕಾಯ ದೇವಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪರಿಪಾಸಾದವರಗತೋ ಮಲ್ಲಿಕಂ ದೇವಿಂ ಏತದವೋಚಂ – 'ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ತೇ, ಮಲ್ಲಿಕೇ, ಕೋಚಞ್ಞೋ ಅತ್ತನಾ ಪಿಯತರೋ'ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಮಲ್ಲಿಕಾ ದೇವೀ ಮಂ ಏತದವೋಚ – 'ನತ್ಥಿ ಖೋ ಮೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಕೋಚಞ್ಞೋ ಅತ್ತನಾ ಪಿಯತರೋ। ತುಯ್ಹಂ ಪನ, ಮಹಾರಾಜ, ಅತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಅತ್ತನಾ ಪಿಯತರೋ'ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಲ್ಲಿಕಂ ದೇವಿಂ ಏತದವೋಚಂ – 'ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಲ್ಲಿಕೇ, ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಅತ್ತನಾ ಪಿಯತರೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

"ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾ ಅನುಪರಿಗಮ್ಮ ಚೇತಸಾ,
ನೇವಜ್ಝಗಾ ಪಿಯತರಮತ್ತನಾ ಕ್ವಚಿ।
ಏವಂ ಪಿಯೋ ಪುಥು ಅತ್ತಾ ಪರೇಸಂ,
ತಸ್ಮಾ ನ ಹಿಂಸೇ ಪರಮತ್ತಕಾಮೋ"ತಿ॥

೯. ಯಞ್ಞಸುತ್ತಂ

೧೨೦. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಮಹಾಯಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೋ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಚ ಚ ಉಸಭಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚ ವಚ್ಛತರಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚ ವಚ್ಛತರಿಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚ ಅಜಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚ ಉರಬ್ಭಸತಾನಿ ಥೂಣೂಪನೀತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಯಞ್ಞತ್ಥಾಯ। ಯೇಪಿಸ್ಸ ತೇ ಹೋನ್ತಿ ದಾಸಾತಿ ವಾ ಪೇಸ್ಸಾತಿ ವಾ ಕಮ್ಮಕರಾತಿ ವಾ, ತೇಪಿ ದಣ್ಡತಜ್ಜಿತಾ ಭಯತಜ್ಜಿತಾ ಅಸ್ಸುಮುಖಾ ರುದಮಾನಾ ಪರಿಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿಂಸು। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ – "ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಮಹಾಯಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೋ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಚ ಚ ಉಸಭಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚ ವಚ್ಛತರಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚ ವಚ್ಛತರಿಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚ ಅಜಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚ ಉರಬ್ಭಸತಾನಿ ಥೂಣೂಪನೀತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಯಞ್ಞತ್ಥಾಯ । ಯೇಪಿಸ್ಸ ತೇ ಹೋನ್ತಿ ದಾಸಾತಿ ವಾ ಪೇಸ್ಸಾತಿ ವಾ ಕಮ್ಮಕರಾತಿ ವಾ, ತೇಪಿ ದಣ್ಡತಜ್ಜಿತಾ ಭಯತಜ್ಜಿತಾ ಅಸ್ಸುಮುಖಾ ರುದಮಾನಾ ಪರಿಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ –

“ಅಸ್ಸಮೇಧಂ ಪುರಿಸಮೇಧಂ, ಸಮ್ಮಾಪಾಸಂ ವಾಜಪೇಯ್ಯಂ ನಿರಗ್ಗಳ್ಹಂ।
ಮಹಾಯಞ್ಞಾ ಮಹಾರಮ್ಭಾ [ವಾಜಪೇಯ್ಯಂ। ನಿರಗ್ಗಳಂ ಮಹಾರಮ್ಭಾ (ಕ॰)], ನ ತೇ ಹೋನ್ತಿ ಮಹಪ್ಫಲಾ॥

“ಅಜೇಳಕಾ ಚ ಗಾವೋ ಚ, ವಿವಿಧಾ ಯತ್ಥ ಹಞ್ಞರೇ।
ನ ತಂ ಸಮ್ಮಗ್ಗತಾ ಯಞ್ಞಂ, ಉಪಯನ್ತಿ ಮಹೇಸಿನೋ॥

“ಯೇ ಚ ಯಞ್ಞಾ ನಿರಾರಮ್ಭಾ, ಯಜನ್ತಿ ಅನುಕುಲಂ ಸದಾ।
ಅಜೇಳಕಾ ಚ ಗಾವೋ ಚ, ವಿವಿಧಾ ನೇತ್ಥ ಹಞ್ಞರೇ।
ಏತಂ ಸಮ್ಮಗ್ಗತಾ ಯಞ್ಞಂ, ಉಪಯನ್ತಿ ಮಹೇಸಿನೋ॥

“ಏತಂ ಯಜೇಥ ಮೇಧಾವೀ, ಏಸೋ ಯಞ್ಞೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ।
ಏತಞ್ಹಿ ಯಜಮಾನಸ್ಸ, ಸೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ ನ ಪಾಪಿಯೋ।
ಯಞ್ಞೋ ಚ ವಿಪುಲೋ ಹೋತಿ, ಪಸೀದನ್ತಿ ಚ ದೇವತಾ”ತಿ॥

೧೦. ಬನ್ಧನಸುತ್ತಂ

೧೨೧. ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ರಞ್ಞಾ ಪಸೇನದಿನಾ ಕೋಸಲೇನ ಮಹಾಜನಕಾಯೋ ಬನ್ಧಾಪಿತೋ ಹೋತಿ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ರಜ್ಜೂಹಿ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಅನ್ದೂಹಿ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಸಙ್ಖಲಿಕಾಹಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿಂಸು। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ – “ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ರಞ್ಞಾ ಪಸೇನದಿನಾ ಕೋಸಲೇನ ಮಹಾಜನಕಾಯೋ ಬನ್ಧಾಪಿತೋ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ರಜ್ಜೂಹಿ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಅನ್ದೂಹಿ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಸಙ್ಖಲಿಕಾಹೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ –

“ನ ತಂ ದಳ್ಹಂ ಬನ್ಧನಮಾಹು ಧೀರಾ,
ಯದಾಯಸಂ ದಾರುಜಂ ಪಬ್ಬಜಞ್ಚ।
ಸಾರತ್ತರತ್ತಾ ಮಣಿಕುಣ್ಡಲೇಸು,
ಪುತ್ತೇಸು ದಾರೇಸು ಚ ಯಾ ಅಪೇಕ್ಖಾ॥

“ಏತಂ ದಳ್ಹಂ ಬನ್ಧನಮಾಹು ಧೀರಾ,
ಓಹಾರಿನಂ ಸಿಥಿಲಂ ದುಪ್ಪಮುಞ್ಚಂ।
ಏತಮ್ಪಿ ಛೇತ್ವಾನ ಪರಿಬ್ಬಜನ್ತಿ,
ಅನಪೇಕ್ಖಿನೋ ಕಾಮಸುಖಂ ಪಹಾಯಾ”ತಿ॥

ಪಠಮೋ ವಗ್ಗೋ।

तಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ದಹರೋ ಪುರಿಸೋ ಜರಾ, ಪಿಯಂ ಅತ್ತಾನರಕ್ಖಿತೋ।
ಅಪ್ಪಕಾ ಅಡ್ಡಕರಣಂ, ಮಲ್ಲಿಕಾ ಯಞ್ಞಬನ್ಧನನ್ತಿ॥

೨. ದುತಿಯವಗ್ಗೋ

೧. ಸತ್ತಜಟಿಲಸುತ್ತಂ

೧೨೨. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ಮಿಗಾರಮಾತುಪಾಸಾದೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸತ್ತ ಚ ಜಟಿಲಾ ಸತ್ತ ಚ ನಿಗಣ್ಠಾ ಸತ್ತ ಚ ಅಚೇಲಕಾ ಸತ್ತ ಚ ಏಕಸಾಟಕಾ ಸತ್ತ ಚ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಪರೂಳ್ಹಕಚ್ಛನಖಲೋಮಾ ಖಾರಿವಿವಿಧಮಾದಾಯ [ಖಾರಿವಿಧಂ ಆದಾಯ (ಪೀ॰) ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೨೮೦ ತದಟ್ಠಕಥಾಪಿ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ] ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಜಾಣುಮಣ್ಡಲಂ ಪಥವಿಯಂ ನಿಹನ್ತ್ವಾ ಯೇನ ತೇ ಸತ್ತ ಚ ಜಟಿಲಾ ಸತ್ತ ಚ ನಿಗಣ್ಠಾ ಸತ್ತ ಚ ಅಚೇಲಕಾ ಸತ್ತ ಚ ಏಕಸಾಟಕಾ ಸತ್ತ ಚ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ನಾಮಂ ಸಾವೇಸಿ - "ರಾಜಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ...ಪೇ॰... ರಾಜಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತೇಸು ತೇಸು ಸತ್ತಸು ಚ ಜಟಿಲೇಸು ಸತ್ತಸು ಚ ನಿಗಣ್ಠೇಸು ಸತ್ತಸು ಚ ಅಚೇಲಕೇಸು ಸತ್ತಸು ಚ ಏಕಸಾಟಕೇಸು ಸತ್ತಸು ಚ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇಸು ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಯೇ ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಲೋಕೇ ಅರಹನ್ತೋ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನಾ, ಏತೇ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತರಾ"ತಿ।

"ದುಜ್ಜಾನಂ ಖೋ ಏತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ತಯಾ ಗಿಹಿನಾ ಕಾಮಭೋಗಿನಾ ಪುತ್ತಸಮ್ಬಾಧಸಯನಂ ಅಜ್ಝಾವಸನ್ತೇನ ಕಾಸಿಕಚನ್ದನಂ ಪಚ್ಚನುಭೋನ್ತೇನ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಧಾರಯನ್ತೇನ ಜಾತರೂಪರಜತಂ ಸಾದಿಯನ್ತೇನ - 'ಇಮೇ ವಾ ಅರಹನ್ತೋ, ಇಮೇ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಸಮಾಪನ್ನಾ'"ತಿ।

"ಸಂವಾಸೇನ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೀಲಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಞ್ಚ ಖೋ ದೀಘೇನ ಅದ್ಧುನಾ, ನ ಇತ್ತರಂ; ಮನಸಿಕರೋತಾ, ನೋ ಅಮನಸಿಕರೋತಾ; ಪಞ್ಞವತಾ, ನೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೇನ। ಸಂವೋಹಾರೇನ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೋಚೇಯ್ಯಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಞ್ಚ ಖೋ ದೀಘೇನ ಅದ್ಧುನಾ, ನ ಇತ್ತರಂ; ಮನಸಿಕರೋತಾ, ನೋ ಅಮನಸಿಕರೋತಾ; ಪಞ್ಞವತಾ, ನೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೇನ। ಆಪದಾಸು ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಥಾಮೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಸೋ ಚ ಖೋ ದೀಘೇನ ಅದ್ಧುನಾ, ನ ಇತ್ತರಂ; ಮನಸಿಕರೋತಾ, ನೋ ಅಮನಸಿಕರೋತಾ; ಪಞ್ಞವತಾ, ನೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೇನ। ಸಾಕಚ್ಛಾಯ , ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಪಞ್ಞಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸಾ ಚ ಖೋ ದೀಘೇನ ಅದ್ಧುನಾ, ನ ಇತ್ತರಂ; ಮನಸಿಕರೋತಾ, ನೋ ಅಮನಸಿಕರೋತಾ; ಪಞ್ಞವತಾ, ನೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೇನಾ"ತಿ।

"ಅಚ್ಛರಿಯಂ , ಭನ್ತೇ, ಅಬ್ಭುತಂ ಭನ್ತೇ! ಯಾವ ಸುಭಾಸಿತಮಿದಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ - 'ದುಜ್ಜಾನಂ ಖೋ ಏತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ತಯಾ ಗಿಹಿನಾ ಕಾಮಭೋಗಿನಾ ಪುತ್ತಸಮ್ಬಾಧಸಯನಂ ಅಜ್ಝಾವಸನ್ತೇನ ಕಾಸಿಕಚನ್ದನಂ ಪಚ್ಚನುಭೋನ್ತೇನ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಧಾರಯನ್ತೇನ ಜಾತರೂಪರಜತಂ ಸಾದಿಯನ್ತೇನ - ಇಮೇ ವಾ ಅರಹನ್ತೋ, ಇಮೇ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ

ಸಮಾಪನ್ನಾ'ತಿ। ಸಂವಾಸೇನ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೀಲಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಞ್ಚ ಖೋ ದೀಘೇನ ಅದ್ಧುನಾ, ನ ಇತ್ತರಂ; ಮನಸಿಕರೋತಾ, ನೋ ಅಮನಸಿಕರೋತಾ; ಪಞ್ಞವತಾ, ನೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೇನ। ಸಂವೋಹಾರೇನ ಖೋ ಮಹಾರಾಜ , ಸೋಚೇಯ್ಯಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಞ್ಚ ಖೋ ದೀಘೇನ ಅದ್ಧುನಾ, ನ ಇತ್ತರಂ; ಮನಸಿಕರೋತಾ, ನೋ ಅಮನಸಿಕರೋತಾ; ಪಞ್ಞವತಾ, ನೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೇನ। ಆಪದಾಸು ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಥಾಮೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಸೋ ಚ ಖೋ ದೀಘೇನ ಅದ್ಧುನಾ, ನ ಇತ್ತರಂ; ಮನಸಿಕರೋತಾ, ನೋ ಅಮನಸಿಕರೋತಾ; ಪಞ್ಞವತಾ, ನೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೇನ। ಸಾಕಚ್ಛಾಯ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಪಞ್ಞಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸಾ ಚ ಖೋ ದೀಘೇನ ಅದ್ಧುನಾ, ನ ಇತ್ತರಂ; ಮನಸಿಕರೋತಾ, ನೋ ಅಮನಸಿಕರೋತಾ; ಪಞ್ಞವತಾ, ನೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೇನಾ"ತಿ।

"ಏತೇ, ಭನ್ತೇ, ಮಮ ಪುರಿಸಾ ಚರಾ ಓಚರಕಾ ಜನಪದಂ ಓಚರಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತೇಹಿ ಪಠಮಂ ಓಚಿಣ್ಣಂ ಅಹಂ ಪಚ್ಛಾ ಓಸಾಪಯಿಸ್ಸಾಮಿ [ಓಯಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ (ಸೀ॰), ಓಹಯಿಸ್ಸಾಮಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]। ಇದಾನಿ ತೇ, ಭನ್ತೇ, ತಂ ರಜೋಜಲ್ಲಂ ಪವಾಹೇತ್ವಾ ಸುನ್ಹಾತಾ ಸುವಿಲಿತ್ತಾ ಕಪ್ಪಿತಕೇಸಮಸ್ಸೂ ಓದಾತವತ್ಥಾ [ಓದಾತವತ್ಥವಸನಾ (ಸೀ॰)] ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಸಮಪ್ಪಿತಾ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಾ ಪರಿಚಾರೇಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

"ನ ವಣ್ಣರೂಪೇನ ನರೋ ಸುಜಾನೋ,
ನ ವಿಸ್ಸಸೇ ಇತ್ತರದಸ್ಸನೇನ।
ಸುಸಞ್ಞತಾನಞ್ಹಿ ವಿಯಞ್ಜನೇನ,
ಅಸಞ್ಞತಾ ಲೋಕಮಿಮಂ ಚರನ್ತಿ॥

"ಪತಿರೂಪಕೋ ಮತ್ತಿಕಾಕುಣ್ಡಲೋವ,
ಲೋಹಡ್ಢಮಾಸೋವ ಸುವಣ್ಣಛನ್ನೋ।
ಚರನ್ತಿ ಲೋಕೇ [ಏಕೇ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಪರಿವಾರಛನ್ನಾ,
ಅನ್ತೋ ಅಸುದ್ಧಾ ಬಹಿ ಸೋಭಮಾನಾ"ತಿ॥

೨. ಪಞ್ಚರಾಜಸುತ್ತಂ

೧೨೩. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ರಾಜೂನಂ ಪಸೇನದಿಪಮುಖಾನಂ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಸಮಪ್ಪಿತಾನಂ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಾನಂ ಪರಿಚಾರಯಮಾನಾನಂ ಅಯಮನ್ತರಾಕಥಾ ಉದಪಾದಿ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾಮಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ? ತತ್ರೇಕಚ್ಚೇ [ತತ್ರೇಕೇ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಏವಮಾಹಂಸು - "ರೂಪಾ ಕಾಮಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಸದ್ದಾ ಕಾಮಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಗನ್ಧಾ ಕಾಮಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - "ರಸಾ ಕಾಮಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಕಾಮಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ। ಯತೋ ಖೋ ತೇ ರಾಜಾನೋ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ।

ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ತೇ ರಾಜಾನೋ ಏತದವೋಚ - "ಆಯಾಮ, ಮಾರಿಸಾ, ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮ। ಯಥಾ ನೋ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸತಿ ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ [ಧಾರೇಯ್ಯಾಮಾತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]। "ಏವಂ, ಮಾರಿಸಾ"ತಿ ಖೋ ತೇ ರಾಜಾನೋ ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ।

ಅಥ ಖೋ ತೇ ಪಞ್ಚ ರಾಜಾನೋ ಪಸೇನದಿಪಮುಖಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ರಾಜೂನಂ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಸಮಪ್ಪಿತಾನಂ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಾನಂ ಪರಿಚಾರಯಮಾನಾನಂ ಅಯಮನ್ತರಾಕಥಾ ಉದಪಾದಿ – 'ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾಮಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ? ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು – 'ರೂಪಾ ಕಾಮಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು – 'ಸದ್ದಾ ಕಾಮಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು – 'ಗನ್ಧಾ ಕಾಮಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು – 'ರಸಾ ಕಾಮಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು – 'ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಕಾಮಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ। ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಮಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ?

"ಮನಾಪಪರಿಯನ್ತಂ ಖ್ವಾಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಪಞ್ಚಸು ಕಾಮಗುಣೇಸು ಅಗ್ಗನ್ತಿ ವದಾಮಿ। ತೇವ [ತೇ ಚ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰), ಯೇ ಚ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ಮಹಾರಾಜ, ರೂಪಾ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಮನಾಪಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇವ [ತೇ ಚ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ರೂಪಾ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಅಮನಾಪಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯೇಹಿ ಚ ಯೋ ರೂಪೇಹಿ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಸೋ ತೇಹಿ ರೂಪೇಹಿ ಅಞ್ಞಂ ರೂಪಂ ಉತ್ತರಿತರಂ ವಾ ಪಣೀತತರಂ ವಾ ನ ಪತ್ಥೇತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ರೂಪಾ ಪರಮಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ರೂಪಾ ಅನುತ್ತರಾ ಹೋನ್ತಿ।

"ತೇವ , ಮಹಾರಾಜ, ಸದ್ದಾ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಮನಾಪಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇವ ಸದ್ದಾ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಅಮನಾಪಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯೇಹಿ ಚ ಯೋ ಸದ್ದೇಹಿ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಸೋ ತೇಹಿ ಸದ್ದೇಹಿ ಅಞ್ಞಂ ಸದ್ದಂ ಉತ್ತರಿತರಂ ವಾ ಪಣೀತತರಂ ವಾ ನ ಪತ್ಥೇತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಸದ್ದಾ ಪರಮಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಸದ್ದಾ ಅನುತ್ತರಾ ಹೋನ್ತಿ।

"ತೇವ, ಮಹಾರಾಜ, ಗನ್ಧಾ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಮನಾಪಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇವ ಗನ್ಧಾ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಅಮನಾಪಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯೇಹಿ ಚ ಯೋ ಗನ್ಧೇಹಿ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಸೋ ತೇಹಿ ಗನ್ಧೇಹಿ ಅಞ್ಞಂ ಗನ್ಧಂ ಉತ್ತರಿತರಂ ವಾ ಪಣೀತತರಂ ವಾ ನ ಪತ್ಥೇತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಗನ್ಧಾ ಪರಮಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಗನ್ಧಾ ಅನುತ್ತರಾ ಹೋನ್ತಿ।

"ತೇವ, ಮಹಾರಾಜ, ರಸಾ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಮನಾಪಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇವ ರಸಾ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಅಮನಾಪಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯೇಹಿ ಚ ಯೋ ರಸೇಹಿ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಸೋ ತೇಹಿ ರಸೇಹಿ ಅಞ್ಞಂ ರಸಂ ಉತ್ತರಿತರಂ ವಾ ಪಣೀತತರಂ ವಾ ನ ಪತ್ಥೇತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ರಸಾ ಪರಮಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ರಸಾ ಅನುತ್ತರಾ ಹೋನ್ತಿ।

"ತೇವ, ಮಹಾರಾಜ, ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಮನಾಪಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇವ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಅಮನಾಪಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯೇಹಿ ಚ ಯೋ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಹಿ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಸೋ ತೇಹಿ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಹಿ ಅಞ್ಞಂ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಂ ಉತ್ತರಿತರಂ ವಾ ಪಣೀತತರಂ ವಾ ನ ಪತ್ಥೇತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಪರಮಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಅನುತ್ತರಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಚನ್ದನಙ್ಗಲಿಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ತಸ್ಸಂ ಪರಿಸಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಚನ್ದನಙ್ಗಲಿಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ ಸುಗತಾ"ತಿ। "ಪಟಿಭಾತು ತಂ ಚನ್ದನಙ್ಗಲಿಕಾ"ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ।

ಅಥ ಖೋ ಚನ್ದನಙ್ಗಲಿಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ ತದನುರೂಪಾಯ ಗಾಥಾಯ ಅಭಿತ್ಥವಿ –

"ಪದುಮಂ ಯಥಾ ಕೋಕನದಂ ಸುಗನ್ಧಂ,
ಪಾತೋ ಸಿಯಾ ಫುಲ್ಲಮವೀತಗನ್ಧಂ।

ಅಙ್ಗೀರಸಂ ಪಸ್ಸ ವಿರೋಚಮಾನಂ,
ತಪನ್ತಮಾದಿಚ್ಚಮಿವನ್ತಲಿಕ್ಖೇ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ತೇ ಪಞ್ಚ ರಾಜಾನೋ ಚನ್ದನಙ್ಗಲಿಕಂ ಉಪಾಸಕಂ ಪಞ್ಚಹಿ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇಹಿ ಅಚ್ಛಾದೇಸುಂ। ಅಥ ಖೋ ಚನ್ದನಙ್ಗಲಿಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ತೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇಹಿ ಭಗವನ್ತಂ ಅಚ್ಛಾದೇಸೀತಿ।

೩. ದೋಣಪಾಕಸುತ್ತಂ

೧೨೪. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ದೋಣಪಾಕಕುರಂ [ದೋಣಪಾಕಸುದಂ (ಸೀ॰), ದೋಣಪಾಕಂ ಸುದಂ (ಪೀ॰)] ಭುಞ್ಜತಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭುತ್ತಾವೀ ಮಹಸ್ಸಾಸೀ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಂ ಕೋಸಲಂ ಭುತ್ತಾವಿಂ ಮಹಸ್ಸಾಸಿಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಮನುಜಸ್ಸ ಸದಾ ಸತೀಮತೋ,
ಮತ್ತಂ ಜಾನತೋ ಲದ್ಧಭೋಜನೇ।
ತನುಕಸ್ಸ [ತನು ತಸ್ಸ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಭವನ್ತಿ ವೇದನಾ,
ಸಣಿಕಂ ಜೀರತಿ ಆಯುಪಾಲಯ"ನ್ತಿ॥

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸುದಸ್ಸನೋ ಮಾಣವೋ ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಠಿತೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಸುದಸ್ಸನಂ ಮಾಣವಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಏಹಿ ತ್ವಂ, ತಾತ ಸುದಸ್ಸನ, ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಪರಿಯಾಪುಣಿತ್ವಾ ಮಮ ಭತ್ತಾಭಿಹಾರೇ (ಭತ್ತಾಭಿಹಾರೇ) [( ) ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ನತ್ಥಿ] ಭಾಸ। ಅಹಞ್ಚ ತೇ ದೇವಸಿಕಂ ಕಹಾಪಣಸತಂ (ಕಹಾಪಣಸತಂ) [( ) ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ನತ್ಥಿ] ನಿಚ್ಚಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಪವತ್ತಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ ದೇವಾ"ತಿ ಖೋ ಸುದಸ್ಸನೋ ಮಾಣವೋ ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಪರಿಯಾಪುಣಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಭತ್ತಾಭಿಹಾರೇ ಸುದಂ ಭಾಸತಿ -

"ಮನುಜಸ್ಸ ಸದಾ ಸತೀಮತೋ,
ಮತ್ತಂ ಜಾನತೋ ಲದ್ಧಭೋಜನೇ।
ತನುಕಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವೇದನಾ,
ಸಣಿಕಂ ಜೀರತಿ ಆಯುಪಾಲಯ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ನಾಳಿಕೋದನಪರಮತಾಯ [ನಾಳಿಕೋದನಮತ್ತಾಯ (ಕ॰)] ಸಣ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಸುಸಲ್ಲಿಖಿತಗತ್ತೋ ಪಾಣಿನಾ ಗತ್ತಾನಿ ಅನುಮಜ್ಜನ್ತೋ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ - "ಉಭಯೇನ ವತ ಮಂ ಸೋ ಭಗವಾ ಅತ್ಥೇನ ಅನುಕಮ್ಪಿ - ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕೇನ ಚೇವ ಅತ್ಥೇನ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕೇನ ಚಾ"ತಿ।

೪. ಪಠಮಸಙ್ಗಾಮಸುತ್ತಂ

೧೨೫. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಂ ಕೋಸಲಂ ಅಬ್ಭುಯ್ಯಾಸಿ ಯೇನ ಕಾಸಿ। ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ - "ರಾಜಾ ಕಿರ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಮಮಂ ಅಬ್ಭುಯ್ಯಾತೋ ಯೇನ ಕಾಸೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಮಾಗಧಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಂ ಪಚ್ಚುಯ್ಯಾಸಿ ಯೇನ ಕಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಚ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ರಾಜಾ ಚ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಸಙ್ಗಾಮೇಸುಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ ಸಙ್ಗಾಮೇ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಂ ಕೋಸಲಂ ಪರಾಜೇಸಿ। ಪರಾಜಿತೋ ಚ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಸಕಮೇವ [ಸಙ್ಗಾಮಾ (ಕ॰)] ರಾಜಧಾನಿಂ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಚ್ಚುಯ್ಯಾಸಿ [ಪಾಯಾಸಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]।

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿಂಸು। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ -

"ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಂ ಕೋಸಲಂ ಅಬ್ಭುಯ್ಯಾಸಿ ಯೇನ ಕಾಸಿ। ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ - 'ರಾಜಾ ಕಿರ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಮಮಂ ಅಬ್ಭುಯ್ಯಾತೋ ಯೇನ ಕಾಸೀ'ತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಮಾಗಧಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಂ ಪಚ್ಚುಯ್ಯಾಸಿ ಯೇನ ಕಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ರಾಜಾ ಚ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ರಾಜಾ ಚ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಸಙ್ಗಾಮೇಸುಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಗಾಮೇ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಂ ಕೋಸಲಂ ಪರಾಜೇಸಿ। ಪರಾಜಿತೋ ಚ, ಭನ್ತೇ, ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಸಕಮೇವ ರಾಜಧಾನಿಂ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಚ್ಚುಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ।

"ರಾಜಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಪಾಪಮಿತ್ತೋ ಪಾಪಸಹಾಯೋ ಪಾಪಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ; ರಾಜಾ ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ। ಅಜ್ಜೇವ [ಅಜ್ಜತಞ್ಚ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಅಜ್ಜೇವಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ಭಿಕ್ಖವೇ , ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಇಮಂ ರತ್ತಿಂ ದುಕ್ಖಂ ಸೇತಿ ಪರಾಜಿತೋ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ...ಪೇ॰...

"ಜಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ದುಕ್ಖಂ ಸೇತಿ ಪರಾಜಿತೋ।
ಉಪಸನ್ತೋ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಹಿತ್ವಾ ಜಯಪರಾಜಯ"ನ್ತಿ॥

೫. ದುತಿಯಸಙ್ಗಾಮಸುತ್ತಂ

೧೨೬. [ಏತ್ಥ "ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಮಾಗಧಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಂ ಅಬ್ಭುಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆದಿನಾ ಪಾಠೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಹಿ "ಅಬ್ಭುಯ್ಯಾಸೀತಿ ಪರಾಜಯೇ ಗರಹಪ್ಪತ್ತೋ...ಪೇ॰... ವುತ್ತಜಯಕಾರಣಂ ಸುತ್ವಾ ಅಭಿಉಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ] ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಂ ಕೋಸಲಂ ಅಬ್ಭುಯ್ಯಾಸಿ ಯೇನ ಕಾಸಿ। ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ - "ರಾಜಾ ಕಿರ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಮಮಂ ಅಬ್ಭುಯ್ಯಾತೋ ಯೇನ ಕಾಸೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ

ರಾಜಾನಂ ಮಾಗಧಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಂ ಪಚ್ಚುಯ್ಯಾಸಿ ಯೇನ ಕಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಚ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ರಾಜಾ ಚ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಸಙ್ಗಾಮೇಸುಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ ಸಙ್ಗಾಮೇ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ರಾಜಾನಂ ಮಾಗಧಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಂ ಪರಾಜೇಸಿ, ಜೀವಗ್ಗಾಹಞ್ಚ ನಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಖೋ ಮ್ಯಾಯಂ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಅದುಬ್ಭನ್ತಸ್ಸ ದುಬ್ಭತಿ, ಅಥ ಚ ಪನ ಮೇ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ರಞ್ಞೋ ಮಾಗಧಸ್ಸ ಅಜಾತಸತ್ತುನೋ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ಹತ್ಥಿಕಾಯಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಅಸ್ಸಕಾಯಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ರಥಕಾಯಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಪತ್ತಿಕಾಯಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾ ಜೀವನ್ತಮೇವ ನಂ ಓಸಜ್ಜೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ [ಓಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]।

ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ರಞ್ಞೋ ಮಾಗಧಸ್ಸ ಅಜಾತಸತ್ತುನೋ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ಹತ್ಥಿಕಾಯಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಅಸ್ಸಕಾಯಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ರಥಕಾಯಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಪತ್ತಿಕಾಯಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾ ಜೀವನ್ತಮೇವ ನಂ ಓಸಜ್ಜಿ [ಓಸ್ಸಜಿ (ಸೀ॰), ಓಸ್ಸಜ್ಜಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]।

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿಂಸು। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ –

"ಇಧ , ಭನ್ತೇ, ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಂ ಕೋಸಲಂ ಅಬ್ಭುಯ್ಯಾಸಿ ಯೇನ ಕಾಸಿ। ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ – 'ರಾಜಾ ಕಿರ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಮಮಂ ಅಬ್ಭುಯ್ಯಾತೋ ಯೇನ ಕಾಸೀ'ತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಮಾಗಧಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಂ ಪಚ್ಚುಯ್ಯಾಸಿ ಯೇನ ಕಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ರಾಜಾ ಚ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ರಾಜಾ ಚ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಸಙ್ಗಾಮೇಸುಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಗಾಮೇ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ರಾಜಾನಂ ಮಾಗಧಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಂ ಪರಾಜೇಸಿ, ಜೀವಗ್ಗಾಹಞ್ಚ ನಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – 'ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಖೋ ಮ್ಯಾಯಂ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಅದುಬ್ಭನ್ತಸ್ಸ ದುಬ್ಭತಿ, ಅಥ ಚ ಪನ ಮೇ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ರಞ್ಞೋ ಮಾಗಧಸ್ಸ ಅಜಾತಸತ್ತುನೋ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ಹತ್ಥಿಕಾಯಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಅಸ್ಸಕಾಯಂ ಸಬ್ಬಂ ರಥಕಾಯಂ ಸಬ್ಬಂ ಪತ್ತಿಕಾಯಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾ ಜೀವನ್ತಮೇವ ನಂ ಓಸಜ್ಜೇಯ್ಯ'"ನ್ತಿ।

"ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ರಞ್ಞೋ ಮಾಗಧಸ್ಸ ಅಜಾತಸತ್ತುನೋ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ಹತ್ಥಿಕಾಯಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಅಸ್ಸಕಾಯಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ರಥಕಾಯಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಪತ್ತಿಕಾಯಂ ಪರಿಯಾದಿಯಿತ್ವಾ ಜೀವನ್ತಮೇವ ನಂ ಓಸಜ್ಜೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ –

"ವಿಲುಮ್ಪತೇವ ಪುರಿಸೋ, ಯಾವಸ್ಸ ಉಪಕಪ್ಪತಿ।
ಯದಾ ಚಞ್ಞೇ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತಿ, ಸೋ ವಿಲುತ್ತೋ ವಿಲುಪ್ಪತಿ [ವಿಲುಮ್ಪತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)]॥

"ಠಾನಞ್ಹಿ ಮಞ್ಞತಿ ಬಾಲೋ, ಯಾವ ಪಾಪಂ ನ ಪಚ್ಚತಿ।
ಯದಾ ಚ ಪಚ್ಚತಿ ಪಾಪಂ, ಅಥ ದುಕ್ಖಂ ನಿಗಚ್ಛತಿ॥

“ಹನ್ತಾ ಲಭತಿ [ಲಭತಿ ಹನ್ತಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಹನ್ತಾರಂ, ಜೇತಾರಂ ಲಭತೇ ಜಯಂ।
ಅಕ್ಕೋಸಕೋ ಚ ಅಕ್ಕೋಸಂ, ರೋಸೇತಾರಞ್ಚ ರೋಸಕೋ।
ಅಥ ಕಮ್ಮವಿವಟ್ಟೇನ, ಸೋ ವಿಲುತ್ತೋ ವಿಲುಪ್ಪತೀ”ತಿ॥

೬. ಮಲ್ಲಿಕಾಸುತ್ತಂ

೧೨೬. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಪುರಿಸೋ ಯೇನ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಉಪಕಣ್ಣಕೇ ಆರೋಚೇಸಿ – “ಮಲ್ಲಿಕಾ, ದೇವ, ದೇವೀ ಧೀತರಂ ವಿಜಾತಾ”ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಅನತ್ತಮನೋ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಂ ಕೋಸಲಂ ಅನತ್ತಮನತಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ –

“ಇತ್ಥೀಪಿ ಹಿ ಏಕಚ್ಚಿಯಾ, ಸೇಯ್ಯಾ ಪೋಸ ಜನಾಧಿಪ।
ಮೇಧಾವಿನೀ ಸೀಲವತೀ, ಸಸ್ಸುದೇವಾ ಪತಿಬ್ಬತಾ॥

“ತಸ್ಸಾ ಯೋ ಜಾಯತಿ ಪೋಸೋ, ಸೂರೋ ಹೋತಿ ದಿಸಮ್ಪತಿ।
ತಾದಿಸಾ ಸುಭಗಿಯಾ [ಸುಭರಿಯಾಪುತ್ತೋ (ಕ॰)] ಪುತ್ತೋ, ರಜ್ಜಮ್ಪಿ ಅನುಸಾಸತೀ”ತಿ॥

೭. ಅಪ್ಪಮಾದಸುತ್ತಂ

೧೨೭. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಏಕೋ ಧಮ್ಮೋ ಯೋ ಉಭೋ ಅತ್ಥೇ ಸಮಧಿಗ್ಗಯ್ಹ ತಿಟ್ಠತಿ – ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಞ್ಚೇವ ಅತ್ಥಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಞ್ಚಾ”ತಿ?

“ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಏಕೋ ಧಮ್ಮೋ ಯೋ ಉಭೋ ಅತ್ಥೇ ಸಮಧಿಗ್ಗಯ್ಹ ತಿಟ್ಠತಿ – ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಞ್ಚೇವ ಅತ್ಥಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಞ್ಚಾ”ತಿ।

“ಕತಮೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಏಕೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯೋ ಉಭೋ ಅತ್ಥೇ ಸಮಧಿಗ್ಗಯ್ಹ ತಿಟ್ಠತಿ – ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಞ್ಚೇವ ಅತ್ಥಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಞ್ಚಾ”ತಿ?

“ಅಪ್ಪಮಾದೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಏಕೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯೋ ಉಭೋ ಅತ್ಥೇ ಸಮಧಿಗ್ಗಯ್ಹ ತಿಟ್ಠತಿ – ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಞ್ಚೇವ ಅತ್ಥಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಞ್ಚಾತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಯಾನಿ ಕಾನಿಚಿ ಜಙ್ಗಲಾನಂ [ಜಙ್ಗಮಾನಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಪಾಣಾನಂ ಪದಜಾತಾನಿ, ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ ಹತ್ಥಿಪದೇ ಸಮೋಧಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಹತ್ಥಿಪದಂ ತೇಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ – ಯದಿದಂ ಮಹನ್ತತ್ತೇನ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಪ್ಪಮಾದೋ ಏಕೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯೋ ಉಭೋ ಅತ್ಥೇ ಸಮಧಿಗ್ಗಯ್ಹ ತಿಟ್ಠತಿ – ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಞ್ಚೇವ ಅತ್ಥಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಞ್ಚಾ”ತಿ। ಇದಮವೋಚ…ಪೇ॰…

“ಆಯುಂ ಅರೋಗಿಯಂ ವಣ್ಣಂ, ಸಗ್ಗಂ ಉಚ್ಚಾಕುಲೀನತಂ।

ರತಿಯೋ ಪತ್ಥಯನ್ತೇನ, ಉಳಾರಾ ಅಪರಾಪರಾ॥

“ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಸು ಪಣ್ಡಿತಾ।
ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಉಭೋ ಅತ್ಥೇ, ಅಧಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಪಣ್ಡಿತೋ॥

“ದಿಟ್ಠೇ ಧಮ್ಮೇ ಚ ಯೋ ಅತ್ಥೋ, ಯೋ ಚತ್ಥೋ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕೋ।
ಅತ್ಥಾಭಿಸಮಯಾ ಧೀರೋ, ಪಣ್ಡಿತೋತಿ ಪವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

೮. ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸುತ್ತಂ

೧೨೯. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಇಧ ಮಯ್ಹಂ , ಭನ್ತೇ, ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ - ‘ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ, ಸೋ ಚ ಖೋ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸ, ನೋ ಪಾಪಮಿತ್ತಸ್ಸ ನೋ ಪಾಪಸಹಾಯಸ್ಸ ನೋ ಪಾಪಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸಾ’”ತಿ।

“ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ! ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ , ಮಹಾರಾಜ, ಮಯಾ ಧಮ್ಮೋ। ಸೋ ಚ ಖೋ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸ, ನೋ ಪಾಪಮಿತ್ತಸ್ಸ ನೋ ಪಾಪಸಹಾಯಸ್ಸ ನೋ ಪಾಪಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸಾತಿ।

“ಏಕಮಿದಾಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಸಮಯಂ ಸಕ್ಕೇಸು ವಿಹರಾಮಿ ನಗರಕಂ ನಾಮ ಸಕ್ಯಾನಂ ನಿಗಮೋ। ಅಥ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಆನನ್ದೋ ಭಿಕ್ಖು ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಆನನ್ದೋ ಭಿಕ್ಖು ಮಂ ಏತದವೋಚ - ‘ಉಪಡ್ಢಮಿದಂ, ಭನ್ತೇ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ - ಯದಿದಂ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತತಾ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯತಾ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕತಾ’”ತಿ।

“ಏವಂ ವುತ್ತಾಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಆನನ್ದಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚಂ - ‘ಮಾ ಹೇವಂ, ಆನನ್ದ, ಮಾ ಹೇವಂ, ಆನನ್ದ! ಸಕಲಮೇವ ಹಿದಂ, ಆನನ್ದ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ - ಯದಿದಂ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತತಾ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯತಾ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕತಾ। ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸೇತಂ, ಆನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸ ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇಸ್ಸತಿ ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಬಹುಲೀಕರಿಸ್ಸತಿ’”।

“ಕಥಞ್ಚ, ಆನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇತಿ, ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ? ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಂ ಭಾವೇತಿ ವಿವೇಕನಿಸ್ಸಿತಂ ವಿರಾಗನಿಸ್ಸಿತಂ ನಿರೋಧನಿಸ್ಸಿತಂ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಪರಿಣಾಮಿಂ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಂ ಭಾವೇತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಾಚಂ ಭಾವೇತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಂ ಭಾವೇತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಂ ಭಾವೇತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಂ ಭಾವೇತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾಸತಿಂ ಭಾವೇತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಂ ಭಾವೇತಿ ವಿವೇಕನಿಸ್ಸಿತಂ ವಿರಾಗನಿಸ್ಸಿತಂ ನಿರೋಧನಿಸ್ಸಿತಂ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಪರಿಣಾಮಿಂ। ಏವಂ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇತಿ, ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ। ತದಮಿನಾಪೇತಂ, ಆನನ್ದ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಸಕಲಮೇವಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ - ಯದಿದಂ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತತಾ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯತಾ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕತಾ”ತಿ।

“ಮಮಞ್ಹಿ, ಆನನ್ದ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಂ ಆಗಮ್ಮ ಜಾತಿಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜಾತಿಯಾ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಜರಾಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜರಾಯ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಬ್ಯಾಧಿಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಬ್ಯಾಧಿತೋ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಮರಣಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಮರಣೇನ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸೇಹಿ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ಖೋ ಏತಂ, ಆನನ್ದ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಸಕಲಮೇವಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ - ಯದಿದಂ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತತಾ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯತಾ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕತಾ”ತಿ।

“ತಸ್ಮಾತಿಹ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ - ‘ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ’ತಿ। ಏವಞ್ಹಿ ತೇ , ಮಹಾರಾಜ, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ।

“ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸ ಅಯಂ ಏಕೋ ಧಮ್ಮೋ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹಾತಬ್ಬೋ - ಅಪ್ಪಮಾದೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು।

“ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ವಿಹರತೋ ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ, ಇತ್ಥಾಗಾರಸ್ಸ ಅನುಯನ್ತಸ್ಸ ಏವಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ - ‘ರಾಜಾ ಖೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ವಿಹರತಿ, ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ। ಹನ್ದ, ಮಯಮ್ಪಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ವಿಹರಾಮ, ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯಾ’”ತಿ।

“ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ವಿಹರತೋ ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ, ಖತ್ತಿಯಾನಮ್ಪಿ ಅನುಯನ್ತಾನಂ ಏವಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ - ‘ರಾಜಾ ಖೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ವಿಹರತಿ ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ। ಹನ್ದ, ಮಯಮ್ಪಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ವಿಹರಾಮ, ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯಾ’”ತಿ।

“ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ವಿಹರತೋ ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ, ಬಲಕಾಯಸ್ಸಪಿ ಏವಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ - ‘ರಾಜಾ ಖೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ವಿಹರತಿ ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ। ಹನ್ದ, ಮಯಮ್ಪಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ವಿಹರಾಮ, ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯಾ’”ತಿ।

“ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ವಿಹರತೋ ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ, ನೇಗಮಜಾನಪದಸ್ಸಪಿ ಏವಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ - ‘ರಾಜಾ ಖೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ವಿಹರತಿ, ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ। ಹನ್ದ, ಮಯಮ್ಪಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ವಿಹರಾಮ, ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯಾ’”ತಿ?

“ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ವಿಹರತೋ ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ, ಅತ್ತಾಪಿ ಗುತ್ತೋ ರಕ್ಖಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ - ಇತ್ಥಾಗಾರಮ್ಪಿ ಗುತ್ತಂ ರಕ್ಖಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕೋಸಕೋಟ್ಠಾಗಾರಮ್ಪಿ ಗುತ್ತಂ ರಕ್ಖಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ಇದಮವೋಚ...ಪೇ॰...

“ಭೋಗೇ ಪತ್ಥಯಮಾನೇನ, ಉಳಾರೇ ಅಪರಾಪರೇ।
ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಸು ಪಣ್ಡಿತಾ॥

“ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಉಭೋ ಅತ್ಥೇ, ಅಧಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ದಿಟ್ಠೇ ಧಮ್ಮೇ ಚ ಯೋ ಅತ್ಥೋ, ಯೋ ಚತ್ಥೋ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕೋ।
ಅತ್ಥಾಭಿಸಮಯಾ ಧೀರೋ, ಪಣ್ಡಿತೋತಿ ಪವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

೯. ಪಠಮಅಪುತ್ತಕಸುತ್ತಂ

೧೩೦. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಂ ಕೋಸಲಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - "ಹನ್ದ, ಕುತೋ ನು ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಆಗಚ್ಛಸಿ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸಾ"ತಿ?

"ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ ಕಾಲಙ್ಕತೋ। ತಮಹಂ ಅಪುತ್ತಕಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ರಾಜನ್ತೇಪುರಂ ಅತಿಹರಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾಮಿ। ಅಸೀತಿ, ಭನ್ತೇ, ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಹಿರಞ್ಞಸ್ಸೇವ, ಕೋ ಪನ ವಾದೋ ರೂಪಿಯಸ್ಸ ! ತಸ್ಸ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಏವರೂಪೋ ಭತ್ತಭೋಗೋ ಅಹೋಸಿ - ಕಣಾಜಕಂ ಭುಞ್ಜತಿ ಬಿಲಙ್ಗದುತಿಯಂ। ಏವರೂಪೋ ವತ್ಥಭೋಗೋ ಅಹೋಸಿ - ಸಾಣಂ ಧಾರೇತಿ ತಿಪಕ್ಖವಸನಂ। ಏವರೂಪೋ ಯಾನಭೋಗೋ ಅಹೋಸಿ - ಜಜ್ಜರರಥಕೇನ ಯಾತಿ ಪಣ್ಣಛತ್ತಕೇನ ಧಾರಿಯಮಾನೇನಾ"ತಿ।

"ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ! ಅಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಉಳಾರೇ ಭೋಗೇ ಲಭಿತ್ವಾ ನೇವತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ನ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ನ ಪುತ್ತದಾರಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ನ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಪೋರಿಸೇ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ನ ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚೇ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ನ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಉದ್ಧಗ್ಗಿಕಂ ದಕ್ಖಿಣಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ ಸೋವಗ್ಗಿಕಂ ಸುಖವಿಪಾಕಂ ಸಗ್ಗಸಂವತ್ತನಿಕಂ। ತಸ್ಸ ತೇ ಭೋಗೇ ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ ಅಪರಿಭುಞ್ಜಿಯಮಾನೇ [ಅಪರಿಭುಞ್ಜಮಾನೋ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ರಾಜಾನೋ ವಾ ಹರನ್ತಿ ಚೋರಾ ವಾ ಹರನ್ತಿ ಅಗ್ಗಿ ವಾ ಡಹತಿ ಉದಕಂ ವಾ ವಹತಿ ಅಪ್ಪಿಯಾ ವಾ ದಾಯಾದಾ ಹರನ್ತಿ। ಏವಂಸ ತೇ [ಏವಂ ಸನ್ತೇ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಮಹಾರಾಜ, ಭೋಗಾ ಸಮ್ಮಾ ಅಪರಿಭುಞ್ಜಿಯಮಾನಾ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ನೋ ಪರಿಭೋಗಂ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಮನುಸ್ಸಟ್ಠಾನೇ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ಅಚ್ಛೋದಕಾ ಸೀತೋದಕಾ ಸಾತೋದಕಾ ಸೇತೋದಕಾ ಸುಪತಿತ್ಥಾ ರಮಣೀಯಾ। ತಂ ಜನೋ ನೇವ ಹರೇಯ್ಯ ನ ಪಿವೇಯ್ಯ ನ ನಹಾಯೇಯ್ಯ ನ ಯಥಾಪಚ್ಚಯಂ ವಾ ಕರೇಯ್ಯ। ಏವಞ್ಹಿ ತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಉದಕಂ ಸಮ್ಮಾ ಅಪರಿಭುಞ್ಜಿಯಮಾನಂ [ಅಪರಿಭುಞ್ಜಮಾನಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ , ನೋ ಪರಿಭೋಗಂ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಉಳಾರೇ ಭೋಗೇ ಲಭಿತ್ವಾ ನೇವತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ನ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ನ ಪುತ್ತದಾರಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ನ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಪೋರಿಸೇ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ನ ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚೇ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ನ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಉದ್ಧಗ್ಗಿಕಂ ದಕ್ಖಿಣಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ ಸೋವಗ್ಗಿಕಂ ಸುಖವಿಪಾಕಂ ಸಗ್ಗಸಂವತ್ತನಿಕಂ। ತಸ್ಸ ತೇ ಭೋಗೇ ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ ಅಪರಿಭುಞ್ಜಿಯಮಾನೇ ರಾಜಾನೋ ವಾ ಹರನ್ತಿ ಚೋರಾ ವಾ ಹರನ್ತಿ ಅಗ್ಗಿ ವಾ ಡಹತಿ ಉದಕಂ ವಾ ವಹತಿ ಅಪ್ಪಿಯಾ ವಾ ದಾಯಾದಾ ಹರನ್ತಿ। ಏವಂಸ ತೇ [ಏವಂ ಸನ್ತೇ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಮಹಾರಾಜ, ಭೋಗಾ ಸಮ್ಮಾ ಅಪರಿಭುಞ್ಜಿಯಮಾನಾ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ನೋ ಪರಿಭೋಗಂ।

"ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಚ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಉಳಾರೇ ಭೋಗೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ಪುತ್ತದಾರಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ದಾಸಕಮ್ಮಕರಪೋರಿಸೇ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚೇ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಉದ್ಧಗ್ಗಿಕಂ ದಕ್ಖಿಣಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ ಸೋವಗ್ಗಿಕಂ ಸುಖವಿಪಾಕಂ ಸಗ್ಗಸಂವತ್ತನಿಕಂ। ತಸ್ಸ ತೇ ಭೋಗೇ ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಯಮಾನೇ ನೇವ ರಾಜಾನೋ ಹರನ್ತಿ , ನ ಚೋರಾ ಹರನ್ತಿ, ನ ಅಗ್ಗಿ ಡಹತಿ, ನ ಉದಕಂ ವಹತಿ, ನ ಅಪ್ಪಿಯಾ ದಾಯಾದಾ ಹರನ್ತಿ। ಏವಂಸ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಭೋಗಾ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಯಮಾನಾ ಪರಿಭೋಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ನೋ ಪರಿಕ್ಖಯಂ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಗಾಮಸ್ಸ ವಾ ನಿಗಮಸ್ಸ ವಾ ಅವಿದೂರೇ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ಅಚ್ಛೋದಕಾ ಸೀತೋದಕಾ ಸಾತೋದಕಾ ಸೇತೋದಕಾ ಸುಪತಿತ್ಥಾ ರಮಣೀಯಾ। ತಞ್ಚ ಉದಕಂ ಜನೋ ಹರೇಯ್ಯಪಿ ಪಿವೇಯ್ಯಪಿ ನಹಾಯೇಯ್ಯಪಿ ಯಥಾಪಚ್ಚಯಮ್ಪಿ ಕರೇಯ್ಯ। ಏವಞ್ಹಿ ತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಉದಕಂ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಯಮಾನಂ ಪರಿಭೋಗಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ನೋ

ಪರಿಕ್ಖಯಂ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಉಳಾರೇ ಭೋಗೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ಪುತ್ತದಾರಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ದಾಸಕಮ್ಮಕರಪೋರಿಸೇ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚೇ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಉದ್ಧಗ್ಗಿಕಂ ದಕ್ಖಿಣಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ ಸೋವಗ್ಗಿಕಂ ಸುಖವಿಪಾಕಂ ಸಗ್ಗಸಂವತ್ತನಿಕಂ। ತಸ್ಸ ತೇ ಭೋಗೇ ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಯಮಾನೇ ನೇವ ರಾಜಾನೋ ಹರನ್ತಿ, ನ ಚೋರಾ ಹರನ್ತಿ, ನ ಅಗ್ಗಿ ಡಹತಿ, ನ ಉದಕಂ ವಹತಿ, ನ ಅಪ್ಪಿಯಾ ದಾಯಾದಾ ಹರನ್ತಿ। ಏವಂಸ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಭೋಗಾ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಯಮಾನಾ ಪರಿಭೋಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ನೋ ಪರಿಕ್ಖಯ"ನ್ತಿ।

"ಅಮನುಸ್ಸಟ್ಠಾನೇ ಉದಕಂವ ಸೀತಂ,
ತದಪೇಯ್ಯಮಾನಂ ಪರಿಸೋಸಮೇತಿ।
ಏವಂ ಧನಂ ಕಾಪುರಿಸೋ ಲಭಿತ್ವಾ,
ನೇವತ್ತನಾ ಭುಞ್ಜತಿ ನೋ ದದಾತಿ॥

ಧೀರೋ ಚ ವಿಞ್ಞೂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ಭೋಗೇ,
ಸೋ ಭುಞ್ಜತಿ ಕಿಚ್ಚಕರೋ ಚ ಹೋತಿ।
ಸೋ ಞಾತಿಸಙ್ಘಂ ನಿಸಭೋ ಭರಿತ್ವಾ,
ಅನಿನ್ದಿತೋ ಸಗ್ಗಮುಪೇತಿ ಠಾನ"ನ್ತಿ॥

೧೦. ದುತಿಯಅಪುತ್ತಕಸುತ್ತಂ

೧೩೧. ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಂ ಕೋಸಲಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - "ಹನ್ದ, ಕುತೋ ನು ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಆಗಚ್ಛಸಿ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸಾ"ತಿ?

"ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ ಕಾಲಙ್ಕತೋ। ತಮಹಂ ಅಪುತ್ತಕಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ರಾಜನ್ತೇಪುರಂ ಅತಿಹರಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾಮಿ। ಸತಂ, ಭನ್ತೇ, ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಹಿರಞ್ಞಸ್ಸೇವ, ಕೋ ಪನ ವಾದೋ ರೂಪಿಯಸ್ಸ! ತಸ್ಸ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಏವರೂಪೋ ಭತ್ತಭೋಗೋ ಅಹೋಸಿ - ಕಣಾಜಕಂ ಭುಞ್ಜತಿ ಬಿಲಙ್ಗದುತಿಯಂ। ಏವರೂಪೋ ವತ್ಥಭೋಗೋ ಅಹೋಸಿ - ಸಾಣಂ ಧಾರೇತಿ ತಿಪಕ್ಖವಸನಂ । ಏವರೂಪೋ ಯಾನಭೋಗೋ ಅಹೋಸಿ - ಜಜ್ಜರರಥಕೇನ ಯಾತಿ ಪಣ್ಣಛತ್ತಕೇನ ಧಾರಿಯಮಾನೇನಾ"ತಿ।

"ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ! ಭೂತಪುಬ್ಬಂ ಸೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ ತಗ್ಗರಸಿಖಿಂ ನಾಮ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇನ ಪಟಿಪಾದೇಸಿ। 'ದೇಥ ಸಮಣಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡ'ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ದತ್ವಾ ಚ ಪನ ಪಚ್ಛಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಅಹೋಸಿ - 'ವರಮೇತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದಾಸಾ ವಾ ಕಮ್ಮಕರಾ ವಾ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯು'ನ್ತಿ। ಭಾತು ಚ ಪನ ಏಕಪುತ್ತಕಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿ।

"ಯಂ ಖೋ ಸೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ ತಗ್ಗರಸಿಖಿಂ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇನ ಪಟಿಪಾದೇಸಿ, ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜಿ। ತಸ್ಸೇವ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಇಮಿಸ್ಸಾಯೇವ ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಸೇಟ್ಠಿತ್ತಂ ಕಾರೇಸಿ। ಯಂ ಖೋ ಸೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ ದತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಅಹೋಸಿ - 'ವರಮೇತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದಾಸಾ ವಾ ಕಮ್ಮಕರಾ ವಾ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯು'ನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ ನಾಸ್ಸುಳಾರಾಯ ಭತ್ತಭೋಗಾಯ

ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ, ನಾಸ್ಸು ಳಾರಾಯ ವತ್ಥಭೋಗಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ, ನಾಸ್ಸು ಳಾರಾಯ ಯಾನಭೋಗಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ, ನಾಸ್ಸು ಳಾರಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಕಾಮಗುಣಾನಂ ಭೋಗಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ। ಯಂ ಖೋ ಸೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ ಭಾತು ಚ ಪನ ಏಕಪುತ್ತಕಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿ, ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ ಬಹೂನಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಬಹೂನಿ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಬಹೂನಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಬಹೂನಿ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ಥ। ತಸ್ಸೇವ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಇದಂ ಸತ್ತಮಂ ಅಪುತ್ತಕಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ರಾಜಕೋಸಂ ಪವೇಸೇತಿ। ತಸ್ಸ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಪುರಾಣಞ್ಚ ಪುಞ್ಞಂ ಪರಿಕ್ಖೀಣಂ, ನವಞ್ಚ ಪುಞ್ಞಂ ಅನುಪಚಿತಂ। ಅಜ್ಜ ಪನ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ ಮಹಾರೋರುವೇ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚತೀ"ತಿ । "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ, ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ ಮಹಾರೋರುವಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನೋ"ತಿ। "ಏವಂ , ಮಹಾರಾಜ, ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹಪತಿ ಮಹಾರೋರುವಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನೋ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ…ಪೇ॰…।

"ಧಞ್ಞಂ ಧನಂ ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಂ, ಪರಿಗ್ಗಹಂ ವಾಪಿ ಯದತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ।
ದಾಸಾ ಕಮ್ಮಕರಾ ಪೇಸ್ಸಾ, ಯೇ ಚಸ್ಸ ಅನುಜೀವಿನೋ॥

"ಸಬ್ಬಂ ನಾದಾಯ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಸಬ್ಬಂ ನಿಕ್ಖಿಪ್ಪಗಾಮಿನಂ [ನಿಕ್ಖಿಪಗಾಮಿನಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)]।
ಯಞ್ಚ ಕರೋತಿ ಕಾಯೇನ, ವಾಚಾಯ ಉದ ಚೇತಸಾ॥

"ತಞ್ಹಿ ತಸ್ಸ ಸಕಂ ಹೋತಿ, ತಞ್ಚ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛತಿ।
ತಞ್ಚಸ್ಸ ಅನುಗಂ ಹೋತಿ, ಛಾಯಾವ ಅನಪಾಯಿನೀ॥

"ತಸ್ಮಾ ಕರೇಯ್ಯ ಕಲ್ಯಾಣಂ, ನಿಚಯಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಂ।
ಪುಞ್ಞಾನಿ ಪರಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಪತಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ ಪಾಣಿನ"ನ್ತಿ ॥

ದುತಿಯೋ ವಗ್ಗೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಜಟಿಲಾ ಪಞ್ಚ ರಾಜಾನೋ, ದೋಣಪಾಕಕುರೇನ ಚ।
ಸಙ್ಗಾಮೇನ ದ್ವೇ ವುತ್ತಾನಿ, ಮಲ್ಲಿಕಾ [ಧೀತರಾ (ಬಹೂಸು)] ದ್ವೇ ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ಚ।
ಅಪುತ್ತಕೇನ ದ್ವೇ ವುತ್ತಾ, ವಗ್ಗೋ ತೇನ ಪವುಚ್ಚತೀತಿ॥

೩. ತತಿಯವಗ್ಗೋ

೧. ಪುಗ್ಗಲಸುತ್ತಂ

೧೩೨. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಂ ಕೋಸಲಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - "ಚತ್ತಾರೋಮೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುಗ್ಗಲಾ ಸನ್ತೋ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ತಮೋತಮಪರಾಯನೋ, ತಮೋಜೋತಿಪರಾಯನೋ, ಜೋತಿತಮಪರಾಯನೋ, ಜೋತಿಜೋತಿಪರಾಯನೋ"।

“ಕಥಞ್ಚ, ಮಹಾರಾಜ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಮೋತಮಪರಾಯನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಮಹಾರಾಜ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನೀಚೇ ಕುಲೇ ಪಚ್ಚಾಜಾತೋ ಹೋತಿ, ಚಣ್ಡಾಲಕುಲೇ ವಾ ವೇನಕುಲೇ [ವೇಣಕುಲೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ವಾ ನೇಸಾದಕುಲೇ ವಾ ರಥಕಾರಕುಲೇ ವಾ ಪುಕ್ಕುಸಕುಲೇ ವಾ ದಲಿದ್ದೇ ಅಪ್ಪನ್ನಪಾನಭೋಜನೇ ಕಸಿರವುತ್ತಿಕೇ , ಯತ್ಥ ಕಸಿರೇನ ಘಾಸಚ್ಛಾದೋ ಲಬ್ಭತಿ। ಸೋ ಚ ಹೋತಿ ದುಬ್ಬಣ್ಣೋ ದುದ್ದಸಿಕೋ ಓಕೋಟಿಮಕೋ ಬವ್ಹಾಬಾಧೋ [ಬಹ್ವಾಬಾಧೋ (ಕ॰)] ಕಾಣೋ ವಾ ಕುಣೀ ವಾ ಖಞ್ಜೋ ವಾ ಪಕ್ಖಹತೋ ವಾ, ನ ಲಾಭೀ ಅನ್ನಸ್ಸ ಪಾನಸ್ಸ ವತ್ಥಸ್ಸ ಯಾನಸ್ಸ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಸ್ಸ ಸೇಯ್ಯಾವಸಥಪದೀಪೇಯ್ಯಸ್ಸ। ಸೋ ಕಾಯೇನ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರತಿ, ವಾಚಾಯ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರತಿ, ಮನಸಾ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರತಿ। ಸೋ ಕಾಯೇನ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರಿತ್ವಾ ವಾಚಾಯ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರಿತ್ವಾ ಮನಸಾ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರಿತ್ವಾ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ , ಪುರಿಸೋ ಅನ್ಧಕಾರಾ ವಾ ಅನ್ಧಕಾರಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ತಮಾ ವಾ ತಮಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಲೋಹಿತಮಲಾ ವಾ ಲೋಹಿತಮಲಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। ತಥೂಪಮಾಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ವದಾಮಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುಗ್ಗಲೋ ತಮೋತಮಪರಾಯನೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುಗ್ಗಲೋ ತಮೋಜೋತಿಪರಾಯನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಮಹಾರಾಜ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನೀಚೇ ಕುಲೇ ಪಚ್ಚಾಜಾತೋ ಹೋತಿ, ಚಣ್ಡಾಲಕುಲೇ ವಾ ವೇನಕುಲೇ ವಾ ನೇಸಾದಕುಲೇ ವಾ ರಥಕಾರಕುಲೇ ವಾ ಪುಕ್ಕುಸಕುಲೇ ವಾ ದಲಿದ್ದೇ ಅಪ್ಪನ್ನಪಾನಭೋಜನೇ ಕಸಿರವುತ್ತಿಕೇ, ಯತ್ಥ ಕಸಿರೇನ ಘಾಸಚ್ಛಾದೋ ಲಬ್ಭತಿ। ಸೋ ಚ ಖೋ ಹೋತಿ ದುಬ್ಬಣ್ಣೋ ದುದ್ದಸಿಕೋ ಓಕೋಟಿಮಕೋ ಬವ್ಹಾಬಾಧೋ, ಕಾಣೋ ವಾ ಕುಣೀ ವಾ ಖಞ್ಜೋ ವಾ ಪಕ್ಖಹತೋ ವಾ, ನ ಲಾಭೀ ಅನ್ನಸ್ಸ ಪಾನಸ್ಸ ವತ್ಥಸ್ಸ ಯಾನಸ್ಸ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಸ್ಸ ಸೇಯ್ಯಾವಸಥಪದೀಪೇಯ್ಯಸ್ಸ। ಸೋ ಕಾಯೇನ ಸುಚರಿತಂ ಚರತಿ, ವಾಚಾಯ ಸುಚರಿತಂ ಚರತಿ, ಮನಸಾ ಸುಚರಿತಂ ಚರತಿ। ಸೋ ಕಾಯೇನ ಸುಚರಿತಂ ಚರಿತ್ವಾ ವಾಚಾಯ ಸುಚರಿತಂ ಚರಿತ್ವಾ ಮನಸಾ ಸುಚರಿತಂ ಚರಿತ್ವಾ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸೋ ಪಥವಿಯಾ ವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆರೋಹೇಯ್ಯ, ಪಲ್ಲಙ್ಕಾ ವಾ ಅಸ್ಸಪಿಟ್ಠಿಂ ಆರೋಹೇಯ್ಯ, ಅಸ್ಸಪಿಟ್ಠಿಯಾ ವಾ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಆರೋಹೇಯ್ಯ, ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧಾ ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಆರೋಹೇಯ್ಯ। ತಥೂಪಮಾಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ವದಾಮಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುಗ್ಗಲೋ ತಮೋಜೋತಿಪರಾಯನೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಜೋತಿತಮಪರಾಯನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ , ಮಹಾರಾಜ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಉಚ್ಚೇ ಕುಲೇ ಪಚ್ಚಾಜಾತೋ ಹೋತಿ, ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ವಾ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ವಾ, ಅಡ್ಢೇ ಮಹದ್ಧನೇ ಮಹಾಭೋಗೇ ಪಹೂತಜಾತರೂಪರಜತೇ ಪಹೂತವಿತ್ತೂಪಕರಣೇ ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞೇ। ಸೋ ಚ ಹೋತಿ ಅಭಿರೂಪೋ ದಸ್ಸನೀಯೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ, ಪರಮಾಯ ವಣ್ಣಪೋಕ್ಖರತಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಲಾಭೀ ಅನ್ನಸ್ಸ ಪಾನಸ್ಸ ವತ್ಥಸ್ಸ ಯಾನಸ್ಸ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಸ್ಸ ಸೇಯ್ಯಾವಸಥಪದೀಪೇಯ್ಯಸ್ಸ। ಸೋ ಕಾಯೇನ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರತಿ, ವಾಚಾಯ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರತಿ, ಮನಸಾ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರತಿ। ಸೋ ಕಾಯೇನ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರಿತ್ವಾ ವಾಚಾಯ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರಿತ್ವಾ ಮನಸಾ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರಿತ್ವಾ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸೋ ಪಾಸಾದಾ ವಾ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಓರೋಹೇಯ್ಯ, ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧಾ ವಾ ಅಸ್ಸಪಿಟ್ಠಿಂ ಓರೋಹೇಯ್ಯ, ಅಸ್ಸಪಿಟ್ಠಿಯಾ ವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಓರೋಹೇಯ್ಯ, ಪಲ್ಲಙ್ಕಾ ವಾ ಪಥವಿಂ ಓರೋಹೇಯ್ಯ, ಪಥವಿಯಾ ವಾ ಅನ್ಧಕಾರಂ ಪವಿಸೇಯ್ಯ। ತಥೂಪಮಾಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ವದಾಮಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಜೋತಿತಮಪರಾಯನೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಜೋತಿಜೋತಿಪರಾಯನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಮಹಾರಾಜ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಉಚ್ಚೇ ಕುಲೇ ಪಚ್ಚಾಜಾತೋ ಹೋತಿ, ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ವಾ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ವಾ, ಅಡ್ಢೇ ಮಹದ್ಧನೇ ಮಹಾಭೋಗೇ ಪಹೂತಜಾತರೂಪರಜತೇ ಪಹೂತವಿತ್ತೂಪಕರಣೇ ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞೇ। ಸೋ ಚ ಹೋತಿ ಅಭಿರೂಪೋ ದಸ್ಸನೀಯೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ, ಪರಮಾಯ ವಣ್ಣಪೋಕ್ಖರತಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ , ಲಾಭೀ ಅನ್ನಸ್ಸ ಪಾನಸ್ಸ ವತ್ಥಸ್ಸ ಯಾನಸ್ಸ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಸ್ಸ ಸೇಯ್ಯಾವಸಥಪದೀಪೇಯ್ಯಸ್ಸ। ಸೋ ಕಾಯೇನ ಸುಚರಿತಂ ಚರತಿ, ವಾಚಾಯ ಸುಚರಿತಂ ಚರತಿ, ಮನಸಾ ಸುಚರಿತಂ ಚರತಿ। ಸೋ ಕಾಯೇನ ಸುಚರಿತಂ ಚರಿತ್ವಾ ವಾಚಾಯ ಸುಚರಿತಂ ಚರಿತ್ವಾ ಮನಸಾ ಸುಚರಿತಂ ಚರಿತ್ವಾ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕಾ ವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಅಸ್ಸಪಿಟ್ಠಿಯಾ ವಾ ಅಸ್ಸಪಿಟ್ಠಿಂ ಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧಾ ವಾ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಪಾಸಾದಾ ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯ। ತಥೂಪಮಾಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ವದಾಮಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಜೋತಿಜೋತಿಪರಾಯನೋ ಹೋತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಚತ್ತಾರೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸನ್ತೋ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಾ ಲೋಕಸ್ಮಿ”ನ್ತಿ। ಇದಮವೋಚ…ಪೇ॰…

“ದಲಿದ್ದೋ ಪುರಿಸೋ ರಾಜ, ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಹೋತಿ ಮಚ್ಛರೀ।
ಕದರಿಯೋ ಪಾಪಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ಅನಾದರೋ॥

“ಸಮಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ವಾಪಿ, ಅಞ್ಞೇ ವಾಪಿ ವನಿಬ್ಬಕೇ।
ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ, ನತ್ಥಿಕೋ ಹೋತಿ ರೋಸಕೋ॥

“ದದಮಾನಂ ನಿವಾರೇತಿ, ಯಾಚಮಾನಾನ ಭೋಜನಂ।
ತಾದಿಸೋ ಪುರಿಸೋ ರಾಜ, ಮೀಯಮಾನೋ ಜನಾಧಿಪ।
ಉಪೇತಿ ನಿರಯಂ ಘೋರಂ, ತಮೋತಮಪರಾಯನೋ॥

“ದಲಿದ್ದೋ ಪುರಿಸೋ ರಾಜ, ಸದ್ಧೋ ಹೋತಿ ಅಮಚ್ಛರೀ।
ದದಾತಿ ಸೇಟ್ಠಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಅಬ್ಯಗ್ಗಮನಸೋ ನರೋ॥

“ಸಮಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ವಾಪಿ, ಅಞ್ಞೇ ವಾಪಿ ವನಿಬ್ಬಕೇ।
ಉಟ್ಠಾಯ ಅಭಿವಾದೇತಿ, ಸಮಚರಿಯಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ॥

“ದದಮಾನಂ ನ ವಾರೇತಿ [ನ ನಿವಾರೇತಿ (ಸೀ॰)], ಯಾಚಮಾನಾನ ಭೋಜನಂ।
ತಾದಿಸೋ ಪುರಿಸೋ ರಾಜ, ಮೀಯಮಾನೋ ಜನಾಧಿಪ।
ಉಪೇತಿ ತಿದಿವಂ ಠಾನಂ, ತಮೋಜೋತಿಪರಾಯನೋ॥

“ಅಡ್ಢೋ ಚೇ [ಅಡ್ಢೋ ವೇ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಪುರಿಸೋ ರಾಜ, ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಹೋತಿ ಮಚ್ಛರೀ।
ಕದರಿಯೋ ಪಾಪಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ಅನಾದರೋ॥

“ಸಮಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ವಾಪಿ, ಅಞ್ಞೇ ವಾಪಿ ವನಿಬ್ಬಕೇ।
ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ, ನತ್ಥಿಕೋ ಹೋತಿ ರೋಸಕೋ॥

“ದದಮಾನಂ ನಿವಾರೇತಿ, ಯಾಚಮಾನಾನ ಭೋಜನಂ।
ತಾದಿಸೋ ಪುರಿಸೋ ರಾಜ, ಮೀಯಮಾನೋ ಜನಾಧಿಪ।
ಉಪೇತಿ ನಿರಯಂ ಘೋರಂ, ಜೋತಿತಮಪರಾಯನೋ॥

“ಅಡ್ಢೋ ಚೇ ಪುರಿಸೋ ರಾಜ, ಸದ್ಧೋ ಹೋತಿ ಅಮಚ್ಛರೀ।
ದದಾತಿ ಸೇಟ್ಠಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಅಬ್ಯಗ್ಗಮನಸೋ ನರೋ॥

“ಸಮಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ವಾಪಿ, ಅಞ್ಞೇ ವಾಪಿ ವನಿಬ್ಬಕೇ।
ಉಟ್ಠಾಯ ಅಭಿವಾದೇತಿ, ಸಮಚರಿಯಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ॥

“ದದಮಾನಂ ನ ವಾರೇತಿ, ಯಾಚಮಾನಾನ ಭೋಜನಂ।
ತಾದಿಸೋ ಪುರಿಸೋ ರಾಜ, ಮೀಯಮಾನೋ ಜನಾಧಿಪ।
ಉಪೇತಿ ತಿದಿವಂ ಠಾನಂ, ಜೋತಿಜೋತಿಪರಾಯನೋ”ತಿ॥

೧. ಅಯ್ಯಿಕಾಸುತ್ತಂ

೧೩೩. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಂ ಕೋಸಲಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ – “ಹನ್ದ, ಕುತೋ ನು ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಆಗಚ್ಛಸಿ ದಿವಾದಿವಸ್ಸಾ”ತಿ?

“ಅಯ್ಯಿಕಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಲಙ್ಕತಾ ಜಿಣ್ಣಾ ವುಡ್ಢಾ ಮಹಲ್ಲಿಕಾ ಅದ್ಧಗತಾ ವಯೋಅನುಪ್ಪತ್ತಾ ವೀಸವಸ್ಸಸತಿಕಾ ಜಾತಿಯಾ। ಅಯ್ಯಿಕಾ ಖೋ ಪನ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಪಿಯಾ ಹೋತಿ ಮನಾಪಾ। ಹತ್ಥಿರತನೇನ ಚೇಪಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಲಭೇಯ್ಯಂ ‘ಮಾ ಮೇ ಅಯ್ಯಿಕಾ ಕಾಲಮಕಾಸೀ’ತಿ, ಹತ್ಥಿರತನಮ್ಪಾಹಂ ದದೇಯ್ಯಂ – ‘ಮಾ ಮೇ ಅಯ್ಯಿಕಾ ಕಾಲಮಕಾಸೀ’ತಿ। ಅಸ್ಸರತನೇನ ಚೇಪಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಲಭೇಯ್ಯಂ ‘ಮಾ ಮೇ ಅಯ್ಯಿಕಾ ಕಾಲಮಕಾಸೀ’ತಿ, ಅಸ್ಸರತನಮ್ಪಾಹಂ ದದೇಯ್ಯಂ – ‘ಮಾ ಮೇ ಅಯ್ಯಿಕಾ ಕಾಲಮಕಾಸೀ’ತಿ। ಗಾಮವರೇನ ಚೇಪಾಹಂ ಭನ್ತೇ, ಲಭೇಯ್ಯಂ ‘ಮಾ ಮೇ ಅಯ್ಯಿಕಾ ಕಾಲಮಕಾಸೀ’ತಿ, ಗಾಮವರಮ್ಪಾಹಂ ದದೇಯ್ಯಂ – ‘ಮಾ ಮೇ ಅಯ್ಯಿಕಾ ಕಾಲಮಕಾಸೀ’ತಿ। ಜನಪದಪದೇಸೇನ [ಜನಪದೇನ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಚೇಪಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಲಭೇಯ್ಯಂ ‘ಮಾ ಮೇ ಅಯ್ಯಿಕಾ ಕಾಲಮಕಾಸೀ’ತಿ, ಜನಪದಪದೇಸಮ್ಪಾಹಂ ದದೇಯ್ಯಂ – ‘ಮಾ ಮೇ ಅಯ್ಯಿಕಾ ಕಾಲಮಕಾಸೀ’ತಿ। ‘ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ, ಮಹಾರಾಜ, ಮರಣಧಮ್ಮಾ ಮರಣಪರಿಯೋಸಾನಾ ಮರಣಂ ಅನತೀತಾ’ತಿ। ‘ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಭನ್ತೇ! ಯಾವಸುಭಾಸಿತಮಿದಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ – ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಮರಣಧಮ್ಮಾ ಮರಣಪರಿಯೋಸಾನಾ ಮರಣಂ ಅನತೀತಾ’”ತಿ।

“ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ! ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಮರಣಧಮ್ಮಾ ಮರಣಪರಿಯೋಸಾನಾ ಮರಣಂ ಅನತೀತಾ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಯಾನಿ ಕಾನಿಚಿ ಕುಮ್ಭಕಾರಭಾಜನಾನಿ ಆಮಕಾನಿ ಚೇವ ಪಕ್ಕಾನಿ ಚ ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ ಭೇದನಧಮ್ಮಾನಿ ಭೇದನಪರಿಯೋಸಾನಾನಿ ಭೇದನಂ ಅನತೀತಾನಿ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಮರಣಧಮ್ಮಾ ಮರಣಪರಿಯೋಸಾನಾ ಮರಣಂ ಅನತೀತಾ”ತಿ। ಇದಮವೋಚ…ಪೇ॰…

“ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಮರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮರಣನ್ತಞ್ಹಿ ಜೀವಿತಂ।
ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪುಞ್ಞಪಾಪಫಲೂಪಗಾ।
ನಿರಯಂ ಪಾಪಕಮ್ಮನ್ತಾ, ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಾ ಚ ಸುಗ್ಗತಿಂ॥

“ತಸ್ಮಾ ಕರೇಯ್ಯ ಕಲ್ಯಾಣಂ, ನಿಚಯಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಂ।

ಪುಞ್ಞಾನಿ ಪರಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಪತಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ ಪಾಣಿನ"ನ್ತಿ॥

೩. ಲೋಕಸುತ್ತಂ

೧೩೪. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಕತಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಲೋಕಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಅಫಾಸುವಿಹಾರಾಯಾ"ತಿ? "ತಯೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಲೋಕಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಅಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಲೋಭೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಲೋಕಸ್ಸ ಧಮ್ಮೋ, ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಅಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ। ದೋಸೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಲೋಕಸ್ಸ ಧಮ್ಮೋ, ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಅಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ। ಮೋಹೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಲೋಕಸ್ಸ ಧಮ್ಮೋ, ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಅಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ। ಇಮೇ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ತಯೋ ಲೋಕಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಅಫಾಸುವಿಹಾರಾಯಾ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ…ಪೇ॰…

"ಲೋಭೋ ದೋಸೋ ಚ ಮೋಹೋ ಚ, ಪುರಿಸಂ ಪಾಪಚೇತಸಂ।
ಹಿಂಸನ್ತಿ ಅತ್ತಸಮ್ಭೂತಾ, ತಚಸಾರಂವ ಸಮ್ಫಲ"ನ್ತಿ॥

೪. ಇಸ್ಸತ್ತಸುತ್ತಂ

೧೩೫. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಕತ್ಥ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ದಾನಂ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ? "ಯತ್ಥ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದತೀ"ತಿ। "ಕತ್ಥ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲ"ನ್ತಿ? "ಅಞ್ಞಂ ಖೋ ಏತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಕತ್ಥ ದಾನಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಅಞ್ಞಂ ಪನೇತಂ ಕತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲನ್ತಿ? ಸೀಲವತೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ, ನೋ ತಥಾ ದುಸ್ಸೀಲೇ। ತೇನ ಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ತಞ್ಞೇವೇತ್ಥ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ। ಯಥಾ, ತೇ ಖಮೇಯ್ಯ, ತಥಾ ನಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಸಿ। ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಇಧ ತ್ಯಸ್ಸ ಯುದ್ಧಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಸಙ್ಗಾಮೋ ಸಮುಪಬ್ಯೂಳ್ಹೋ [ಸಮೂಪಬ್ಬೂಳ್ಹೋ (ಸೀ॰), ಸಮುಪಬ್ಬುಳ್ಹೋ (ಪೀ॰)]। ಅಥ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಖತ್ತಿಯಕುಮಾರೋ ಅಸಿಕ್ಖಿತೋ ಅಕತಹತ್ಥೋ ಅಕತಯೋಗ್ಗೋ ಅಕತೂಪಾಸನೋ ಭೀರು ಛಮ್ಭೀ ಉತ್ರಾಸೀ ಪಲಾಯೀ। ಭರೇಯ್ಯಾಸಿ ತಂ ಪುರಿಸಂ, ಅತ್ಥೋ ಚ ತೇ ತಾದಿಸೇನ ಪುರಿಸೇನಾ"ತಿ? "ನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭರೇಯ್ಯಂ ತಂ ಪುರಿಸಂ, ನ ಚ ಮೇ ಅತ್ಥೋ ತಾದಿಸೇನ ಪುರಿಸೇನಾ"ತಿ। "ಅಥ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರೋ ಅಸಿಕ್ಖಿತೋ…ಪೇ॰… ಅಥ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ವೇಸ್ಸಕುಮಾರೋ ಅಸಿಕ್ಖಿತೋ…ಪೇ॰… ಅಥ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸುದ್ದಕುಮಾರೋ ಅಸಿಕ್ಖಿತೋ…ಪೇ॰… ನ ಚ ಮೇ ಅತ್ಥೋ ತಾದಿಸೇನ ಪುರಿಸೇನಾ"ತಿ।

"ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಇಧ ತ್ಯಸ್ಸ ಯುದ್ಧಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಸಙ್ಗಾಮೋ ಸಮುಪಬ್ಯೂಳ್ಹೋ। ಅಥ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಖತ್ತಿಯಕುಮಾರೋ ಸುಸಿಕ್ಖಿತೋ ಕತಹತ್ಥೋ ಕತಯೋಗ್ಗೋ ಕತೂಪಾಸನೋ ಅಭೀರು ಅಚ್ಛಮ್ಭೀ ಅನುತ್ರಾಸೀ ಅಪಲಾಯೀ। ಭರೇಯ್ಯಾಸಿ ತಂ ಪುರಿಸಂ, ಅತ್ಥೋ ಚ ತೇ ತಾದಿಸೇನ ಪುರಿಸೇನಾ"ತಿ? "ಭರೇಯ್ಯಾಹಂ, ಭನ್ತೇ , ತಂ ಪುರಿಸಂ, ಅತ್ಥೋ ಚ ಮೇ ತಾದಿಸೇನ ಪುರಿಸೇನಾ"ತಿ। "ಅಥ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರೋ…ಪೇ॰… ಅಥ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ವೇಸ್ಸಕುಮಾರೋ…ಪೇ॰… ಅಥ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸುದ್ದಕುಮಾರೋ ಸುಸಿಕ್ಖಿತೋ ಕತಹತ್ಥೋ ಕತಯೋಗ್ಗೋ ಕತೂಪಾಸನೋ ಅಭೀರು ಅಚ್ಛಮ್ಭೀ ಅನುತ್ರಾಸೀ ಅಪಲಾಯೀ। ಭರೇಯ್ಯಾಸಿ ತಂ ಪುರಿಸಂ, ಅತ್ಥೋ ಚ ತೇ ತಾದಿಸೇನ ಪುರಿಸೇನಾ"ತಿ? "ಭರೇಯ್ಯಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತಂ ಪುರಿಸಂ, ಅತ್ಥೋ ಚ ಮೇ ತಾದಿಸೇನ ಪುರಿಸೇನಾ"ತಿ।

“ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಯಸ್ಮಾ ಕಸ್ಮಾ ಚೇಪಿ [ಯಸ್ಮಾ ಚೇಪಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ಕುಲಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಚ ಹೋತಿ ಪಞ್ಚಙ್ಗವಿಪ್ಪಹೀನೋ ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ, ತಸ್ಮಿಂ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ। ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚಙ್ಗಾನಿ ಪಹೀನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ? ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ, ಬ್ಯಾಪಾದೋ ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ, ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಹೀನಂ ಹೋತಿ, ಉದ್ಧಚ್ಚಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಪಹೀನಂ ಹೋತಿ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ಪಹೀನಾ ಹೋತಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಙ್ಗಾನಿ ಪಹೀನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ? ಅಸೇಕ್ಖೇನ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಕ್ಖೇನ ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಕ್ಖೇನ ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಕ್ಖೇನ ವಿಮುತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಕ್ಖೇನ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ। ಇತಿ ಪಞ್ಚಙ್ಗವಿಪ್ಪಹೀನೇ ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲ”ನ್ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ…ಪೇ॰… ಸತ್ಥಾ –

“ಇಸ್ಸತ್ತಂ [ಇಸ್ಸತ್ಥಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಬಲವೀರಿಯಞ್ಚ [ಬಲವಿರಿಯಞ್ಚ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)], ಯಸ್ಮಿಂ ವಿಜ್ಜೇಥ ಮಾಣವೇ।
ತಂ ಯುದ್ಧತ್ಥೋ ಭರೇ ರಾಜಾ, ನಾಸೂರಂ ಜಾತಿಪಚ್ಚಯಾ॥

“ತಥೇವ ಖನ್ತಿಸೋರಚ್ಚಂ, ಧಮ್ಮಾ ಯಸ್ಮಿಂ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ।
ಅರಿಯವುತ್ತಿಂ ಮೇಧಾವಿಂ, ಹೀನಜಚ್ಚಮ್ಪಿ ಪೂಜಯೇ॥

“ಕಾರಯೇ ಅಸ್ಸಮೇ ರಮ್ಮೇ, ವಾಸಯೇತ್ಥ ಬಹುಸ್ಸುತೇ।
ಪಪಞ್ಚ ವಿವನೇ ಕಯಿರಾ, ದುಗ್ಗೇ ಸಙ್ಕಮನಾನಿ ಚ॥

“ಅನ್ನಂ ಪಾನಂ ಖಾದನೀಯಂ, ವತ್ಥಸೇನಾಸನಾನಿ ಚ।
ದದೇಯ್ಯ ಉಜುಭೂತೇಸು, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ॥

“ಯಥಾ ಹಿ ಮೇಘೋ ಥನಯಂ, ವಿಜ್ಜುಮಾಲೀ ಸತಕ್ಕಕು।
ಥಲಂ ನಿನ್ನಞ್ಚ ಪೂರೇತಿ, ಅಭಿವಸ್ಸಂ ವಸುನ್ಧರಂ॥

“ತಥೇವ ಸದ್ಧೋ ಸುತವಾ, ಅಭಿಸಙ್ಖಚ್ಚ ಭೋಜನಂ।
ವನಿಬ್ಬಕೇ ತಪ್ಪಯತಿ, ಅನ್ನಪಾನೇನ ಪಣ್ಡಿತೋ॥

“ಆಮೋದಮಾನೋ ಪಕಿರೇತಿ, ದೇಥ ದೇಥಾತಿ ಭಾಸತಿ।
ತಂ ಹಿಸ್ಸ ಗಜ್ಜಿತಂ ಹೋತಿ, ದೇವಸ್ಸೇವ ಪವಸ್ಸತೋ।
ಸಾ ಪುಞ್ಞಧಾರಾ ವಿಪುಲಾ, ದಾತಾರಂ ಅಭಿವಸ್ಸತೀ”ತಿ॥

೫. ಪಬ್ಬತೂಪಮಸುತ್ತಂ

೧೩೬. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಂ ಕೋಸಲಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ – “ಹನ್ದ, ಕುತೋ ನು ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಆಗಚ್ಛಸಿ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸಾ”ತಿ? “ಯಾನಿ ತಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ರಞ್ಞಂ ಖತ್ತಿಯಾನಂ ಮುದ್ಧಾವಸಿತ್ತಾನಂ ಇಸ್ಸರಿಯಮದಮತ್ತಾನಂ ಕಾಮಗೇಧಪರಿಯುಟ್ಠಿತಾನಂ ಜನಪದತ್ಥಾವರಿಯಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಮಹನ್ತಂ ಪಥವಿಮಣ್ಡಲಂ ಅಭಿವಿಜಿಯ ಅಜ್ಝಾವಸನ್ತಾನಂ ರಾಜಕರಣೀಯಾನಿ ಭವನ್ತಿ, ತೇಸು ಖ್ವಾಹಂ, ಏತರಹಿ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಮಾಪನ್ನೋ”ತಿ।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಇಧ ತೇ ಪುರಿಸೋ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಸದ್ಧಾಯಿಕೋ ಪಚ್ಚಯಿಕೋ। ಸೋ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಯಗ್ಘೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಜಾನೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅಹಂ ಆಗಚ್ಛಾಮಿ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ। ತತ್ಥದ್ದಸಂ ಮಹನ್ತಂ ಪಬ್ಬತಂ ಅಬ್ಭಸಮಂ ಸಬ್ಬೇ ಪಾಣೇ ನಿಪ್ಪೋಥೇನ್ತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಯಂ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಕರಣೀಯಂ, ತಂ ಕರೋಹೀ’ತಿ। ಅಥ ದುತಿಯೋ ಪುರಿಸೋ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ…ಪೇ॰… ಅಥ ತತಿಯೋ ಪುರಿಸೋ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ…ಪೇ॰… ಅಥ ಚತುತ್ಥೋ ಪುರಿಸೋ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ಸದ್ಧಾಯಿಕೋ ಪಚ್ಚಯಿಕೋ। ಸೋ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಯಗ್ಘೇ ಮಹಾರಾಜ, ಜಾನೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅಹಂ ಆಗಚ್ಛಾಮಿ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ। ತತ್ಥದ್ದಸಂ ಮಹನ್ತಂ ಪಬ್ಬತಂ ಅಬ್ಭಸಮಂ ಸಬ್ಬೇ ಪಾಣೇ ನಿಪ್ಪೋಥೇನ್ತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಯಂ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಕರಣೀಯಂ ತಂ ಕರೋಹೀ’ತಿ। ಏವರೂಪೇ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಹತಿ ಮಹಬ್ಭಯೇ ಸಮುಪ್ಪನ್ನೇ ದಾರುಣೇ ಮನುಸ್ಸಕ್ಖಯೇ [ಮನುಸ್ಸಕಾಯೇ (ಕ॰)] ದುಲ್ಲಭೇ ಮನುಸ್ಸತ್ತೇ ಕಿಮಸ್ಸ ಕರಣೀಯ”ನ್ತಿ?

“ಏವರೂಪೇ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಮಹತಿ ಮಹಬ್ಭಯೇ ಸಮುಪ್ಪನ್ನೇ ದಾರುಣೇ ಮನುಸ್ಸಕ್ಖಯೇ ದುಲ್ಲಭೇ ಮನುಸ್ಸತ್ತೇ ಕಿಮಸ್ಸ ಕರಣೀಯಂ ಅಞ್ಞತ್ರ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ಸಮಚರಿಯಾಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ಕುಸಲಕಿರಿಯಾಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಯಾ”ತಿ?

“ಆರೋಚೇಮಿ ಖೋ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಪಟಿವೇದೇಮಿ ಖೋ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಧಿವತ್ತತಿ ಖೋ ತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಜರಾಮರಣಂ। ಅಧಿವತ್ತಮಾನೇ ಚೇ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಜರಾಮರಣೇ ಕಿಮಸ್ಸ ಕರಣೀಯ”ನ್ತಿ? “ಅಧಿವತ್ತಮಾನೇ ಚ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಜರಾಮರಣೇ ಕಿಮಸ್ಸ ಕರಣೀಯಂ ಅಞ್ಞತ್ರ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಯ ಸಮಚರಿಯಾಯ ಕುಸಲಕಿರಿಯಾಯ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಯ? ಯಾನಿ ತಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ರಞ್ಞಂ ಖತ್ತಿಯಾನಂ ಮುದ್ಧಾವಸಿತ್ತಾನಂ ಇಸ್ಸರಿಯಮದಮತ್ತಾನಂ ಕಾಮಗೇಧಪರಿಯುಟ್ಠಿತಾನಂ ಜನಪದತ್ಥಾವರಿಯಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಮಹನ್ತಂ ಪಥವಿಮಣ್ಡಲಂ ಅಭಿವಿಜಿಯ ಅಜ್ಝಾವಸನ್ತಾನಂ ಹತ್ಥಿಯುದ್ಧಾನಿ ಭವನ್ತಿ; ತೇಸಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಹತ್ಥಿಯುದ್ಧಾನಂ ನತ್ಥಿ ಗತಿ ನತ್ಥಿ ವಿಸಯೋ ಅಧಿವತ್ತಮಾನೇ ಜರಾಮರಣೇ। ಯಾನಿಪಿ ತಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ರಞ್ಞಂ ಖತ್ತಿಯಾನಂ ಮುದ್ಧಾವಸಿತ್ತಾನಂ…ಪೇ॰… ಅಜ್ಝಾವಸನ್ತಾನಂ ಅಸ್ಸಯುದ್ಧಾನಿ ಭವನ್ತಿ…ಪೇ॰… ರಥಯುದ್ಧಾನಿ ಭವನ್ತಿ …ಪೇ॰… ಪತ್ತಿಯುದ್ಧಾನಿ ಭವನ್ತಿ; ತೇಸಮ್ಪಿ , ಭನ್ತೇ, ಪತ್ತಿಯುದ್ಧಾನಂ ನತ್ಥಿ ಗತಿ ನತ್ಥಿ ವಿಸಯೋ ಅಧಿವತ್ತಮಾನೇ ಜರಾಮರಣೇ। ಸನ್ತಿ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ರಾಜಕುಲೇ ಮನ್ತಿನೋ ಮಹಾಮತ್ತಾ, ಯೇ ಪಹೋನ್ತಿ [ಯೇಸಂ ಹೋನ್ತಿ (ಕ॰)] ಆಗತೇ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇ ಮನ್ತೇಹಿ ಭೇದಯಿತುಂ। ತೇಸಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಮನ್ತಯುದ್ಧಾನಂ ನತ್ಥಿ ಗತಿ ನತ್ಥಿ ವಿಸಯೋ ಅಧಿವತ್ತಮಾನೇ ಜರಾಮರಣೇ। ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ರಾಜಕುಲೇ ಪಹೂತಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ಭೂಮಿಗತಞ್ಚೇವ ವೇಹಾಸಟ್ಠಞ್ಚ, ಯೇನ ಮಯಂ ಪಹೋಮ ಆಗತೇ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇ ಧನೇನ ಉಪಲಾಪೇತುಂ। ತೇಸಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಧನಯುದ್ಧಾನಂ ನತ್ಥಿ ಗತಿ ನತ್ಥಿ ವಿಸಯೋ ಅಧಿವತ್ತಮಾನೇ ಜರಾಮರಣೇ। ಅಧಿವತ್ತಮಾನೇ ಚ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಜರಾಮರಣೇ ಕಿಮಸ್ಸ ಕರಣೀಯಂ ಅಞ್ಞತ್ರ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಯ ಸಮಚರಿಯಾಯ ಕುಸಲಕಿರಿಯಾಯ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಯಾ”ತಿ?

“ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಏವಮೇತಂ, ಮಹಾರಾಜ! ಅಧಿವತ್ತಮಾನೇ ಜರಾಮರಣೇ ಕಿಮಸ್ಸ ಕರಣೀಯಂ ಅಞ್ಞತ್ರ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಯ ಸಮಚರಿಯಾಯ ಕುಸಲಕಿರಿಯಾಯ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಯಾ”ತಿ? ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ…ಪೇ॰… ಸತ್ಥಾ -

“ಯಥಾಪಿ ಸೇಲಾ ವಿಪುಲಾ, ನಭಂ ಆಹಚ್ಚ ಪಬ್ಬತಾ।
ಸಮನ್ತಾನುಪರಿಯಾಯೇಯ್ಯುಂ, ನಿಪ್ಪೋಥೇನ್ತೋ ಚತುದ್ದಿಸಾ॥

“ಏವಂ ಜರಾ ಚ ಮಚ್ಚು ಚ, ಅಧಿವತ್ತನ್ತಿ ಪಾಣಿನೇ [ಪಾಣಿನೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]।
ಖತ್ತಿಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ವೇಸ್ಸೇ, ಸುದ್ದೇ ಚಣ್ಡಾಲಪುಕ್ಕುಸೇ।
ನ ಕಿಞ್ಚಿ [ನ ಕಞ್ಚಿ (?)] ಪರಿವಜ್ಜೇತಿ, ಸಬ್ಬಮೇವಾಭಿಮದ್ದತಿ॥

“ನ ತತ್ಥ ಹತ್ಥೀನಂ ಭೂಮಿ, ನ ರಥಾನಂ ನ ಪತ್ತಿಯಾ।
ನ ಚಾಪಿ ಮನ್ತಯುದ್ಧೇನ, ಸಕ್ಕಾ ಜೇತುಂ ಧನೇನ ವಾ॥

“ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪೋಸೋ, ಸಮ್ಪಸ್ಸಂ ಅತ್ಥಮತ್ತನೋ।
ಬುದ್ಧೇ ಧಮ್ಮೇ ಚ ಸಙ್ಘೇ ಚ, ಧೀರೋ ಸದ್ಧಂ ನಿವೇಸಯೇ॥

“ಯೋ ಧಮ್ಮಂ ಚರಿ [ಧಮ್ಮಚಾರೀ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಕಾಯೇನ, ವಾಚಾಯ ಉದ ಚೇತಸಾ।
ಇಧೇವ ನಂ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ಪೇಚ್ಚ ಸಗ್ಗೇ ಪಮೋದತೀ”ತಿ॥

ತತಿಯೋ ವಗ್ಗೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಯ್ಯಿಕಾ ಲೋಕೋ, ಇಸ್ಸತ್ತಂ [ಇಸ್ಸತ್ಥಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಪಬ್ಬತೂಪಮಾ।
ದೇಸಿತಂ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠೇನ, ಇಮಂ ಕೋಸಲಪಞ್ಚಕನ್ತಿ॥

ಕೋಸಲಸಂಯುತ್ತಂ ಸಮತ್ತಂ।

೪. ಮಾರಸಂಯುತ್ತಂ

೧. ಪಠಮವಗ್ಗೋ

೧. ತಪೋಕಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೩೭. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಾಯಂ ವಿಹರತಿ ನಜ್ಜಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರೇ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ಪಠಮಾಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ – "ಮುತ್ತೋ ವತಮ್ಹಿ ತಾಯ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಾಯ। ಸಾಧು ಮುತ್ತೋ ವತಮ್ಹಿ ತಾಯ ಅನತ್ಥಸಂಹಿತಾಯ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಾಯ। ಸಾಧು ವತಮ್ಹಿ ಮುತ್ತೋ ಬೋಧಿಂ ಸಮಜ್ಝಗ"ನ್ತಿ [ಸಾಧು ಠಿತೋ ಸತೋ ಬೋಧಿಂ ಸಮಜ್ಝಗನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಸಾಧು ವತಮ್ಹಿ ಸತ್ತೋ ಬೋಧಿಸಮಜ್ಝಗೂತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]।

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಭಗವತೋ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ತಪೋಕಮ್ಮಾ ಅಪಕ್ಕಮ್ಮ, ಯೇನ ನ ಸುಜ್ಝನ್ತಿ ಮಾಣವಾ।
ಅಸುದ್ಧೋ ಮಞ್ಞಸಿ ಸುದ್ಧೋ, ಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗಾ ಅಪರದ್ಧೋ" [ಸುದ್ಧಿಮಗ್ಗಮಪರದ್ಧೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ "ಮಾರೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ" ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ಅನತ್ಥಸಂಹಿತಂ ಞತ್ವಾ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಮರಂ ತಪಂ [ಅಪರಂ ತಪಂ (ಕ॰)]।
ಸಬ್ಬಂ ನತ್ಥಾವಹಂ ಹೋತಿ, ಫಿಯಾರಿತ್ತಂವ ಧಮ್ಮನಿ [ವಮ್ಮನಿ (ಸೀ॰), ಧಮ್ಮನಿಂ (ಪೀ॰), ಜಮ್ಮನಿಂ (ಕ॰) ಏತ್ಥಾಯಂ ಧಮ್ಮಸದ್ದೋ ಸಕ್ಕತೇ ಧನ್ವನಂ-ಸದ್ದೇನ ಸದಿಸೋ ಮರುವಾಚಕೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ, ಯಥಾ ದಳ್ಹಧಮ್ಮಾತಿಪದಂ]॥

"ಸೀಲಂ ಸಮಾಧಿ ಪಞ್ಞಞ್ಚ, ಮಗ್ಗಂ ಬೋಧಾಯ ಭಾವಯಂ।
ಪತ್ತೋಸ್ಮಿ ಪರಮಂ ಸುದ್ಧಿಂ, ನಿಹತೋ ತ್ವಮಸಿ ಅನ್ತಕಾ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸುಗತೋ"ತಿ, ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೨. ಹತ್ಥಿರಾಜವಣ್ಣಸುತ್ತಂ

೧೩೮. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಾಯಂ ವಿಹರತಿ ನಜ್ಜಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರೇ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ಪಠಮಾಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ । ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ರತ್ತನ್ಧಕಾರತಿಮಿಸಾಯಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ದೇವೋ ಚ ಏಕಮೇಕಂ ಫುಸಾಯತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಭಗವತೋ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ಮಹನ್ತಂ ಹತ್ಥಿರಾಜವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಮಹಾಅರಿಟ್ಠಕೋ ಮಣಿ, ಏವಮಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಹೋತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಸುದ್ಧಂ ರೂಪಿಯಂ, ಏವಮಸ್ಸ ದನ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಮಹತೀ ನಙ್ಗಲೀಸಾ [ನಙ್ಗಲಸೀಸಾ (ಪೀ॰ ಕ॰)], ಏವಮಸ್ಸ ಸೋಣ್ಡೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ "ಮಾರೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ" ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಸಂಸರಂ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ, ವಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ ಸುಭಾಸುಭಂ।
ಅಲಂ ತೇ ತೇನ ಪಾಪಿಮ, ನಿಹತೋ ತ್ವಮಸಿ ಅನ್ತಕಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ “ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸುಗತೋ”ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೩. ಸುಭಸುತ್ತಂ

೧೩೯. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಾಯಂ ವಿಹರತಿ ನಜ್ಜಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರೇ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ಪಠಮಾಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ರತ್ತನ್ಧಕಾರತಿಮಿಸಾಯಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ದೇವೋ ಚ ಏಕಮೇಕಂ ಫುಸಾಯತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ, ಭಗವತೋ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ, ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಉಚ್ಚಾವಚಾ ವಣ್ಣನಿಭಾ ಉಪದಂಸೇತಿ, ಸುಭಾ ಚೇವ ಅಸುಭಾ ಚ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ “ಮಾರೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ” ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಸಂಸರಂ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ, ವಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ ಸುಭಾಸುಭಂ।
ಅಲಂ ತೇ ತೇನ ಪಾಪಿಮ, ನಿಹತೋ ತ್ವಮಸಿ ಅನ್ತಕ॥

“ಯೇ ಚ ಕಾಯೇನ ವಾಚಾಯ, ಮನಸಾ ಚ ಸುಸಂವುತಾ।
ನ ತೇ ಮಾರವಸಾನುಗಾ, ನ ತೇ ಮಾರಸ್ಸ ಬದ್ಧಗೂ” [ಬದ್ಧಭೂ (ಕ॰), ಪಚ್ಚಗೂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ…ಪೇ॰… ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೪. ಪಠಮಮಾರಪಾಸಸುತ್ತಂ

೧೪೦. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಇಸಿಪತನೇ ಮಿಗದಾಯೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಭಿಕ್ಖವೋ”ತಿ। “ಭದನ್ತೇ”ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

“ಮಯ್ಹಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರಾ ಯೋನಿಸೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ ಅನುತ್ತರಾ ವಿಮುತ್ತಿ ಅನುಪ್ಪತ್ತಾ, ಅನುತ್ತರಾ ವಿಮುತ್ತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ। ತುಮ್ಹೇಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರಾ ಯೋನಿಸೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ ಅನುತ್ತರಂ ವಿಮುತ್ತಿಂ ಅನುಪಾಪುಣಾಥ, ಅನುತ್ತರಂ ವಿಮುತ್ತಿಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋಥಾ”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಬದ್ಧೋಸಿ ಮಾರಪಾಸೇನ, ಯೇ ದಿಬ್ಬಾ ಯೇ ಚ ಮಾನುಸಾ।
ಮಾರಬನ್ಧನಬದ್ಧೋಸಿ, ನ ಮೇ ಸಮಣ ಮೋಕ್ಖಸೀ”ತಿ॥

“ಮುತ್ತಾಹಂ [ಮುತ್ತೋಹಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಮಾರಪಾಸೇನ, ಯೇ ದಿಬ್ಬಾ ಯೇ ಚ ಮಾನುಸಾ।
ಮಾರಬನ್ಧನಮುತ್ತೋಮ್ಹಿ, ನಿಹತೋ ತ್ವಮಸಿ ಅನ್ತಕಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ…ಪೇ॰… ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೫. ದುತಿಯಮಾರಪಾಸಸುತ್ತಂ

೧೪೧. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಇಸಿಪತನೇ ಮಿಗದಾಯೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ। "ಭದನ್ತೇ"ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಮುತ್ತಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಪಾಸೇಹಿ ಯೇ ದಿಬ್ಬಾ ಯೇ ಚ ಮಾನುಸಾ। ತುಮ್ಹೇಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮುತ್ತಾ ಸಬ್ಬಪಾಸೇಹಿ ಯೇ ದಿಬ್ಬಾ ಯೇ ಚ ಮಾನುಸಾ। ಚರಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಾರಿಕಂ ಬಹುಜನಹಿತಾಯ ಬಹುಜನಸುಖಾಯ ಲೋಕಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ। ಮಾ ಏಕೇನ ದ್ವೇ ಅಗಮಿತ್ಥ। ದೇಸೇಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇಥ। ಸನ್ತಿ ಸತ್ತಾ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖಜಾತಿಕಾ, ಅಸ್ಸವನತಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ। ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾತಾರೋ। ಅಹಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇನ ಉರುವೇಲಾ ಸೇನಾನಿಗಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮಿ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಬದ್ಧೋಸಿ ಸಬ್ಬಪಾಸೇಹಿ, ಯೇ ದಿಬ್ಬಾ ಯೇ ಚ ಮಾನುಸಾ।
ಮಹಾಬನ್ಧನಬದ್ಧೋಸಿ, ನ ಮೇ ಸಮಣ ಮೋಕ್ಖಸೀ"ತಿ॥

"ಮುತ್ತಾಹಂ ಸಬ್ಬಪಾಸೇಹಿ, ಯೇ ದಿಬ್ಬಾ ಯೇ ಚ ಮಾನುಸಾ।
ಮಹಾಬನ್ಧನಮುತ್ತೋಮ್ಹಿ, ನಿಹತೋ ತ್ವಮಸಿ ಅನ್ತಕಾ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ…ಪೇ॰… ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೬. ಸಪ್ಪಸುತ್ತಂ

೧೪೨. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ರತ್ತನ್ಧಕಾರತಿಮಿಸಾಯಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ದೇವೋ ಚ ಏಕಮೇಕಂ ಫುಸಾಯತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಭಗವತೋ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ಮಹನ್ತಂ ಸಪ್ಪರಾಜವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಮಹತೀ ಏಕರುಕ್ಖಿಕಾ ನಾವಾ, ಏವಮಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಹೋತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಮಹನ್ತಂ ಸೋಣ್ಡಿಕಾಕಿಳಞ್ಜಂ, ಏವಮಸ್ಸ ಫಣೋ ಹೋತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಮಹತೀ ಕೋಸಲಿಕಾ ಕಂಸಪಾತಿ, ಏವಮಸ್ಸ ಅಕ್ಖೀನಿ ಭವನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ದೇವೇ ಗಳಗಳಾಯನ್ತೇ ವಿಜ್ಜುಲ್ಲತಾ ನಿಚ್ಛರನ್ತಿ, ಏವಮಸ್ಸ ಮುಖತೋ ಜಿವ್ಹಾ ನಿಚ್ಛರತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಕಮ್ಮಾರಗಗ್ಗರಿಯಾ ಧಮಮಾನಾಯ ಸದ್ದೋ ಹೋತಿ, ಏವಮಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ಸದ್ದೋ ಹೋತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ "ಮಾರೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ" ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಯೋ ಸುಞ್ಞಗೇಹಾನಿ ಸೇವತಿ,
ಸೇಯ್ಯೋ ಸೋ ಮುನಿ ಅತ್ತಸಞ್ಞತೋ।
ವೋಸ್ಸಜ್ಜ ಚರೇಯ್ಯ ತತ್ಥ ಸೋ,
ಪತಿರೂಪಞ್ಹಿ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ ತಂ॥

“ಚರಕಾ ಬಹೂ ಭೇರವಾ ಬಹೂ,
ಅಥೋ ಡಂಸಸರೀಸಪಾ [ಡಂಸ ಸಿರಿಂಸಪಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಬಹೂ।
ಲೋಮಮ್ಪಿ ನ ತತ್ಥ ಇಞ್ಜಯೇ,
ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋ ಮಹಾಮುನಿ॥

“ನಭಂ ಫಲೇಯ್ಯ ಪಥವೀ ಚಲೇಯ್ಯ,
ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪಾಣಾ ಉದ ಸನ್ತಸೇಯ್ಯುಂ।
ಸಲ್ಲಮ್ಪಿ ಚೇ ಉರಸಿ ಪಕಪ್ಪಯೇಯ್ಯುಂ,
ಉಪಧೀಸು ತಾಣಂ ನ ಕರೋನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ “ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸುಗತೋ”ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೭. ಸುಪತಿಸುತ್ತಂ

೧೪೩. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಬಹುದೇವರತ್ತಿಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ಚಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯಂ ಪಾದೇ ಪಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಸೀಹಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ ಪಾದೇ ಪಾದಂ ಅಚ್ಚಾಧಾಯ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಉಟ್ಠಾನಸಞ್ಞಂ ಮನಸಿ ಕರಿತ್ವಾ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

“ಕಿಂ ಸೋಪ್ಪಸಿ ಕಿಂ ನು ಸೋಪ್ಪಸಿ,
ಕಿಮಿದಂ ಸೋಪ್ಪಸಿ ದುಬ್ಭಗೋ [ದುಬ್ಭತೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰), ದುಬ್ಭಯೋ (ಪೀ॰)] ವಿಯ।
ಸುಞ್ಞಮಗಾರನ್ತಿ ಸೋಪ್ಪಸಿ,
ಕಿಮಿದಂ ಸೋಪ್ಪಸಿ ಸೂರಿಯೇ ಉಗ್ಗತೇ”ತಿ॥

“ಯಸ್ಸ ಜಾಲಿನೀ ವಿಸತ್ತಿಕಾ,
ತಣ್ಹಾ ನತ್ಥಿ ಕುಹಿಞ್ಚಿ ನೇತವೇ।
ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪರಿಕ್ಖಯಾ ಬುದ್ಧೋ,
ಸೋಪ್ಪತಿ ಕಿಂ ತವೇತ್ಥ ಮಾರಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ...ಪೇ॰... ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೮. ನನ್ದತಿಸುತ್ತಂ

೧೪೪. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ನನ್ದತಿ ಪುತ್ತೇಹಿ ಪುತ್ತಿಮಾ, ಗೋಮಾ ಗೋಭಿ ತಥೇವ ನನ್ದತಿ।
ಉಪಧೀಹಿ ನರಸ್ಸ ನನ್ದನಾ, ನ ಹಿ ಸೋ ನನ್ದತಿ ಯೋ ನಿರೂಪಧೀ”ತಿ॥

“ಸೋಚತಿ ಪುತ್ತೇಹಿ ಪುತ್ತಿಮಾ, ಗೋಮಾ ಗೋಭಿ ತಥೇವ ಸೋಚತಿ।
ಉಪಧೀಹಿ ನರಸ್ಸ ಸೋಚನಾ, ನ ಹಿ ಸೋ ಸೋಚತಿ ಯೋ ನಿರೂಪಧೀ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ “ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸುಗತೋ”ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೯. ಪಠಮಆಯುಸುತ್ತಂ

೧೪೫. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಭಿಕ್ಖವೋ”ತಿ। “ಭದನ್ತೇ”ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

“ಅಪ್ಪಮಿದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಆಯು। ಗಮನೀಯೋ ಸಮ್ಪರಾಯೋ, ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕುಸಲಂ, ಚರಿತಬ್ಬಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ। ನತ್ಥಿ ಜಾತಸ್ಸ ಅಮರಣಂ। ಯೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಿರಂ ಜೀವತಿ, ಸೋ ವಸ್ಸಸತಂ ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಭಿಯ್ಯೋ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ದೀಘಮಾಯು ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ನ ನಂ ಹೀಳೇ ಸುಪೋರಿಸೋ।
ಚರೇಯ್ಯ ಖೀರಮತ್ತೋವ, ನತ್ಥಿ ಮಚ್ಚುಸ್ಸ ಆಗಮೋ”ತಿ॥

“ಅಪ್ಪಮಾಯು ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಹೀಳೇಯ್ಯ ನಂ ಸುಪೋರಿಸೋ।
ಚರೇಯ್ಯಾದಿತ್ತಸೀಸೋವ, ನತ್ಥಿ ಮಚ್ಚುಸ್ಸ ನಾಗಮೋ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ…ಪೇ॰… ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೧೦. ದುತಿಯಆಯುಸುತ್ತಂ

೧೪೬. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ…ಪೇ॰… ಏತದವೋಚ –

“ಅಪ್ಪಮಿದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಆಯು। ಗಮನೀಯೋ ಸಮ್ಪರಾಯೋ, ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕುಸಲಂ, ಚರಿತಬ್ಬಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ। ನತ್ಥಿ ಜಾತಸ್ಸ ಅಮರಣಂ। ಯೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಿರಂ ಜೀವತಿ, ಸೋ ವಸ್ಸಸತಂ ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಭಿಯ್ಯೋ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ನಾಚ್ಚಯನ್ತಿ ಅಹೋರತ್ತಾ, ಜೀವಿತಂ ನೂಪರುಜ್ಝತಿ।
ಆಯು ಅನುಪರಿಯಾಯತಿ, ಮಚ್ಚಾನಂ ನೇಮೀವ ರಥಕುಬ್ಬರ”ನ್ತಿ॥

“ಅಚ್ಚಯನ್ತಿ ಅಹೋರತ್ತಾ, ಜೀವಿತಂ ಉಪರುಜ್ಝತಿ।
ಆಯು ಖೀಯತಿ ಮಚ್ಚಾನಂ, ಕುನ್ನದೀನಂವ ಓದಕ”ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸುಗತೋ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

ಪಠಮೋ ವಗ್ಗೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ತಪೋಕಮ್ಮಞ್ಚ ನಾಗೋ ಚ, ಸುಭಂ ಪಾಸೇನ ತೇ ದುವೇ।
ಸಪ್ಪೋ ಸುಪತಿ ನನ್ದನಂ, ಆಯುನಾ ಅಪರೇ ದುವೇತಿ॥

೨. ದುತಿಯವಗ್ಗೋ

೧. ಪಾಸಾಣಸುತ್ತಂ

೧೪೭. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ಪಬ್ಬತೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ರತ್ತನ್ಧಕಾರತಿಮಿಸಾಯಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ದೇವೋ ಚ ಏಕಮೇಕಂ ಫುಸಾಯತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಭಗವತೋ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಮಹನ್ತೇ ಪಾಸಾಣೇ ಪದಾಲೇಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ "ಮಾರೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ" ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಸಚೇಪಿ ಕೇವಲಂ ಸಬ್ಬಂ, ಗಿಜ್ಝಕೂಟಂ ಚಲೇಸ್ಸಸಿ [ಗಳೇಯ್ಯಸಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰), ಚಲೇಯ್ಯಾಸಿ (ಕ॰)]।
ನೇವ ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಾನಂ, ಬುದ್ಧಾನಂ ಅತ್ಥಿ ಇಞ್ಜಿತ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸುಗತೋ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೨. ಕಿನ್ನುಸೀಹಸುತ್ತಂ

೧೪೮. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಮಹತಿಯಾ ಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಮಾರಸ್ಸ ಪಾಪಿಮತೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಮಹತಿಯಾ ಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಯೇನ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಂ ವಿಚಕ್ಖುಕಮ್ಮಾಯಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಕಿನ್ನು ಸೀಹೋವ ನದಸಿ, ಪರಿಸಾಯಂ ವಿಸಾರದೋ।
ಪಟಿಮಲ್ಲೋ ಹಿ ತೇ ಅತ್ಥಿ, ವಿಜಿತಾವೀ ನು ಮಞ್ಞಸೀ"ತಿ॥

"ನದನ್ತಿ ವೇ ಮಹಾವೀರಾ, ಪರಿಸಾಸು ವಿಸಾರದಾ।

ತಥಾಗತಾ ಬಲಪ್ಪತ್ತಾ, ತಿಣ್ಣಾ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸುಗತೋ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೩. ಸಕಲಿಕಸುತ್ತಂ

೧೪೯. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಮದ್ದಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಮಿಗದಾಯೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವತೋ ಪಾದೋ ಸಕಲಿಕಾಯ ಖತೋ ಹೋತಿ, ಭುಸಾ ಸುದಂ ಭಗವತೋ ವೇದನಾ ವತ್ತನ್ತಿ ಸಾರೀರಿಕಾ ದುಕ್ಖಾ ತಿಬ್ಬಾ ಖರಾ ಕಟುಕಾ ಅಸಾತಾ ಅಮನಾಪಾ। ತಾ ಸುದಂ ಭಗವಾ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಅಧಿವಾಸೇತಿ ಅವಿಹಞ್ಞಮಾನೋ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಚತುಗ್ಗುಣಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಸೀಹಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ ಪಾದೇ ಪಾದಂ ಅಚ್ಚಾಧಾಯ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಮನ್ದಿಯಾ ನು ಖೋ ಸೇಸಿ ಉದಾಹು ಕಾವೇಯ್ಯಮತ್ತೋ,
ಅತ್ಥಾ ನು ತೇ ಸಮ್ಪಚುರಾ ನ ಸನ್ತಿ।
ಏಕೋ ವಿವಿತ್ತೇ ಸಯನಾಸನಮ್ಹಿ,
ನಿದ್ದಾಮುಖೋ ಕಿಮಿದಂ ಸೋಪ್ಪಸೇ ವಾ"ತಿ॥

"ನ ಮನ್ದಿಯಾ ಸಯಾಮಿ ನಾಪಿ ಕಾವೇಯ್ಯಮತ್ತೋ,
ಅತ್ಥಂ ಸಮೇಚ್ಚಾಹಮಪೇತಸೋಕೋ।
ಏಕೋ ವಿವಿತ್ತೇ ಸಯನಾಸನಮ್ಹಿ,
ಸಯಾಮಹಂ ಸಬ್ಬಭೂತಾನುಕಮ್ಪೀ॥

"ಯೇಸಮ್ಪಿ ಸಲ್ಲಂ ಉರಸಿ ಪವಿಟ್ಠಂ,
ಮುಹುಂ ಮುಹುಂ ಹದಯಂ ವೇಧಮಾನಂ।
ತೇಪೀಧ ಸೋಪ್ಪಂ ಲಭರೇ ಸಸಲ್ಲಾ,
ತಸ್ಮಾ ಅಹಂ ನ ಸುಪೇ ವೀತಸಲ್ಲೋ॥

"ಜಗ್ಗಂ ನ ಸಙ್ಕೇ ನಪಿ ಭೇಮಿ ಸೋತ್ತುಂ,
ರತ್ತಿನ್ದಿವಾ ನಾನುತಪನ್ತಿ ಮಾಮಂ।
ಹಾನಿಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಕುಹಿಞ್ಚಿ ಲೋಕೇ,
ತಸ್ಮಾ ಸುಪೇ ಸಬ್ಬಭೂತಾನುಕಮ್ಪೀ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸುಗತೋ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೪. ಪತಿರೂಪಸುತ್ತಂ

೧೫೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಏಕಸಾಲಾಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಮಹತಿಯಾ ಗಿಹಿಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಮಾರಸ್ಸ ಪಾಪಿಮತೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಮಹತಿಯಾ ಗಿಹಿಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಯೇನ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಂ ವಿಚಕ್ಖುಕಮ್ಮಾಯಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ನೇತಂ ತವ ಪತಿರೂಪಂ, ಯದಞ್ಞಮನುಸಾಸಸಿ।
ಅನುರೋಧವಿರೋಧೇಸು, ಮಾ ಸಜ್ಜಿತ್ಥೋ ತದಾಚರ"ನ್ತಿ॥

"ಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಯದಞ್ಞಮನುಸಾಸತಿ।
ಅನುರೋಧವಿರೋಧೇಹಿ, ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ ತಥಾಗತೋ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸುಗತೋ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೫. ಮಾನಸಸುತ್ತಂ

೧೫೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಚರೋ ಪಾಸೋ, ಯ್ವಾಯಂ ಚರತಿ ಮಾನಸೋ।
ತೇನ ತಂ ಬಾಧಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಮೇ ಸಮಣ ಮೋಕ್ಖಸೀ"ತಿ॥

"ರೂಪಾ ಸದ್ದಾ ರಸಾ ಗನ್ಧಾ, ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಚ ಮನೋರಮಾ।
ಏತ್ಥ ಮೇ ವಿಗತೋ ಛನ್ದೋ, ನಿಹತೋ ತ್ವಮಸಿ ಅನ್ತಕಾ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸುಗತೋ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೬. ಪತ್ತಸುತ್ತಂ

೧೫೨. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಉಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಾನಂ ಉಪಾದಾಯ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ [ಸಮಾದಾಪೇತಿ (?)] ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ। ತೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ [ಅಟ್ಠಿಕತ್ವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಚೇತಸಾ [ಸಬ್ಬಚೇತಸೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰), ಸಬ್ಬಂ ಚೇತಸಾ (ಕ॰)] ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ಓಹಿತಸೋತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಮಾರಸ್ಸ ಪಾಪಿಮತೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಉಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಾನಂ ಉಪಾದಾಯ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ। ತೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಟ್ಠಿಂ

ಕತ್ವಾ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಚೇತಸಾ ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ಓಹಿತಸೋತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಯೇನ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಂ ವಿಚಕ್ಖುಕಮ್ಮಾಯಾ"ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಪತ್ತಾ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಬಲೀಬದ್ದವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಯೇನ ತೇ ಪತ್ತಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ - "ಭಿಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖು, ಏಸೋ ಬಲೀಬದ್ದೋ ಪತ್ತೇ ಭಿನ್ದೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಭಗವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ - "ನ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಬಲೀಬದ್ದೋ। ಮಾರೋ ಏಸೋ ಪಾಪಿಮಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಿಚಕ್ಖುಕಮ್ಮಾಯ ಆಗತೋ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ "ಮಾರೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ" ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ರೂಪಂ ವೇದಯಿತಂ ಸಞ್ಞಾ, ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಯಞ್ಚ ಸಙ್ಖತಂ।
ನೇಸೋಹಮಸ್ಮಿ ನೇತಂ ಮೇ, ಏವಂ ತತ್ಥ ವಿರಜ್ಜತಿ॥

"ಏವಂ ವಿರತ್ತಂ ಖೇಮತ್ತಂ, ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಾತಿಗಂ।
ಅನ್ವೇಸಂ ಸಬ್ಬಟ್ಠಾನೇಸು, ಮಾರಸೇನಾಪಿ ನಾಜ್ಝಗಾ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ...ಪೇ॰... ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೭. ಛಫಸ್ಸಾಯತನಸುತ್ತಂ

೧೫೩. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಛನ್ನಂ ಫಸ್ಸಾಯತನಾನಂ ಉಪಾದಾಯ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ। ತೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಚೇತಸಾ ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ಓಹಿತಸೋತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಮಾರಸ್ಸ ಪಾಪಿಮತೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಛನ್ನಂ ಫಸ್ಸಾಯತನಾನಂ ಉಪಾದಾಯ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ । ತೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಚೇತಸಾ ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ಓಹಿತಸೋತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಯೇನ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಂ ವಿಚಕ್ಖುಕಮ್ಮಾಯಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಮಹನ್ತಂ ಭಯಭೇರವಂ ಸದ್ದಮಕಾಸಿ, ಅಪಿಸ್ಸುದಂ ಪಥವೀ ಮಞ್ಞೇ ಉನ್ದ್ರೀಯತಿ [ಉದ್ರೀಯತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ) ಉ + ದರ + ಯ + ತಿ = ಉದ್ರೀಯತಿ]। ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ - "ಭಿಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖು, ಏಸಾ ಪಥವೀ ಮಞ್ಞೇ ಉನ್ದ್ರೀಯತೀ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಗವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ - "ನೇಸಾ ಭಿಕ್ಖು ಪಥವೀ ಉನ್ದ್ರೀಯತಿ। ಮಾರೋ ಏಸೋ ಪಾಪಿಮಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಿಚಕ್ಖುಕಮ್ಮಾಯ ಆಗತೋ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ "ಮಾರೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ" ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ರೂಪಾ ಸದ್ದಾ ರಸಾ ಗನ್ಧಾ, ಫಸ್ಸಾ ಧಮ್ಮಾ ಚ ಕೇವಲಾ।
ಏತಂ ಲೋಕಾಮಿಸಂ ಘೋರಂ, ಏತ್ಥ ಲೋಕೋ ವಿಮುಚ್ಛಿತೋ॥

"ಏತಞ್ಚ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಸತೋ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾವಕೋ।
ಮಾರಧೇಯ್ಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಆದಿಚ್ಚೋವ ವಿರೋಚತೀ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ...ಪೇ॰... ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೮. ಪಿಣ್ಡಸುತ್ತಂ

೧೫೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಮಗಧೇಸು ವಿಹರತಿ ಪಞ್ಚಸಾಲಾಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಪಞ್ಚಸಾಲಾಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೇ ಕುಮಾರಿಕಾನಂ ಪಾಹುನಕಾನಿ ಭವನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಪಞ್ಚಸಾಲಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಪಞ್ಚಸಾಲೇಯ್ಯಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ಮಾರೇನ ಪಾಪಿಮತಾ ಅನ್ವಾವಿಟ್ಠಾ ಭವನ್ತಿ - ಮಾ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಪಿಣ್ಡಮಲತ್ಥಾತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಯಥಾಧೋತೇನ ಪತ್ತೇನ ಪಞ್ಚಸಾಲಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ ತಥಾಧೋತೇನ [ಯಥಾಧೋತೇನ (?)] ಪತ್ತೇನ ಪಟಿಕ್ಕಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಪಿ ತ್ವಂ, ಸಮಣ, ಪಿಣ್ಡಮಲತ್ಥಾ"ತಿ? "ತಥಾ ನು ತ್ವಂ, ಪಾಪಿಮ, ಅಕಾಸಿ ಯಥಾಹಂ ಪಿಣ್ಡಂ ನ ಲಭೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಪಞ್ಚಸಾಲಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸತು। ತಥಾಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ಯಥಾ ಭಗವಾ ಪಿಣ್ಡಂ ಲಚ್ಛತೀ"ತಿ।

"ಅಪುಞ್ಞಂ ಪಸವಿ ಮಾರೋ, ಆಸಜ್ಜ ನಂ ತಥಾಗತಂ।
ಕಿಂ ನು ಮಞ್ಞಸಿ ಪಾಪಿಮ, ನ ಮೇ ಪಾಪಂ ವಿಪಚ್ಚತಿ॥

"ಸುಸುಖಂ ವತ ಜೀವಾಮ, ಯೇಸಂ ನೋ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚನಂ।
ಪೀತಿಭಕ್ಖಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮ, ದೇವಾ ಆಭಸ್ಸರಾ ಯಥಾ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸುಗತೋ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೯. ಕಸ್ಸಕಸುತ್ತಂ

೧೫೫. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಬ್ಬಾನಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ । ತೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಚೇತಸಾ ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ಓಹಿತಸೋತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಮಾರಸ್ಸ ಪಾಪಿಮತೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಬ್ಬಾನಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ...ಪೇ॰... ಯಂನೂನಾಹಂ ಯೇನ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಂ ವಿಚಕ್ಖುಕಮ್ಮಾಯಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಕಸ್ಸಕವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ನಙ್ಗಲಂ ಖನ್ಧೇ ಕರಿತ್ವಾ ದೀಘಪಾಚನಯಟ್ಠಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಹಟಹಟಕೇಸೋ ಸಾಣಸಾಟಿನಿವತ್ಥೋ ಕದ್ದಮಮಕ್ಖಿತೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಪಿ, ಸಮಣ, ಬಲೀಬದ್ದೇ ಅದ್ದಸಾ"ತಿ? "ಕಿಂ ಪನ, ಪಾಪಿಮ, ತೇ ಬಲೀಬದ್ದೇಹೀ"ತಿ? "ಮಮೇವ, ಸಮಣ, ಚಕ್ಖು, ಮಮ ರೂಪಾ, ಮಮ ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸವಿಞ್ಞಾಣಾಯತನಂ। ಕುಹಿಂ ಮೇ, ಸಮಣ, ಗನ್ತ್ವಾ ಮೋಕ್ಖಸಿ? ಮಮೇವ, ಸಮಣ, ಸೋತಂ, ಮಮ ಸದ್ದಾ...ಪೇ॰... ಮಮೇವ, ಸಮಣ, ಘಾನಂ, ಮಮ ಗನ್ಧಾ; ಮಮೇವ, ಸಮಣ, ಜಿವ್ಹಾ, ಮಮ ರಸಾ; ಮಮೇವ, ಸಮಣ, ಕಾಯೋ, ಮಮ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ; ಮಮೇವ, ಸಮಣ, ಮನೋ, ಮಮ ಧಮ್ಮಾ, ಮಮ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸವಿಞ್ಞಾಣಾಯತನಂ। ಕುಹಿಂ ಮೇ, ಸಮಣ, ಗನ್ತ್ವಾ ಮೋಕ್ಖಸೀ"ತಿ?

“ತವೇವ , ಪಾಪಿಮ, ಚಕ್ಖು, ತವ ರೂಪಾ, ತವ ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸವಿಞ್ಞಾಣಾಯತನಂ। ಯತ್ಥ ಚ ಖೋ, ಪಾಪಿಮ, ನತ್ಥಿ ಚಕ್ಖು, ನತ್ಥಿ ರೂಪಾ, ನತ್ಥಿ ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸವಿಞ್ಞಾಣಾಯತನಂ, ಅಗತಿ ತವ ತತ್ಥ, ಪಾಪಿಮ। ತವೇವ, ಪಾಪಿಮ , ಸೋತಂ, ತವ ಸದ್ದಾ, ತವ ಸೋತಸಮ್ಫಸ್ಸವಿಞ್ಞಾಣಾಯತನಂ। ಯತ್ಥ ಚ ಖೋ, ಪಾಪಿಮ, ನತ್ಥಿ ಸೋತಂ, ನತ್ಥಿ ಸದ್ದಾ, ನತ್ಥಿ ಸೋತಸಮ್ಫಸ್ಸವಿಞ್ಞಾಣಾಯತನಂ, ಅಗತಿ ತವ ತತ್ಥ, ಪಾಪಿಮ। ತವೇವ , ಪಾಪಿಮ, ಘಾನಂ, ತವ ಗನ್ಧಾ, ತವ ಘಾನಸಮ್ಫಸ್ಸವಿಞ್ಞಾಣಾಯತನಂ। ಯತ್ಥ ಚ ಖೋ, ಪಾಪಿಮ, ನತ್ಥಿ ಘಾನಂ, ನತ್ಥಿ ಗನ್ಧಾ, ನತ್ಥಿ ಘಾನಸಮ್ಫಸ್ಸವಿಞ್ಞಾಣಾಯತನಂ, ಅಗತಿ ತವ ತತ್ಥ, ಪಾಪಿಮ। ತವೇವ, ಪಾಪಿಮ, ಜಿವ್ಹಾ, ತವ ರಸಾ, ತವ ಜಿವ್ಹಾಸಮ್ಫಸ್ಸವಿಞ್ಞಾಣಾಯತನಂ…ಪೇ॰… ತವೇವ, ಪಾಪಿಮ, ಕಾಯೋ, ತವ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ, ತವ ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸವಿಞ್ಞಾಣಾಯತನಂ…ಪೇ॰… ತವೇವ, ಪಾಪಿಮ, ಮನೋ, ತವ ಧಮ್ಮಾ, ತವ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸವಿಞ್ಞಾಣಾಯತನಂ। ಯತ್ಥ ಚ ಖೋ, ಪಾಪಿಮ, ನತ್ಥಿ ಮನೋ, ನತ್ಥಿ ಧಮ್ಮಾ, ನತ್ಥಿ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸವಿಞ್ಞಾಣಾಯತನಂ, ಅಗತಿ ತವ ತತ್ಥ, ಪಾಪಿಮಾ”ತಿ।

“ಯಂ ವದನ್ತಿ ಮಮ ಯಿದನ್ತಿ, ಯೇ ವದನ್ತಿ ಮಮನ್ತಿ ಚ।
ಏತ್ಥ ಚೇ ತೇ ಮನೋ ಅತ್ಥಿ, ನ ಮೇ ಸಮಣ ಮೋಕ್ಖಸೀ”ತಿ॥

“ಯಂ ವದನ್ತಿ ನ ತಂ ಮಯ್ಹಂ, ಯೇ ವದನ್ತಿ ನ ತೇ ಅಹಂ।
ಏವಂ ಪಾಪಿಮ ಜಾನಾಹಿ, ನ ಮೇ ಮಗ್ಗಮ್ಪಿ ದಕ್ಖಸೀ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ…ಪೇ॰… ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೧೦. ರಜ್ಜಸುತ್ತಂ

೧೫೬. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ [ಹಿಮವನ್ತಪಸ್ಸೇ (ಸೀ॰)] ಅರಞ್ಞಕುಟಿಕಾಯಂ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ – “ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತುಂ ಅಹನಂ ಅಘಾತಯಂ ಅಜಿನಂ ಅಜಾಪಯಂ ಅಸೋಚಂ ಅಸೋಚಾಪಯಂ ಧಮ್ಮೇನಾ”ತಿ?

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಭಗವತೋ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಕಾರೇತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ರಜ್ಜಂ, ಕಾರೇತು, ಸುಗತೋ, ರಜ್ಜಂ ಅಹನಂ ಅಘಾತಯಂ ಅಜಿನಂ ಅಜಾಪಯಂ ಅಸೋಚಂ ಅಸೋಚಾಪಯಂ ಧಮ್ಮೇನಾ”ತಿ। “ಕಿಂ ಪನ ಮೇ ತ್ವಂ, ಪಾಪಿಮ, ಪಸ್ಸಸಿ ಯಂ ಮಂ ತ್ವಂ ಏವಂ ವದೇಸಿ – ‘ಕಾರೇತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ರಜ್ಜಂ, ಕಾರೇತು ಸುಗತೋ , ರಜ್ಜಂ ಅಹನಂ ಅಘಾತಯಂ ಅಜಿನಂ ಅಜಾಪಯಂ ಅಸೋಚಂ ಅಸೋಚಾಪಯಂ ಧಮ್ಮೇನಾ’”ತಿ? “ಭಗವತಾ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಯಾನೀಕತಾ ವತ್ಥುಕತಾ ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಪರಿಚಿತಾ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ। ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಚ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪಬ್ಬತರಾಜಂ ಸುವಣ್ಣಂ ತ್ವೇವ ಅಧಿಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ, ಸುವಣ್ಣಞ್ಚ ಪನಸ್ಸಾ”ತಿ [ಸುವಣ್ಣಪಬ್ಬತಸ್ಸಾತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰), ಸುವಣ್ಣಞ್ಚ ಪಬ್ಬತಸ್ಸಾತಿ (ಪೀ॰)]।

“ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ, ಜಾತರೂಪಸ್ಸ ಕೇವಲೋ।
ದ್ವಿತ್ತಾವ ನಾಲಮೇಕಸ್ಸ, ಇತಿ ವಿದ್ವಾ ಸಮಞ್ಚರೇ॥

“ಯೋ ದುಕ್ಖಮದ್ದಕ್ಖಿ ಯತೋನಿದಾನಂ,
ಕಾಮೇಸು ಸೋ ಜನ್ತು ಕಥಂ ನಮೇಯ್ಯ।
ಉಪಧಿಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಙ್ಗೋತಿ ಲೋಕೇ,

ತಸ್ಸೇವ ಜನ್ತು ವಿನಯಾಯ ಸಿಕ್ಖೇ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸುಗತೋ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

ದುತಿಯೋ ವಗ್ಗೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಪಾಸಾಣೋ ಸೀಹೋ ಸಕಲಿಕಂ [ಸಕ್ಕಲಿಕಂ (ಕ॰)], ಪತಿರೂಪಞ್ಚ ಮಾನಸಂ।
ಪತ್ತಂ ಆಯತನಂ ಪಿಣ್ಡಂ, ಕಸ್ಸಕಂ ರಜ್ಜೇನ ತೇ ದಸಾತಿ॥

೩. ತತಿಯವಗ್ಗೋ

೧. ಸಮ್ಬಹುಲಸುತ್ತಂ

೧೫೭. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಕ್ಕೇಸು ವಿಹರತಿ ಸಿಲಾವತಿಯಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಆತಾಪಿನೋ ಪಹಿತತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಜಟಣ್ಡುವೇನ ಅಜಿನಕ್ಖಿಪನಿವತ್ಥೋ ಜಿಣ್ಣೋ ಗೋಪಾನಸಿವಙ್ಕೋ ಘುರುಘುರುಪಸ್ಸಾಸೀ ಉದುಮ್ಬರದಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯೇನ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏತದವೋಚ - "ದಹರಾ ಭವನ್ತೋ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಸುಸೂ ಕಾಳಕೇಸಾ ಭದ್ರೇನ ಯೋಬ್ಬನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಪಠಮೇನ ವಯಸಾ ಅನಿಕ್ಕೀಳಿತಾವಿನೋ ಕಾಮೇಸು। ಭುಞ್ಜನ್ತು ಭವನ್ತೋ ಮಾನುಸಕೇ ಕಾಮೇ। ಮಾ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಹಿತ್ವಾ ಕಾಲಿಕಂ ಅನುಧಾವಿತ್ಥಾ"ತಿ। "ನ ಖೋ ಮಯಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಹಿತ್ವಾ ಕಾಲಿಕಂ ಅನುಧಾವಾಮ। ಕಾಲಿಕಞ್ಚ ಖೋ ಮಯಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಹಿತ್ವಾ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಅನುಧಾವಾಮ। ಕಾಲಿಕಾ ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಾಮಾ ವುತ್ತಾ ಭಗವತಾ ಬಹುದುಕ್ಖಾ ಬಹುಪಾಯಾಸಾ, ಆದೀನವೋ ಏತ್ಥ ಭಿಯ್ಯೋ। ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಕಾಲಿಕೋ ಏಹಿಪಸ್ಸಿಕೋ ಓಪನೇಯ್ಯಿಕೋ ಪಚ್ಚತ್ತಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ವಿಞ್ಞೂಹೀ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಸೀಸಂ ಓಕಮ್ಪೇತ್ವಾ ಜಿವ್ಹಂ ನಿಲ್ಲಾಲೇತ್ವಾ ತಿವಿಸಾಖಂ ನಲಾಟೇ ನಲಾಟಿಕಂ ವುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ದಣ್ಡಮೋಲುಬ್ಭ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಅಥ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಇಧ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಆತಾಪಿನೋ ಪಹಿತತ್ತಾ ವಿಹರಾಮ। ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞತರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಹನ್ತೇನ ಜಟಣ್ಡುವೇನ ಅಜಿನಕ್ಖಿಪನಿವತ್ಥೋ ಜಿಣ್ಣೋ ಗೋಪಾನಸಿವಙ್ಕೋ ಘುರುಘುರುಪಸ್ಸಾಸೀ ಉದುಮ್ಬರದಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯೇನ ಮಯಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇ ಏತದವೋಚ - 'ದಹರಾ ಭವನ್ತೋ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಸುಸೂ ಕಾಳಕೇಸಾ ಭದ್ರೇನ ಯೋಬ್ಬನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಪಠಮೇನ ವಯಸಾ ಅನಿಕ್ಕೀಳಿತಾವಿನೋ ಕಾಮೇಸು। ಭುಞ್ಜನ್ತು ಭವನ್ತೋ ಮಾನುಸಕೇ ಕಾಮೇ। ಮಾ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಹಿತ್ವಾ ಕಾಲಿಕಂ ಅನುಧಾವಿತ್ಥಾ'ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚುಮ್ಹ - 'ನ ಖೋ ಮಯಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಹಿತ್ವಾ ಕಾಲಿಕಂ ಅನುಧಾವಾಮ। ಕಾಲಿಕಞ್ಚ ಖೋ ಮಯಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಹಿತ್ವಾ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಅನುಧಾವಾಮ। ಕಾಲಿಕಾ ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಾಮಾ ವುತ್ತಾ ಭಗವತಾ ಬಹುದುಕ್ಖಾ ಬಹುಪಾಯಾಸಾ, ಆದೀನವೋ ಏತ್ಥ ಭಿಯ್ಯೋ। ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಕಾಲಿಕೋ ಏಹಿಪಸ್ಸಿಕೋ ಓಪನೇಯ್ಯಿಕೋ ಪಚ್ಚತ್ತಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ವಿಞ್ಞೂಹೀ'ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೀಸಂ ಓಕಮ್ಪೇತ್ವಾ ಜಿವ್ಹಂ ನಿಲ್ಲಾಲೇತ್ವಾ ತಿವಿಸಾಖಂ ನಲಾಟೇ ನಲಾಟಿಕಂ ವುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ದಣ್ಡಮೋಲುಬ್ಭ ಪಕ್ಕನ್ತೋ"ತಿ।

“ನೇಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ। ಮಾರೋ ಏಸೋ ಪಾಪಿಮಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಿಚಕ್ಖುಕಮ್ಮಾಯ ಆಗತೋ”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ಯೋ ದುಕ್ಖಮದ್ದಕ್ಖಿ ಯತೋನಿದಾನಂ,
ಕಾಮೇಸು ಸೋ ಜನ್ತು ಕಥಂ ನಮೇಯ್ಯ।
ಉಪಧಿಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಙ್ಗೋತಿ ಲೋಕೇ,
ತಸ್ಸೇವ ಜನ್ತು ವಿನಯಾಯ ಸಿಕ್ಖೇ”ತಿ॥

೨. ಸಮಿದ್ಧಿಸುತ್ತಂ

೧೬೮. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಕ್ಕೇಸು ವಿಹರತಿ ಸಿಲಾವತಿಯಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಿ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಮಿದ್ಧಿಸ್ಸ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ - “ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಸುಲದ್ಧಂ ವತ ಮೇ, ಯಸ್ಸ ಮೇ ಸತ್ಥಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಸುಲದ್ಧಂ ವತ ಮೇ, ಯ್ವಾಹಂ ಏವಂ ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ। ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಸುಲದ್ಧಂ ವತ ಮೇ, ಯಸ್ಸ ಮೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ ಸೀಲವನ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾ”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಮಿದ್ಧಿಸ್ಸ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಿ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಮಿದ್ಧಿಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಮಹನ್ತಂ ಭಯಭೇರವಂ ಸದ್ದಮಕಾಸಿ, ಅಪಿಸ್ಸುದಂ ಪಥವೀ ಮಞ್ಞೇ ಉನ್ದ್ರೀಯತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಿ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಿ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಇಧಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರಾಮಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ - ‘ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಸುಲದ್ಧಂ ವತ ಮೇ, ಯಸ್ಸ ಮೇ ಸತ್ಥಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಸುಲದ್ಧಂ ವತ ಮೇ, ಯ್ವಾಹಂ ಏವಂ ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ। ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಸುಲದ್ಧಂ ವತ ಮೇ, ಯಸ್ಸ ಮೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ ಸೀಲವನ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾ’ತಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅವಿದೂರೇ ಮಹಾಭಯಭೇರವಸದ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಪಿಸ್ಸುದಂ ಪಥವೀ ಮಞ್ಞೇ ಉನ್ದ್ರೀಯತೀ”ತಿ।

“ನೇಸಾ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಪಥವೀ ಉನ್ದ್ರೀಯತಿ। ಮಾರೋ ಏಸೋ ಪಾಪಿಮಾ ತುಯ್ಹಂ ವಿಚಕ್ಖುಕಮ್ಮಾಯ ಆಗತೋ। ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ತತ್ಥೇವ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರಾಹೀ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಿ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಿ ತತ್ಥೇವ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹಾಸಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಮಿದ್ಧಿಸ್ಸ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ...ಪೇ॰... ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಮಿದ್ಧಿಸ್ಸ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ...ಪೇ॰... ಅಪಿಸ್ಸುದಂ ಪಥವೀ ಮಞ್ಞೇ ಉನ್ದ್ರೀಯತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಿ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

“ಸದ್ಧಾಯಾಹಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ।
ಸತಿ ಪಞ್ಞಾ ಚ ಮೇ ಬುದ್ಧಾ, ಚಿತ್ತಞ್ಚ ಸುಸಮಾಹಿತಂ।
ಕಾಮಂ ಕರಸ್ಸು ರೂಪಾನಿ, ನೇವ ಮಂ ಬ್ಯಾಧಯಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ “ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸಮಿದ್ಧಿ ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೩. ಗೋಧಿಕಸುತ್ತಂ

೧೫೯. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಗೋಧಿಕೋ ಇಸಿಗಿಲಿಪಸ್ಸೇ ವಿಹರತಿ ಕಾಳಸಿಲಾಯಂ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಗೋಧಿಕೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾಮಯಿಕಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಫುಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಗೋಧಿಕೋ ತಮ್ಹಾ ಸಾಮಯಿಕಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪರಿಹಾಯಿ । ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಗೋಧಿಕೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾಮಯಿಕಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಫುಸಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಗೋಧಿಕೋ ತಮ್ಹಾ ಸಾಮಯಿಕಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪರಿಹಾಯಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಗೋಧಿಕೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾಮಯಿಕಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಫುಸಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಗೋಧಿಕೋ ತಮ್ಹಾ...ಪೇ॰... ಪರಿಹಾಯಿ। ಚತುತ್ಥಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಗೋಧಿಕೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ...ಪೇ॰... ವಿಮುತ್ತಿಂ ಫುಸಿ । ಚತುತ್ಥಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಗೋಧಿಕೋ ತಮ್ಹಾ...ಪೇ॰... ಪರಿಹಾಯಿ। ಪಞ್ಚಮಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಗೋಧಿಕೋ...ಪೇ॰... ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಫುಸಿ। ಪಞ್ಚಮಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ...ಪೇ॰... ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪರಿಹಾಯಿ। ಛಟ್ಠಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಗೋಧಿಕೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾಮಯಿಕಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಫುಸಿ। ಛಟ್ಠಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಗೋಧಿಕೋ ತಮ್ಹಾ ಸಾಮಯಿಕಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪರಿಹಾಯಿ। ಸತ್ತಮಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಗೋಧಿಕೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾಮಯಿಕಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಫುಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಗೋಧಿಕಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಯಾವ ಛಟ್ಠಂ ಖ್ವಾಹಂ ಸಾಮಯಿಕಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪರಿಹೀನೋ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಸತ್ಥಂ ಆಹರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಗೋಧಿಕಸ್ಸ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಮಹಾವೀರ ಮಹಾಪಞ್ಞ, ಇದ್ಧಿಯಾ ಯಸಸಾ ಜಲ।
ಸಬ್ಬವೇರಭಯಾತೀತ, ಪಾದೇ ವನ್ದಾಮಿ ಚಕ್ಖುಮ॥

"ಸಾವಕೋ ತೇ ಮಹಾವೀರ, ಮರಣಂ ಮರಣಾಭಿಭೂ।
ಆಕಙ್ಖತಿ ಚೇತಯತಿ, ತಂ ನಿಸೇಧ ಜುತಿನ್ಧರ॥

"ಕಥಞ್ಹಿ ಭಗವಾ ತುಯ್ಹಂ, ಸಾವಕೋ ಸಾಸನೇ ರತೋ।
ಅಪ್ಪತ್ತಮಾನಸೋ ಸೇಕ್ಖೋ, ಕಾಲಂ ಕಯಿರಾ ಜನೇಸುತಾ"ತಿ॥

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮತೋ ಗೋಧಿಕೇನ ಸತ್ಥಂ ಆಹರಿತಂ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ "ಮಾರೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ" ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಏವಞ್ಹಿ ಧೀರಾ ಕುಬ್ಬನ್ತಿ, ನಾವಕಙ್ಖನ್ತಿ ಜೀವಿತಂ।
ಸಮೂಲಂ ತಣ್ಹಮಬ್ಬುಯ್ಹ, ಗೋಧಿಕೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಆಯಾಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇನ ಇಸಿಗಿಲಿಪಸ್ಸಂ ಕಾಳಸಿಲಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮ ಯತ್ಥ ಗೋಧಿಕೇನ ಕುಲಪುತ್ತೇನ ಸತ್ಥಂ ಆಹರಿತ"ನ್ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಮ್ಬಹುಲೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ಇಸಿಗಿಲಿಪಸ್ಸಂ ಕಾಳಸಿಲಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಗೋಧಿಕಂ ದೂರತೋವ ಮಞ್ಚಕೇ ವಿವತ್ತಕ್ಖನ್ಧಂ ಸೇಮಾನಂ [ಸೇಯ್ಯಮಾನಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰), ಸೋಪ್ಪಮಾನಂ

(ಕಂ॰)]। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಧೂಮಾಯಿತತ್ತಂ ತಿಮಿರಾಯಿತತ್ತಂ ಗಚ್ಛತೇವ ಪುರಿಮಂ ದಿಸಂ, ಗಚ್ಛತಿ ಪಚ್ಛಿಮಂ ದಿಸಂ, ಗಚ್ಛತಿ ಉತ್ತರಂ ದಿಸಂ, ಗಚ್ಛತಿ ದಕ್ಖಿಣಂ ದಿಸಂ, ಗಚ್ಛತಿ ಉದ್ಧಂ, ಗಚ್ಛತಿ ಅಧೋ, ಗಚ್ಛತಿ ಅನುದಿಸಂ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಪಸ್ಸಥ ನೋ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತಂ ಧೂಮಾಯಿತತ್ತಂ ತಿಮಿರಾಯಿತತ್ತಂ ಗಚ್ಛತೇವ ಪುರಿಮಂ ದಿಸಂ, ಗಚ್ಛತಿ ಪಚ್ಛಿಮಂ ದಿಸಂ, ಗಚ್ಛತಿ ಉತ್ತರಂ ದಿಸಂ, ಗಚ್ಛತಿ ದಕ್ಖಿಣಂ ದಿಸಂ, ಗಚ್ಛತಿ ಉದ್ಧಂ, ಗಚ್ಛತಿ ಅಧೋ, ಗಚ್ಛತಿ ಅನುದಿಸ"ನ್ತಿ? "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"। "ಏಸೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಗೋಧಿಕಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಸಮನ್ವೇಸತಿ – 'ಕತ್ಥ ಗೋಧಿಕಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪತಿಟ್ಠಿತ'ನ್ತಿ? ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಞ್ಞಾಣೇನ ಗೋಧಿಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಬೇಲುವಪಣ್ಡುವೀಣಂ ಆದಾಯ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ಚ ತಿರಿಯಂ, ದಿಸಾ ಅನುದಿಸಾ ಸ್ವಹಂ।
ಅನ್ವೇಸಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಾಮಿ, ಗೋಧಿಕೋ ಸೋ ಕುಹಿಂ ಗತೋ"ತಿ॥

"ಯೋ [ಸೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಧೀರೋ ಧಿತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಝಾಯೀ ಝಾನರತೋ ಸದಾ।
ಅಹೋರತ್ತಂ ಅನುಯುಞ್ಜಂ, ಜೀವಿತಂ ಅನಿಕಾಮಯಂ॥

"ಜೇತ್ವಾನ ಮಚ್ಚುನೋ [ಭೇತ್ವಾ ನಮುಚಿನೋ (ಸೀ॰)] ಸೇನಂ, ಅನಾಗನ್ತ್ವಾ ಪುನಬ್ಭವಂ।
ಸಮೂಲಂ ತಣ್ಹಮಬ್ಬುಯ್ಹ, ಗೋಧಿಕೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ"ತಿ॥

"ತಸ್ಸ ಸೋಕಪರೇತಸ್ಸ, ವೀಣಾ ಕಚ್ಛಾ ಅಭಸ್ಸಥ।
ತತೋ ಸೋ ದುಮ್ಮನೋ ಯಕ್ಖೋ, ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯಥಾ"ತಿ [ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯಿಥಾತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰), ತತ್ಥೇವ ಅನ್ತರಧಾಯೀತಿ (ಕಂ॰)]॥

೪. ಸತ್ತವಸ್ಸಾನುಬನ್ಧಸುತ್ತಂ

೧೬೦. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಾಯಂ ವಿಹರತಿ ನಜ್ಜಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರೇ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಸತ್ತವಸ್ಸಾನಿ ಭಗವನ್ತಂ ಅನುಬನ್ಧೋ ಹೋತಿ ಓತಾರಾಪೇಕ್ಖೋ ಓತಾರಂ ಅಲಭಮಾನೋ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ಸೋಕಾವತಿಣ್ಣೋ ನು ವನಮ್ಹಿ ಝಾಯಸಿ,
ವಿತ್ತಂ ನು ಜೀನೋ ಉದ ಪತ್ಥಯಾನೋ।
ಆಗುಂ ನು ಗಾಮಸ್ಮಿಮಕಾಸಿ ಕಿಞ್ಚಿ,
ಕಸ್ಮಾ ಜನೇನ ನ ಕರೋಸಿ ಸಕ್ಖಿಂ।
ಸಕ್ಖೀ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ ಕೇನಚಿ ತೇ"ತಿ॥

"ಸೋಕಸ್ಸ ಮೂಲಂ ಪಲಿಖಾಯ ಸಬ್ಬಂ,
ಅನಾಗು ಝಾಯಾಮಿ ಅಸೋಚಮಾನೋ।
ಛೇತ್ವಾನ ಸಬ್ಬಂ ಭವಲೋಭಜಪ್ಪಂ,

ಅನಾಸವೋ ಝಾಯಾಮಿ ಪಮತ್ತಬನ್ಧೂ"ತಿ॥

"ಯಂ ವದನ್ತಿ ಮಮ ಯಿದನ್ತಿ, ಯೇ ವದನ್ತಿ ಮಮನ್ತಿ ಚ।
ಏತ್ಥ ಚೇ ತೇ ಮನೋ ಅತ್ಥಿ, ನ ಮೇ ಸಮಣ ಮೋಕ್ಖಸೀ"ತಿ॥

"ಯಂ ವದನ್ತಿ ನ ತಂ ಮಯ್ಹಂ, ಯೇ ವದನ್ತಿ ನ ತೇ ಅಹಂ।
ಏವಂ ಪಾಪಿಮ ಜಾನಾಹಿ, ನ ಮೇ ಮಗ್ಗಮ್ಪಿ ದಕ್ಖಸೀ"ತಿ॥

"ಸಚೇ ಮಗ್ಗಂ ಅನುಬುದ್ಧಂ, ಖೇಮಂ ಅಮತಗಾಮಿನಂ।
ಅಪೇಹಿ ಗಚ್ಛ ತ್ವಮೇವೇಕೋ, ಕಿಮಞ್ಞಮನುಸಾಸಸೀ"ತಿ॥

"ಅಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ, ಯೇ ಜನಾ ಪಾರಗಾಮಿನೋ।
ತೇಸಾಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಅಕ್ಖಾಮಿ, ಯಂ ಸಚ್ಚಂ ತಂ ನಿರೂಪಧಿ"ನ್ತಿ॥

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಗಾಮಸ್ಸ ವಾ ನಿಗಮಸ್ಸ ವಾ ಅವಿದೂರೇ ಪೋಕ್ಖರಣೀ। ತತ್ರಸ್ಸ ಕಕ್ಕಟಕೋ। ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಕುಮಾರಕಾ ವಾ ಕುಮಾರಿಕಾಯೋ ವಾ ತಮ್ಹಾ ಗಾಮಾ ವಾ ನಿಗಮಾ ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಯೇನ ಸಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯುಂ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಕಕ್ಕಟಕಂ ಉದಕಾ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಥಲೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇಯ್ಯುಂ। ಯಂ ಯದೇವ ಹಿ ಸೋ, ಭನ್ತೇ, ಕಕ್ಕಟಕೋ ಅಳಂ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇಯ್ಯ ತಂ ತದೇವ ತೇ ಕುಮಾರಕಾ ವಾ ಕುಮಾರಿಕಾಯೋ ವಾ ಕಟ್ಠೇನ ವಾ ಕಥಲಾಯ ವಾ ಸಞ್ಛಿನ್ದೇಯ್ಯುಂ ಸಮ್ಭಞ್ಜೇಯ್ಯುಂ ಸಮ್ಪಲಿಭಞ್ಜೇಯ್ಯುಂ। ಏವಞ್ಹಿ ಸೋ, ಭನ್ತೇ, ಕಕ್ಕಟಕೋ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಅಳೇಹಿ ಸಞ್ಛಿನ್ನೇಹಿ ಸಮ್ಭಗ್ಗೇಹಿ ಸಮ್ಪಲಿಭಗ್ಗೇಹಿ ಅಭಬ್ಬೋ ತಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಓತರಿತುಂ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಯಾನಿ ಕಾನಿಚಿ ವಿಸೂಕಾಯಿಕಾನಿ [ಯಾನಿ ವಿಸುಕಾಯಿಕಾನಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ವಿಸೇವಿತಾನಿ ವಿಪ್ಫನ್ದಿತಾನಿ, ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ [ಕಾನಿಚಿ ಕಾನಿಚಿ ಸಬ್ಬಾನಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಭಗವತಾ ಸಞ್ಛಿನ್ನಾನಿ ಸಮ್ಭಗ್ಗಾನಿ ಸಮ್ಪಲಿಭಗ್ಗಾನಿ। ಅಭಬ್ಬೋ ದಾನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪುನ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ಯದಿದಂ ಓತಾರಾಪೇಕ್ಖೋ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ನಿಬ್ಬೇಜನೀಯಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ –

"ಮೇದವಣ್ಣಞ್ಚ ಪಾಸಾಣಂ, ವಾಯಸೋ ಅನುಪರಿಯಗಾ।
ಅಪೇತ್ಥ ಮುದುಂ ವಿನ್ದೇಮ, ಅಪಿ ಅಸ್ಸಾದನಾ ಸಿಯಾ॥

"ಅಲದ್ಧಾ ತತ್ಥ ಅಸ್ಸಾದಂ, ವಾಯಸೇತ್ತೋ ಅಪಕ್ಕಮೇ।
ಕಾಕೋವ ಸೇಲಮಾಸಜ್ಜ, ನಿಬ್ಬಿಜ್ಜಾಪೇಮ ಗೋತಮಾ"ತಿ॥

೫. ಮಾರಧೀತುಸುತ್ತಂ

೧೬೧. ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ನಿಬ್ಬೇಜನೀಯಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿತ್ವಾ ತಮ್ಹಾ ಠಾನಾ ಅಪಕ್ಕಮ್ಮ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಪಥವಿಯಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋ ಮಙ್ಕುಭೂತೋ ಪತ್ತಕ್ಖನ್ಧೋ ಅಧೋಮುಖೋ ಪಜ್ಝಾಯನ್ತೋ ಅಪ್ಪಟಿಭಾನೋ ಕಟ್ಠೇನ ಭೂಮಿಂ ವಿಲಿಖನ್ತೋ। ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ ಅರತಿ ಚ ರಗಾ ಚ ಮಾರಧೀತರೋ ಯೇನ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿಂಸು –

"ಕೇನಾಸಿ ದುಮ್ಮನೋ ತಾತ, ಪುರಿಸಂ ಕಂ ನು ಸೋಚಸಿ।

ಮಯಂ ತಂ ರಾಗಪಾಸೇನ, ಆರಞ್ಞಮಿವ ಕುಞ್ಜರಂ।
ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆನಯಿಸ್ಸಾಮ, ವಸಗೋ ತೇ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

"ಅರಹಂ ಸುಗತೋ ಲೋಕೇ, ನ ರಾಗೇನ ಸುವಾನಯೋ।
ಮಾರಧೇಯ್ಯಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ಸೋಚಾಮಹಂ ಭುಸ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ ಅರತಿ ಚ ರಗಾ ಚ ಮಾರಧೀತರೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಪಾದೇ ತೇ, ಸಮಣ, ಪರಿಚಾರೇಮಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ನ ಮನಸಾಕಾಸಿ, ಯಥಾ ತಂ ಅನುತ್ತರೇ ಉಪಧಿಸಙ್ಖಯೇ ವಿಮುತ್ತೋ।

ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ ಅರತಿ ಚ ರಗಾ ಚ ಮಾರಧೀತರೋ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಪಕ್ಕಮ್ಮ ಏವಂ ಸಮಚಿನ್ತೇಸುಂ - "ಉಚ್ಚಾವಚಾ ಖೋ ಪುರಿಸಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಾ। ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಏಕಸತಂ ಏಕಸತಂ ಕುಮಾರಿವಣ್ಣಸತಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ ಅರತಿ ಚ ರಗಾ ಚ ಮಾರಧೀತರೋ ಏಕಸತಂ ಏಕಸತಂ ಕುಮಾರಿವಣ್ಣಸತಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಪಾದೇ ತೇ, ಸಮಣ, ಪರಿಚಾರೇಮಾ"ತಿ। ತಮ್ಪಿ ಭಗವಾ ನ ಮನಸಾಕಾಸಿ, ಯಥಾ ತಂ ಅನುತ್ತರೇ ಉಪಧಿಸಙ್ಖಯೇ ವಿಮುತ್ತೋ।

ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ ಅರತಿ ಚ ರಗಾ ಚ ಮಾರಧೀತರೋ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಪಕ್ಕಮ್ಮ ಏವಂ ಸಮಚಿನ್ತೇಸುಂ - "ಉಚ್ಚಾವಚಾ ಖೋ ಪುರಿಸಾನಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಾ । ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಏಕಸತಂ ಏಕಸತಂ ಅವಿಜಾತವಣ್ಣಸತಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ ಅರತಿ ಚ ರಗಾ ಚ ಮಾರಧೀತರೋ ಏಕಸತಂ ಏಕಸತಂ ಅವಿಜಾತವಣ್ಣಸತಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಪಾದೇ ತೇ, ಸಮಣ, ಪರಿಚಾರೇಮಾ"ತಿ। ತಮ್ಪಿ ಭಗವಾ ನ ಮನಸಾಕಾಸಿ, ಯಥಾ ತಂ ಅನುತ್ತರೇ ಉಪಧಿಸಙ್ಖಯೇ ವಿಮುತ್ತೋ।

ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ…ಪೇ॰… ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಏಕಸತಂ ಏಕಸತಂ ಸಕಿಂ ವಿಜಾತವಣ್ಣಸತಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನೇಯ್ಯಾಮಾತಿ। ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ…ಪೇ॰… ಸಕಿಂ ವಿಜಾತವಣ್ಣಸತಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಪಾದೇ ತೇ, ಸಮಣ, ಪರಿಚಾರೇಮಾ"ತಿ। ತಮ್ಪಿ ಭಗವಾ ನ ಮನಸಾಕಾಸಿ, ಯಥಾ ತಂ ಅನುತ್ತರೇ ಉಪಧಿಸಙ್ಖಯೇ ವಿಮುತ್ತೋ।

ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ…ಪೇ॰… ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಏಕಸತಂ ಏಕಸತಂ ದುವಿಜಾತವಣ್ಣಸತಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನೇಯ್ಯಾಮಾತಿ। ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ…ಪೇ॰… ದುವಿಜಾತವಣ್ಣಸತಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ…ಪೇ॰… ಯಥಾ ತಂ ಅನುತ್ತರೇ ಉಪಧಿಸಙ್ಖಯೇ ವಿಮುತ್ತೋ। ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ…ಪೇ॰… ಮಜ್ಝಿಮಿತ್ಥಿವಣ್ಣಸತಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನೇಯ್ಯಾಮಾತಿ। ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ…ಪೇ॰… ಮಜ್ಝಿಮಿತ್ಥಿವಣ್ಣಸತಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ…ಪೇ॰… ಅನುತ್ತರೇ ಉಪಧಿಸಙ್ಖಯೇ ವಿಮುತ್ತೋ।

ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ…ಪೇ॰… ಮಹಿತ್ಥಿವಣ್ಣಸತಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನೇಯ್ಯಾಮಾತಿ । ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ…ಪೇ॰… ಮಹಿತ್ಥಿವಣ್ಣಸತಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ…ಪೇ॰… ಅನುತ್ತರೇ ಉಪಧಿಸಙ್ಖಯೇ ವಿಮುತ್ತೋ। ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ ಅರತಿ ಚ ರಗಾ ಚ ಮಾರಧೀತರೋ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಪಕ್ಕಮ್ಮ ಏತದವೋಚುಂ - ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ನೋ ಪಿತಾ ಅವೋಚ -

"ಅರಹಂ ಸುಗತೋ ಲೋಕೇ, ನ ರಾಗೇನ ಸುವಾನಯೋ।
ಮಾರಧೇಯ್ಯಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ಸೋಚಾಮಹಂ ಭುಸ"ನ್ತಿ॥

“ಯಞ್ಹಿ ಮಯಂ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ ಅವೀತರಾಗಂ ಇಮಿನಾ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಉಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾಮ ಹದಯಂ ವಾಸ್ಸ ಫಲೇಯ್ಯ, ಉಣ್ಹಂ ಲೋಹಿತಂ ವಾ ಮುಖತೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಉಮ್ಮಾದಂ ವಾ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯ ಚಿತ್ತಕ್ಖೇಪಂ ವಾ। ಸೇಯ್ಯಥಾ ವಾ ಪನ ನಳೋ ಹರಿತೋ ಲುತೋ ಉಸ್ಸುಸ್ಸತಿ ವಿಸುಸ್ಸತಿ ಮಿಲಾಯತಿ; ಏವಮೇವ ಉಸ್ಸುಸ್ಸೇಯ್ಯ ವಿಸುಸ್ಸೇಯ್ಯ ಮಿಲಾಯೇಯ್ಯಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ ಅರತಿ ಚ ರಗಾ ಚ ಮಾರಧೀತರೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಮಾರಧೀತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಸೋಕಾವತಿಣ್ಣೋ ನು ವನಮ್ಹಿ ಝಾಯಸಿ,
ವಿತ್ತಂ ನು ಜೀನೋ ಉದ ಪತ್ಥಯಾನೋ।
ಆಗುಂ ನು ಗಾಮಸ್ಮಿಮಕಾಸಿ ಕಿಞ್ಚಿ,
ಕಸ್ಮಾ ಜನೇನ ನ ಕರೋಸಿ ಸಕ್ಖಿಂ।
ಸಕ್ಖೀ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ ಕೇನಚಿ ತೇ”ತಿ॥

“ಅತ್ಥಸ್ಸ ಪತ್ತಿಂ ಹದಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಂ,
ಜೇತ್ವಾನ ಸೇನಂ ಪಿಯಸಾತರೂಪಂ।
ಏಕೋಹಂ [ಏಕಾಹಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಝಾಯಂ ಸುಖಮನುಬೋಧಿಂ,
ತಸ್ಮಾ ಜನೇನ ನ ಕರೋಮಿ ಸಕ್ಖಿಂ।
ಸಕ್ಖೀ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ ಕೇನಚಿ ಮೇ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅರತಿ [ಅರತಿ ಚ (ಕ॰)] ಮಾರಧೀತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಕಥಂ ವಿಹಾರೀಬಹುಲೋಧ ಭಿಕ್ಖು,
ಪಞ್ಚೋಘತಿಣ್ಣೋ ಅತರೀಧ ಛಟ್ಠಂ।
ಕಥಂ ಝಾಯಿಂ [ಕಥಂ ಝಾಯಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰), ಕಥಜ್ಝಾಯಂ (ಕ॰)] ಬಹುಲಂ ಕಾಮಸಞ್ಞಾ,
ಪರಿಬಾಹಿರಾ ಹೋನ್ತಿ ಅಲದ್ಧ ಯೋ ತ”ನ್ತಿ॥

“ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತೋ,
ಅಸಙ್ಖರಾನೋ ಸತಿಮಾ ಅನೋಕೋ।
ಅಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಂ ಅವಿತಕ್ಕಝಾಯೀ,
ನ ಕುಪ್ಪತಿ ನ ಸರತಿ ನ ಥಿನೋ [ನ ಕುಪ್ಪತೀ ನಸ್ಸರತೀ ನ ಥೀನೋ (ಸೀ॰)]॥

“ಏವಂವಿಹಾರೀಬಹುಲೋಧ ಭಿಕ್ಖು,
ಪಞ್ಚೋಘತಿಣ್ಣೋ ಅತರೀಧ ಛಟ್ಠಂ।
ಏವಂ ಝಾಯಿಂ ಬಹುಲಂ ಕಾಮಸಞ್ಞಾ,
ಪರಿಬಾಹಿರಾ ಹೋನ್ತಿ ಅಲದ್ಧ ಯೋ ತ”ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ರಗಾ [ರಗಾಚ (ಕ॰)] ಮಾರಧೀತಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಅಚ್ಛೇಜ್ಜ ತಣ್ಹಂ ಗಣಸಙ್ಘಚಾರೀ,

ಅದ್ಧಾ ಚರಿಸ್ಸನ್ತಿ [ತರಿಸ್ಸನ್ತಿ (ಸೀ॰)] ಬಹೂ ಚ ಸದ್ಧಾ।
ಬಹುಂ ವತಾಯಂ ಜನತಂ ಅನೋಕೋ,
ಅಚ್ಛೇಜ್ಜ ನೇಸ್ಸತಿ ಮಚ್ಚುರಾಜಸ್ಸ ಪಾರ"ನ್ತಿ॥

"ನಯನ್ತಿ ವೇ ಮಹಾವೀರಾ, ಸದ್ಧಮ್ಮೇನ ತಥಾಗತಾ।
ಧಮ್ಮೇನ ನಯಮಾನಾನಂ, ಕಾ ಉಸೂಯಾ ವಿಜಾನತ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ತಣ್ಹಾ ಚ ಅರತಿ ಚ ರಗಾ ಚ ಮಾರಧೀತರೋ ಯೇನ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ತಣ್ಹಞ್ಚ ಅರತಿಞ್ಚ ರಗಞ್ಚ ಮಾರಧೀತರೋ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿಯೋ। ದಿಸ್ವಾನ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಬಾಲಾ ಕುಮುದನಾಳೇಹಿ, ಪಬ್ಬತಂ ಅಭಿಮತ್ಥಥ [ಅಭಿಮನ್ಥಥ (ಸೀ॰)]।
ಗಿರಿಂ ನಖೇನ ಖನಥ, ಅಯೋ ದನ್ತೇಹಿ ಖಾದಥ॥

"ಸೇಲಂವ ಸಿರಸೂಹಚ್ಚ [ಸಿರಸಿ ಊಹಚ್ಚ (ಸೀ॰), ಸಿರಸಿ ಓಹಚ್ಚ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ಪಾತಾಲೇ ಗಾಧಮೇಸಥ।
ಖಾಣುಂವ ಉರಸಾಸಜ್ಜ, ನಿಬ್ಬಿಜ್ಜಾಪೇಥ ಗೋತಮಾ"ತಿ॥

"ದದ್ದಲ್ಲಮಾನಾ ಆಗಞ್ಛುಂ, ತಣ್ಹಾ ಚ ಅರತೀ ರಗಾ।
ತಾ ತತ್ಥ ಪನುದೀ ಸತ್ಥಾ, ತೂಲಂ ಭಟ್ಠಂವ ಮಾಲುತೋ"ತಿ॥

ತತಿಯೋ ವಗ್ಗೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸಮಿದ್ಧಿ ಚ, ಗೋಧಿಕಂ ಸತ್ತವಸ್ಸಾನಿ।
ಧೀತರಂ ದೇಸಿತಂ ಬುದ್ಧ, ಸೇಟ್ಠೇನ ಇಮಂ ಮಾರಪಞ್ಚಕನ್ತಿ॥

ಮಾರಸಂಯುತ್ತಂ ಸಮತ್ತಂ।

೫. ಭಿಕ್ಖುನೀಸಂಯುತ್ತಂ

೧. ಆಳವಿಕಾಸುತ್ತಂ

೧೬೨. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಳವಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಅನ್ಧವನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ವಿವೇಕತ್ಥಿನೀ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಆಳವಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ವಿವೇಕಮ್ಹಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಯೇನ ಆಳವಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಳವಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ನತ್ಥಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಲೋಕೇ, ಕಿಂ ವಿವೇಕೇನ ಕಾಹಸಿ।
ಭುಞ್ಜಸ್ಸು ಕಾಮರತಿಯೋ, ಮಾಹು ಪಚ್ಛಾನುತಾಪಿನೀ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಆಳವಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏತದಹೋಸಿ – "ಕೋ ನು ಖ್ವಾಯಂ ಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಗಾಥಂ ಭಾಸತೀ"ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಆಳವಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏತದಹೋಸಿ – "ಮಾರೋ ಖೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ ಮಮ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ವಿವೇಕಮ್ಹಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಗಾಥಂ ಭಾಸತೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಳವಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ "ಮಾರೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ" ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಪಚ್ಚಭಾಸಿ –

"ಅತ್ಥಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಲೋಕೇ, ಪಞ್ಞಾಯ ಮೇ ಸುಫುಸ್ಸಿತಂ [ಸುಫಸ್ಸಿತಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]।
ಪಮತ್ತಬನ್ಧು ಪಾಪಿಮ, ನ ತ್ವಂ ಜಾನಾಸಿ ತಂ ಪದಂ॥

"ಸತ್ತಿಸೂಲೂಪಮಾ ಕಾಮಾ, ಖನ್ಧಾಸಂ ಅಧಿಕುಟ್ಟನಾ।
ಯಂ ತ್ವಂ ಕಾಮರತಿಂ ಬ್ರೂಸಿ, ಅರತಿ ಮಯ್ಹ ಸಾ ಅಹೂ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಆಳವಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೨. ಸೋಮಾಸುತ್ತಂ

೧೬೩. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಅಥ ಖೋ ಸೋಮಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಅನ್ಧವನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ದಿವಾವಿಹಾರಾಯ। ಅನ್ಧವನಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಸೋಮಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಯೇನ ಸೋಮಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸೋಮಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ಯಂ ತಂ ಇಸೀಹಿ ಪತ್ತಬ್ಬಂ, ಠಾನಂ ದುರಭಿಸಮ್ಭವಂ।
ನ ತಂ ದ್ವಙ್ಗುಲಪಞ್ಞಾಯ, ಸಕ್ಕಾ ಪಪ್ಪೋತುಮಿತ್ಥಿಯಾ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸೋಮಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏತದಹೋಸಿ – "ಕೋ ನು ಖ್ವಾಯಂ ಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಗಾಥಂ ಭಾಸತೀ"ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಸೋಮಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏತದಹೋಸಿ – "ಮಾರೋ ಖೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ ಮಮ ಭಯಂ

ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಗಾಥಂ ಭಾಸತೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋಮಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ "ಮಾರೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ" ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಪಚ್ಚಭಾಸಿ -

"ಇತ್ಥಿಭಾವೋ ಕಿಂ ಕಯಿರಾ, ಚಿತ್ತಮ್ಹಿ ಸುಸಮಾಹಿತೇ।
ಞಾಣಮ್ಹಿ ವತ್ತಮಾನಮ್ಹಿ, ಸಮ್ಮಾ ಧಮ್ಮಂ ವಿಪಸ್ಸತೋ॥

"ಯಸ್ಸ ನೂನ ಸಿಯಾ ಏವಂ, ಇತ್ಥಾಹಂ ಪುರಿಸೋತಿ ವಾ।
ಕಿಞ್ಚಿ ವಾ ಪನ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿ [ಅಸ್ಮೀತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)], ತಂ ಮಾರೋ ವತ್ತುಮರಹತೀ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸೋಮಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೩. ಕಿಸಾಗೋತಮೀಸುತ್ತಂ

೧೬೪. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ಕಿಸಾಗೋತಮೀ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಅನ್ಧವನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ , ದಿವಾವಿಹಾರಾಯ। ಅನ್ಧವನಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಕಿಸಾಗೋತಮಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಯೇನ ಕಿಸಾಗೋತಮೀ ಭಿಕ್ಖುನೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕಿಸಾಗೋತಮಿಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಕಿಂ ನು ತ್ವಂ ಮತಪುತ್ತಾವ, ಏಕಮಾಸಿ ರುದಮ್ಮುಖೀ।
ವನಮಜ್ಝಗತಾ ಏಕಾ, ಪುರಿಸಂ ನು ಗವೇಸಸೀ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಕಿಸಾಗೋತಮಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಕೋ ನು ಖ್ವಾಯಂ ಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಗಾಥಂ ಭಾಸತೀ"ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಕಿಸಾಗೋತಮಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಾರೋ ಖೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ ಮಮ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಗಾಥಂ ಭಾಸತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಕಿಸಾಗೋತಮೀ ಭಿಕ್ಖುನೀ "ಮಾರೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ" ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಪಚ್ಚಭಾಸಿ -

"ಅಚ್ಚನ್ತಂ ಮತಪುತ್ತಾಮ್ಹಿ, ಪುರಿಸಾ ಏತದನ್ತಿಕಾ।
ನ ಸೋಚಾಮಿ ನ ರೋದಾಮಿ, ನ ತಂ ಭಾಯಾಮಿ ಆವುಸೋ॥

"ಸಬ್ಬತ್ಥ ವಿಹತಾ ನನ್ದೀ, ತಮೋಕ್ಖನ್ಧೋ ಪದಾಲಿತೋ।
ಜೇತ್ವಾನ ಮಚ್ಚುನೋ [ಜೇತ್ವಾ ನಮುಚಿನೋ (ಸೀ॰)] ಸೇನಂ, ವಿಹರಾಮಿ ಅನಾಸವಾ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಕಿಸಾಗೋತಮೀ ಭಿಕ್ಖುನೀ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೪. ವಿಜಯಾಸುತ್ತಂ

೧೬೫. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ವಿಜಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ…ಪೇ॰… ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ವಿಜಯಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಯೇನ ವಿಜಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಿಜಯಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ದಹರಾ ತ್ವಂ ರೂಪವತೀ, ಅಹಞ್ಚ ದಹರೋ ಸುಸು।
ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೇನ ತುರಿಯೇನ, ಏಹಯ್ಯೇಭಿರಮಾಮಸೇ"ತಿ [ಏಹಿ ಅಯ್ಯೇ ರಮಾಮಸೇತಿ (ಸೀ॰)]॥

ಅಥ ಖೋ ವಿಜಯಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಕೋ ನು ಖ್ವಾಯಂ ಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಗಾಥಂ ಭಾಸತೀ"ತಿ? ಅಥ ಖೋ ವಿಜಯಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಾರೋ ಖೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ ಮಮ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಗಾಥಂ ಭಾಸತೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ವಿಜಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ "ಮಾರೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ" ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಪಚ್ಚಭಾಸಿ -

"ರೂಪಾ ಸದ್ದಾ ರಸಾ ಗನ್ಧಾ, ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಚ ಮನೋರಮಾ।
ನಿಯ್ಯಾತಯಾಮಿ ತುಯ್ಹೇವ, ಮಾರ ನಾಹಂ ತೇನತ್ಥಿಕಾ॥

"ಇಮಿನಾ ಪೂತಿಕಾಯೇನ, ಭಿನ್ದನೇನ ಪಭಙ್ಗುನಾ।
ಅಟ್ಟೀಯಾಮಿ ಹರಾಯಾಮಿ, ಕಾಮತಣ್ಹಾ ಸಮೂಹತಾ॥

"ಯೇ ಚ ರೂಪೂಪಗಾ ಸತ್ತಾ, ಯೇ ಚ ಅರೂಪಟ್ಠಾಯಿನೋ [ಆರುಪ್ಪಟ್ಠಾಯಿನೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]।
ಯಾ ಚ ಸನ್ತಾ ಸಮಾಪತ್ತಿ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ವಿಹತೋ ತಮೋ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ವಿಜಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೫. ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾಸುತ್ತಂ

೧೬೬. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ…ಪೇ॰… ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಸುಪುಪ್ಫಿತಸಾಲರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಯೇನ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಸುಪುಪ್ಫಿತಗ್ಗಂ ಉಪಗಮ್ಮ ಭಿಕ್ಖುನಿ,
ಏಕಾ ತುವಂ ತಿಟ್ಠಸಿ ಸಾಲಮೂಲೇ।
ನ ಚತ್ಥಿ ತೇ ದುತಿಯಾ ವಣ್ಣಧಾತು,
ಬಾಲೇ ನ ತ್ವಂ ಭಾಯಸಿ ಧುತ್ತಕಾನ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಕೋ ನು ಖ್ವಾಯಂ ಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಗಾಥಂ ಭಾಸತೀ"ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಾರೋ ಖೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ ಮಮ ಭಯಂ

ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಗಾಥಂ ಭಾಸತೀ''ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ''ಮಾರೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ'' ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಪಚ್ಚಭಾಸಿ -

''ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಿಪಿ ಧುತ್ತಕಾನಂ,
ಇಧಾಗತಾ ತಾದಿಸಕಾ ಭವೇಯ್ಯುಂ।
ಲೋಮಂ ನ ಇಞ್ಜಾಮಿ ನ ಸನ್ತಸಾಮಿ,
ನ ಮಾರ ಭಾಯಾಮಿ ತಮೇಕಿಕಾಪಿ॥

''ಏಸಾ ಅನ್ತರಧಾಯಾಮಿ, ಕುಚ್ಛಿಂ ವಾ ಪವಿಸಾಮಿ ತೇ।
ಪಖುಮನ್ತರಿಕಾಯಮ್ಪಿ, ತಿಟ್ಠನ್ತಿಂ ಮಂ ನ ದಕ್ಖಸಿ॥

''ಚಿತ್ತಸ್ಮಿಂ ವಸೀಭೂತಾಮ್ಹಿ, ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಸುಭಾವಿತಾ।
ಸಬ್ಬಬನ್ಧನಮುತ್ತಾಮ್ಹಿ, ನ ತಂ ಭಾಯಾಮಿ ಆವುಸೋ''ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ''ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ''ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೬. ಚಾಲಾಸುತ್ತಂ

೧೬೭. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ಚಾಲಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ...ಪೇ॰... ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಯೇನ ಚಾಲಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಚಾಲಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಏತದವೋಚ - ''ಕಿಂ ನು ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖುನಿ, ನ ರೋಚೇಸೀ''ತಿ? ''ಜಾತಿಂ ಖ್ವಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ನ ರೋಚೇಮೀ''ತಿ।

''ಕಿಂ ನು ಜಾತಿಂ ನ ರೋಚೇಸಿ, ಜಾತೋ ಕಾಮಾನಿ ಭುಞ್ಜತಿ।
ಕೋ ನು ತಂ ಇದಮಾದಪಯಿ, ಜಾತಿಂ ಮಾ ರೋಚ [ಮಾ ರೋಚೇಸಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಭಿಕ್ಖುನೀ''ತಿ॥

''ಜಾತಸ್ಸ ಮರಣಂ ಹೋತಿ, ಜಾತೋ ದುಕ್ಖಾನಿ ಫುಸ್ಸತಿ [ಪಸ್ಸತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]।
ಬನ್ಧಂ ವಧಂ ಪರಿಕ್ಲೇಸಂ, ತಸ್ಮಾ ಜಾತಿಂ ನ ರೋಚಯೇ॥

''ಬುದ್ಧೋ ಧಮ್ಮಮದೇಸೇಸಿ, ಜಾತಿಯಾ ಸಮತಿಕ್ಕಮಂ।
ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಪ್ಪಹಾನಾಯ, ಸೋ ಮಂ ಸಚ್ಚೇ ನಿವೇಸಯಿ॥

''ಯೇ ಚ ರೂಪೂಪಗಾ ಸತ್ತಾ, ಯೇ ಚ ಅರೂಪಟ್ಠಾಯಿನೋ।
ನಿರೋಧಂ ಅಪ್ಪಜಾನನ್ತಾ, ಆಗನ್ತಾರೋ ಪುನಬ್ಭವ''ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ''ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಚಾಲಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ''ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೭. ಉಪಚಾಲಾಸುತ್ತಂ

೧೬೮. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಅಥ ಖೋ ಉಪಚಾಲಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ...ಪೇ॰... ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಯೇನ ಉಪಚಾಲಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ;

ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಉಪಚಾಲಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಏತದವೋಚ - "ಕತ್ಥ ನು ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖುನಿ, ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತುಕಾಮಾ"ತಿ? "ನ ಖ್ವಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಕತ್ಥಚಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತುಕಾಮಾ"ತಿ।

"ತಾವತಿಂಸಾ ಚ ಯಾಮಾ ಚ, ತುಸಿತಾ ಚಾಪಿ ದೇವತಾ।
ನಿಮ್ಮಾನರತಿನೋ ದೇವಾ, ಯೇ ದೇವಾ ವಸವತ್ತಿನೋ।
ತತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ಪಣಿಧೇಹಿ, ರತಿಂ ಪಚ್ಚನುಭೋಸ್ಸಸೀ"ತಿ॥

"ತಾವತಿಂಸಾ ಚ ಯಾಮಾ ಚ, ತುಸಿತಾ ಚಾಪಿ ದೇವತಾ।
ನಿಮ್ಮಾನರತಿನೋ ದೇವಾ, ಯೇ ದೇವಾ ವಸವತ್ತಿನೋ।
ಕಾಮಬನ್ಧನಬದ್ಧಾ ತೇ, ಏನ್ತಿ ಮಾರವಸಂ ಪುನ॥

"ಸಬ್ಬೋ ಆದೀಪಿತೋ [ಸಬ್ಬೋವ ಆದಿತ್ತೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಲೋಕೋ, ಸಬ್ಬೋ ಲೋಕೋ ಪಧೂಪಿತೋ।
ಸಬ್ಬೋ ಪಜ್ಜಲಿತೋ [ಪಜ್ಜಲಿತೋ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ಲೋಕೋ, ಸಬ್ಬೋ ಲೋಕೋ ಪಕಮ್ಪಿತೋ॥

"ಅಕಮ್ಪಿತಂ ಅಪಜ್ಜಲಿತಂ [ಅಚಲಿತಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)], ಅಪುಥುಜ್ಜನಸೇವಿತಂ।
ಅಗತಿ ಯತ್ಥ ಮಾರಸ್ಸ, ತತ್ಥ ಮೇ ನಿರತೋ ಮನೋ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಉಪಚಾಲಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೮. ಸೀಸುಪಚಾಲಾಸುತ್ತಂ

೧೬೯. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಅಥ ಖೋ ಸೀಸುಪಚಾಲಾ [ಸೀಸೂಪಚಾಲಾ (ಸೀ॰)] ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ... ಪೇ॰... ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಯೇನ ಸೀಸುಪಚಾಲಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸೀಸುಪಚಾಲಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಏತದವೋಚ - "ಕಸ್ಸ ನು ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖುನಿ, ಪಾಸಣ್ಡಂ ರೋಚೇಸೀ"ತಿ? "ನ ಖ್ವಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಕಸ್ಸಚಿ ಪಾಸಣ್ಡಂ ರೋಚೇಮೀ"ತಿ।

"ಕಂ ನು ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಮುಣ್ಡಾಸಿ, ಸಮಣೀ ವಿಯ ದಿಸ್ಸಸಿ।
ನ ಚ ರೋಚೇಸಿ ಪಾಸಣ್ಡಂ, ಕಿಮಿವ ಚರಸಿ ಮೋಮೂಹಾ"ತಿ॥

"ಇತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ಪಾಸಣ್ಡಾ, ದಿಟ್ಠೀಸು ಪಸೀದನ್ತಿ ತೇ।
ನ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ರೋಚೇಮಿ, ತೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕೋವಿದಾ॥

"ಅತ್ಥಿ ಸಕ್ಯಕುಲೇ ಜಾತೋ, ಬುದ್ಧೋ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ।
ಸಬ್ಬಾಭಿಭೂ ಮಾರನುದೋ, ಸಬ್ಬತ್ಥಮಪರಾಜಿತೋ॥

"ಸಬ್ಬತ್ಥ ಮುತ್ತೋ ಅಸಿತೋ, ಸಬ್ಬಂ ಪಸ್ಸತಿ ಚಕ್ಖುಮಾ।
ಸಬ್ಬಕಮ್ಮಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ, ವಿಮುತ್ತೋ ಉಪಧಿಸಙ್ಖಯೇ।
ಸೋ ಮಯ್ಹಂ ಭಗವಾ ಸತ್ಥಾ, ತಸ್ಸ ರೋಚೇಮಿ ಸಾಸನ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸೀಸುಪಚಾಲಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೯. ಸೇಲಾಸುತ್ತಂ

೧೭೦. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಅಥ ಖೋ ಸೇಲಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ…ಪೇ॰… ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಸೇಲಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ…ಪೇ॰… ಸೇಲಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಕೇನಿದಂ ಪಕತಂ ಬಿಮ್ಬಂ, ಕ್ವನು [ಕ್ವನ್ನು (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಕ್ವಚಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ಬಿಮ್ಬಸ್ಸ ಕಾರಕೋ।
ಕ್ವನು ಬಿಮ್ಬಂ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ, ಕ್ವನು ಬಿಮ್ಬಂ ನಿರುಜ್ಝತೀ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸೇಲಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಕೋ ನು ಖ್ವಾಯಂ ಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಗಾಥಂ ಭಾಸತೀ"ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಸೇಲಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಾರೋ ಖೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ ಮಮ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಗಾಥಂ ಭಾಸತೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೇಲಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ "ಮಾರೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ" ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಪಚ್ಚಭಾಸಿ -

"ನಯಿದಂ ಅತ್ತಕತಂ [ನಯಿದಂ ಪಕತಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಬಿಮ್ಬಂ, ನಯಿದಂ ಪರಕತಂ [ನಯಿದಂ ಪಕತಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಅಘಂ।
ಹೇತುಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಸಮ್ಭೂತಂ, ಹೇತುಭಙ್ಗಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ॥

"ಯಥಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಬೀಜಂ, ಖೇತ್ತೇ ವುತ್ತಂ ವಿರೂಹತಿ।
ಪಥವೀರಸಞ್ಚಾಗಮ್ಮ, ಸಿನೇಹಞ್ಚ ತದೂಭಯಂ॥

"ಏವಂ ಖನ್ಧಾ ಚ ಧಾತುಯೋ, ಛ ಚ ಆಯತನಾ ಇಮೇ।
ಹೇತುಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಸಮ್ಭೂತಾ, ಹೇತುಭಙ್ಗಾ ನಿರುಜ್ಝರೇ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ಸೇಲಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೧೦. ವಜಿರಾಸುತ್ತಂ

೧೭೧. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಅಥ ಖೋ ವಜಿರಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಅನ್ಧವನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ದಿವಾವಿಹಾರಾಯ। ಅನ್ಧವನಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ವಜಿರಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಯೇನ ವಜಿರಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಜಿರಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಕೇನಾಯಂ ಪಕತೋ ಸತ್ತೋ, ಕುವಂ ಸತ್ತಸ್ಸ ಕಾರಕೋ।
ಕುವಂ ಸತ್ತೋ ಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ, ಕುವಂ ಸತ್ತೋ ನಿರುಜ್ಝತೀ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ವಜಿರಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಕೋ ನು ಖ್ವಾಯಂ ಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಗಾಥಂ ಭಾಸತೀ"ತಿ? ಅಥ ಖೋ ವಜಿರಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಾರೋ ಖೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ ಮಮ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ

ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ ಗಾಥಂ ಭಾಸತೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ವಜಿರಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ "ಮಾರೋ ಅಯಂ ಪಾಪಿಮಾ" ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ, ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಪಚ್ಚಭಾಸಿ -

"ಕಿಂ ನು ಸತ್ತೋತಿ ಪಚ್ಚೇಸಿ, ಮಾರ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ನು ತೇ।
ಸುದ್ಧಸಙ್ಖಾರಪುಞ್ಜೋಯಂ, ನಯಿಧ ಸತ್ತುಪಲಬ್ಭತಿ॥

"ಯಥಾ ಹಿ ಅಙ್ಗಸಮ್ಭಾರಾ, ಹೋತಿ ಸದ್ದೋ ರಥೋ ಇತಿ।
ಏವಂ ಖನ್ಧೇಸು ಸನ್ತೇಸು, ಹೋತಿ ಸತ್ತೋತಿ ಸಮ್ಮುತಿ [ಸಮ್ಮತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]॥

"ದುಕ್ಖಮೇವ ಹಿ ಸಮ್ಭೋತಿ, ದುಕ್ಖಂ ತಿಟ್ಠತಿ ವೇತಿ ಚ।
ನಾಞ್ಞತ್ರ ದುಕ್ಖಾ ಸಮ್ಭೋತಿ, ನಾಞ್ಞಂ ದುಕ್ಖಾ ನಿರುಜ್ಝತೀ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ "ಜಾನಾತಿ ಮಂ ವಜಿರಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ"ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

ಭಿಕ್ಖುನೀಸಂಯುತ್ತಂ ಸಮತ್ತಂ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಆಳವಿಕಾ ಚ ಸೋಮಾ ಚ, ಗೋತಮೀ ವಿಜಯಾ ಸಹ।
ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ ಚ ಚಾಲಾ, ಉಪಚಾಲಾ ಸೀಸುಪಚಾಲಾ ಚ।
ಸೇಲಾ ವಜಿರಾಯ ತೇ ದಸಾತಿ॥

೬. ಬ್ರಹ್ಮಸಂಯುತ್ತಂ

೧. ಪಠಮವಗ್ಗೋ

೧. ಬ್ರಹ್ಮಾಯಾಚನಸುತ್ತಂ

೧೭೨. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಾಯಂ ವಿಹರತಿ ನಜ್ಜಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರೇ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ಪಠಮಾಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ – ''ಅಧಿಗತೋ ಖೋ ಮ್ಯಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಗಮ್ಭೀರೋ ದುದ್ದಸೋ ದುರನುಬೋಧೋ ಸನ್ತೋ ಪಣೀತೋ ಅತಕ್ಕಾವಚರೋ ನಿಪುಣೋ ಪಣ್ಡಿತವೇದನೀಯೋ। ಆಲಯರಾಮಾ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಪಜಾ ಆಲಯರತಾ ಆಲಯಸಮ್ಮುದಿತಾ। ಆಲಯರಾಮಾಯ ಖೋ ಪನ ಪಜಾಯ ಆಲಯರತಾಯ ಆಲಯಸಮ್ಮುದಿತಾಯ ದುದ್ದಸಂ ಇದಂ ಠಾನಂ ಯದಿದಂ ಇದಪ್ಪಚ್ಚಯತಾಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದೋ। ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ ಠಾನಂ ದುದ್ದಸಂ ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ। ಅಹಞ್ಚೇವ ಖೋ ಪನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಯ್ಯಂ; ಪರೇ ಚ ಮೇ ನ ಆಜಾನೇಯ್ಯುಂ; ಸೋ ಮಮಸ್ಸ ಕಿಲಮಥೋ, ಸಾ ಮಮಸ್ಸ ವಿಹೇಸಾ''ತಿ। ಅಪಿಸ್ಸು ಭಗವನ್ತಂ ಇಮಾ ಅನಚ್ಛರಿಯಾ ಗಾಥಾಯೋ ಪಟಿಭಂಸು ಪುಬ್ಬೇ ಅಸ್ಸುತಪುಬ್ಬಾ –

''ಕಿಚ್ಛೇನ ಮೇ ಅಧಿಗತಂ, ಹಲಂ ದಾನಿ ಪಕಾಸಿತುಂ।
ರಾಗದೋಸಪರೇತೇಹಿ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಸುಸಮ್ಬುಧೋ॥

''ಪಟಿಸೋತಗಾಮಿಂ ನಿಪುಣಂ, ಗಮ್ಭೀರಂ ದುದ್ದಸಂ ಅಣುಂ।
ರಾಗರತ್ತಾ ನ ದಕ್ಖನ್ತಿ, ತಮೋಖನ್ಧೇನ ಆವುಟಾ''ತಿ [ತಮೋಕ್ಖನ್ಧೇನ ಆವುತಾತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]॥

ಇತಿಹ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತೋ ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕತಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ, ನೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ।

ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಸಹಮ್ಪತಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಏತದಹೋಸಿ – ''ನಸ್ಸತಿ ವತ ಭೋ ಲೋಕೋ, ವಿನಸ್ಸತಿ ವತ ಭೋ ಲೋಕೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕತಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ [ನಮಿಸ್ಸತಿ (?)], ನೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯಾ''ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ – ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ [ಸಮ್ಮಿಞ್ಜಿತಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ ಏವಮೇವ – ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಭಗವತೋ ಪುರತೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಜಾಣುಮಣ್ಡಲಂ ಪಥವಿಯಂ ನಿಹನ್ತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ''ದೇಸೇತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಧಮ್ಮಂ, ದೇಸೇತು ಸುಗತೋ ಧಮ್ಮಂ। ಸನ್ತಿ ಸತ್ತಾ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖಜಾತಿಕಾ, ಅಸ್ಸವನತಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ। ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾತಾರೋ''ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ, ಇದಂ ವತ್ವಾ ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ –

''ಪಾತುರಹೋಸಿ ಮಗಧೇಸು ಪುಬ್ಬೇ,
ಧಮ್ಮೋ ಅಸುದ್ಧೋ ಸಮಲೇಹಿ ಚಿನ್ತಿತೋ।
ಅಪಾಪುರೇತಂ [ಅವಾಪುರೇತಂ (ಸೀ॰)] ಅಮತಸ್ಸ ದ್ವಾರಂ,
ಸುಣನ್ತು ಧಮ್ಮಂ ವಿಮಲೇನಾನುಬುದ್ಧಂ॥

“ಸೇಲೇ ಯಥಾ ಪಬ್ಬತಮುದ್ಧನಿಟ್ಠಿತೋ,
ಯಥಾಪಿ ಪಸ್ಸೇ ಜನತಂ ಸಮನ್ತತೋ।
ತಥೂಪಮಂ ಧಮ್ಮಮಯಂ ಸುಮೇಧ,
ಪಾಸಾದಮಾರುಯ್ಹ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು।
ಸೋಕಾವತಿಣ್ಣಂ [ಸೋಕಾವಕಿಣ್ಣಂ (ಸೀ॰)] ಜನತಮಪೇತಸೋಕೋ,
ಅವೇಕ್ಖಸ್ಸು ಜಾತಿಜರಾಭಿಭೂತಂ॥

“ಉಟ್ಠೇಹಿ ವೀರ ವಿಜಿತಸಙ್ಗಾಮ,
ಸತ್ಥವಾಹ ಅನಣ [ಅಣಣ (ರೂಪಸಿದ್ಧಿಟೀಕಾ)] ವಿಚರ ಲೋಕೇ।
ದೇಸಸ್ಸು [ದೇಸೇತು (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಭಗವಾ ಧಮ್ಮಂ,
ಅಞ್ಞಾತಾರೋ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಚ ಅಜ್ಝೇಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸತ್ತೇಸು ಚ ಕಾರುಞ್ಞತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಬುದ್ಧಚಕ್ಖುನಾ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಬುದ್ಧಚಕ್ಖುನಾ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಸತ್ತೇ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೇ ಮಹಾರಜಕ್ಖೇ ತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಮುದಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಸ್ವಾಕಾರೇ ದ್ವಾಕಾರೇ ಸುವಿಞ್ಞಾಪಯೇ ದುವಿಞ್ಞಾಪಯೇ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವಿನೇ ವಿಹರನ್ತೇ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ನ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವಿನೇ [ದಸ್ಸಾವಿನೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ವಿಹರನ್ತೇ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಉಪ್ಪಲಿನಿಯಂ ವಾ ಪದುಮಿನಿಯಂ ವಾ ಪುಣ್ಡರೀಕಿನಿಯಂ ವಾ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚಾನಿ ಉಪ್ಪಲಾನಿ ವಾ ಪದುಮಾನಿ ವಾ ಪುಣ್ಡರೀಕಾನಿ ವಾ ಉದಕೇ ಜಾತಾನಿ ಉದಕೇ ಸಂವಡ್ಢಾನಿ ಉದಕಾನುಗ್ಗತಾನಿ ಅನ್ತೋ ನಿಮುಗ್ಗಪೋಸೀನಿ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚಾನಿ ಉಪ್ಪಲಾನಿ ವಾ ಪದುಮಾನಿ ವಾ ಪುಣ್ಡರೀಕಾನಿ ವಾ ಉದಕೇ ಜಾತಾನಿ ಉದಕೇ ಸಂವಡ್ಢಾನಿ ಸಮೋದಕಂ ಠಿತಾನಿ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚಾನಿ ಉಪ್ಪಲಾನಿ ವಾ ಪದುಮಾನಿ ವಾ ಪುಣ್ಡರೀಕಾನಿ ವಾ ಉದಕೇ ಜಾತಾನಿ ಉದಕೇ ಸಂವಡ್ಢಾನಿ ಉದಕಾ ಅಚ್ಚುಗ್ಗಮ್ಮ ಠಿತಾನಿ [ತಿಟ್ಠನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಅನುಪಲಿತ್ತಾನಿ ಉದಕೇನ; ಏವಮೇವ ಭಗವಾ ಬುದ್ಧಚಕ್ಖುನಾ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಅದ್ದಸ ಸತ್ತೇ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೇ ಮಹಾರಜಕ್ಖೇ ತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಮುದಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಸ್ವಾಕಾರೇ ದ್ವಾಕಾರೇ ಸುವಿಞ್ಞಾಪಯೇ ದುವಿಞ್ಞಾಪಯೇ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವಿನೇ ವಿಹರನ್ತೇ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ನ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವಿನೇ ವಿಹರನ್ತೇ। ದಿಸ್ವಾನ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಸಹಮ್ಪತಿಂ ಗಾಥಾಯ ಪಚ್ಚಭಾಸಿ –

“ಅಪಾರುತಾ ತೇಸಂ ಅಮತಸ್ಸ ದ್ವಾರಾ,
ಯೇ ಸೋತವನ್ತೋ ಪಮುಞ್ಚನ್ತು ಸದ್ಧಂ।
ವಿಹಿಂಸಸಞ್ಞೀ ಪಗುಣಂ ನ ಭಾಸಿಂ,
ಧಮ್ಮಂ ಪಣೀತಂ ಮನುಜೇಸು ಬ್ರಹ್ಮೇ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ “ಕತಾವಕಾಸೋ ಖೋಮ್ಹಿ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯಾ”ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

೨. ಗಾರವಸುತ್ತಂ

೧೭೩. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಾಯಂ ವಿಹರತಿ ನಜ್ಜಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರೇ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ಪಠಮಾಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ – “ದುಕ್ಖಂ ಖೋ ಅಗಾರವೋ ವಿಹರತಿ ಅಪ್ಪತಿಸ್ಸೋ, ಕಂ ನು ಖ್ವಾಹಂ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ [ಗರುಕತ್ವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ?

ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ – “ಅಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಖೋ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಅಞ್ಞಂ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರೇಯ್ಯಂ । ನ ಖೋ ಪನಾಹಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ಅತ್ತನಾ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನತರಂ ಅಞ್ಞಂ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ, ಯಮಹಂ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರೇಯ್ಯಂ।

“ಅಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಖೋ ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಅಞ್ಞಂ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರೇಯ್ಯಂ। ನ ಖೋ ಪನಾಹಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ…ಪೇ॰… ಅತ್ತನಾ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನತರಂ ಅಞ್ಞಂ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ, ಯಮಹಂ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರೇಯ್ಯಂ।

“ಅಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಅಞ್ಞಂ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರೇಯ್ಯಂ। ನ ಖೋ ಪನಾಹಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸದೇವಕೇ…ಪೇ॰… ಅತ್ತನಾ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನತರಂ ಅಞ್ಞಂ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ, ಯಮಹಂ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರೇಯ್ಯಂ।

“ಅಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಖೋ ವಿಮುತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಅಞ್ಞಂ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರೇಯ್ಯಂ। ನ ಖೋ ಪನಾಹಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸದೇವಕೇ…ಪೇ॰… ಅತ್ತನಾ ವಿಮುತ್ತಿಸಮ್ಪನ್ನತರಂ ಅಞ್ಞಂ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ, ಯಮಹಂ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರೇಯ್ಯಂ।

“ಅಪರಿಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಖೋ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಅಞ್ಞಂ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರೇಯ್ಯಂ। ನ ಖೋ ಪನಾಹಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ಅತ್ತನಾ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಸಮ್ಪನ್ನತರಂ ಅಞ್ಞಂ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ, ಯಮಹಂ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರೇಯ್ಯಂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಯ್ವಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಮಯಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ತಮೇವ ಧಮ್ಮಂ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಭಗವತೋ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ – ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ ಏವಮೇವ – ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಭಗವತೋ ಪುರತೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಏವಮೇತಂ , ಭಗವಾ, ಏವಮೇತಂ, ಸುಗತ! ಯೇಪಿ ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಹೇಸುಂ ಅತೀತಮದ್ಧಾನಂ ಅರಹನ್ತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾ, ತೇಪಿ ಭಗವನ್ತೋ ಧಮ್ಮಞ್ಞೇವ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರಿಂಸು; ಯೇಪಿ ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ಅನಾಗತಮದ್ಧಾನಂ ಅರಹನ್ತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ತೇಪಿ ಭಗವನ್ತೋ ಧಮ್ಮಞ್ಞೇವ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಭಗವಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಏತರಹಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಧಮ್ಮಞ್ಞೇವ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರತೂ”ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ, ಇದಂ ವತ್ವಾ ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ –

“ಯೇ ಚ ಅತೀತಾ ಸಮ್ಬುದ್ಧಾ, ಯೇ ಚ ಬುದ್ಧಾ ಅನಾಗತಾ।
ಯೋ ಚೇತರಹಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಬಹೂನಂ [ಬಹುನ್ನಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಸೋಕನಾಸನೋ॥

“ಸಬ್ಬೇ ಸದ್ಧಮ್ಮಗರುನೋ, ವಿಹಂಸು [ವಿಹರಿಂಸು (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ವಿಹರನ್ತಿ ಚ।
ತಥಾಪಿ ವಿಹರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏಸಾ ಬುದ್ಧಾನ ಧಮ್ಮತಾ॥

“ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಅತ್ತಕಾಮೇನ [ಅತ್ಥಕಾಮೇನ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)], ಮಹತ್ತಮಭಿಕಙ್ಖತಾ।
ಸದ್ಧಮ್ಮೋ ಗರುಕಾತಬ್ಬೋ, ಸರಂ ಬುದ್ಧಾನ ಸಾಸನ”ನ್ತಿ॥

೩. ಬ್ರಹ್ಮದೇವಸುತ್ತಂ

೧೭೪. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರಿಸ್ಸಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇವೋ ನಾಮ ಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಹೋತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇವೋ ಏಕೋ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ – ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸಮ್ಮದೇವ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜನ್ತಿ, ತದನುತ್ತರಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪರಿಯೋಸಾನಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹಾಸಿ। “ಖೀಣಾ ಜಾತಿ , ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ”ತಿ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಚ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇವೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮದೇವೋ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನೋ ಯೇನ ಸಕಮಾತು ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮತೋ ಬ್ರಹ್ಮದೇವಸ್ಸ ಮಾತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಆಹುತಿಂ ನಿಚ್ಚಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ । ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಸಹಮ್ಪತಿಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – “ಅಯಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಬ್ರಹ್ಮದೇವಸ್ಸ ಮಾತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಆಹುತಿಂ ನಿಚ್ಚಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಂವೇಜೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ – ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ ಏವಮೇವ – ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಬ್ರಹ್ಮದೇವಸ್ಸ ಮಾತು ನಿವೇಸನೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ವೇಹಾಸಂ ಠಿತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಬ್ರಹ್ಮದೇವಸ್ಸ ಮಾತರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ದೂರೇ ಇತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೋ,
ಯಸ್ಸಾಹುತಿಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾಸಿ ನಿಚ್ಚಂ।
ನೇತಾದಿಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ ಬ್ರಹ್ಮಭಕ್ಖೋ,
ಕಿಂ ಜಪ್ಪಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಪಥಂ ಅಜಾನಂ [ಅಜಾನನ್ತೀ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)]॥

“ಏಸೋ ಹಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವೋ,
ನಿರೂಪಧಿಕೋ ಅತಿದೇವಪತ್ತೋ।
ಅಕಿಞ್ಚನೋ ಭಿಕ್ಖು ಅನಞ್ಞಪೋಸೀ,
ಯೋ ತೇ ಸೋ [ತೇ ಸೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಯೋ ತೇ ಸ (?)] ಪಿಣ್ಡಾಯ ಘರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ॥

“ಆಹುನೇಯ್ಯೋ ವೇದಗು ಭಾವಿತತ್ತೋ,
ನರಾನಂ ದೇವಾನಞ್ಚ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ।
ಬಾಹಿತ್ವಾ ಪಾಪಾನಿ ಅನೂಪಲಿತ್ತೋ,
ಘಾಸೇಸನಂ ಇರಿಯತಿ ಸೀತಿಭೂತೋ॥

“ನ ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾ ನ ಪುರತ್ಥಮತ್ಥಿ,
ಸನ್ತೋ ವಿಧೂಮೋ ಅನಿಘೋ ನಿರಾಸೋ।
ನಿಕ್ಖಿತ್ತದಣ್ಡೋ ತಸಥಾವರೇಸು,
ಸೋ ತ್ಯಾಹುತಿಂ ಭುಞ್ಜತು ಅಗ್ಗಪಿಣ್ಡಂ॥

“ವಿಸೇನಿಭೂತೋ ಉಪಸನ್ತಚಿತ್ತೋ,
ನಾಗೋವ ದನ್ತೋ ಚರತಿ ಅನೇಜೋ।
ಭಿಕ್ಖು ಸುಸೀಲೋ ಸುವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತೋ,
ಸೋ ತ್ಯಾಹುತಿಂ ಭುಞ್ಜತು ಅಗ್ಗಪಿಣ್ಡಂ॥

“ತಸ್ಮಿಂ ಪಸನ್ನಾ ಅವಿಕಮ್ಪಮಾನಾ,
ಪತಿಟ್ಠಪೇಹಿ ದಕ್ಖಿಣಂ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೇ।
ಕರೋಹಿ ಪುಞ್ಞಂ ಸುಖಮಾಯತಿಕಂ,
ದಿಸ್ವಾ ಮುನಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ ಓಘತಿಣ್ಣ”ನ್ತಿ॥

“ತಸ್ಮಿಂ ಪಸನ್ನಾ ಅವಿಕಮ್ಪಮಾನಾ,
ಪತಿಟ್ಠಪೇಸಿ ದಕ್ಖಿಣಂ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೇ।
ಅಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ ಸುಖಮಾಯತಿಕಂ,
ದಿಸ್ವಾ ಮುನಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಓಘತಿಣ್ಣ”ನ್ತಿ॥

೪. ಬಕಬ್ರಹ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೭೫. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಬಕಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಏವರೂಪಂ ಪಾಪಕಂ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ – “ಇದಂ ನಿಚ್ಚಂ, ಇದಂ ಧುವಂ, ಇದಂ ಸಸ್ಸತಂ, ಇದಂ ಕೇವಲಂ, ಇದಂ ಅಚವನಧಮ್ಮಂ, ಇದಞ್ಹಿ ನ ಜಾಯತಿ ನ ಜೀಯತಿ ನ ಮೀಯತಿ ನ ಚವತಿ ನ ಉಪಪಜ್ಜತಿ, ಇತೋ ಚ ಪನಞ್ಞಂ ಉತ್ತರಿಂ [ಉತ್ತರಿಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ನಿಸ್ಸರಣಂ ನತ್ಥೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಬಕಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ – ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ ಏವಮೇವ – ಜೇತವನೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಬಕೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಭಗವನ್ತಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಏಹಿ ಖೋ ಮಾರಿಸ, ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ, ಮಾರಿಸ! ಚಿರಸ್ಸಂ ಖೋ ಮಾರಿಸ! ಇಮಂ ಪರಿಯಾಯಮಕಾಸಿ ಯದಿದಂ ಇಧಾಗಮನಾಯ। ಇದಞ್ಹಿ, ಮಾರಿಸ, ನಿಚ್ಚಂ, ಇದಂ ಧುವಂ, ಇದಂ ಸಸ್ಸತಂ, ಇದಂ ಕೇವಲಂ, ಇದಂ ಅಚವನಧಮ್ಮಂ, ಇದಞ್ಹಿ ನ ಜಾಯತಿ ನ ಜೀಯತಿ ನ ಮೀಯತಿ ನ ಚವತಿ ನ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಇತೋ ಚ ಪನಞ್ಞಂ ಉತ್ತರಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ನತ್ಥೀ”ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಗವಾ ಬಕಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಏತದವೋಚ – “ಅವಿಜ್ಜಾಗತೋ ವತ, ಭೋ, ಬಕೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ; ಅವಿಜ್ಜಾಗತೋ ವತ, ಭೋ, ಬಕೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ। ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಅನಿಚ್ಚಂಯೇವ ಸಮಾನಂ ನಿಚ್ಚನ್ತಿ ವಕ್ಖತಿ, ಅಧುವಂಯೇವ ಸಮಾನಂ ಧುವನ್ತಿ ವಕ್ಖತಿ, ಅಸಸ್ಸತಂಯೇವ ಸಮಾನಂ ಸಸ್ಸತನ್ತಿ ವಕ್ಖತಿ, ಅಕೇವಲಂಯೇವ ಸಮಾನಂ ಕೇವಲನ್ತಿ ವಕ್ಖತಿ, ಚವನಧಮ್ಮಂಯೇವ ಸಮಾನಂ ಅಚವನಧಮ್ಮನ್ತಿ ವಕ್ಖತಿ। ಯತ್ಥ ಚ ಪನ ಜಾಯತಿ ಚ ಜೀಯತಿ ಚ ಮೀಯತಿ ಚ ಚವತಿ ಚ ಉಪಪಜ್ಜತಿ ಚ, ತಞ್ಚ ತಥಾ ವಕ್ಖತಿ –

‘ಇದಞ್ಹಿ ನ ಜಾಯತಿ ನ ಜೀಯತಿ ನ ಮೀಯತಿ ನ ಚವತಿ ನ ಉಪಪಜ್ಜತಿ’। ಸನ್ತಞ್ಚ ಪನಞ್ಞಂ ಉತ್ತರಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ, ‘ನತ್ಥಞ್ಞಂ ಉತ್ತರಿ ನಿಸ್ಸರಣ’ನ್ತಿ ವಕ್ಖತೀ”ತಿ।

“ದ್ವಾಸತ್ತತಿ ಗೋತಮ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಾ,
ವಸವತ್ತಿನೋ ಜಾತಿಜರಂ ಅತೀತಾ।
ಅಯಮನ್ತಿಮಾ ವೇದಗೂ ಬ್ರಹ್ಮುಪಪತ್ತಿ,
ಅಸ್ಮಾಭಿಜಪ್ಪನ್ತಿ ಜನಾ ಅನೇಕಾ”ತಿ॥

“ಅಪ್ಪಞ್ಹಿ ಏತಂ ನ ಹಿ ದೀಘಮಾಯು,
ಯಂ ತ್ವಂ ಬಕ ಮಞ್ಞಸಿ ದೀಘಮಾಯುಂ।
ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಂ [ಸಹಸ್ಸಾನ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ನಿರಬ್ಬುದಾನಂ,
ಆಯುಂ ಪಜಾನಾಮಿ ತವಾಹಂ ಬ್ರಹ್ಮೇ”ತಿ॥

“ಅನನ್ತದಸ್ಸೀ ಭಗವಾಹಮಸ್ಮಿ,
ಜಾತಿಜರಂ ಸೋಕಮುಪಾತಿವತ್ತೋ।
ಕಿಂ ಮೇ ಪುರಾಣಂ ವತಸೀಲವತ್ತಂ,
ಆಚಿಕ್ಖ ಮೇ ತಂ ಯಮಹಂ ವಿಜಞ್ಞಾ”ತಿ॥

“ಯಂ ತ್ವಂ ಅಪಾಯೇಸಿ ಬಹೂ ಮನುಸ್ಸೇ,
ಪಿಪಾಸಿತೇ ಘಮ್ಮನಿ ಸಮ್ಪರೇತೇ।
ತಂ ತೇ ಪುರಾಣಂ ವತಸೀಲವತ್ತಂ,
ಸುತ್ತಪ್ಪಬುದ್ಧೋವ ಅನುಸ್ಸರಾಮಿ॥

“ಯಂ ಏಣಿಕೂಲಸ್ಮಿಂ ಜನಂ ಗಹೀತಂ,
ಅಮೋಚಯೀ ಗಯ್ಹಕಂ ನೀಯಮಾನಂ।
ತಂ ತೇ ಪುರಾಣಂ ವತಸೀಲವತ್ತಂ,
ಸುತ್ತಪ್ಪಬುದ್ಧೋವ ಅನುಸ್ಸರಾಮಿ॥

“ಗಙ್ಗಾಯ ಸೋತಸ್ಮಿಂ ಗಹೀತನಾವಂ,
ಲುದ್ದೇನ ನಾಗೇನ ಮನುಸ್ಸಕಮ್ಯಾ।
ಪಮೋಚಯಿತ್ಥ ಬಲಸಾ ಪಸಯ್ಹ,
ತಂ ತೇ ಪುರಾಣಂ ವತಸೀಲವತ್ತಂ,
ಸುತ್ತಪ್ಪಬುದ್ಧೋವ ಅನುಸ್ಸರಾಮಿ॥

“ಕಪ್ಪೋ ಚ ತೇ ಬದ್ಧಚರೋ ಅಹೋಸಿಂ,
ಸಮ್ಬುದ್ಧಿಮನ್ತಂ [ಸಮ್ಬುದ್ಧಿವನ್ತಂ (ಬಹೂಸು)] ವತಿನಂ ಅಮಞ್ಞಿ।
ತಂ ತೇ ಪುರಾಣಂ ವತಸೀಲವತ್ತಂ,
ಸುತ್ತಪ್ಪಬುದ್ಧೋವ ಅನುಸ್ಸರಾಮೀ”ತಿ॥

“ಅದ್ಧಾ ಪಜಾನಾಸಿ ಮಮೇತಮಾಯುಂ,

ಅಞ್ಞೇಪಿ [ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಜಾನಾಸಿ ತಥಾ ಹಿ ಬುದ್ಧೋ।

ತಥಾ ಹಿ ತ್ಯಾಯಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವೋ,

ಓಭಾಸಯಂ ತಿಟ್ಠತಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ”ನ್ತಿ॥

೫. ಅಞ್ಞತರಬ್ರಹ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೭೬. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಏವರೂಪಂ ಪಾಪಕಂ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ - “ನತ್ಥಿ ಸೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಯೋ ಇಧ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ...ಪೇ॰... ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಉಪರಿ ವೇಹಾಸಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - “ಕಹಂ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ಏತರಹಿ ವಿಹರತೀ”ತಿ? ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ [ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲಾನೋ (ಕ॰)] ಭಗವನ್ತಂ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಉಪರಿ ವೇಹಾಸಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನಂ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪನ್ನಂ। ದಿಸ್ವಾನ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ ಏವಮೇವ - ಜೇತವನೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಪುರತ್ಥಿಮಂ ದಿಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ [ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ (ಸೀ॰)] ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಉಪರಿ ವೇಹಾಸಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನೀಚತರಂ ಭಗವತೋ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - “ಕಹಂ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ಏತರಹಿ ವಿಹರತೀ”ತಿ? ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ...ಪೇ॰... ದಿಸ್ವಾನ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ...ಪೇ॰... ಏವಮೇವ - ಜೇತವನೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ದಕ್ಖಿಣಂ ದಿಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಉಪರಿ ವೇಹಾಸಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನೀಚತರಂ ಭಗವತೋ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - “ಕಹಂ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ಏತರಹಿ ವಿಹರತೀ”ತಿ? ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ...ಪೇ॰... ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪನ್ನಂ। ದಿಸ್ವಾನ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ...ಪೇ॰... ಏವಮೇವ - ಜೇತವನೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ ಪಚ್ಛಿಮಂ ದಿಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಉಪರಿ ವೇಹಾಸಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನೀಚತರಂ ಭಗವತೋ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅನುರುದ್ಧಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - “ಕಹಂ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ಏತರಹಿ ವಿಹರತೀ”ತಿ? ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ...ಪೇ॰... ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪನ್ನಂ। ದಿಸ್ವಾನ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ...ಪೇ॰... ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಉತ್ತರಂ ದಿಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಉಪರಿ ವೇಹಾಸಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನೀಚತರಂ ಭಗವತೋ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

“ಅಜ್ಜಾಪಿ ತೇ ಆವುಸೋ ಸಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಯಾ ತೇ ದಿಟ್ಠಿ ಪುರೇ ಅಹು।
ಪಸ್ಸಸಿ ವೀತಿವತ್ತನ್ತಂ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಭಸ್ಸರ”ನ್ತಿ॥

“ನ ಮೇ ಮಾರಿಸ ಸಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಯಾ ಮೇ ದಿಟ್ಠಿ ಪುರೇ ಅಹು।
ಪಸ್ಸಾಮಿ ವೀತಿವತ್ತನ್ತಂ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಭಸ್ಸರಂ।
ಸ್ವಾಹಂ ಅಜ್ಜ ಕಥಂ ವಜ್ಜಂ, ಅಹಂ ನಿಚ್ಚೋಮ್ಹಿ ಸಸ್ಸತೋ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಸಂವೇಜೇತ್ವಾ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ ಏವಮೇವ - ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಜೇತವನೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಏಹಿ ತ್ವಂ, ಮಾರಿಸ, ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಏವಂ ವದೇಹಿ - ‘ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ, ಮಾರಿಸ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಾ ಏವಂಮಹಿದ್ಧಿಕಾ ಏವಂಮಹಾನುಭಾವಾ ; ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಭವಂ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಕಪ್ಪಿನೋ ಅನುರುದ್ಧೋ’”ತಿ? “ಏವಂ, ಮಾರಿಸಾ”ತಿ ಖೋ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜೋ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಏತದವೋಚ - “ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ, ಮಾರಿಸ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಾ ಏವಂಮಹಿದ್ಧಿಕಾ ಏವಂಮಹಾನುಭಾವಾ; ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಭವಂ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಕಪ್ಪಿನೋ ಅನುರುದ್ಧೋ”ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

“ತೇವಿಜ್ಜಾ ಇದ್ಧಿಪತ್ತಾ ಚ, ಚೇತೋಪರಿಯಾಯಕೋವಿದಾ।
ಖೀಣಾಸವಾ ಅರಹನ್ತೋ, ಬಹೂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾವಕಾ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಯೇನ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಏತದವೋಚ - “ಆಯಸ್ಮಾ ಮಾರಿಸ, ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಏವಮಾಹ -

“ತೇವಿಜ್ಜಾ ಇದ್ಧಿಪತ್ತಾ ಚ, ಚೇತೋಪರಿಯಾಯಕೋವಿದಾ।
ಖೀಣಾಸವಾ ಅರಹನ್ತೋ, ಬಹೂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾವಕಾ”ತಿ॥

ಇದಮವೋಚ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜೋ। ಅತ್ತಮನೋ ಚ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜಸ್ಸ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದೀತಿ।

೬. ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಸುತ್ತಂ

೧೭೬. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ದಿವಾವಿಹಾರಗತೋ ಹೋತಿ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ। ಅಥ ಖೋ ಸುಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ ಸುದ್ಧಾವಾಸೋ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಂ ದ್ವಾರಬಾಹಂ [ಪಚ್ಚೇಕದ್ವಾರಬಾಹಂ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಸುಬ್ರಹ್ಮಾ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ ಸುದ್ಧಾವಾಸಂ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಕಾಲೋ ಖೋ ತಾವ, ಮಾರಿಸ, ಭಗವನ್ತಂ ಪಯಿರುಪಾಸಿತುಂ; ದಿವಾವಿಹಾರಗತೋ ಭಗವಾ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ ಚ। ಅಸುಕೋ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೋ ಇದ್ಧೋ ಚೇವ ಫೀತೋ ಚ, ಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ತತ್ರ ಪಮಾದವಿಹಾರಂ ವಿಹರತಿ। ಆಯಾಮ, ಮಾರಿಸ, ಯೇನ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ

ಸಂವೇಜೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ। "ಏವಂ , ಮಾರಿಸಾ"ತಿ ಖೋ ಸುದ್ಧಾವಾಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ ಸುಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸುಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ ಸುದ್ಧಾವಾಸೋ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ... ಪೇ॰... ಏವಮೇವ - ಭಗವತೋ ಪುರತೋ ಅನ್ತರಹಿತಾ ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಾತುರಹೇಸುಂ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಾನೋ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ। ದಿಸ್ವಾನ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಾನೋ ಏತದವೋಚ - "ಹನ್ದ ಕುತೋ ನು ತುಮ್ಹೇ, ಮಾರಿಸಾ, ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ? "ಆಗತಾ ಖೋ ಮಯಂ, ಮಾರಿಸ, ಅಮ್ಹ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ। ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸಿ ಪನ ತ್ವಂ, ಮಾರಿಸ, ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸಾ"ತಿ?

ಏವಂ ವುತ್ತೋ [ಏವಂ ವುತ್ತೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಖೋ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತಂ ವಚನಂ ಅನಧಿವಾಸೇನ್ತೋ ಸಹಸ್ಸಕ್ಖತ್ತುಂ ಅತ್ತಾನಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಸುಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಏತದವೋಚ - "ಪಸ್ಸಸಿ ಮೇ ನೋ ತ್ವಂ, ಮಾರಿಸ, ಏವರೂಪಂ ಇದ್ಧಾನುಭಾವ"ನ್ತಿ? "ಪಸ್ಸಾಮಿ ಖೋ ತ್ಯಾಹಂ, ಮಾರಿಸ, ಏವರೂಪಂ ಇದ್ಧಾನುಭಾವ"ನ್ತಿ। "ಸೋ ಖ್ವಾಹಂ, ಮಾರಿಸ, ಏವಂಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಏವಂಮಹಾನುಭಾವೋ ಕಸ್ಸ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ?

ಅಥ ಖೋ ಸುಬ್ರಹ್ಮಾ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ ದ್ವಿಸಹಸ್ಸಕ್ಖತ್ತುಂ ಅತ್ತಾನಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಏತದವೋಚ - "ಪಸ್ಸಸಿ ಮೇ ನೋ ತ್ವಂ, ಮಾರಿಸ, ಏವರೂಪಂ ಇದ್ಧಾನುಭಾವ"ನ್ತಿ? "ಪಸ್ಸಾಮಿ ಖೋ ತ್ಯಾಹಂ, ಮಾರಿಸ, ಏವರೂಪಂ ಇದ್ಧಾನುಭಾವ"ನ್ತಿ। "ತಯಾ ಚ ಖೋ, ಮಾರಿಸ, ಮಯಾ ಚ ಸ್ವೇವ ಭಗವಾ ಮಹಿದ್ಧಿಕತರೋ ಚೇವ ಮಹಾನುಭಾವತರೋ ಚ। ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸಿ ತ್ವಂ, ಮಾರಿಸ, ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸಾ"ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸುಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ತಯೋ ಸುಪಣ್ಣಾ ಚತುರೋ ಚ ಹಂಸಾ,
ಬ್ಯಗ್ಘೀನಿಸಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಚ ಝಾಯಿನೋ।
ತಯಿದಂ ವಿಮಾನಂ ಜಲತೇ ಚ [ಜಲತೇವ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಬ್ರಹ್ಮೇ,
ಓಭಾಸಯಂ ಉತ್ತರಸ್ಸಂ ದಿಸಾಯ"ನ್ತಿ॥

"ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತೇ ತಂ ಜಲತೇ ವಿಮಾನಂ,
ಓಭಾಸಯಂ ಉತ್ತರಸ್ಸಂ ದಿಸಾಯಂ।
ರೂಪೇ ರಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಸದಾ ಪವೇಧಿತಂ,
ತಸ್ಮಾ ನ ರೂಪೇ ರಮತೀ ಸುಮೇಧೋ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸುಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ ಸುದ್ಧಾವಾಸೋ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಸಂವೇಜೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯಿಂಸು । ಅಗಮಾಸಿ ಚ ಖೋ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಭಗವತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸಾತಿ।

೭. ಕೋಕಾಲಿಕಸುತ್ತಂ

೧೭೮. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ದಿವಾವಿಹಾರಗತೋ ಹೋತಿ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ। ಅಥ ಖೋ ಸುಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ ಸುದ್ಧಾವಾಸೋ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಂ

ದ್ವಾರಬಾಹಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಸುಬ್ರಹ್ಮಾ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ ಕೋಕಾಲಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯಂ ಪಮಿನನ್ತೋ, ಕೋಧ ವಿದ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪಯೇ।
ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯಂ ಪಮಾಯಿನಂ, ನಿವುತಂ ತಂ ಮಞ್ಞೇ ಪುಥುಜ್ಜನ"ನ್ತಿ॥

೮. ಕತಮೋದಕತಿಸ್ಸಸುತ್ತಂ

೧೭೯. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ದಿವಾವಿಹಾರಗತೋ ಹೋತಿ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ। ಅಥ ಖೋ ಸುಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ ಸುದ್ಧಾವಾಸೋ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಂ ದ್ವಾರಬಾಹಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಸುದ್ಧಾವಾಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ ಕತಮೋದಕತಿಸ್ಸಕಂ [ಕತಮೋರಕತಿಸ್ಸಕಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯಂ ಪಮಿನನ್ತೋ, ಕೋಧ ವಿದ್ವಾ ವಿಕಪ್ಪಯೇ।
ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯಂ ಪಮಾಯಿನಂ, ನಿವುತಂ ತಂ ಮಞ್ಞೇ ಅಕಿಸ್ಸವ"ನ್ತಿ॥

೯. ತುರೂಬ್ರಹ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೮೦. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಬಾಧಿಕೋ ಹೋತಿ ದುಕ್ಖಿತೋ ಬಾಳ್ಹಗಿಲಾನೋ। ಅಥ ಖೋ ತುರೂ [ತುದು (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಠಿತೋ ಕೋಕಾಲಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ - "ಪಸಾದೇಹಿ, ಕೋಕಾಲಿಕ, ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ। ಪೇಸಲಾ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ"ತಿ। "ಕೋಸಿ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ"ತಿ? "ಅಹಂ ತುರೂ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ"ತಿ। "ನನು ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಭಗವತಾ ಅನಾಗಾಮೀ ಬ್ಯಾಕತೋ, ಅಥ ಕಿಞ್ಚರಹಿ ಇಧಾಗತೋ? ಪಸ್ಸ, ಯಾವಞ್ಚ ತೇ ಇದಂ ಅಪರದ್ಧ"ನ್ತಿ।

"ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹಿ ಜಾತಸ್ಸ, ಕುಠಾರೀ [ದುಧಾರೀ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ಜಾಯತೇ ಮುಖೇ।
ಯಾಯ ಛಿನ್ದತಿ ಅತ್ತಾನಂ, ಬಾಲೋ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಭಣಂ॥

"ಯೋ ನಿನ್ದಿಯಂ ಪಸಂಸತಿ,
ತಂ ವಾ ನಿನ್ದತಿ ಯೋ ಪಸಂಸಿಯೋ।
ವಿಚಿನಾತಿ ಮುಖೇನ ಸೋ ಕಲಿಂ,
ಕಲಿನಾ ತೇನ ಸುಖಂ ನ ವಿನ್ದತಿ॥

"ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋ ಅಯಂ ಕಲಿ,
ಯೋ ಅಕ್ಖೇಸು ಧನಪರಾಜಯೋ।
ಸಬ್ಬಸ್ಸಾಪಿ ಸಹಾಪಿ ಅತ್ತನಾ,
ಅಯಮೇವ ಮಹನ್ತತರೋ ಕಲಿ।
ಯೋ ಸುಗತೇಸು ಮನಂ ಪದೋಸಯೇ॥

“ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಂ ನಿರಬ್ಬುದಾನಂ,

ಛತ್ತಿಂಸತಿ ಪಞ್ಚ ಚ ಅಬ್ಬುದಾನಿ।

ಯಮರಿಯಗರಹೀ [ಯಮರಿಯೇ ಗರಹೀ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰), ಯಮರಿಯಂ ಗರಹಂ (ಕ॰)] ನಿರಯಂ ಉಪೇತಿ,

ವಾಚಂ ಮನಞ್ಚ ಪಣಿಧಾಯ ಪಾಪಕ”ನ್ತಿ॥

೧೦. ಕೋಕಾಲಿಕಸುತ್ತಂ

೧೮೧. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಅಥ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಪಾಪಿಚ್ಛಾ, ಭನ್ತೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ ಪಾಪಿಕಾನಂ ಇಚ್ಛಾನಂ ವಸಂ ಗತಾ”ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಗವಾ ಕೋಕಾಲಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ - “ಮಾ ಹೇವಂ, ಕೋಕಾಲಿಕ, ಅವಚ; ಮಾ ಹೇವಂ, ಕೋಕಾಲಿಕ, ಅವಚ। ಪಸಾದೇಹಿ, ಕೋಕಾಲಿಕ, ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ। ಪೇಸಲಾ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ”ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸದ್ಧಾಯಿಕೋ ಪಚ್ಚಯಿಕೋ; ಅಥ ಖೋ ಪಾಪಿಚ್ಛಾವ ಭನ್ತೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ ಪಾಪಿಕಾನಂ ಇಚ್ಛಾನಂ ವಸಂ ಗತಾ”ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ಕೋಕಾಲಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ - “ಮಾ ಹೇವಂ, ಕೋಕಾಲಿಕ, ಅವಚ; ಮಾ ಹೇವಂ, ಕೋಕಾಲಿಕ, ಅವಚ। ಪಸಾದೇಹಿ, ಕೋಕಾಲಿಕ, ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ। ಪೇಸಲಾ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ”ತಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಕಿಞ್ಚಾಪಿ...ಪೇ॰... ಇಚ್ಛಾನಂ ವಸಂ ಗತಾ”ತಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ಕೋಕಾಲಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ - “ಮಾ ಹೇವಂ...ಪೇ॰... ಪೇಸಲಾ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಚ ಕೋಕಾಲಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಾಸಪಮತ್ತೀಹಿ ಪೀಳಕಾಹಿ [ಪಿಳಕಾಹಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಸಬ್ಬೋ ಕಾಯೋ ಫುಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಸಾಸಪಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಮುಗ್ಗಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ಮುಗ್ಗಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಕಲಾಯಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ಕಲಾಯಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಕೋಲಟ್ಠಿಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ಕೋಲಟ್ಠಿಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಕೋಲಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ಕೋಲಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಆಮಲಕಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ಆಮಲಕಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಬೇಲುವಸಲಾಟುಕಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ಬೇಲುವಸಲಾಟುಕಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಬಿಲ್ಲಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ಬಿಲ್ಲಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಪಭಿಜ್ಜಿಂಸು। ಪುಬ್ಬಞ್ಚ ಲೋಹಿತಞ್ಚ ಪಗ್ಘರಿಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನೇವ ಆಬಾಧೇನ ಕಾಲಮಕಾಸಿ । ಕಾಲಙ್ಕತೋ ಚ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಪದುಮಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜಿ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಆಘಾತೇತ್ವಾ।

ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಕೋಕಾಲಿಕೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲಙ್ಕತೋ। ಕಾಲಙ್ಕತೋ ಚ, ಭನ್ತೇ, ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಪದುಮಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಆಘಾತೇತ್ವಾ”ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ, ಇದಂ ವತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಇಮಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರತ್ತಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಮಂ ಏತದವೋಚ - ‘ಕೋಕಾಲಿಕೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲಙ್ಕತೋ। ಕಾಲಙ್ಕತೋ ಚ, ಭನ್ತೇ, ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಪದುಮಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನೋ

ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಆಘಾತೇತ್ವಾ’ತಿ। ಇದಮವೋಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ, ಇದಂ ವತ್ವಾ ಮಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀ”ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಕೀವದೀಘಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಪದುಮೇ ನಿರಯೇ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣ”ನ್ತಿ? “ದೀಘಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಪದುಮೇ ನಿರಯೇ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ। ತಂ ನ ಸುಕರಂ ಸಙ್ಖಾತುಂ - ಏತ್ತಕಾನಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಇತಿ ವಾ, ಏತ್ತಕಾನಿ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಇತಿ ವಾ, ಏತ್ತಕಾನಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಇತಿ ವಾ, ಏತ್ತಕಾನಿ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಇತಿ ವಾ”ತಿ। “ಸಕ್ಕಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಮಂ ಕಾತು”ನ್ತಿ? “ಸಕ್ಕಾ , ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ -

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು ವೀಸತಿಖಾರಿಕೋ ಕೋಸಲಕೋ ತಿಲವಾಹೋ। ತತೋ ಪುರಿಸೋ ವಸ್ಸಸತಸ್ಸ ವಸ್ಸಸತಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ಏಕಮೇಕಂ ತಿಲಂ ಉದ್ಧರೇಯ್ಯ; ಖಿಪ್ಪತರಂ ಖೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿಖಾರಿಕೋ ಕೋಸಲಕೋ ತಿಲವಾಹೋ ಇಮಿನಾ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಪರಿಯಾದಾನಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ನ ತ್ವೇವ ಏಕೋ ಅಬ್ಬುದೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಅಬ್ಬುದಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ನಿರಬ್ಬುದನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ನಿರಬ್ಬುದಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ಅಬಬೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಅಬಬಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ಅಟಟೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಅಟಟಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ಅಹಹೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಅಹಹಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ಕುಮುದೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಕುಮುದಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ಸೋಗನ್ಧಿಕೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಸೋಗನ್ಧಿಕಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ಉಪ್ಪಲನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಉಪ್ಪಲಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ಪುಣ್ಡರಿಕೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಪುಣ್ಡರಿಕಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ಪದುಮೋ ನಿರಯೋ। ಪದುಮೇ ಪನ, ಭಿಕ್ಖು, ನಿರಯೇ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಪಪನ್ನೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಆಘಾತೇತ್ವಾ”ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ, ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಸುಗತೋ ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ -

“ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹಿ ಜಾತಸ್ಸ,
ಕುಠಾರೀ ಜಾಯತೇ ಮುಖೇ।
ಯಾಯ ಛಿನ್ದತಿ ಅತ್ತಾನಂ,
ಬಾಲೋ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಭಣಂ॥

“ಯೋ ನಿನ್ದಿಯಂ ಪಸಂಸತಿ,
ತಂ ವಾ ನಿನ್ದತಿ ಯೋ ಪಸಂಸಿಯೋ।
ವಿಚಿನಾತಿ ಮುಖೇನ ಸೋ ಕಲಿಂ,
ಕಲಿನಾ ತೇನ ಸುಖಂ ನ ವಿನ್ದತಿ॥

“ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋ ಅಯಂ ಕಲಿ,
ಯೋ ಅಕ್ಖೇಸು ಧನಪರಾಜಯೋ।
ಸಬ್ಬಸ್ಸಾಪಿ ಸಹಾಪಿ ಅತ್ತನಾ,
ಅಯಮೇವ ಮಹನ್ತರೋ ಕಲಿ।
ಯೋ ಸುಗತೇಸು ಮನಂ ಪದೋಸಯೇ॥

“ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಂ ನಿರಬ್ಬುದಾನಂ,
ಛತ್ತಿಂಸತಿ ಪಞ್ಚ ಚ ಅಬ್ಬುದಾನಿ।

යමරියගරහී නිරයං උපේති,
වාචං මනඤ්ච පණිධාය පාපක”න්ති॥

පඨමෝ වග්ගෝ।

තස්සුද්දානං -

ආයාචනං ගාරවෝ බ්‍රහ්මදේවෝ,
බකෝ ච බ්‍රහ්මා අපරා ච දිට්ඨි।
පමාදකෝකාලිකතිස්සකෝ ච,
තුරූ ච බ්‍රහ්මා අපරෝ ච කෝකාලිකෝති॥

၂. දුතියවග්ගෝ

၁. සනඞ්කුමාරසුත්තං

၁၈၂. ඒවං මේ සුතං - ඒකං සමයං භගවා රාජගහේ විහරති සප්පිනීතීරේ। අථ ඛෝ බ්‍රහ්මා සනඞ්කුමාරෝ අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණෝ කේවලකප්පං සප්පිනීතීරං ඕභාසේත්වා යේන භගවා තේනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදේත්වා ඒකමන්තං අට්ඨාසි। ඒකමන්තං ඨිතෝ ඛෝ බ්‍රහ්මා සනඞ්කුමාරෝ භගවතෝ සන්තිකේ ඉමං ගාථං අභාසි -

“ඛත්තියෝ සේට්ඨෝ ජනේතස්මිං, යේ ගෝත්තපටිසාරිනෝ।
විජ්ජාචරණසම්පන්නෝ, සෝ සේට්ඨෝ දේවමානුසේ”ති॥

ඉදමවෝච බ්‍රහ්මා සනඞ්කුමාරෝ। සමනුඤ්ඤෝ සත්ථා අහෝසි। අථ ඛෝ බ්‍රහ්මා සනඞ්කුමාරෝ “සමනුඤ්ඤෝ මේ සත්ථා”ති භගවන්තං අභිවාදේත්වා පදක්ඛිණං කත්වා තත්ථේවන්තරධායීති।

၂. දේවදත්තසුත්තං

၁၈၃. ඒවං මේ සුතං - ඒකං සමයං භගවා රාජගහේ විහරති ගිජ්ඣකූටේ පබ්බතේ අචිරපක්කන්තේ දේවදත්තේ। අථ ඛෝ බ්‍රහ්මා සහම්පති අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණෝ කේවලකප්පං ගිජ්ඣකූටං පබ්බතං ඕභාසේත්වා යේන භගවා තේනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදේත්වා ඒකමන්තං අට්ඨාසි। ඒකමන්තං ඨිතෝ ඛෝ බ්‍රහ්මා සහම්පති දේවදත්තං ආරබ්භ භගවතෝ සන්තිකේ ඉමං ගාථං අභාසි -

“ඵලං වේ කදලිං හන්ති, ඵලං වේළුං ඵලං නළං।
සක්කාරෝ කාපුරිසං හන්ති, ගබ්භෝ අස්සතරිං යථා”ති॥

၃. අන්ධකවින්දසුත්තං

೧೮೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಮಾಗಧೇಸು ವಿಹರತಿ ಅನ್ಧಕವಿನ್ದೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ರತ್ತನ್ಧಕಾರತಿಮಿಸಾಯಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ದೇವೋ ಚ ಏಕಮೇಕಂ ಫುಸಾಯತಿ। ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಅನ್ಧಕವಿನ್ದಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

"ಸೇವೇಥ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ,
ಚರೇಯ್ಯ ಸಂಯೋಜನವಿಪ್ಪಮೋಕ್ಖಾ।
ಸಚೇ ರತಿಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ತತ್ಥ,
ಸಙ್ಘೇ ವಸೇ ರಕ್ಖಿತತ್ತೋ ಸತೀಮಾ॥

"ಕುಲಾಕುಲಂ ಪಿಣ್ಡಿಕಾಯ ಚರನ್ತೋ,
ಇನ್ದ್ರಿಯಗುತ್ತೋ ನಿಪಕೋ ಸತೀಮಾ।
ಸೇವೇಥ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ,
ಭಯಾ ಪಮುತ್ತೋ ಅಭಯೇ ವಿಮುತ್ತೋ॥

"ಯತ್ಥ ಭೇರವಾ ಸರೀಸಪಾ [ಸಿರಿಂ ಸಪಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)],
ವಿಜ್ಜು ಸಞ್ಚರತಿ ಥನಯತಿ ದೇವೋ।
ಅನ್ಧಕಾರತಿಮಿಸಾಯ ರತ್ತಿಯಾ,
ನಿಸೀದಿ ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖು ವಿಗತಲೋಮಹಂಸೋ॥

"ಇದಞ್ಹಿ ಜಾತು ಮೇ ದಿಟ್ಠಂ, ನಯಿದಂ ಇತಿಹೀತಿಹಂ।
ಏಕಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಮಿಂ, ಸಹಸ್ಸಂ ಮಚ್ಚುಹಾಯಿನಂ॥

"ಭಿಯ್ಯೋ [ಭೀಯೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಪಞ್ಚಸತಾ ಸೇಕ್ಖಾ, ದಸಾ ಚ ದಸಧಾ ದಸ।
ಸಬ್ಬೇ ಸೋತಸಮಾಪನ್ನಾ, ಅತಿರಚ್ಛಾನಗಾಮಿನೋ॥

"ಅಥಾಯಂ [ಅತ್ಥಾಯಂ-ಇತಿಪಿ ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೨೯೦] ಇತರಾ ಪಜಾ, ಪುಞ್ಞಭಾಗಾತಿ ಮೇ ಮನೋ।
ಸಙ್ಖಾತುಂ ನೋಪಿ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಮುಸಾವಾದಸ್ಸ ಓತ್ತಪ"ನ್ತಿ [ಓತ್ತಪೇತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰), ಓತ್ತಪ್ಪೇತಿ (ಕ॰)]॥

೪. ಅರುಣವತೀಸುತ್ತಂ

೧೮೫. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ...ಪೇ॰... ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ। "ಭದನ್ತೇ"ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ ಅರುಣವಾ ನಾಮ। ರಞ್ಞೋ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರುಣವತೋ ಅರುಣವತೀ ನಾಮ ರಾಜಧಾನೀ ಅಹೋಸಿ। ಅರುಣವತಿಂ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಧಾನಿಂ [ಅರುಣವತಿಯಂ ಖೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖವೇ ರಾಜಧಾನಿಯಂ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಸಿಖೀ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹಾಸಿ। ಸಿಖಿಸ್ಸ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಭಿಭೂಸಮ್ಭವಂ ನಾಮ ಸಾವಕಯುಗಂ ಅಹೋಸಿ ಅಗ್ಗಂ ಭದ್ದಯುಗಂ। ಅಥ ಖೋ,

ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಖೀ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಅಭಿಭುಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - 'ಆಯಾಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯೇನ ಅಞ್ಞತರೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮ, ಯಾವ ಭತ್ತಸ್ಸ ಕಾಲೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ। 'ಏವಂ, ಭನ್ತೇ'ತಿ ಖೋ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಭೂ ಭಿಕ್ಖು ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಖೀ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಅಭಿಭೂ ಚ ಭಿಕ್ಖು - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ ಏವಮೇವ - ಅರುಣವತಿಯಾ ರಾಜಧಾನಿಯಾ ಅನ್ತರಹಿತಾ ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಪಾತುರಹೇಸುಂ।

"ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಖೀ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಅಭಿಭುಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - 'ಪಟಿಭಾತು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಂ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಪರಿಸಾಯ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮೀ ಕಥಾ'ತಿ। 'ಏವಂ, ಭನ್ತೇ'ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಭೂ ಭಿಕ್ಖು ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ, ಬ್ರಹ್ಮಾನಞ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಪರಿಸಞ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜೇ ಚ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇಸಿ ಸಮಾದಪೇಸಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇಸಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇಸಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಪರಿಸಾ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜಾ ಚ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಖಿಯ್ಯನ್ತಿ [ಖೀಯನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ವಿಪಾಚೇನ್ತಿ - 'ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ , ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ ಭೋ, ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಸತ್ಥರಿ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇ ಸಾವಕೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸತೀ'"ತಿ !

"ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಖೀ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಅಭಿಭುಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - 'ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಖೋ ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಪರಿಸಾ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜಾ ಚ - ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ, ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ, ಭೋ, ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಸತ್ಥರಿ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇ ಸಾವಕೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸತೀತಿ! ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಾನಞ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಪರಿಸಞ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜೇ ಚ ಸಂವೇಜೇಹೀ'ತಿ। 'ಏವಂ, ಭನ್ತೇ'ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಭೂ ಭಿಕ್ಖು ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ದಿಸ್ಸಮಾನೇನಪಿ ಕಾಯೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ಅದಿಸ್ಸಮಾನೇನಪಿ ಕಾಯೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ದಿಸ್ಸಮಾನೇನಪಿ ಹೇಟ್ಠಿಮೇನ ಉಪಡ್ಢಕಾಯೇನ ಅದಿಸ್ಸಮಾನೇನ ಉಪರಿಮೇನ ಉಪಡ್ಢಕಾಯೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ದಿಸ್ಸಮಾನೇನಪಿ ಉಪರಿಮೇನ ಉಪಡ್ಢಕಾಯೇನ ಅದಿಸ್ಸಮಾನೇನ ಹೇಟ್ಠಿಮೇನ ಉಪಡ್ಢಕಾಯೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಪರಿಸಾ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜಾ ಚ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಚಿತ್ತಜಾತಾ ಅಹೇಸುಂ - 'ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ, ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ, ಭೋ, ಸಮಣಸ್ಸ ಮಹಿದ್ಧಿಕತಾ ಮಹಾನುಭಾವತಾ'"ತಿ!

"ಅಥ ಖೋ ಅಭಿಭೂ ಭಿಕ್ಖು ಸಿಖಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅರಹನ್ತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಏತದವೋಚ - 'ಅಭಿಜಾನಾಮಿ ಖ್ವಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಏವರೂಪಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ - ಪಹೋಮಿ ಖ್ವಾಹಂ ಆವುಸೋ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಠಿತೋ ಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ [ಸಹಸ್ಸೀಲೋಕಧಾತುಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಸರೇನ ವಿಞ್ಞಾಪೇತು'ನ್ತಿ। 'ಏತಸ್ಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಾಲೋ, ಏತಸ್ಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಾಲೋ; ಯಂ ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಠಿತೋ ಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಸರೇನ ವಿಞ್ಞಾಪೇಯ್ಯಾಸೀ'ತಿ। 'ಏವಂ, ಭನ್ತೇ'ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಭೂ ಭಿಕ್ಖು ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಠಿತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

"ಆರಮ್ಭಥ [ಆರಬ್ಭಥ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ನಿಕ್ಕಮಥ [ನಿಕ್ಖಮಥ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಯುಞ್ಜಥ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ।
ಧುನಾಥ ಮಚ್ಚುನೋ ಸೇನಂ, ನಳಾಗಾರಂವ ಕುಞ್ಜರೋ॥

"ಯೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ, ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ವಿಹಸ್ಸತಿ।
ಪಹಾಯ ಜಾತಿಸಂಸಾರಂ, ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

"ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಖೀ ಚ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಅಭಿಭೂ ಚ ಭಿಕ್ಖು ಬ್ರಹ್ಮಾನಞ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಪರಿಸಞ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಿಸಜ್ಜೇ ಚ ಸಂವೇಜೇತ್ವಾ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ...ಪೇ॰... ತಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಅನ್ತರಹಿತಾ ಅರುಣವತಿಯಾ

ರಾಜಧಾನಿಯಾ ಪಾತುರಹೇಸುಂ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಖೀ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - 'ಅಸ್ಸುತ್ಥ ನೋ, ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಭುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಠಿತಸ್ಸ ಗಾಥಾಯೋ ಭಾಸಮಾನಸ್ಸಾ'ತಿ? 'ಅಸ್ಸುಮ್ಹ ಖೋ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಭಿಭುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಠಿತಸ್ಸ ಗಾಥಾಯೋ ಭಾಸಮಾನಸ್ಸಾ'ತಿ। 'ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸ್ಸುತ್ಥ ಅಭಿಭುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಠಿತಸ್ಸ ಗಾಥಾಯೋ ಭಾಸಮಾನಸ್ಸಾ'"ತಿ? ಏವಂ ಖೋ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಸ್ಸುಮ್ಹ ಅಭಿಭುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಠಿತಸ್ಸ ಗಾಥಾಯೋ ಭಾಸಮಾನಸ್ಸ -

"ಆರಮ್ಭಥ ನಿಕ್ಕಮಥ, ಯುಞ್ಜಥ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ।
ಧುನಾಥ ಮಚ್ಚುನೋ ಸೇನಂ, ನಳಾಗಾರಂವ ಕುಞ್ಜರೋ॥

"ಯೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ, ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ವಿಹಸ್ಸತಿ।
ಪಹಾಯ ಜಾತಿಸಂಸಾರಂ, ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

"'ಏವಂ ಖೋ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಸ್ಸುಮ್ಹ ಅಭಿಭುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಠಿತಸ್ಸ ಗಾಥಾಯೋ ಭಾಸಮಾನಸ್ಸಾ'ತಿ। 'ಸಾಧು ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖವೇ; ಸಾಧು ಖೋ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ! ಅಸ್ಸುತ್ಥ ಅಭಿಭುಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಠಿತಸ್ಸ ಗಾಥಾಯೋ ಭಾಸಮಾನಸ್ಸಾ'"ತಿ।

ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ, ಅತ್ತಮನಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದುನ್ತಿ।

೫. ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಸುತ್ತಂ

೧೮೬. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕುಸಿನಾರಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಉಪವತ್ತನೇ ಮಲ್ಲಾನಂ ಸಾಲವನೇ ಅನ್ತರೇನ ಯಮಕಸಾಲಾನಂ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಸಮಯೇ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಹನ್ದ ದಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಆಮನ್ತಯಾಮಿ ವೋ - 'ವಯಧಮ್ಮಾ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ಸಮ್ಪಾದೇಥಾ'ತಿ। ಅಯಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮಾ ವಾಚಾ"।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ [ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰) ಏವಂ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಇಚ್ಚಾದೀಸುಪಿ] ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ಪಠಮಾ ಝಾನಾ [ಪಠಮಜ್ಝಾನಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰) ಏವಂ ದುತಿಯಾ ಝಾನಾ ಇಚ್ಚಾದೀಸುಪಿ] ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ದುತಿಯಾ ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ತತಿಯಾ ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ಚತುತ್ಥಾ ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ।

ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ಚತುತ್ಥಾ ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ತತಿಯಾ ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ದುತಿಯಾ ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ಪಠಮಾ ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ದುತಿಯಾ ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ತತಿಯಾ ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ

ಸಮಾಪಜ್ಜಿ। ಚತುತ್ಥಾ ಝಾನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸಮನನ್ತರಂ ಭಗವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿ ಸಹ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಸಬ್ಬೇವ ನಿಕ್ಖಿಪಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಭೂತಾ ಲೋಕೇ ಸಮುಸ್ಸಯಂ।
ಯತ್ಥ ಏತಾದಿಸೋ ಸತ್ಥಾ, ಲೋಕೇ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲೋ।
ತಥಾಗತೋ ಬಲಪ್ಪತ್ತೋ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ"ತಿ॥

ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿ ಸಹ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಅನಿಚ್ಚಾ ವತ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಉಪ್ಪಾದವಯಧಮ್ಮಿನೋ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ತೇಸಂ ವೂಪಸಮೋ ಸುಖೋ"ತಿ॥

ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿ ಸಹ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಾ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ತದಾಸಿ ಯಂ ಭಿಂಸನಕಂ, ತದಾಸಿ ಲೋಮಹಂಸನಂ।
ಸಬ್ಬಾಕಾರವರೂಪೇತೇ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ"ತಿ॥

ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿ ಸಹ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಾ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

"ನಾಹು ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸೋ, ಠಿತಚಿತ್ತಸ್ಸ ತಾದಿನೋ।
ಅನೇಜೋ ಸನ್ತಿಮಾರಬ್ಭ, ಚಕ್ಖುಮಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ [ಯಂ ಕಾಲಮಕರೀ ಮುನಿ (ಮಹಾಪರಿನಿಬ್ಬಾನಸುತ್ತೇ)]॥

"ಅಸಲ್ಲೀನೇನ ಚಿತ್ತೇನ, ವೇದನಂ ಅಜ್ಝವಾಸಯಿ।
ಪಜ್ಜೋತಸ್ಸೇವ ನಿಬ್ಬಾನಂ, ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಚೇತಸೋ ಅಹೂ"ತಿ॥

ದುತಿಯೋ ವಗ್ಗೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಬ್ರಹ್ಮಾಸನಂ ದೇವದತ್ತೋ, ಅನ್ಧಕವಿನ್ದೋ ಅರುಣವತೀ।
ಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ಚ ದೇಸಿತಂ, ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಪಞ್ಚಕನ್ತಿ॥

ಬ್ರಹ್ಮಸಂಯುತ್ತಂ ಸಮತ್ತಂ। [ಇತೋ ಪರಂ ಮರಮ್ಮಪೋತ್ಥಕೇಸು ಏವಮ್ಪಿ ದಿಸ್ಸತಿ -§ಬ್ರಹ್ಮಾಯಾಚನಂ ಅಗಾರವಞ್ಚ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವೋ ಬಕೋ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಾ।§ಅಞ್ಞತರೋ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಾಕೋಕಾಲಿಕಞ್ಚ, ತಿಸ್ಸಕಞ್ಚ ತುರೂ ಚ॥§ಬ್ರಹ್ಮಾ ಕೋಕಾಲಿಕಭಿಕ್ಖು, ಸನಙ್ಕುಮಾರೇನ ದೇವದತ್ತಂ।§ಅನ್ಧಕವಿನ್ದಂ ಅರುಣವತಿ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ಪನ್ನರಸಾತಿ॥]

೭. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂಯುತ್ತಂ

೧. ಅರಹನ್ತವಗ್ಗೋ

೧. ಧನಞ್ಜಾನೀಸುತ್ತಂ

೧೮೭. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಧನಞ್ಜಾನೀ [ಧಾನಞ್ಜಾನೀ (ಪೀ॰ ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)] ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನಾ ಹೋತಿ ಬುದ್ಧೇ ಚ ಧಮ್ಮೇ ಚ ಸಙ್ಘೇ ಚ। ಅಥ ಖೋ ಧನಞ್ಜಾನೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಉಪಸಂಹರನ್ತೀ ಉಪಕ್ಖಲಿತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ।
ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ।
ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸಾ"ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಧನಞ್ಜಾನಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಏತದವೋಚ – "ಏವಮೇವಂ ಪನಾಯಂ ವಸಲೀ ಯಸ್ಮಿಂ ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ವಾ ತಸ್ಸ ಮುಣ್ಡಕಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ। ಇದಾನಿ ತ್ಯಾಹಂ, ವಸಲಿ, ತಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ ವಾದಂ ಆರೋಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ನ ಖ್ವಾಹಂ ತಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ, ಯೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ವಾದಂ ಆರೋಪೇಯ್ಯ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ। ಅಪಿ ಚ ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಗಚ್ಛ, ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಜಾನಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ [ಗನ್ತ್ವಾಪಿ ಜಾನಿಸ್ಸಸೀತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]।

ಅಥ ಖೋ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕುಪಿತೋ ಅನತ್ತಮನೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ಕಿಂಸು ಛೇತ್ವಾ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಕಿಂಸು ಛೇತ್ವಾ ನ ಸೋಚತಿ।
ಕಿಸ್ಸಸ್ಸು ಏಕಧಮ್ಮಸ್ಸ, ವಧಂ ರೋಚೇಸಿ ಗೋತಮಾ"ತಿ॥

"ಕೋಧಂ ಛೇತ್ವಾ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಕೋಧಂ ಛೇತ್ವಾ ನ ಸೋಚತಿ।
ಕೋಧಸ್ಸ ವಿಸಮೂಲಸ್ಸ, ಮಧುರಗ್ಗಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ವಧಂ ಅರಿಯಾ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ತಞ್ಹಿ ಛೇತ್ವಾ ನ ಸೋಚತೀ"ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ! ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ – ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀತಿ; ಏವಮೇವಂ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ। ಏಸಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಲಭೇಯ್ಯಾಹಂ ಭೋತೋ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಲಭೇಯ್ಯಂ ಉಪಸಮ್ಪದ"ನ್ತಿ।

ಅಲತ್ಥ ಖೋ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಅಲತ್ಥ ಉಪಸಮ್ಪದಂ। ಅಚಿರೂಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಖೋ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಏಕೋ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ - ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸಮ್ಮದೇವ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜನ್ತಿ ತದನುತ್ತರಂ - ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪರಿಯೋಸಾನಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹಾಸಿ। "ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ"ತಿ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಚ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀತಿ।

೨. ಅಕ್ಕೋಸಸುತ್ತಂ

೧೮೮. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ಅಕ್ಕೋಸಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ - "ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತೋ ಕಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ"ತಿ ಕುಪಿತೋ ಅನತ್ತಮನೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಸಬ್ಭಾಹಿ ಫರುಸಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಗವಾ ಅಕ್ಕೋಸಕಭಾರದ್ವಾಜಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚ - "ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಪಿ ನು ಖೋ ತೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಾ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಾ ಅತಿಥಿಯೋ [ಅತಿಥಯೋ (?)]"ತಿ? "ಅಪ್ಪೇಕದಾ ಮೇ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಾ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಾ ಅತಿಥಿಯೋ"ತಿ। "'ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಪಿ ನು ತೇಸಂ ಅನುಪ್ಪದೇಸಿ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ಸಾಯನೀಯಂ ವಾ'"ತಿ? "'ಅಪ್ಪೇಕದಾ ನೇಸಾಹಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅನುಪ್ಪದೇಮಿ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ಸಾಯನೀಯಂ ವಾ'"ತಿ। "'ಸಚೇ ಖೋ ಪನ ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನಪ್ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ , ಕಸ್ಸ ತಂ ಹೋತೀ'"ತಿ? "'ಸಚೇ ತೇ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಪ್ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಮೇವ ತಂ ಹೋತೀ'"ತಿ। "ಏವಮೇವ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಂ ತ್ವಂ ಅಮ್ಹೇ ಅನಕ್ಕೋಸನ್ತೇ ಅಕ್ಕೋಸಸಿ, ಅರೋಸೇನ್ತೇ ರೋಸೇಸಿ, ಅಭಣ್ಡನ್ತೇ ಭಣ್ಡಸಿ, ತಂ ತೇ ಮಯಂ ನಪ್ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮ। ತವೇವೇತಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಹೋತಿ; ತವೇವೇತಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಹೋತಿ"।

"ಯೋ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಂ ಪಚ್ಚಕ್ಕೋಸತಿ, ರೋಸೇನ್ತಂ ಪಟಿರೋಸೇತಿ, ಭಣ್ಡನ್ತಂ ಪಟಿಭಣ್ಡತಿ, ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸಮ್ಭುಞ್ಜತಿ ವೀತಿಹರತೀತಿ। ತೇ ಮಯಂ ತಯಾ ನೇವ ಸಮ್ಭುಞ್ಜಾಮ ನ ವೀತಿಹರಾಮ। ತವೇವೇತಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಹೋತಿ; ತವೇವೇತಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಹೋತೀ"ತಿ। "ಭವನ್ತಂ ಖೋ ಗೋತಮಂ ಸರಾಜಿಕಾ ಪರಿಸಾ ಏವಂ ಜಾನಾತಿ - 'ಅರಹಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ। ಅಥ ಚ ಪನ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಕುಜ್ಝತೀ"ತಿ।

"ಅಕ್ಕೋಧಸ್ಸ ಕುತೋ ಕೋಧೋ, ದನ್ತಸ್ಸ ಸಮಜೀವಿನೋ।
ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾ ವಿಮುತ್ತಸ್ಸ, ಉಪಸನ್ತಸ್ಸ ತಾದಿನೋ॥

"ತಸ್ಸೇವ ತೇನ ಪಾಪಿಯೋ, ಯೋ ಕುದ್ಧಂ ಪಟಿಕುಜ್ಝತಿ।
ಕುದ್ಧಂ ಅಪ್ಪಟಿಕುಜ್ಝನ್ತೋ, ಸಙ್ಗಾಮಂ ಜೇತಿ ದುಜ್ಜಯಂ॥

"ಉಭಿನ್ನಮತ್ಥಂ ಚರತಿ, ಅತ್ತನೋ ಚ ಪರಸ್ಸ ಚ।
ಪರಂ ಸಙ್ಕುಪಿತಂ ಞತ್ವಾ, ಯೋ ಸತೋ ಉಪಸಮ್ಮತಿ॥

"ಉಭಿನ್ನಂ ತಿಕಿಚ್ಛನ್ತಾನಂ, ಅತ್ತನೋ ಚ ಪರಸ್ಸ ಚ।
ಜನಾ ಮಞ್ಞನ್ತಿ ಬಾಲೋತಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕೋವಿದಾ"ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಕ್ಕೋಸಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಏಸಾಹಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಲಭೇಯ್ಯಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭೋತೋ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಲಭೇಯ್ಯಂ ಉಪಸಮ್ಪದ”ನ್ತಿ।

ಅಲತ್ಥ ಖೋ ಅಕ್ಕೋಸಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಅಲತ್ಥ ಉಪಸಮ್ಪದಂ। ಅಚಿರೂಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಖೋ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಅಕ್ಕೋಸಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಏಕೋ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ - ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸಮ್ಮದೇವ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜನ್ತಿ ತದನುತ್ತರಂ - ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪರಿಯೋಸಾನಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹಾಸಿ। “ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ”ತಿ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಚ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀತಿ।

೩. ಅಸುರಿನ್ದಕಸುತ್ತಂ

೧೮೯. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ಅಸುರಿನ್ದಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ - “ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕಿರ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ”ತಿ ಕುಪಿತೋ ಅನತ್ತಮನೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಸಬ್ಭಾಹಿ ಫರುಸಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಸುರಿನ್ದಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಜಿತೋಸಿ, ಸಮಣ, ಜಿತೋಸಿ, ಸಮಣಾ”ತಿ।

“ಜಯಂ ವೇ ಮಞ್ಞತಿ ಬಾಲೋ, ವಾಚಾಯ ಫರುಸಂ ಭಣಂ।
ಜಯಞ್ಚೇವಸ್ಸ ತಂ ಹೋತಿ, ಯಾ ತಿತಿಕ್ಖಾ ವಿಜಾನತೋ॥

“ತಸ್ಸೇವ ತೇನ ಪಾಪಿಯೋ, ಯೋ ಕುದ್ಧಂ ಪಟಿಕುಜ್ಝತಿ।
ಕುದ್ಧಂ ಅಪ್ಪಟಿಕುಜ್ಝನ್ತೋ, ಸಙ್ಗಾಮಂ ಜೇತಿ ದುಜ್ಜಯಂ॥

“ಉಭಿನ್ನಮತ್ಥಂ ಚರತಿ, ಅತ್ತನೋ ಚ ಪರಸ್ಸ ಚ।
ಪರಂ ಸಙ್ಕುಪಿತಂ ಞತ್ವಾ, ಯೋ ಸತೋ ಉಪಸಮ್ಮತಿ॥

“ಉಭಿನ್ನಂ ತಿಕಿಚ್ಛನ್ತಾನಂ, ಅತ್ತನೋ ಚ ಪರಸ್ಸ ಚ।
ಜನಾ ಮಞ್ಞನ್ತಿ ಬಾಲೋತಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕೋವಿದಾ”ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಸುರಿನ್ದಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಚ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀ”ತಿ।

೪. ಬಿಲಙ್ಗಿಕಸುತ್ತಂ

೧೯೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ಬಿಲಙ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ - “ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತೋ ಕಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ”ತಿ ಕುಪಿತೋ ಅನತ್ತಮನೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋ

ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಬಿಲಙ್ಗಿಕಸ್ಸ ಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಬಿಲಙ್ಗಿಕಂ ಭಾರದ್ವಾಜಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

> "ಯೋ ಅಪ್ಪದುಟ್ಠಸ್ಸ ನರಸ್ಸ ದುಸ್ಸತಿ,
> ಸುದ್ಧಸ್ಸ ಪೋಸಸ್ಸ ಅನಙ್ಗಣಸ್ಸ।
> ತಮೇವ ಬಾಲಂ ಪಚ್ಚೇತಿ ಪಾಪಂ,
> ಸುಖುಮೋ ರಜೋ ಪಟಿವಾತಂವ ಖಿತ್ತೋ"ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಬಿಲಙ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಚ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀ"ತಿ।

೫. ಅಹಿಂಸಕಸುತ್ತಂ

೧೯೦. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ಅಹಿಂಸಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಅಹಿಂಸಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಹಿಂಸಕಾಹಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಹಿಂಸಕಾಹಂ, ಭೋ ಗೋತಮಾ"ತಿ।

> "ಯಥಾ ನಾಮಂ ತಥಾ ಚಸ್ಸ, ಸಿಯಾ ಖೋ ತ್ವಂ ಅಹಿಂಸಕೋ।
> ಯೋ ಚ ಕಾಯೇನ ವಾಚಾಯ, ಮನಸಾ ಚ ನ ಹಿಂಸತಿ।
> ಸ ವೇ ಅಹಿಂಸಕೋ ಹೋತಿ, ಯೋ ಪರಂ ನ ವಿಹಿಂಸತೀ"ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಹಿಂಸಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಚ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಅಹಿಂಸಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀ"ತಿ।

೬. ಜಟಾಸುತ್ತಂ

೧೯೧. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಅಥ ಖೋ ಜಟಾಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಜಟಾಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

> "ಅನ್ತೋಜಟಾ ಬಹಿಜಟಾ, ಜಟಾಯ ಜಟಿತಾ ಪಜಾ।
> ತಂ ತಂ ಗೋತಮ ಪುಚ್ಛಾಮಿ, ಕೋ ಇಮಂ ವಿಜಟಯೇ ಜಟ"ನ್ತಿ॥

> "ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ನರೋ ಸಪಞ್ಞೋ, ಚಿತ್ತಂ ಪಞ್ಞಞ್ಚ ಭಾವಯಂ।
> ಆತಾಪೀ ನಿಪಕೋ ಭಿಕ್ಖು, ಸೋ ಇಮಂ ವಿಜಟಯೇ ಜಟಂ॥

> "ಯೇಸಂ ರಾಗೋ ಚ ದೋಸೋ ಚ, ಅವಿಜ್ಜಾ ಚ ವಿರಾಜಿತಾ।
> ಖೀಣಾಸವಾ ಅರಹನ್ತೋ, ತೇಸಂ ವಿಜಟಿತಾ ಜಟಾ॥

“ಯತ್ಥ ನಾಮಞ್ಚ ರೂಪಞ್ಚ, ಅಸೇಸಂ ಉಪರುಜ್ಝತಿ।
ಪಟಿಘಂ ರೂಪಸಞ್ಞಾ ಚ, ಏತ್ಥೇಸಾ ಛಿಜ್ಜತೇ ಜಟಾ”ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಜಟಾಭಾರದ್ವಾಜೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಅಞ್ಞತರೋ ಚ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀ”ತಿ।

೭. ಸುದ್ಧಿಕಸುತ್ತಂ

೧೯೩. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಅಥ ಖೋ ಸುದ್ಧಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸುದ್ಧಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ [ನಾಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ (?)] ಸುಜ್ಝತಿ ಕೋಚಿ, ಲೋಕೇ ಸೀಲವಾಪಿ ತಪೋಕರಂ।
ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಸೋ ಸುಜ್ಝತಿ ನ ಅಞ್ಞಾ ಇತರಾ ಪಜಾ”ತಿ॥

“ಬಹುಮ್ಪಿ ಪಲಪಂ ಜಪ್ಪಂ, ನ ಜಚ್ಚಾ ಹೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ಅನ್ತೋಕಸಮ್ಬು ಸಙ್ಕಿಲಿಟ್ಠೋ, ಕುಹನಂ ಉಪನಿಸ್ಸಿತೋ॥

“ಖತ್ತಿಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವೇಸ್ಸೋ, ಸುದ್ದೋ ಚಣ್ಡಾಲಪುಕ್ಕುಸೋ।
ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಪಹಿತತ್ತೋ, ನಿಚ್ಚಂ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ।
ಪಪ್ಪೋತಿ ಪರಮಂ ಸುದ್ಧಿಂ, ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ”ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಸುದ್ಧಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಅಞ್ಞತರೋ ಚ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀ”ತಿ।

೮. ಅಗ್ಗಿಕಸುತ್ತಂ

೧೯೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಗ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸಪ್ಪಿನಾ ಪಾಯಸೋ ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಹೋತಿ – “ಅಗ್ಗಿಂ ಜುಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಗ್ಗಿಹುತ್ತಂ ಪರಿಚರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ರಾಜಗಹೇ ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನೋ ಯೇನ ಅಗ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಅಗ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಠಿತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ತೀಹಿ ವಿಜ್ಜಾಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಜಾತಿಮಾ ಸುತವಾ ಬಹೂ।
ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಸೋಮಂ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ಪಾಯಸ”ನ್ತಿ॥

“ಬಹುಮ್ಪಿ ಪಲಪಂ ಜಪ್ಪಂ, ನ ಜಚ್ಚಾ ಹೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।

ಅನ್ತೋಕಸಮ್ಬು ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠೋ, ಕುಹನಾಪರಿವಾರಿತೋ॥

"ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಯೋ ವೇದೀ, ಸಗ್ಗಾಪಾಯಞ್ಚ ಪಸ್ಸತಿ।
ಅಥೋ ಜಾತಿಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ, ಅಭಿಞ್ಞಾವೋಸಿತೋ ಮುನಿ॥

"ಏತಾಹಿ ತೀಹಿ ವಿಜ್ಜಾಹಿ, ತೇವಿಜ್ಜೋ ಹೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಸೋಮಂ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ಪಾಯಸ"ನ್ತಿ॥

"ಭುಞ್ಜತು ಭವಂ ಗೋತಮೋ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭವ"ನ್ತಿ।

"ಗಾಥಾಭಿಗೀತಂ ಮೇ ಅಭೋಜನೇಯ್ಯಂ,
ಸಮ್ಪಸ್ಸತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನೇಸ ಧಮ್ಮೋ।
ಗಾಥಾಭಿಗೀತಂ ಪನುದನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾ,
ಧಮ್ಮೇ ಸತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವುತ್ತಿರೇಸಾ॥

"ಅಞ್ಞೇನ ಚ ಕೇವಲಿನಂ ಮಹೇಸಿಂ,
ಖೀಣಾಸವಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚವೂಪಸನ್ತಂ।
ಅನ್ನೇನ ಪಾನೇನ ಉಪಟ್ಠಹಸ್ಸು,
ಖೇತ್ತಞ್ಹಿ ತಂ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಹೋತೀ"ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಗ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಅಞ್ಞತರೋ ಚ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಅಗ್ಗಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀ"ತಿ।

೯. ಸುನ್ದರಿಕಸುತ್ತಂ

೧೯೫. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಸುನ್ದರಿಕಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸುನ್ದರಿಕಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಜುಹತಿ, ಅಗ್ಗಿಹುತ್ತಂ ಪರಿಚರತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಗ್ಗಿಂ ಜುಹಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಹುತ್ತಂ ಪರಿಚರಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಸಮನ್ತಾ ಚತುದ್ದಿಸಾ ಅನುವಿಲೋಕೇಸಿ - "ಕೋ ನು ಖೋ ಇಮಂ ಹಬ್ಯಸೇಸಂ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ? ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಸಸೀಸಂ ಪಾರುತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ। ದಿಸ್ವಾನ ವಾಮೇನ ಹತ್ಥೇನ ಹಬ್ಯಸೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಹತ್ಥೇನ ಕಮಣ್ಡಲುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪದಸದ್ದೇನ ಸೀಸಂ ವಿವರಿ। ಅಥ ಖೋ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ 'ಮುಣ್ಡೋ ಅಯಂ ಭವಂ, ಮುಣ್ಡಕೋ ಅಯಂ ಭವ'ನ್ತಿ ತತೋವ ಪುನ ನಿವತ್ತಿತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - 'ಮುಣ್ಡಾಪಿ ಹಿ ಇಧೇಕಚ್ಚೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಭವನ್ತಿ; ಯಂನೂನಾಹಂ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಜಾತಿಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - 'ಕಿಂಜಚ್ಚೋ ಭವ'ನ್ತಿ?

"ಮಾ ಜಾತಿಂ ಪುಚ್ಛ ಚರಣಞ್ಚ ಪುಚ್ಛ,

ಕಟ್ಠಾ ಹವೇ ಜಾಯತಿ ಜಾತವೇದೋ।
ನೀಚಾಕುಲೀನೋಪಿ ಮುನಿ ಧಿತಿಮಾ,
ಆಜಾನೀಯೋ ಹೋತಿ ಹಿರೀನಿಸೇಧೋ॥

“ಸಚ್ಚೇನ ದನ್ತೋ ದಮಸಾ ಉಪೇತೋ,
ವೇದನ್ತಗೂ ವುಸಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೋ।
ಯಞ್ಞೋಪನೀತೋ ತಮುಪವ್ಹಯೇಥ,
ಕಾಲೇನ ಸೋ ಜುಹತಿ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೇ”ತಿ॥

“ಅದ್ಧಾ ಸುಯಿಟ್ಠಂ ಸುಹುತಂ ಮಮ ಯಿದಂ,
ಯಂ ತಾದಿಸಂ ವೇದಗುಮದ್ದಸಾಮಿ।
ತುಮ್ಹಾದಿಸಾನಞ್ಹಿ ಅದಸ್ಸನೇನ,
ಅಞ್ಞೋ ಜನೋ ಭುಞ್ಜತಿ ಹಬ್ಯಸೇಸ”ನ್ತಿ॥

“ಭುಞ್ಜತು ಭವಂ ಗೋತಮೋ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭವ”ನ್ತಿ।

“ಗಾಥಾಭಿಗೀತಂ ಮೇ ಅಭೋಜನೇಯ್ಯಂ,
ಸಮ್ಪಸ್ಸತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನೇಸ ಧಮ್ಮೋ।
ಗಾಥಾಭಿಗೀತಂ ಪನುದನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾ,
ಧಮ್ಮೇ ಸತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವುತ್ತಿರೇಸಾ॥

“ಅಞ್ಞೇನ ಚ ಕೇವಲಿನಂ ಮಹೇಸಿಂ,
ಖೀಣಾಸವಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚವೂಪಸನ್ತಂ।
ಅನ್ನೇನ ಪಾನೇನ ಉಪಟ್ಠಹಸ್ಸು,
ಖೇತ್ತಞ್ಹಿ ತಂ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಹೋತೀ”ತಿ॥

“ಅಥ ಕಸ್ಸ ಚಾಹಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಇಮಂ ಹಬ್ಯಸೇಸಂ ದಮ್ಮೀ”ತಿ? “ನ ಖ್ವಾಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ಯಸ್ಸೇಸೋ ಹಬ್ಯಸೇಸೋ ಭುತ್ತೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಣಾಮಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಅಞ್ಞತ್ರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕಸ್ಸ ವಾ। ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಂ ಹಬ್ಯಸೇಸಂ ಅಪ್ಪಹರಿತೇ ವಾ ಛಡ್ಡೇಹಿ ಅಪ್ಪಾಣಕೇ ವಾ ಉದಕೇ ಓಪಿಲಾಪೇಹೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಂ ಹಬ್ಯಸೇಸಂ ಅಪ್ಪಾಣಕೇ ಉದಕೇ ಓಪಿಲಾಪೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಹಬ್ಯಸೇಸೋ ಉದಕೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚಿಚ್ಚಿಟಾಯತಿ ಚಿಟಿಚಿಟಾಯತಿ ಸನ್ಧೂಪಾಯತಿ ಸಮ್ಪಧೂಪಾಯತಿ । ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಫಾಲೋ [ಲೋಹೋ (ಕ॰)] ದಿವಸಂಸನ್ತತ್ತೋ [ದಿವಸಸನ್ತತ್ತೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಉದಕೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚಿಚ್ಚಿಟಾಯತಿ ಚಿಟಿಚಿಟಾಯತಿ ಸನ್ಧೂಪಾಯತಿ ಸಮ್ಪಧೂಪಾಯತಿ; ಏವಮೇವ ಸೋ ಹಬ್ಯಸೇಸೋ ಉದಕೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೋ ಚಿಚ್ಚಿಟಾಯತಿ ಚಿಟಿಚಿಟಾಯತಿ ಸನ್ಧೂಪಾಯತಿ ಸಮ್ಪಧೂಪಾಯತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಂವಿಗ್ಗೋ ಲೋಮಹಟ್ಠಜಾತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಂ ಖೋ ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಭಗವಾ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಮಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದಾರು ಸಮಾದಹಾನೋ,
ಸುದ್ಧಿಂ ಅಮಞ್ಞಿ ಬಹಿದ್ಧಾ ಹಿ ಏತಂ।
ನ ಹಿ ತೇನ ಸುದ್ಧಿಂ ಕುಸಲಾ ವದನ್ತಿ,
ಯೋ ಬಾಹಿರೇನ ಪರಿಸುದ್ಧಿಮಿಚ್ಛೇ॥

"ಹಿತ್ವಾ ಅಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದಾರುದಾಹಂ
ಅಜ್ಝತ್ತಮೇವುಜ್ಜಲಯಾಮಿ [ಅಜ್ಝತ್ತಮೇವ ಜಲಯಾಮಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಜೋತಿಂ।
ನಿಚ್ಚಗ್ಗಿನೀ ನಿಚ್ಚಸಮಾಹಿತತ್ತೋ,
ಅರಹಂ ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಾಮಿ॥

"ಮಾನೋ ಹಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಖಾರಿಭಾರೋ,
ಕೋಧೋ ಧುಮೋ ಭಸ್ಮನಿ ಮೋಸವಜ್ಜಂ।
ಜಿವ್ಹಾ ಸುಜಾ ಹದಯಂ ಜೋತಿಠಾನಂ,
ಅತ್ತಾ ಸುದನ್ತೋ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಜೋತಿ॥

"ಧಮ್ಮೋ ರಹದೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸೀಲತಿತ್ಥೋ,
ಅನಾವಿಲೋ ಸಬ್ಭಿ ಸತಂ ಪಸತ್ಥೋ।
ಯತ್ಥ ಹವೇ ವೇದಗುನೋ ಸಿನಾತಾ,
ಅನಲ್ಲಗತ್ತಾವ [ಅನಲ್ಲೀನಗತ್ತಾವ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ತರನ್ತಿ ಪಾರಂ॥

"ಸಚ್ಚಂ ಧಮ್ಮೋ ಸಂಯಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ,
ಮಜ್ಝೇ ಸಿತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬ್ರಹ್ಮಪತ್ತಿ।
ಸ ತುಜ್ಜುಭೂತೇಸು ನಮೋ ಕರೋಹಿ,
ತಮಹಂ ನರಂ ಧಮ್ಮಸಾರೀತಿ ಬ್ರೂಮೀ"ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಸುನ್ದರಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಅಞ್ಞತರೋ ಚ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀ"ತಿ।

೧೦. ಬಹುಧೀತರಸುತ್ತಂ

೧೯೭. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಚತುದ್ದಸ ಬಲೀಬದ್ದಾ ನಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೇ ಬಲೀಬದ್ದೇ ಗವೇಸನ್ತೋ ಯೇನ ಸೋ ವನಸಣ್ಡೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅದ್ದಸ ಭಗವನ್ತಂ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ। ದಿಸ್ವಾನ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

“ನ ಹಿ ನೂನಿಮಸ್ಸ [ನಹನೂನಿಮಸ್ಸ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಸಮಣಸ್ಸ, ಬಲೀಬದ್ದಾ ಚತುದ್ದಸ।
ಅಜ್ಜಸಟ್ಠಿಂ ನ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇನಾಯಂ ಸಮಣೋ ಸುಖೀ॥

“ನ ಹಿ ನೂನಿಮಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ, ತಿಲಾಖೇತ್ತಸ್ಮಿ ಪಾಪಕಾ।
ಏಕಪಣ್ಣಾ ದುಪಣ್ಣಾ [ದ್ವಿಪಣ್ಣಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಚ, ತೇನಾಯಂ ಸಮಣೋ ಸುಖೀ॥

“ನ ಹಿ ನೂನಿಮಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ, ತುಚ್ಛಕೋಟ್ಠಸ್ಮಿ ಮೂಸಿಕಾ।
ಉಸ್ಸೋಳ್ಹಿಕಾಯ ನಚ್ಚನ್ತಿ, ತೇನಾಯಂ ಸಮಣೋ ಸುಖೀ॥

“ನ ಹಿ ನೂನಿಮಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ, ಸನ್ಥಾರೋ ಸತ್ತಮಾಸಿಕೋ।
ಉಪ್ಪಾಟಕೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನೋ, ತೇನಾಯಂ ಸಮಣೋ ಸುಖೀ॥

“ನ ಹಿ ನೂನಿಮಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ, ವಿಧವಾ ಸತ್ತ ಧೀತರೋ।
ಏಕಪುತ್ತಾ ದುಪುತ್ತಾ [ದ್ವಿಪುತ್ತಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಚ, ತೇನಾಯಂ ಸಮಣೋ ಸುಖೀ॥

“ನ ಹಿ ನೂನಿಮಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ, ಪಿಙ್ಗಲಾ ತಿಲಕಾಹತಾ।
ಸೋತ್ತಂ ಪಾದೇನ ಬೋಧೇತಿ, ತೇನಾಯಂ ಸಮಣೋ ಸುಖೀ॥

“ನ ಹಿ ನೂನಿಮಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ, ಪಚ್ಚೂಸಮ್ಹಿ ಇಣಾಯಿಕಾ।
ದೇಥ ದೇಥಾತಿ ಚೋದೇನ್ತಿ, ತೇನಾಯಂ ಸಮಣೋ ಸುಖೀ”ತಿ॥

“ನ ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬಲೀಬದ್ದಾ ಚತುದ್ದಸ।
ಅಜ್ಜಸಟ್ಠಿಂ ನ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇನಾಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸುಖೀ॥

“ನ ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿಲಾಖೇತ್ತಸ್ಮಿ ಪಾಪಕಾ।
ಏಕಪಣ್ಣಾ ದುಪಣ್ಣಾ ಚ, ತೇನಾಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸುಖೀ॥

“ನ ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತುಚ್ಛಕೋಟ್ಠಸ್ಮಿ ಮೂಸಿಕಾ।
ಉಸ್ಸೋಳ್ಹಿಕಾಯ ನಚ್ಚನ್ತಿ, ತೇನಾಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸುಖೀ॥

“ನ ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸನ್ಥಾರೋ ಸತ್ತಮಾಸಿಕೋ।
ಉಪ್ಪಾಟಕೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನೋ, ತೇನಾಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸುಖೀ॥

“ನ ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ವಿಧವಾ ಸತ್ತ ಧೀತರೋ।
ಏಕಪುತ್ತಾ ದುಪುತ್ತಾ ಚ, ತೇನಾಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸುಖೀ॥

“ನ ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಿಙ್ಗಲಾ ತಿಲಕಾಹತಾ।
ಸೋತ್ತಂ ಪಾದೇನ ಬೋಧೇತಿ, ತೇನಾಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸುಖೀ॥

“ನ ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಚ್ಚೂಸಮ್ಹಿ ಇಣಾಯಿಕಾ।

ದೇಥ ದೇಥಾತಿ ಚೋದೇನ್ತಿ, ತೇನಾಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸುಖೀ"ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ! ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ - ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀತಿ; ಏವಮೇವ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ। ಏಸಾಹಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಲಭೇಯ್ಯಾಹಂ ಭೋತೋ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಲಭೇಯ್ಯಂ ಉಪಸಮ್ಪದ"ನ್ತಿ।

ಅಲತ್ಥ ಖೋ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಅಲತ್ಥ ಉಪಸಮ್ಪದಂ। ಅಚಿರೂಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಏಕೋ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ - ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸಮ್ಮದೇವ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜನ್ತಿ, ತದನುತ್ತರಂ - ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪರಿಯೋಸಾನಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹಾಸಿ। "ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ"ತಿ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಚ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಅರಹನ್ತವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಧನಞ್ಜಾನೀ ಚ ಅಕ್ಕೋಸಂ, ಅಸುರಿನ್ದಂ ಬಿಲಙ್ಗಿಕಂ।
ಅಹಿಂಸಕಂ ಜಟಾ ಚೇವ, ಸುದ್ಧಿಕಞ್ಚೇವ ಅಗ್ಗಿಕಾ।
ಸುನ್ದರಿಕಂ ಬಹುಧೀತರೇನ ಚ ತೇ ದಸಾತಿ॥

೨. ಉಪಾಸಕವಗ್ಗೋ

೧. ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜಸುತ್ತಂ

೧೯೭. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಮಗಧೇಸು ವಿಹರತಿ ದಕ್ಖಿಣಾಗಿರಿಸ್ಮಿಂ ಏಕನಾಳಾಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ [ಕಸಿಕಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ (ಕ॰)] ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ನಙ್ಗಲಸತಾನಿ ಪಯುತ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ವಪ್ಪಕಾಲೇ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಯೇನ ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮನ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪರಿವೇಸನಾ ವತ್ತತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಯೇನ ಪರಿವೇಸನಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಠಿತಂ। ದಿಸ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಹಂ ಖೋ, ಸಮಣ, ಕಸಾಮಿ ಚ ವಪಾಮಿ ಚ, ಕಸಿತ್ವಾ ಚ ವಪಿತ್ವಾ ಚ ಭುಞ್ಜಾಮಿ। ತ್ವಮ್ಪಿ, ಸಮಣ, ಕಸಸ್ಸು ಚ ವಪಸ್ಸು ಚ, ಕಸಿತ್ವಾ ಚ ವಪಿತ್ವಾ ಚ ಭುಞ್ಜಸ್ಸೂ"ತಿ। "ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಸಾಮಿ ಚ ವಪಾಮಿ ಚ, ಕಸಿತ್ವಾ ಚ ವಪಿತ್ವಾ ಚ ಭುಞ್ಜಾಮೀ"ತಿ। ನ ಖೋ ಮಯಂ ಪಸ್ಸಾಮ ಭೋತೋ ಗೋತಮಸ್ಸ ಯುಗಂ ವಾ ನಙ್ಗಲಂ ವಾ ಫಾಲಂ ವಾ ಪಾಚನಂ ವಾ ಬಲೀಬದ್ದೇ ವಾ, ಅಥ ಚ ಪನ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಏವಮಾಹ - "ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಸಾಮಿ ಚ ವಪಾಮಿ ಚ, ಕಸಿತ್ವಾ ಚ ವಪಿತ್ವಾ ಚ ಭುಞ್ಜಾಮೀ"ತಿ । ಅಥ ಖೋ ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

“ಕಸ್ಸಕೋ ಪಟಿಜಾನಾಸಿ, ನ ಚ ಪಸ್ಸಾಮಿ ತೇ ಕಸಿಂ।
ಕಸ್ಸಕೋ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಬ್ರೂಹಿ, ಕಥಂ ಜಾನೇಮು ತಂ ಕಸಿ”ನ್ತಿ॥

“ಸದ್ಧಾ ಬೀಜಂ ತಪೋ ವುಟ್ಠಿ, ಪಞ್ಞಾ ಮೇ ಯುಗನಙ್ಗಲಂ।
ಹಿರೀ ಈಸಾ ಮನೋ ಯೋತ್ತಂ, ಸತಿ ಮೇ ಫಾಲಪಾಚನಂ॥

“ಕಾಯಗುತ್ತೋ ವಚೀಗುತ್ತೋ, ಆಹಾರೇ ಉದರೇ ಯತೋ।
ಸಚ್ಚಂ ಕರೋಮಿ ನಿದ್ದಾನಂ, ಸೋರಚ್ಚಂ ಮೇ ಪಮೋಚನಂ॥

“ವೀರಿಯಂ ಮೇ ಧುರಧೋರಯ್ಹಂ, ಯೋಗಕ್ಖೇಮಾಧಿವಾಹನಂ।
ಗಚ್ಛತಿ ಅನಿವತ್ತನ್ತಂ, ಯತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಸೋಚತಿ॥

“ಏವಮೇಸಾ ಕಸೀ ಕಟ್ಠಾ, ಸಾ ಹೋತಿ ಅಮತಪ್ಫಲಾ।
ಏತಂ ಕಸಿಂ ಕಸಿತ್ವಾನ, ಸಬ್ಬದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

“ಭುಞ್ಜತು ಭವಂ ಗೋತಮೋ। ಕಸ್ಸಕೋ ಭವಂ। ಯಞ್ಹಿ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಮತಪ್ಫಲಮ್ಪಿ ಕಸಿಂ ಕಸತೀ”ತಿ [ಭಾಸತೀತಿ (ಕ॰)]।

“ಗಾಥಾಭಿಗೀತಂ ಮೇ ಅಭೋಜನೇಯ್ಯಂ,
ಸಮ್ಪಸ್ಸತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನೇಸ ಧಮ್ಮೋ।
ಗಾಥಾಭಿಗೀತಂ ಪನುದನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾ,
ಧಮ್ಮೇ ಸತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವುತ್ತಿರೇಸಾ॥

“ಅಞ್ಞೇನ ಚ ಕೇವಲಿನಂ ಮಹೇಸಿಂ,
ಖೀಣಾಸವಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚವೂಪಸನ್ತಂ।
ಅನ್ನೇನ ಪಾನೇನ ಉಪಟ್ಠಹಸ್ಸು,
ಖೇತ್ತಞ್ಹಿ ತಂ ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖಸ್ಸ ಹೋತೀ”ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಕಸಿಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ…ಪೇ॰… ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ”ನ್ತಿ।

೨. ಉದಯಸುತ್ತಂ

೧೯೮. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಯೇನ ಉದಯಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಉದಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಪತ್ತಂ ಓದನೇನ ಪೂರೇಸಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಯೇನ ಉದಯಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಉದಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಪತ್ತಂ ಓದನೇನ ಪೂರೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಪಕಟ್ಠಕೋಯಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಆಗಚ್ಛತೀ”ತಿ।

“ಪುನಪ್ಪುನಞ್ಚೇವ ವಪನ್ತಿ ಬೀಜಂ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಸ್ಸತಿ ದೇವರಾಜಾ।
ಪುನಪ್ಪುನಂ ಖೇತ್ತಂ ಕಸನ್ತಿ ಕಸ್ಸಕಾ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ಧಞ್ಞಮುಪೇತಿ ರಟ್ಠಂ॥

“ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಕಾ ಯಾಚಯನ್ತಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ದಾನಪತೀ ದದನ್ತಿ।
ಪುನಪ್ಪುನಂ ದಾನಪತೀ ದದಿತ್ವಾ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಗ್ಗಮುಪೇನ್ತಿ ಠಾನಂ॥

“ಪುನಪ್ಪುನಂ ಖೀರನಿಕಾ ದುಹನ್ತಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಚ್ಛೋ ಉಪೇತಿ ಮಾತರಂ।
ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಿಲಮತಿ ಫನ್ದತಿ ಚ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ಗಬ್ಭಮುಪೇತಿ ಮನ್ದೋ॥

“ಪುನಪ್ಪುನಂ ಜಾಯತಿ ಮೀಯತಿ ಚ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಿವಥಿಕಂ [ಸೀವಥಿಕಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಹರನ್ತಿ।
ಮಗ್ಗಞ್ಚ ಲದ್ಧಾ ಅಪುನಬ್ಭವಾಯ, ನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಜಾಯತಿ ಭೂರಿಪಞ್ಞೋ”ತಿ [ಪುನಪ್ಪುನಂ ಜಾಯತಿ ಭೂರಿಪಞ್ಞೋತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)]॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಉದಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ…ಪೇ॰… ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ”ನ್ತಿ।

೩. ದೇವಹಿತಸುತ್ತಂ

೧೯೯. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ವಾತೇಹಾಬಾಧಿಕೋ ಹೋತಿ; ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ಉಪವಾಣೋ ಭಗವತೋ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಉಪವಾಣಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಇಙ್ಘ ಮೇ ತ್ವಂ, ಉಪವಾಣ, ಉಣ್ಹೋದಕಂ ಜಾನಾಹೀ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಉಪವಾಣೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಯೇನ ದೇವಹಿತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ದೇವಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಉಪವಾಣಂ ತುಣ್ಹೀಭೂತಂ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಉಪವಾಣಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ತುಣ್ಹೀಭೂತೋ ಭವಂ ತಿಟ್ಠಂ, ಮುಣ್ಡೋ ಸಙ್ಘಾಟಿಪಾರುತೋ।
ಕಿಂ ಪತ್ಥಯಾನೋ ಕಿಂ ಏಸಂ, ಕಿಂ ನು ಯಾಚಿತುಮಾಗತೋ”ತಿ॥

“ಅರಹಂ ಸುಗತೋ ಲೋಕೇ, ವಾತೇಹಾಬಾಧಿಕೋ ಮುನಿ।
ಸಚೇ ಉಣ್ಹೋದಕಂ ಅತ್ಥಿ, ಮುನಿನೋ ದೇಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ॥

“ಪೂಜಿತೋ ಪೂಜನೇಯ್ಯಾನಂ, ಸಕ್ಕರೇಯ್ಯಾನ ಸಕ್ಕತೋ।
ಅಪಚಿತೋ ಅಪಚೇಯ್ಯಾನಂ [ಅಪಚಿನೇಯ್ಯಾನಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰) ಟೀಕಾ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ], ತಸ್ಸ ಇಚ್ಛಾಮಿ ಹಾತವೇ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ದೇವಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಉಣ್ಹೋದಕಸ್ಸ ಕಾಜಂ ಪುರಿಸೇನ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಫಾಣಿತಸ್ಸ ಚ ಪುಟಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉಪವಾಣಸ್ಸ ಪಾದಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಉಪವಾಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಉಣ್ಹೋದಕೇನ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ [ನಹಾಪೇತ್ವಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಉಣ್ಹೋದಕೇನ ಫಾಣಿತಂ ಆಲೋಲೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಆಬಾಧೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿ।

ಅಥ ಖೋ ದೇವಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ದೇವಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಕತ್ಥ ದಜ್ಜಾ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ, ಕತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ।
ಕಥಞ್ಹಿ ಯಜಮಾನಸ್ಸ, ಕಥಂ ಇಜ್ಝತಿ ದಕ್ಖಿಣಾ"ತಿ॥

"ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಯೋ ವೇದೀ, ಸಗ್ಗಾಪಾಯಞ್ಚ ಪಸ್ಸತಿ।
ಅಥೋ ಜಾತಿಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ, ಅಭಿಞ್ಞಾವೋಸಿತೋ ಮುನಿ॥

"ಏತ್ಥ ದಜ್ಜಾ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ, ಏತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ।
ಏವಞ್ಹಿ ಯಜಮಾನಸ್ಸ, ಏವಂ ಇಜ್ಝತಿ ದಕ್ಖಿಣಾ"ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ದೇವಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ।

೪. ಮಹಾಸಾಲಸುತ್ತಂ

೨೦೦. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲೋ ಲೂಖೋ ಲೂಖಪಾವುರಣೋ [ಲೂಖಪಾಪುರಣೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - "ಕಿನ್ನು ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಲೂಖೋ ಲೂಖಪಾವುರಣೋ"ತಿ? "ಇಧ ಮೇ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಚತ್ತಾರೋ ಪುತ್ತಾ। ತೇ ಮಂ ದಾರೇಹಿ ಸಂಪುಚ್ಛ ಘರಾ ನಿಕ್ಖಾಮೇನ್ತೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಪರಿಯಾಪುಣಿತ್ವಾ ಸಭಾಯಂ ಮಹಾಜನಕಾಯೇ ಸನ್ನಿಪತಿತೇ ಪುತ್ತೇಸು ಚ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನೇಸು ಭಾಸಸ್ಸು -

"ಯೇಹಿ ಜಾತೇಹಿ ನನ್ದಿಸ್ಸಂ, ಯೇಸಞ್ಚ ಭವಮಿಚ್ಛಿಸಂ।
ತೇ ಮಂ ದಾರೇಹಿ ಸಂಪುಚ್ಛ, ಸಾವ ವಾರೇನ್ತಿ ಸೂಕರಂ॥

"ಅಸನ್ತಾ ಕಿರ ಮಂ ಜಮ್ಮಾ, ತಾತ ತಾತಾತಿ ಭಾಸರೇ।
ರಕ್ಖಸಾ ಪುತ್ತರೂಪೇನ, ತೇ ಜಹನ್ತಿ ವಯೋಗತಂ॥

"ಅಸ್ಸೋವ ಜಿಣ್ಣೋ ನಿಬ್ಭೋಗೋ, ಖಾದನಾ ಅಪನೀಯತಿ।
ಬಾಲಕಾನಂ ಪಿತಾ ಥೇರೋ, ಪರಾಗಾರೇಸು ಭಿಕ್ಖತಿ॥

"ದಣ್ಡೋವ ಕಿರ ಮೇ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಞ್ಚೇ ಪುತ್ತಾ ಅನಸ್ಸವಾ।
ಚಣ್ಡಮ್ಪಿ ಗೋಣಂ ವಾರೇತಿ, ಅಥೋ ಚಣ್ಡಮ್ಪಿ ಕುಕ್ಕುರಂ॥

"ಅನ್ಧಕಾರೇ ಪುರೇ ಹೋತಿ, ಗಮ್ಭೀರೇ ಗಾಧಮೇಧತಿ।
ದಣ್ಡಸ್ಸ ಆನುಭಾವೇನ, ಖಲಿತ್ವಾ ಪತಿತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಪರಿಯಾಪುಣಿತ್ವಾ ಸಭಾಯಂ ಮಹಾಜನಕಾಯೇ ಸನ್ನಿಪತಿತೇ ಪುತ್ತೇಸು ಚ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನೇಸು ಅಭಾಸಿ -

"ಯೇಹಿ ಜಾತೇಹಿ ನನ್ದಿಸ್ಸಂ, ಯೇಸಞ್ಚ ಭವಮಿಚ್ಛಿಸಂ।
ತೇ ಮಂ ದಾರೇಹಿ ಸಂಪುಚ್ಛ, ಸಾವ ವಾರೇನ್ತಿ ಸೂಕರಂ॥

"ಅಸನ್ತಾ ಕಿರ ಮಂ ಜಮ್ಮಾ, ತಾತ ತಾತಾತಿ ಭಾಸರೇ।
ರಕ್ಖಸಾ ಪುತ್ತರೂಪೇನ, ತೇ ಜಹನ್ತಿ ವಯೋಗತಂ॥

"ಅಸ್ಸೋವ ಜಿಣ್ಣೋ ನಿಬ್ಭೋಗೋ, ಖಾದನಾ ಅಪನೀಯತಿ।
ಬಾಲಕಾನಂ ಪಿತಾ ಥೇರೋ, ಪರಾಗಾರೇಸು ಭಿಕ್ಖತಿ॥

"ದಣ್ಡೋವ ಕಿರ ಮೇ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಞ್ಚೇ ಪುತ್ತಾ ಅನಸ್ಸವಾ।
ಚಣ್ಡಮ್ಪಿ ಗೋಣಂ ವಾರೇತಿ, ಅಥೋ ಚಣ್ಡಮ್ಪಿ ಕುಕ್ಕುರಂ॥

"ಅನ್ಧಕಾರೇ ಪುರೇ ಹೋತಿ, ಗಮ್ಭೀರೇ ಗಾಧಮೇಧತಿ।
ದಣ್ಡಸ್ಸ ಆನುಭಾವೇನ, ಖಲಿತ್ವಾ ಪತಿತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಂ ಪುತ್ತಾ ಘರಂ ನೇತ್ವಾ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಂ ದುಸ್ಸಯುಗೇನ ಅಚ್ಛಾದೇಸುಂ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲೋ ಏಕಂ ದುಸ್ಸಯುಗಂ ಆದಾಯ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಮಯಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ನಾಮ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಆಚರಿಯಧನಂ ಪರಿಯೇಸಾಮ। ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತು ಮೇ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಆಚರಿಯಧನ"ನ್ತಿ। ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿ ಭಗವಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ।

೫. ಮಾನತ್ಥದ್ಧಸುತ್ತಂ

೨೦೧. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಮಾನತ್ಥದ್ಧೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಟಿವಸತಿ। ಸೋ ನೇವ ಮಾತರಂ ಅಭಿವಾದೇತಿ, ನ ಪಿತರಂ ಅಭಿವಾದೇತಿ, ನ ಆಚರಿಯಂ ಅಭಿವಾದೇತಿ, ನ ಜೇಟ್ಠಭಾತರಂ ಅಭಿವಾದೇತಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಮಹತಿಯಾ ಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾನತ್ಥದ್ಧಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಮಹತಿಯಾ ಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಯೇನ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಂ। ಸಚೇ ಮಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಆಲಪಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ತಂ ಆಲಪಿಸ್ಸಾಮಿ। ನೋ ಚೇ ಮಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಆಲಪಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ನಾಲಪಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾನತ್ಥದ್ಧೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಂ ನಾಲಪಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾನತ್ಥದ್ಧೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ - 'ನಾಯಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಜಾನಾತೀ'ತಿ ತತೋವ ಪುನ ನಿವತ್ತಿತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಮಾನತ್ಥದ್ಧಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಮಾನತ್ಥದ್ಧಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

“ನ ಮಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಾಧು, ಅತ್ಥಿಕಸ್ಸೀಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ಯೇನ ಅತ್ಥೇನ ಆಗಚ್ಛಿ, ತಮೇವಮನುಬ್ರೂಹಯೇ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಮಾನತ್ಥದ್ಧೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ – “ಚಿತ್ತಂ ಮೇ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಜಾನಾತೀ”ತಿ ತತ್ಥೇವ ಭಗವತೋ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದಾನಿ ಮುಖೇನ ಚ ಪರಿಚುಮ್ಬತಿ ಪಾಣೀಹಿ ಚ ಪರಿಸಮ್ಬಾಹತಿ, ನಾಮಞ್ಚ ಸಾವೇತಿ – “ಮಾನತ್ಥದ್ಧಾಹಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಮಾನತ್ಥದ್ಧಾಹಂ, ಭೋ ಗೋತಮಾ”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸಾ ಪರಿಸಾ ಅಬ್ಭುತಚಿತ್ತಜಾತಾ [ಅಬ್ಭುತಚಿತ್ತಜಾತಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰), ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಚಿತ್ತಜಾತಾ (ಕ॰)] ಅಹೋಸಿ – ‘ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ ಭೋ! ಅಯಞ್ಹಿ ಮಾನತ್ಥದ್ಧೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನೇವ ಮಾತರಂ ಅಭಿವಾದೇತಿ, ನ ಪಿತರಂ ಅಭಿವಾದೇತಿ, ನ ಆಚರಿಯಂ ಅಭಿವಾದೇತಿ, ನ ಜೇಟ್ಠಭಾತರಂ ಅಭಿವಾದೇತಿ; ಅಥ ಚ ಪನ ಸಮಣೇ ಗೋತಮೇ ಏವರೂಪಂ ಪರಮನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ಕರೋತೀ’ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಮಾನತ್ಥದ್ಧಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚ – “ಅಲಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ , ಉಟ್ಠೇಹಿ, ಸಕೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದ। ಯತೋ ತೇ ಮಯಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಸನ್ನ”ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾನತ್ಥದ್ಧೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಕೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಕೇಸು ನ ಮಾನಂ ಕಯಿರಾಥ, ಕೇಸು ಚಸ್ಸ ಸಗಾರವೋ।
ಕ್ಯಸ್ಸ ಅಪಚಿತಾ ಅಸ್ಸು, ಕ್ಯಸ್ಸು ಸಾಧು ಸುಪೂಜಿತಾ”ತಿ॥

“ಮಾತರಿ ಪಿತರಿ ಚಾಪಿ, ಅಥೋ ಜೇಟ್ಠಮ್ಹಿ ಭಾತರಿ।
ಆಚರಿಯೇ ಚತುತ್ಥಮ್ಹಿ,
ತೇಸು ನ ಮಾನಂ ಕಯಿರಾಥ।
ತೇಸು ಅಸ್ಸ ಸಗಾರವೋ,
ತ್ಯಸ್ಸ ಅಪಚಿತಾ ಅಸ್ಸು।
ತ್ಯಸ್ಸು ಸಾಧು ಸುಪೂಜಿತಾ॥

“ಅರಹನ್ತೇ ಸೀತೀಭೂತೇ, ಕತಕಿಚ್ಚೇ ಅನಾಸವೇ।
ನಿಹಚ್ಚ ಮಾನಂ ಅಥದ್ಧೋ, ತೇ ನಮಸ್ಸೇ ಅನುತ್ತರೇ”ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಮಾನತ್ಥದ್ಧೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ…ಪೇ॰… ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ”ನ್ತಿ।

೬. ಪಚ್ಚನೀಕಸುತ್ತಂ

೨೦೨. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಪಚ್ಚನೀಕಸಾತೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಟಿವಸತಿ। ಅಥ ಖೋ ಪಚ್ಚನೀಕಸಾತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – “ಯಂನೂನಾಹಂ ಯೇನ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಂ। ಯಂ ಯದೇವ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಭಾಸಿಸ್ಸತಿ ತಂ ತದೇವಸ್ಸಾಹಂ [ತದೇವ ಸಾಹಂ (ಕ॰)] ಪಚ್ಚನೀಕಾಸ್ಸ”ನ್ತಿ [ಪಚ್ಚನೀಕಸ್ಸನ್ತಿ (ಪೀ॰), ಪಚ್ಚನೀಕಸಾತನ್ತಿ (ಕ॰)]। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ಚಙ್ಕಮತಿ। ಅಥ ಖೋ ಪಚ್ಚನೀಕಸಾತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಚಙ್ಕಮನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ‘ಭಣ ಸಮಣಧಮ್ಮ’ನ್ತಿ।

“ನ ಪಚ್ಚನೀಕಸಾತೇನ, ಸುವಿಜಾನಂ ಸುಭಾಸಿತಂ।

ಉಪಕ್ಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೇನ, ಸಾರಮ್ಭಬಹುಲೇನ ಚ॥

“ಯೋ ಚ ವಿನೇಯ್ಯ ಸಾರಮ್ಭಂ, ಅಪ್ಪಸಾದಞ್ಚ ಚೇತಸೋ।
ಆಘಾತಂ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜ, ಸ ವೇ [ಸಚೇ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ಜಞ್ಞಾ ಸುಭಾಸಿತ”ನ್ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಪಚ್ಚನೀಕಸಾತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ”ನ್ತಿ।

೭. ನವಕಮ್ಮಿಕಸುತ್ತಂ

೧೯೩. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ । ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ನವಕಮ್ಮಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಕಮ್ಮನ್ತಂ ಕಾರಾಪೇತಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ನವಕಮ್ಮಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಸಾಲರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ। ದಿಸ್ವಾನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - “ಅಹಂ ಖೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಕಮ್ಮನ್ತಂ ಕಾರಾಪೇನ್ತೋ ರಮಾಮಿ। ಅಯಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಕಿಂ ಕಾರಾಪೇನ್ತೋ ರಮತೀ”ತಿ? ಅಥ ಖೋ ನವಕಮ್ಮಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

“ಕೇ ನು ಕಮ್ಮನ್ತಾ ಕರೀಯನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಸಾಲವನೇ ತವ।
ಯದೇಕಕೋ ಅರಞ್ಞಸ್ಮಿಂ, ರತಿಂ ವಿನ್ದತಿ ಗೋತಮೋ”ತಿ॥

“ನ ಮೇ ವನಸ್ಮಿಂ ಕರಣೀಯಮತ್ಥಿ,
ಉಚ್ಛಿನ್ನಮೂಲಂ ಮೇ ವನಂ ವಿಸೂಕಂ।
ಸ್ವಾಹಂ ವನೇ ನಿಬ್ಬನಥೋ ವಿಸಲ್ಲೋ,
ಏಕೋ ರಮೇ ಅರತಿಂ ವಿಪ್ಪಹಾಯಾ”ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ನವಕಮ್ಮಿಕಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ”ನ್ತಿ।

೮. ಕಟ್ಠಹಾರಸುತ್ತಂ

೧೯೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ ಕಟ್ಠಹಾರಕಾ ಮಾಣವಕಾ ಯೇನ ವನಸಣ್ಡೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅದ್ದಸಂಸು ಭಗವನ್ತಂ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ। ದಿಸ್ವಾನ ಯೇನ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚುಂ - “ಯಗ್ಘೇ, ಭವಂ ಜಾನೇಯ್ಯಾಸಿ! ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಸಮಣೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ”। ಅಥ ಖೋ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೇಹಿ ಮಾಣವಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ಸೋ ವನಸಣ್ಡೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವನ್ತಂ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ। ದಿಸ್ವಾನ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

“ಗಮ್ಭೀರರೂಪೇ ಬಹುಭೇರವೇ ವನೇ,
ಸುಞ್ಞಂ ಅರಞ್ಞಂ ವಿಜನಂ ವಿಗಾಹಿಯ।
ಅನಿಞ್ಜಮಾನೇನ ಠಿತೇನ ವಗ್ಗುನಾ,
ಸುಚಾರುರೂಪಂ ವತ ಭಿಕ್ಖು ಝಾಯಸಿ॥

“ನ ಯತ್ಥ ಗೀತಂ ನಪಿ ಯತ್ಥ ವಾದಿತಂ,
ಏಕೋ ಅರಞ್ಞೇ ವನವಸ್ಸಿತೋ ಮುನಿ।
ಅಚ್ಛೇರರೂಪಂ ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ ಇದಂ,
ಯದೇಕಕೋ ಪೀತಿಮನೋ ವನೇ ವಸೇ॥

“ಮಞ್ಞಾಮಹಂ ಲೋಕಾಧಿಪತಿಸಹಬ್ಯತಂ,
ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ತಿದಿವಂ ಅನುತ್ತರಂ।
ಕಸ್ಮಾ ಭವಂ ವಿಜನಮರಞ್ಞಮಸ್ಸಿತೋ,
ತಪೋ ಇಧ ಕುಬ್ಬಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಪತ್ತಿಯಾ”ತಿ॥

“ಯಾ ಕಾಚಿ ಕಙ್ಖಾ ಅಭಿನನ್ದನಾ ವಾ,
ಅನೇಕಧಾತೂಸು ಪುಥೂ ಸದಾಸಿತಾ।
ಅಞ್ಞಾಣಮೂಲಪ್ಪಭವಾ ಪಜಪ್ಪಿತಾ,
ಸಬ್ಬಾ ಮಯಾ ಬ್ಯನ್ತಿಕತಾ ಸಮೂಲಿಕಾ॥

“ಸ್ವಾಹಂ ಅಕಙ್ಖೋ ಅಸಿತೋ ಅನೂಪಯೋ,
ಸಬ್ಬೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ವಿಸುದ್ಧದಸ್ಸನೋ।
ಪಪ್ಪುಯ್ಯ ಸಮ್ಬೋಧಿಮನುತ್ತರಂ ಸಿವಂ,
ಝಾಯಾಮಹಂ ಬ್ರಹ್ಮ ರಹೋ ವಿಸಾರದೋ”ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ…ಪೇ॰… ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ”ನ್ತಿ।

೯. ಮಾತುಪೋಸಕಸುತ್ತಂ

೧೦೫. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ಮಾತುಪೋಸಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಮಾತುಪೋಸಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಹಞ್ಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಧಮ್ಮೇನ ಭಿಕ್ಖಂ ಪರಿಯೇಸಾಮಿ, ಧಮ್ಮೇನ ಭಿಕ್ಖಂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪೋಸೇಮಿ। ಕಚ್ಚಾಹಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಏವಂಕಾರೀ ಕಿಚ್ಚಕಾರೀ ಹೋಮೀ”ತಿ? “ತಗ್ಘ ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏವಂಕಾರೀ ಕಿಚ್ಚಕಾರೀ ಹೋಸಿ। ಯೋ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಧಮ್ಮೇನ ಭಿಕ್ಖಂ ಪರಿಯೇಸತಿ, ಧಮ್ಮೇನ ಭಿಕ್ಖಂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪೋಸೇತಿ, ಬಹುಂ ಸೋ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸವತೀ”ತಿ।

“ಯೋ ಮಾತರಂ ಪಿತರಂ ವಾ, ಮಚ್ಚೋ ಧಮ್ಮೇನ ಪೋಸತಿ।

ತಾಯ ನಂ ಪಾರಿಚರಿಯಾಯ, ಮಾತಾಪಿತೂಸು ಪಣ್ಡಿತಾ।
ಇಧೇವ ನಂ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ಪೇಚ್ಚ ಸಗ್ಗೇ ಪಮೋದತೀ"ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಮಾತುಪೋಸಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ।

೧೦. ಭಿಕ್ಖಕಸುತ್ತಂ

೨೦೯. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ಭಿಕ್ಖಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಭಿಕ್ಖಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಭಿಕ್ಖಕೋ, ಭವಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖಕೋ, ಇಧ ನೋ ಕಿಂ ನಾನಾಕರಣ"ನ್ತಿ?

"ನ ತೇನ ಭಿಕ್ಖಕೋ ಹೋತಿ, ಯಾವತಾ ಭಿಕ್ಖತೇ ಪರೇ।
ವಿಸ್ಸಂ ಧಮ್ಮಂ ಸಮಾದಾಯ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ ನ ತಾವತಾ॥

"ಯೋಧ ಪುಞ್ಞಞ್ಚ ಪಾಪಞ್ಚ, ಬಾಹಿತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ।
ಸಙ್ಖಾಯ ಲೋಕೇ ಚರತಿ, ಸ ವೇ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ।

೧೧. ಸಙ್ಗಾರವಸುತ್ತಂ

೨೧೦. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಙ್ಗಾರವೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಟಿವಸತಿ ಉದಕಸುದ್ಧಿಕೋ, ಉದಕೇನ ಪರಿಸುದ್ಧಿಂ ಪಚ್ಚೇತಿ, ಸಾಯಂ ಪಾತಂ ಉದಕೋರೋಹನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಗಾರವೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಟಿವಸತಿ ಉದಕಸುದ್ಧಿಕೋ , ಉದಕೇನ ಸುದ್ಧಿಂ ಪಚ್ಚೇತಿ, ಸಾಯಂ ಪಾತಂ ಉದಕೋರೋಹನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತಿ। ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಯೇನ ಸಙ್ಗಾರವಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮತು ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯಾ"ತಿ। ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಯೇನ ಸಙ್ಗಾರವಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಸಙ್ಗಾರವೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಸಙ್ಗಾರವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಉದಕಸುದ್ಧಿಕೋ, ಉದಕೇನ ಸುದ್ಧಿಂ ಪಚ್ಚೇಸಿ, ಸಾಯಂ ಪಾತಂ ಉದಕೋರೋಹನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರಸೀ"ತಿ? "ಏವಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"। "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಉದಕಸುದ್ಧಿಕೋ, ಉದಕಸುದ್ಧಿಂ ಪಚ್ಚೇಸಿ,

ಸಾಯಂ ಪಾತಂ ಉದಕೋರೋಹನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರಸೀ"ತಿ? "ಇಧ ಮೇ, ಭೋ ಗೋತಮ [ಇಧ ಮೇ ಭೋ ಗೋತಮ ಅಹಂ (ಪೀ॰ ಕ॰)], ಯಂ ದಿವಾ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಸಾಯಂ ನ್ಹಾನೇನ [ನಹಾನೇನ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಪವಾಹೇಮಿ, ಯಂ ರತ್ತಿಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಹೋತಿ ತಂ ಪಾತಂ ನ್ಹಾನೇನ ಪವಾಹೇಮಿ। ಇಮಂ ಖ್ವಾಹಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಉದಕಸುದ್ಧಿಕೋ, ಉದಕೇನ ಸುದ್ಧಿಂ ಪಚ್ಚೇಮಿ, ಸಾಯಂ ಪಾತಂ ಉದಕೋರೋಹನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರಾಮೀ"ತಿ।

"ಧಮ್ಮೋ ರಹದೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸೀಲತಿತ್ಥೋ,
ಅನಾವಿಲೋ ಸಬ್ಭಿ ಸತಂ ಪಸತ್ಥೋ।
ಯತ್ಥ ಹವೇ ವೇದಗುನೋ ಸಿನಾತಾ,
ಅನಲ್ಲಗತ್ತಾವ [ಅನಲ್ಲೀನಗತ್ತಾವ (ಕ॰)] ತರನ್ತಿ ಪಾರ"ನ್ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಸಙ್ಗಾರವೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ...ಪೇ॰... ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ।

೧೨. ಖೋಮದುಸ್ಸಸುತ್ತಂ

೨೦೮. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಕ್ಕೇಸು ವಿಹರತಿ ಖೋಮದುಸ್ಸಂ ನಾಮಂ ಸಕ್ಯಾನಂ ನಿಗಮೋ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಖೋಮದುಸ್ಸಂ ನಿಗಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಖೋಮದುಸ್ಸಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ, ದೇವೋ ಚ ಏಕಮೇಕಂ ಫುಸಾಯತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಯೇನ ಸಾ ಸಭಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅದ್ದಸಂಸು ಖೋಮದುಸ್ಸಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ಭಗವನ್ತಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಏತದವೋಚುಂ – "ಕೇ ಚ ಮುಣ್ಡಕಾ ಸಮಣಕಾ, ಕೇ ಚ ಸಭಾಧಮ್ಮಂ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಖೋಮದುಸ್ಸಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕೇ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ನೇಸಾ ಸಭಾ ಯತ್ಥ ನ ಸನ್ತಿ ಸನ್ತೋ,
ಸನ್ತೋ ನ ತೇ ಯೇ ನ ವದನ್ತಿ ಧಮ್ಮಂ।
ರಾಗಞ್ಚ ದೋಸಞ್ಚ ಪಹಾಯ ಮೋಹಂ,
ಧಮ್ಮಂ ವದನ್ತಾ ಚ ಭವನ್ತಿ ಸನ್ತೋ"ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಖೋಮದುಸ್ಸಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ – "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ; ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ – ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀತಿ, ಏವಮೇವಂ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ। ಏತೇ ಮಯಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಉಪಾಸಕೇ ನೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತೇ ಸರಣಂ ಗತೇ"ತಿ।

ಉಪಾಸಕವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಕಸಿ ಉದಯೋ ದೇವಹಿತೋ, ಅಞ್ಞತರಮಹಾಸಾಲಂ।

ಮಾನಥದ್ಧಂ ಪಚ್ಚನೀಕಂ, ನವಕಮ್ಮಿಕಕಟ್ಠಹಾರಂ।
ಮಾತುಪೋಸಕಂ ಭಿಕ್ಖಕೋ, ಸಙ್ಗಾರವೋ ಚ ಖೋಮದುಸ್ಸೇನ ದ್ವಾದಸಾತಿ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂಯುತ್ತಂ ಸಮತ್ತಂ।

೮. ವಙ್ಗೀಸಸಂಯುತ್ತಂ

೧. ನಿಕ್ಖನ್ತಸುತ್ತಂ

೨೦೯. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಆಳವಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಅಗ್ಗಾಳವೇ ಚೇತಿಯೇ ಆಯಸ್ಮತಾ ನಿಗ್ರೋಧಕಪ್ಪೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ನವಕೋ ಹೋತಿ ಅಚಿರಪಬ್ಬಜಿತೋ ಓಹಿಯ್ಯಕೋ ವಿಹಾರಪಾಲೋ। ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಸಮಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಅಗ್ಗಾಳವಕೋ ಆರಾಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು ವಿಹಾರಪೇಕ್ಖಿಕಾಯೋ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಙ್ಗೀಸಸ್ಸ ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ದಿಸ್ವಾ ಅನಭಿರತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ರಾಗೋ ಚಿತ್ತಂ ಅನುದ್ಧಂಸೇತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಙ್ಗೀಸಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಅಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ನ ವತ ಮೇ ಲಾಭಾ; ದುಲ್ಲದ್ಧಂ ವತ ಮೇ, ನ ವತ ಮೇ ಸುಲದ್ಧಂ; ಯಸ್ಸ ಮೇ ಅನಭಿರತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾ, ರಾಗೋ ಚಿತ್ತಂ ಅನುದ್ಧಂಸೇತಿ, ತಂ ಕುತೇತ್ಥ ಲಬ್ಭಾ, ಯಂ ಮೇ ಪರೋ ಅನಭಿರತಿಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಅಭಿರತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇಯ್ಯ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ಅನಭಿರತಿಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಅಭಿರತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ಅನಭಿರತಿಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಅಭಿರತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ –

"ನಿಕ್ಖನ್ತಂ ವತ ಮಂ ಸನ್ತಂ, ಅಗಾರಸ್ಮಾನಗಾರಿಯಂ।
ವಿತಕ್ಕಾ ಉಪಧಾವನ್ತಿ, ಪಗಬ್ಭಾ ಕಣ್ಹತೋ ಇಮೇ॥

"ಉಗ್ಗಪುತ್ತಾ ಮಹಿಸ್ಸಾಸಾ, ಸಿಕ್ಖಿತಾ ದಳ್ಹಧಮ್ಮಿನೋ।
ಸಮನ್ತಾ ಪರಿಕಿರೇಯ್ಯುಂ, ಸಹಸ್ಸಂ ಅಪಲಾಯಿನಂ॥

"ಸಚೇಪಿ ಏತತೋ [ಏತ್ತತೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰), ಏತ್ತಕಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಭಿಯ್ಯೋ, ಆಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ ಇತ್ಥಿಯೋ।
ನೇವ ಮಂ ಬ್ಯಾಧಯಿಸ್ಸನ್ತಿ [ಬ್ಯಾಥಯಿಸ್ಸನ್ತಿ (?)], ಧಮ್ಮೇ ಸಮ್ಹಿ ಪತಿಟ್ಠಿತಂ॥

"ಸಕ್ಖೀ ಹಿ ಮೇ ಸುತಂ ಏತಂ, ಬುದ್ಧಸ್ಸಾದಿಚ್ಚಬನ್ಧುನೋ।
ನಿಬ್ಬಾನಗಮನಂ ಮಗ್ಗಂ, ತತ್ಥ ಮೇ ನಿರತೋ ಮನೋ॥

"ಏವಞ್ಚೇ ಮಂ ವಿಹರನ್ತಂ, ಪಾಪಿಮ ಉಪಗಚ್ಛಸಿ।
ತಥಾ ಮಚ್ಚು ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಮೇ ಮಗ್ಗಮ್ಪಿ ದಕ್ಖಸೀ"ತಿ॥

೨. ಅರತಿಸುತ್ತಂ

೨೧೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ...ಪೇ॰... ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಆಳವಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಅಗ್ಗಾಳವೇ ಚೇತಿಯೇ ಆಯಸ್ಮತಾ ನಿಗ್ರೋಧಕಪ್ಪೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ನಿಗ್ರೋಧಕಪ್ಪೋ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸತಿ, ಸಾಯಂ ವಾ ನಿಕ್ಖಮತಿ ಅಪರಜ್ಜು ವಾ ಕಾಲೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಙ್ಗೀಸಸ್ಸ ಅನಭಿರತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ, ರಾಗೋ ಚಿತ್ತಂ ಅನುದ್ಧಂಸೇತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಙ್ಗೀಸಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಅಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ನ ವತ ಮೇ ಲಾಭಾ; ದುಲ್ಲದ್ಧಂ ವತ ಮೇ, ನ ವತ ಮೇ ಸುಲದ್ಧಂ; ಯಸ್ಸ ಮೇ ಅನಭಿರತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾ, ರಾಗೋ ಚಿತ್ತಂ ಅನುದ್ಧಂಸೇತಿ; ತಂ ಕುತೇತ್ಥ ಲಬ್ಭಾ, ಯಂ ಮೇ ಪರೋ ಅನಭಿರತಿಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಅಭಿರತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇಯ್ಯ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ಅನಭಿರತಿಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಅಭಿರತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ

ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ಅನಭಿರತಿಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಅಭಿರತಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

"ಅರತಿಞ್ಚ ರತಿಞ್ಚ ಪಹಾಯ, ಸಬ್ಬಸೋ ಗೇಹಸಿತಞ್ಚ ವಿತಕ್ಕಂ।
ವನಥಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ ಕುಹಿಞ್ಚಿ, ನಿಬ್ಬನಥೋ ಅರತೋ ಸ ಹಿ ಭಿಕ್ಖು [ಸ ಭಿಕ್ಖು (ಕ॰)]॥

"ಯಮಿಧ ಪಥವಿಞ್ಚ ವೇಹಾಸಂ, ರೂಪಗತಞ್ಚ ಜಗತೋಗಧಂ।
ಕಿಞ್ಚಿ ಪರಿಜೀಯತಿ ಸಬ್ಬಮನಿಚ್ಚಂ, ಏವಂ ಸಮೇಚ್ಚ ಚರನ್ತಿ ಮುತತ್ತಾ॥

"ಉಪಧೀಸು ಜನಾ ಗಧಿತಾಸೇ [ಗಥಿತಾಸೇ (ಸೀ॰)], ದಿಟ್ಠಸುತೇ ಪಟಿಘೇ ಚ ಮುತೇ ಚ।
ಏತ್ಥ ವಿನೋದಯ ಛನ್ದಮನೇಜೋ, ಯೋ ಏತ್ಥ ನ ಲಿಮ್ಪತಿ ತಂ ಮುನಿಮಾಹು॥

"ಅಥ ಸಟ್ಠಿನಿಸ್ಸಿತಾ ಸವಿತಕ್ಕಾ, ಪುಥೂ ಜನತಾಯ ಅಧಮ್ಮಾ ನಿವಿಟ್ಠಾ।
ನ ಚ ವಗ್ಗಗತಸ್ಸ ಕುಹಿಞ್ಚಿ, ನೋ ಪನ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಭಾಣೀ ಸ ಭಿಕ್ಖು॥

"ದಬ್ಬೋ ಚಿರರತ್ತಸಮಾಹಿತೋ, ಅಕುಹಕೋ ನಿಪಕೋ ಅಪಿಹಾಲು।
ಸನ್ತಂ ಪದಂ ಅಜ್ಝಗಮಾ ಮುನಿ ಪಟಿಚ್ಚ, ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ ಕಙ್ಖತಿ ಕಾಲ"ನ್ತಿ॥

೩. ಪೇಸಲಸುತ್ತಂ

೨೧೧. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಆಳವಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಅಗ್ಗಾಳವೇ ಚೇತಿಯೇ ಆಯಸ್ಮತಾ ನಿಗ್ರೋಧಕಪ್ಪೇನ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಭಾನೇನ ಅಞ್ಞೇ ಪೇಸಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತಿಮಞ್ಞತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಙ್ಗೀಸಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ನ ವತ ಮೇ ಲಾಭಾ; ದುಲ್ಲದ್ಧಂ ವತ ಮೇ, ನ ವತ ಮೇ ಸುಲದ್ಧಂ; ಯ್ವಾಹಂ ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಭಾನೇನ ಅಞ್ಞೇ ಪೇಸಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅತಿಮಞ್ಞಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

"ಮಾನಂ ಪಜಹಸ್ಸು ಗೋತಮ, ಮಾನಪಥಞ್ಚ ಪಜಹಸ್ಸು।
ಅಸೇಸಂ ಮಾನಪಥಸ್ಮಿಂ, ಸಮುಚ್ಛಿತೋ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀಹುವಾ ಚಿರರತ್ತಂ॥

"ಮಕ್ಖೇನ ಮಕ್ಖಿತಾ ಪಜಾ, ಮಾನಹತಾ ನಿರಯಂ ಪಪತನ್ತಿ।
ಸೋಚನ್ತಿ ಜನಾ ಚಿರರತ್ತಂ, ಮಾನಹತಾ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ॥

"ನ ಹಿ ಸೋಚತಿ ಭಿಕ್ಖು ಕದಾಚಿ, ಮಗ್ಗಜಿನೋ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನೋ।
ಕಿತ್ತಿಞ್ಚ ಸುಖಞ್ಚ ಅನುಭೋತಿ, ಧಮ್ಮದಸೋತಿ ತಮಾಹು ಪಹಿತತ್ತಂ॥

"ತಸ್ಮಾ ಅಖಿಲೋಧ ಪಧಾನವಾ, ನೀವರಣಾನಿ ಪಹಾಯ ವಿಸುದ್ಧೋ।
ಮಾನಞ್ಚ ಪಹಾಯ ಅಸೇಸಂ, ವಿಜ್ಜಾಯನ್ತಕರೋ ಸಮಿತಾವೀ"ತಿ॥

೪. ಆನನ್ದಸುತ್ತಂ

೨೧೨. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ ಆಯಸ್ಮತಾ ವಙ್ಗೀಸೇನ ಪಚ್ಛಾಸಮಣೇನ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಙ್ಗೀಸಸ್ಸ ಅನಭಿರತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ, ರಾಗೋ ಚಿತ್ತಂ ಅನುದ್ಧಂಸೇತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಕಾಮರಾಗೇನ ಡಯ್ಹಾಮಿ, ಚಿತ್ತಂ ಮೇ ಪರಿಡಯ್ಹತಿ।
ಸಾಧು ನಿಬ್ಬಾಪನಂ ಬ್ರೂಹಿ, ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಗೋತಮಾ"ತಿ॥

"ಸಞ್ಞಾಯ ವಿಪರಿಯೇಸಾ, ಚಿತ್ತಂ ತೇ ಪರಿಡಯ್ಹತಿ।
ನಿಮಿತ್ತಂ ಪರಿವಜ್ಜೇಹಿ, ಸುಭಂ ರಾಗೂಪಸಂಹಿತಂ॥

"ಸಙ್ಖಾರೇ ಪರತೋ ಪಸ್ಸ, ದುಕ್ಖತೋ ಮಾ ಚ ಅತ್ತತೋ।
ನಿಬ್ಬಾಪೇಹಿ ಮಹಾರಾಗಂ, ಮಾ ಡಯ್ಹಿತ್ಥೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ॥

"ಅಸುಭಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇಹಿ, ಏಕಗ್ಗಂ ಸುಸಮಾಹಿತಂ।
ಸತಿ ಕಾಯಗತಾ ತ್ಯತ್ಥು, ನಿಬ್ಬಿದಾಬಹುಲೋ ಭ॥

"ಅನಿಮಿತ್ತಞ್ಚ ಭಾವೇಹಿ, ಮಾನಾನುಸಯಮುಜ್ಜಹ।
ತತೋ ಮಾನಾಭಿಸಮಯಾ, ಉಪಸನ್ತೋ ಚರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ॥

೫. ಸುಭಾಸಿತಸುತ್ತಂ

೨೧೩. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ। "ಭದನ್ತೇ"ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಚತೂಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಾಚಾ ಸುಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ, ನೋ ದುಬ್ಭಾಸಿತಾ; ಅನವಜ್ಜಾ ಚ ಅನನುವಜ್ಜಾ ಚ ವಿಞ್ಞೂನಂ। ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸುಭಾಸಿತಂಯೇವ ಭಾಸತಿ ನೋ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ, ಧಮ್ಮಂಯೇವ ಭಾಸತಿ ನೋ ಅಧಮ್ಮಂ, ಪಿಯಂಯೇವ ಭಾಸತಿ ನೋ ಅಪ್ಪಿಯಂ, ಸಚ್ಚಂಯೇವ ಭಾಸತಿ ನೋ ಅಲಿಕಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತೂಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಾಚಾ ಸುಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ, ನೋ ದುಬ್ಭಾಸಿತಾ, ಅನವಜ್ಜಾ ಚ ಅನನುವಜ್ಜಾ ಚ ವಿಞ್ಞೂನ"ನ್ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ, ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಸುಗತೋ ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ -

"ಸುಭಾಸಿತಂ ಉತ್ತಮಮಾಹು ಸನ್ತೋ,
ಧಮ್ಮಂ ಭಣೇ ನಾಧಮ್ಮಂ ತಂ ದುತಿಯಂ।
ಪಿಯಂ ಭಣೇ ನಾಪ್ಪಿಯಂ ತಂ ತತಿಯಂ,
ಸಚ್ಚಂ ಭಣೇ ನಾಲಿಕಂ ತಂ ಚತುತ್ಥ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ ಸುಗತಾ"ತಿ। "ಪಟಿಭಾತು ತಂ ವಙ್ಗೀಸಾ"ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸಾರುಪ್ಪಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವಿ -

“ತಮೇವ ವಾಚಂ ಭಾಸೇಯ್ಯ, ಯಾಯತ್ತಾನಂ ನ ತಾಪಯೇ।
ಪರೇ ಚ ನ ವಿಹಿಂಸೇಯ್ಯ, ಸಾ ವೇ ವಾಚಾ ಸುಭಾಸಿತಾ॥

“ಪಿಯವಾಚಂವ ಭಾಸೇಯ್ಯ, ಯಾ ವಾಚಾ ಪಟಿನನ್ದಿತಾ।
ಯಂ ಅನಾದಾಯ ಪಾಪಾನಿ, ಪರೇಸಂ ಭಾಸತೇ ಪಿಯಂ॥

“ಸಚ್ಚಂ ವೇ ಅಮತಾ ವಾಚಾ, ಏಸ ಧಮ್ಮೋ ಸನನ್ತನೋ।
ಸಚ್ಚೇ ಅತ್ಥೇ ಚ ಧಮ್ಮೇ ಚ, ಆಹು ಸನ್ತೋ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ॥

“ಯಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಾಸತೇ ವಾಚಂ, ಖೇಮಂ ನಿಬ್ಬಾನಪತ್ತಿಯಾ।
ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕಿರಿಯಾಯ, ಸಾ ವೇ ವಾಚಾನಮುತ್ತಮಾ”ತಿ॥

೬. ಸಾರಿಪುತ್ತಸುತ್ತಂ

೨೧೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ ಪೋರಿಯಾ ವಾಚಾಯ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಲಾಯ [ಅನೇಳಗಲಾಯ (ಸೀ॰ ಕ॰), ಅನೇಲಗಳಾಯ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ। ತೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಚೇತಸಾ ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ಓಹಿತಸೋತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಙ್ಗೀಸಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – “ಅಯಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ ಪೋರಿಯಾ ವಾಚಾಯ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಲಾಯ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ। ತೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಚೇತಸಾ ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ಓಹಿತಸೋತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸಾರುಪ್ಪಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಾ”ತಿ। “ಪಟಿಭಾತು ತಂ, ಆವುಸೋ ವಙ್ಗೀಸಾ”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸಾರುಪ್ಪಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವಿ –

“ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞೋ ಮೇಧಾವೀ, ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗಸ್ಸ ಕೋವಿದೋ।
ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಮಹಾಪಞ್ಞೋ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಭಿಕ್ಖುನಂ॥

“ಸಂಖಿತ್ತೇನಪಿ ದೇಸೇತಿ, ವಿತ್ಥಾರೇನಪಿ ಭಾಸತಿ।
ಸಾಳಿಕಾಯಿವ ನಿಗ್ಘೋಸೋ, ಪಟಿಭಾನಂ ಉದೀರಯಿ [ಉದೀರಿಯಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰) ಉದೀರಿಯತಿ (ಸಾಮಞ್ಞಫಲಸುತ್ತಟೀಕಾನುರೂಪಂ)]॥

“ತಸ್ಸ ತಂ ದೇಸಯನ್ತಸ್ಸ, ಸುಣನ್ತಿ ಮಧುರಂ ಗಿರಂ।
ಸರೇನ ರಜನೀಯೇನ, ಸವನೀಯೇನ ವಗ್ಗುನಾ।
ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತಾ ಮುದಿತಾ, ಸೋತಂ ಓಧೇನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖವೋ”ತಿ॥

೭. ಪವಾರಣಾಸುತ್ತಂ

೨೧೫. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ಮಿಗಾರಮಾತುಪಾಸಾದೇ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸಬ್ಬೇಹೇವ ಅರಹನ್ತೇಹಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಪನ್ನರಸೇ ಪವಾರಣಾಯ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಅನುವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಹನ್ದ ದಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪವಾರೇಮಿ ವೋ। ನ ಚ ಮೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಗರಹಥ ಕಾಯಿಕಂ ವಾ ವಾಚಸಿಕಂ ವಾ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ನ ಖೋ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಗರಹಾಮ ಕಾಯಿಕಂ ವಾ ವಾಚಸಿಕಂ ವಾ। ಭಗವಾ ಹಿ , ಭನ್ತೇ, ಅನುಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದೇತಾ, ಅಸಞ್ಜಾತಸ್ಸ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಞ್ಜನೇತಾ, ಅನಕ್ಖಾತಸ್ಸ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಅಕ್ಖಾತಾ, ಮಗ್ಗಞ್ಞೂ ಮಗ್ಗವಿದೂ ಮಗ್ಗಕೋವಿದೋ। ಮಗ್ಗಾನುಗಾ ಚ, ಭನ್ತೇ, ಏತರಹಿ ಸಾವಕಾ ವಿಹರನ್ತಿ ಪಚ್ಛಾ ಸಮನ್ನಾಗತಾ; ಅಹಞ್ಚ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ಪವಾರೇಮಿ। ನ ಚ ಮೇ ಭಗವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಗರಹತಿ ಕಾಯಿಕಂ ವಾ ವಾಚಸಿಕಂ ವಾ"ತಿ।

"ನ ಖ್ವಾಹಂ ತೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಕಿಞ್ಚಿ ಗರಹಾಮಿ ಕಾಯಿಕಂ ವಾ ವಾಚಸಿಕಂ ವಾ। ಪಣ್ಡಿತೋ ತ್ವಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಮಹಾಪಞ್ಞೋ ತ್ವಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ , ಪುಥುಪಞ್ಞೋ ತ್ವಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಹಾಸಪಞ್ಞೋ ತ್ವಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಜವನಪಞ್ಞೋ ತ್ವಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞೋ ತ್ವಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞೋ ತ್ವಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ರಞ್ಞೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತೋ ಪಿತರಾ ಪವತ್ತಿತಂ ಚಕ್ಕಂ ಸಮ್ಮದೇವ ಅನುಪ್ಪವತ್ತೇತಿ; ಏವಮೇವ ಖೋ ತ್ವಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಮಯಾ ಅನುತ್ತರಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತಿತಂ ಸಮ್ಮದೇವ ಅನುಪ್ಪವತ್ತೇಸೀ"ತಿ।

"ನೋ ಚೇ ಕಿರ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಗರಹತಿ ಕಾಯಿಕಂ ವಾ ವಾಚಸಿಕಂ ವಾ। ಇಮೇಸಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಗರಹತಿ ಕಾಯಿಕಂ ವಾ ವಾಚಸಿಕಂ ವಾ"ತಿ। "ಇಮೇಸಮ್ಪಿ ಖ್ವಾಹಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಗರಹಾಮಿ ಕಾಯಿಕಂ ವಾ ವಾಚಸಿಕಂ ವಾ। ಇಮೇಸಞ್ಹಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಸಟ್ಠಿ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇವಿಜ್ಜಾ, ಸಟ್ಠಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಛಳಭಿಞ್ಞಾ, ಸಟ್ಠಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಭತೋಭಾಗವಿಮುತ್ತಾ, ಅಥ ಇತರೇ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ ಸುಗತಾ"ತಿ। "ಪಟಿಭಾತು ತಂ, ವಙ್ಗೀಸಾ"ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸಾರುಪ್ಪಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವಿ -

"ಅಜ್ಜ ಪನ್ನರಸೇ ವಿಸುದ್ಧಿಯಾ, ಭಿಕ್ಖೂ ಪಞ್ಚಸತಾ ಸಮಾಗತಾ।
ಸಂಯೋಜನಬನ್ಧನಚ್ಛಿದಾ , ಅನೀಘಾ ಖೀಣಪುನಬ್ಭವಾ ಇಸೀ॥

"ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ಯಥಾ ರಾಜಾ, ಅಮಚ್ಚಪರಿವಾರಿತೋ।
ಸಮನ್ತಾ ಅನುಪರಿಯೇತಿ, ಸಾಗರನ್ತಂ ಮಹಿಂ ಇಮಂ॥

"ಏವಂ ವಿಜಿತಸಙ್ಗಾಮಂ, ಸತ್ಥವಾಹಂ ಅನುತ್ತರಂ।
ಸಾವಕಾ ಪಯಿರುಪಾಸನ್ತಿ, ತೇವಿಜ್ಜಾ ಮಚ್ಚುಹಾಯಿನೋ॥

"ಸಬ್ಬೇ ಭಗವತೋ ಪುತ್ತಾ, ಪಲಾಪೇತ್ಥ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।

ತಣ್ಹಾಸಲ್ಲಸ್ಸ ಹನ್ತಾರಂ, ವನ್ದೇ ಆದಿಚ್ಚಬನ್ಧುನ"ನ್ತಿ॥

೮. ಪರೋಸಹಸ್ಸಸುತ್ತಂ

೨೧೮. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಡ್ಢತೇಲಸೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಬ್ಬಾನಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ। ತೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಚೇತಸಾ ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ಓಹಿತಸೋತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಙ್ಗೀಸಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಬ್ಬಾನಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ। ತೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಚೇತಸಾ ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ಓಹಿತಸೋತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಭಗವನ್ತಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸಾರುಪ್ಪಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ, ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ ಸುಗತಾ"ತಿ। "ಪಟಿಭಾತು ತಂ, ವಙ್ಗೀಸಾ"ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸಾರುಪ್ಪಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವಿ -

"ಪರೋಸಹಸ್ಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ, ಸುಗತಂ ಪಯಿರುಪಾಸತಿ।
ದೇಸೇನ್ತಂ ವಿರಜಂ ಧಮ್ಮಂ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಕುತೋಭಯಂ॥

"ಸುಣನ್ತಿ ಧಮ್ಮಂ ವಿಮಲಂ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧದೇಸಿತಂ।
ಸೋಭತಿ ವತ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪುರಕ್ಖತೋ॥

"ನಾಗನಾಮೋಸಿ ಭಗವಾ, ಇಸೀನಂ ಇಸಿಸತ್ತಮೋ।
ಮಹಾಮೇಘೋವ ಹುತ್ವಾನ, ಸಾವಕೇ ಅಭಿವಸ್ಸತಿ॥

"ದಿವಾವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ, ಸತ್ಥುದಸ್ಸನಕಮ್ಯತಾ [ಸತ್ಥುದಸ್ಸನಕಾಮತಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]।
ಸಾವಕೋ ತೇ ಮಹಾವೀರ, ಪಾದೇ ವನ್ದತಿ ವಙ್ಗೀಸೋ"ತಿ॥

"ಕಿಂ ನು ತೇ, ವಙ್ಗೀಸ, ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಪುಬ್ಬೇ ಪರಿವಿತಕ್ಕಿತಾ, ಉದಾಹು ಠಾನಸೋವ ತಂ ಪಟಿಭನ್ತೀ"ತಿ? 'ನ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಪುಬ್ಬೇ ಪರಿವಿತಕ್ಕಿತಾ, ಅಥ ಖೋ ಠಾನಸೋವ ಮಂ ಪಟಿಭನ್ತೀ'ತಿ। 'ತೇನ ಹಿ ತಂ, ವಙ್ಗೀಸ, ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಪುಬ್ಬೇ ಅಪರಿವಿತಕ್ಕಿತಾ ಗಾಥಾಯೋ ಪಟಿಭನ್ತೂ'ತಿ। 'ಏವಂ, ಭನ್ತೇ'ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ಪುಬ್ಬೇ ಅಪರಿವಿತಕ್ಕಿತಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವಿ -

"ಉಮ್ಮಗ್ಗಪಥಂ [ಉಮ್ಮಗ್ಗಸತಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ಮಾರಸ್ಸ ಅಭಿಭುಯ್ಯ, ಚರತಿ ಪಭಿಜ್ಜ ಖಿಲಾನಿ।
ತಂ ಪಸ್ಸಥ ಬನ್ಧಪಮುಞ್ಚಕರಂ, ಅಸಿತಂ ಭಾಗಸೋ ಪವಿಭಜಂ॥

"ಓಘಸ್ಸ ನಿತ್ಥರಣತ್ಥಂ, ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಮಗ್ಗಂ ಅಕ್ಖಾಸಿ।
ತಸ್ಮಿಞ್ಚೇ ಅಮತೇ ಅಕ್ಖಾತೇ, ಧಮ್ಮದ್ದಸಾ ಠಿತಾ ಅಸಂಹೀರಾ॥

“ಪಜ್ಜೋತಕರೋ ಅತಿವಿಜ್ಝ [ಅತಿವಿಜ್ಝ ಧಮ್ಮಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ಸಬ್ಬಟ್ಠಿತೀನಂ ಅತಿಕ್ಕಮಮದ್ದಸ।
ಞತ್ವಾ ಚ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಚ, ಅಗ್ಗಂ ಸೋ ದೇಸಯಿ ದಸದ್ಧಾನಂ॥

“ಏವಂ ಸುದೇಸಿತೇ ಧಮ್ಮೇ,
ಕೋ ಪಮಾದೋ ವಿಜಾನತಂ ಧಮ್ಮಂ [ಕೋ ಪಮಾದೋ ವಿಜಾನತಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]।
ತಸ್ಮಾ ಹಿ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ।
ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಸದಾ ನಮಸ್ಸಮನುಸಿಕ್ಖೇ”ತಿ॥

೯. ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಸುತ್ತಂ

೨೧೭. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞಾಸಿಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ [ಅಞ್ಞಾಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಸುಚಿರಸ್ಸೇವ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದಾನಿ ಮುಖೇನ ಚ ಪರಿಚುಮ್ಬತಿ, ಪಾಣೀಹಿ ಚ ಪರಿಸಮ್ಬಾಹತಿ, ನಾಮಞ್ಚ ಸಾವೇತಿ – “ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋಹಂ, ಭಗವಾ, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋಹಂ, ಸುಗತಾ”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಙ್ಗೀಸಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – “ಅಯಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞಾಸಿಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ಸುಚಿರಸ್ಸೇವ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದಾನಿ ಮುಖೇನ ಚ ಪರಿಚುಮ್ಬತಿ, ಪಾಣೀಹಿ ಚ ಪರಿಸಮ್ಬಾಹತಿ, ನಾಮಞ್ಚ ಸಾವೇತಿ – ‘ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋಹಂ, ಭಗವಾ, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋಹಂ, ಸುಗತಾ’ತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಅಞ್ಞಾಸಿಕೋಣ್ಡಞ್ಞಂ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸಾರುಪ್ಪಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ, ಭಗವಾ, ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ, ಸುಗತಾ”ತಿ। “ಪಟಿಭಾತು ತಂ, ವಙ್ಗೀಸಾ”ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಅಞ್ಞಾಸಿಕೋಣ್ಡಞ್ಞಂ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸಾರುಪ್ಪಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವಿ –

“ಬುದ್ಧಾನುಬುದ್ಧೋ ಸೋ ಥೇರೋ, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ತಿಬ್ಬನಿಕ್ಕಮೋ।
ಲಾಭೀ ಸುಖವಿಹಾರಾನಂ, ವಿವೇಕಾನಂ ಅಭಿಣ್ಹಸೋ॥

“ಯಂ ಸಾವಕೇನ ಪತ್ತಬ್ಬಂ, ಸತ್ಥುಸಾಸನಕಾರಿನಾ।
ಸಬ್ಬಸ್ಸ ತಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತಂ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಸಿಕ್ಖತೋ॥

“ಮಹಾನುಭಾವೋ ತೇವಿಜ್ಜೋ, ಚೇತೋಪರಿಯಾಯಕೋವಿದೋ।
ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ಬುದ್ಧದಾಯಾದೋ [ಬುದ್ಧಸಾವಕೋ (ಪೀ॰)], ಪಾದೇ ವನ್ದತಿ ಸತ್ಥುನೋ”ತಿ॥

೧೦. ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸುತ್ತಂ

೨೧೮. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಇಸಿಗಿಲಿಪಸ್ಸೇ ಕಾಳಸಿಲಾಯಂ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸಬ್ಬೇಹೇವ ಅರಹನ್ತೇಹಿ। ತೇಸಂ ಸುದಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಚೇತಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಸಮನ್ನೇಸತಿ [ಸಮನ್ವೇಸತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಅಟ್ಠ॰)] ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಂ ನಿರುಪಧಿಂ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಙ್ಗೀಸಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – “ಅಯಂ ಖೋ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಇಸಿಗಿಲಿಪಸ್ಸೇ ಕಾಳಸಿಲಾಯಂ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ

ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸಬ್ಬೇಹೇವ ಅರಹನ್ತೇಹಿ। ತೇಸಂ ಸುದಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಚೇತಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಸಮನ್ನೇಸತಿ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಂ ನಿರುಪಧಿಂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸಾರುಪ್ಪಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ, ಭಗವಾ, ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ, ಸುಗತಾ"ತಿ। "ಪಟಿಭಾತು ತಂ, ವಙ್ಗೀಸಾ"ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸಾರುಪ್ಪಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಭಿತ್ಥವಿ -

"ನಗಸ್ಸ ಪಸ್ಸೇ ಆಸೀನಂ, ಮುನಿಂ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಾರಗುಂ।
ಸಾವಕಾ ಪಯಿರುಪಾಸನ್ತಿ, ತೇವಿಜ್ಜಾ ಮಚ್ಚುಹಾಯಿನೋ॥

"ತೇ ಚೇತಸಾ ಅನುಪರಿಯೇತಿ [ಅನುಪರಿಯೇಸತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ।
ಚಿತ್ತಂ ನೇಸಂ ಸಮನ್ನೇಸಂ [ಸಮನ್ವೇಸಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಅಟ್ಠ॰)], ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಂ ನಿರೂಪಧಿಂ॥

"ಏವಂ ಸಬ್ಬಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಮುನಿಂ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಾರಗುಂ।
ಅನೇಕಾಕಾರಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಪಯಿರುಪಾಸನ್ತಿ ಗೋತಮ"ನ್ತಿ॥

೧೧. ಗಗ್ಗರಾಸುತ್ತಂ

೨೧೯. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಚಮ್ಪಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಗಗ್ಗರಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರೇ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಚ ಉಪಾಸಕಸತೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಚ ಉಪಾಸಿಕಾಸತೇಹಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಚ ದೇವತಾಸಹಸ್ಸೇಹಿ। ತ್ಯಾಸ್ಸುದಂ ಭಗವಾ ಅತಿರೋಚತಿ [ಅತಿವಿರೋಚತಿ (ಕ॰)] ವಣ್ಣೇನ ಚೇವ ಯಸಸಾ ಚ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಙ್ಗೀಸಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಭಗವಾ ಚಮ್ಪಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಗಗ್ಗರಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರೇ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಚ ಉಪಾಸಕಸತೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಚ ಉಪಾಸಿಕಾಸತೇಹಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಚ ದೇವತಾಸಹಸ್ಸೇಹಿ। ತ್ಯಾಸ್ಸುದಂ ಭಗವಾ ಅತಿರೋಚತಿ ವಣ್ಣೇನ ಚೇವ ಯಸಸಾ ಚ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಭಗವನ್ತಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸಾರುಪ್ಪಾಯ ಗಾಥಾಯ ಅಭಿತ್ಥವೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ, ಭಗವಾ, ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ, ಸುಗತಾ"ತಿ। "ಪಟಿಭಾತು ತಂ, ವಙ್ಗೀಸಾ"ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸಾರುಪ್ಪಾಯ ಗಾಥಾಯ ಅಭಿತ್ಥವಿ -

"ಚನ್ದೋ ಯಥಾ ವಿಗತವಲಾಹಕೇ ನಭೇ,
ವಿರೋಚತಿ ವಿಗತಮಲೋವ ಭಾಣುಮಾ।
ಏವಮ್ಪಿ ಅಙ್ಗೀರಸ ತ್ವಂ ಮಹಾಮುನಿ,
ಅತಿರೋಚಸಿ ಯಸಸಾ ಸಬ್ಬಲೋಕ"ನ್ತಿ॥

೧೨. ವಙ್ಗೀಸಸುತ್ತಂ

೨೨೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ । ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಅಚಿರಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ [ಹೋತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದೀ [ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

"ಕಾವೇಯ್ಯಮತ್ತಾ ವಿಚರಿಮ್ಹ ಪುಬ್ಬೇ, ಗಾಮಾ ಗಾಮಂ ಪುರಾ ಪುರಂ।
ಅಥದ್ದಸಾಮ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ಸದ್ಧಾ ನೋ ಉಪಪಜ್ಜಥ॥

"ಸೋ ಮೇ ಧಮ್ಮಮದೇಸೇಸಿ, ಖನ್ಧಾಯತನಧಾತುಯೋ [ಖನ್ಧೇ ಆಯತನಾನಿ ಧಾತುಯೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)]।
ತಸ್ಸಾಹಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾನ, ಪಬ್ಬಜಿಂ ಅನಗಾರಿಯಂ॥

"ಬಹುನ್ನಂ ವತ ಅತ್ಥಾಯ, ಬೋಧಿಂ ಅಜ್ಝಗಮಾ ಮುನಿ।
ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ, ಯೇ ನಿಯಾಮಗತದ್ದಸಾ॥

"ಸ್ವಾಗತಂ ವತ ಮೇ ಆಸಿ, ಮಮ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ।
ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ ಅನುಪ್ಪತ್ತಾ, ಕತಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನಂ॥

"ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಜಾನಾಮಿ, ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಂ ವಿಸೋಧಿತಂ।
ತೇವಿಜ್ಜೋ ಇದ್ಧಿಪತ್ತೋಮ್ಹಿ, ಚೇತೋಪರಿಯಾಯಕೋವಿದೋ"ತಿ॥

ವಙ್ಗೀಸಸಂಯುತ್ತಂ ಸಮತ್ತಂ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ನಿಕ್ಖನ್ತಂ ಅರತಿ ಚೇವ, ಪೇಸಲಾ ಅತಿಮಞ್ಞನಾ।
ಆನನ್ದೇನ ಸುಭಾಸಿತಾ, ಸಾರಿಪುತ್ತಪವಾರಣಾ।
ಪರೋಸಹಸ್ಸಂ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಗಗ್ಗರಾ।
ವಙ್ಗೀಸೇನ ದ್ವಾದಸಾತಿ॥

೯. ವನಸಂಯುತ್ತಂ

೧. ವಿವೇಕಸುತ್ತಂ

೨೨೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ದಿವಾವಿಹಾರಗತೋ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ವಿತಕ್ಕೇ ವಿತಕ್ಕೇತಿ ಗೇಹನಿಸ್ಸಿತೇ। ಅಥ ಖೋ ಯಾ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನುಕಮ್ಪಿಕಾ ಅತ್ಥಕಾಮಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಂವೇಜೇತುಕಾಮಾ ಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ವಿವೇಕಕಾಮೋಸಿ ವನಂ ಪವಿಟ್ಠೋ,
ಅಥ ತೇ ಮನೋ ನಿಚ್ಛರತೀ ಬಹಿದ್ಧಾ।
ಜನೋ ಜನಸ್ಮಿಂ ವಿನಯಸ್ಸು ಛನ್ದಂ,
ತತೋ ಸುಖೀ ಹೋಹಿಸಿ ವೀತರಾಗೋ॥

"ಅರತಿಂ ಪಜಹಾಸಿ ಸತೋ, ಭವಾಸಿ ಸತಂ ತಂ ಸಾರಯಾಮಸೇ।
ಪಾತಾಲರಜೋ ಹಿ ದುತ್ತರೋ, ಮಾ ತಂ ಕಾಮರಜೋ ಅವಾಹರಿ॥

"ಸಕುಣೋ ಯಥಾ ಪಂಸುಕುನ್ಥಿತೋ [ಪಂಸುಕುಣ್ಠಿತೋ (ಕ॰), ಪಂಸುಕುಣ್ಡಿತೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)], ವಿಧುನಂ ಪಾತಯತಿ ಸಿತಂ ರಜಂ।
ಏವಂ ಭಿಕ್ಖು ಪಧಾನವಾ ಸತಿಮಾ, ವಿಧುನಂ ಪಾತಯತಿ ಸಿತಂ ರಜ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಸಂವೇಜಿತೋ ಸಂವೇಗಮಾಪಾದೀತಿ।

೨. ಉಪಟ್ಠಾನಸುತ್ತಂ

೨೨೨. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ದಿವಾವಿಹಾರಗತೋ ಸುಪತಿ। ಅಥ ಖೋ ಯಾ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನುಕಮ್ಪಿಕಾ ಅತ್ಥಕಾಮಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಂವೇಜೇತುಕಾಮಾ ಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ಉಟ್ಠೇಹಿ ಭಿಕ್ಖು ಕಿಂ ಸೇಸಿ, ಕೋ ಅತ್ಥೋ ಸುಪಿತೇನ [ಸುಪಿನೇನ (ಸೀ॰)] ತೇ।
ಆತುರಸ್ಸ ಹಿ ಕಾ ನಿದ್ದಾ, ಸಲ್ಲವಿದ್ಧಸ್ಸ ರುಪ್ಪತೋ॥

"ಯಾಯ ಸದ್ಧಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತೋ [ಯಾಯ ಸದ್ಧಾಪಬ್ಬಜಿತೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ಅಗಾರಸ್ಮಾನಗಾರಿಯಂ।
ತಮೇವ ಸದ್ಧಂ ಬ್ರೂಹೇಹಿ, ಮಾ ನಿದ್ದಾಯ ವಸಂ ಗಮೀ"ತಿ॥

"ಅನಿಚ್ಚಾ ಅದ್ಧುವಾ ಕಾಮಾ, ಯೇಸು ಮನ್ದೋವ ಮುಚ್ಛಿತೋ।
ಬದ್ಧೇಸು [ಖನ್ಧೇಸು (ಸೀ॰)] ಮುತ್ತಂ ಅಸಿತಂ, ಕಸ್ಮಾ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ತಪೇ॥

“ಛನ್ದರಾಗಸ್ಸ ವಿನಯಾ, ಅವಿಜ್ಜಾಸಮತಿಕ್ಕಮಾ।
ತಂ ಞಾಣಂ ಪರಮೋದಾನಂ [ಪರಿಯೋದಾತಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಪರಮೋದಾತಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰), ಪರಮವೋದಾನಂ (ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)], ಕಸ್ಮಾ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ತಪೇ॥

“ಭೇತ್ವಾ [ಭೇತ್ವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಅವಿಜ್ಜಂ ವಿಜ್ಜಾಯ, ಆಸವಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ।
ಅಸೋಕಂ ಅನುಪಾಯಾಸಂ, ಕಸ್ಮಾ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ತಪೇ॥

“ಆರದ್ಧವೀರಿಯಂ ಪಹಿತತ್ತಂ, ನಿಚ್ಚಂ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮಂ।
ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಭಿಕಙ್ಖನ್ತಂ, ಕಸ್ಮಾ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ತಪೇ”ತಿ॥

೩. ಕಸ್ಸಪಗೋತ್ತಸುತ್ತಂ

೨೨೩. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಕಸ್ಸಪಗೋತ್ತೋ ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಕಸ್ಸಪಗೋತ್ತೋ ದಿವಾವಿಹಾರಗತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಛೇತಂ ಓವದತಿ। ಅಥ ಖೋ ಯಾ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಕಸ್ಸಪಗೋತ್ತಂ ಸಂವೇಜೇತುಕಾಮಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಕಸ್ಸಪಗೋತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಕಸ್ಸಪಗೋತ್ತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

“ಗಿರಿದುಗ್ಗಚರಂ ಛೇತಂ, ಅಪ್ಪಪಞ್ಞಂ ಅಚೇತಸಂ।
ಅಕಾಲೇ ಓವದಂ ಭಿಕ್ಖು, ಮನ್ದೋವ ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ॥

“ಸುಣಾತಿ ನ ವಿಜಾನಾತಿ, ಆಲೋಕೇತಿ ನ ಪಸ್ಸತಿ।
ಧಮ್ಮಸ್ಮಿಂ ಭಞ್ಞಮಾನಸ್ಮಿಂ, ಅತ್ಥಂ ಬಾಲೋ ನ ಬುಜ್ಝತಿ॥

“ಸಚೇಪಿ ದಸ ಪಜ್ಜೋತೇ, ಧಾರಯಿಸ್ಸಸಿ ಕಸ್ಸಪ।
ನೇವ ದಕ್ಖತಿ ರೂಪಾನಿ, ಚಕ್ಖು ಹಿಸ್ಸ ನ ವಿಜ್ಜತೀ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಕಸ್ಸಪಗೋತ್ತೋ ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಸಂವೇಜಿತೋ ಸಂವೇಗಮಾಪಾದೀತಿ।

೪. ಸಮ್ಬಹುಲಸುತ್ತಂ

೨೨೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರನ್ತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ। ಅಥ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸ್ಸಂವುಟ್ಠಾ [ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ತೇಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಯಾ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ ಪರಿದೇವಮಾನಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ಅರತಿ ವಿಯ ಮೇಜ್ಜ ಖಾಯತಿ,
ಬಹುಕೇ ದಿಸ್ವಾನ ವಿವಿತ್ತೇ ಆಸನೇ।
ತೇ ಚಿತ್ತಕಥಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ,
ಕೋಮೇ ಗೋತಮಸಾವಕಾ ಗತಾ”ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಞ್ಞತರಾ ದೇವತಾ ತಂ ದೇವತಂ ಗಾಥಾಯ ಪಚ್ಚಭಾಸಿ -

“ಮಾಗಧಂ ಗತಾ ಕೋಸಲಂ ಗತಾ, ಏಕಚ್ಚಿಯಾ ಪನ ವಜ್ಜಿಭೂಮಿಯಾ।
ಮಗಾ ವಿಯ ಅಸಙ್ಗಚಾರಿನೋ, ಅನಿಕೇತಾ ವಿಹರನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖವೋ”ತಿ॥

೫. ಆನನ್ದಸುತ್ತಂ

೨೨೫. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಅತಿವೇಲಂ ಗಿಹಿಸಞ್ಞತ್ತಿಬಹುಲೋ ವಿಹರತಿ। ಅಥ ಖೋ ಯಾ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಅನುಕಮ್ಪಿಕಾ ಅತ್ಥಕಾಮಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಸಂವೇಜೇತುಕಾಮಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

“ರುಕ್ಖಮೂಲಗಹನಂ ಪಸಕ್ಕಿಯ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಹದಯಸ್ಮಿಂ ಓಪಿಯ।
ಝಾ ಗೋತಮ ಮಾ ಪಮಾದೋ [ಮಾ ಚ ಪಮಾದೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಕಿಂ ತೇ ಬಿಳಿಬಿಳಿಕಾ ಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಸಂವೇಜಿತೋ ಸಂವೇಗಮಾಪಾದೀತಿ।

೬. ಅನುರುದ್ಧಸುತ್ತಂ

೨೨೬. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ। ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರಾ ತಾವತಿಂಸಕಾಯಿಕಾ ದೇವತಾ ಜಾಲಿನೀ ನಾಮ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅನುರುದ್ಧಸ್ಸ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಅನುರುದ್ಧಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

“ತತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ಪಣಿಧೇಹಿ, ಯತ್ಥ ತೇ ವುಸಿತಂ ಪುರೇ।
ತಾವತಿಂಸೇಸು ದೇವೇಸು, ಸಬ್ಬಕಾಮಸಮಿದ್ಧಿಸು।
ಪುರಕ್ಖತೋ ಪರಿವುತೋ, ದೇವಕಞ್ಞಾಹಿ ಸೋಭಸೀ”ತಿ॥

“ದುಗ್ಗತಾ ದೇವಕಞ್ಞಾಯೋ, ಸಕ್ಕಾಯಸ್ಮಿಂ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ।
ತೇ ಚಾಪಿ ದುಗ್ಗತಾ ಸತ್ತಾ, ದೇವಕಞ್ಞಾಹಿ ಪತ್ಥಿತಾ”ತಿ॥

“ನ ತೇ ಸುಖಂ ಪಜಾನನ್ತಿ, ಯೇ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ ನನ್ದನಂ।
ಆವಾಸಂ ನರದೇವಾನಂ, ತಿದಸಾನಂ ಯಸಸ್ಸಿನ”ನ್ತಿ॥

“ನ ತ್ವಂ ಬಾಲೇ ವಿಜಾನಾಸಿ, ಯಥಾ ಅರಹತಂ ವಚೋ।
ಅನಿಚ್ಚಾ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಾ, ಉಪ್ಪಾದವಯಧಮ್ಮಿನೋ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ತೇಸಂ ವೂಪಸಮೋ ಸುಖೋ॥

“ನತ್ಥಿ ದಾನಿ ಪುನಾವಾಸೋ, ದೇವಕಾಯಸ್ಮಿ ಜಾಲಿನಿ।
ವಿಕ್ಖೀಣೋ ಜಾತಿಸಂಸಾರೋ, ನತ್ಥಿ ದಾನಿ ಪುನಬ್ಭವೋ”ತಿ॥

೭. ನಾಗದತ್ತಸುತ್ತಂ

೨೨೭. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ನಾಗದತ್ತೋ ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ನಾಗದತ್ತೋ ಅತಿಕಾಲೇನ ಗಾಮಂ ಪವಿಸತಿ, ಅತಿದಿವಾ ಪಟಿಕ್ಕಮತಿ। ಅಥ ಖೋ ಯಾ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ನಾಗದತ್ತಸ್ಸ ಅನುಕಮ್ಪಿಕಾ ಅತ್ಥಕಾಮಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನಾಗದತ್ತಂ ಸಂವೇಜೇತುಕಾಮಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ನಾಗದತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನಾಗದತ್ತಂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ಕಾಲೇ ಪವಿಸ ನಾಗದತ್ತ, ದಿವಾ ಚ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅತಿವೇಲಚಾರೀ।
ಸಂಸಟ್ಠೋ ಗಹಟ್ಠೇಹಿ, ಸಮಾನಸುಖದುಕ್ಖೋ॥

"ಭಾಯಾಮಿ ನಾಗದತ್ತಂ ಸುಪ್ಪಗಬ್ಭಂ, ಕುಲೇಸು ವಿನಿಬದ್ಧಂ।
ಮಾ ಹೇವ ಮಚ್ಚುರಞ್ಞೋ ಬಲವತೋ, ಅನ್ತಕಸ್ಸ ವಸಂ ಉಪೇಸೀ"ತಿ [ವಸಮೇಯ್ಯಾತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ವಸಮೇಸೀತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]॥

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ನಾಗದತ್ತೋ ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಸಂವೇಜಿತೋ ಸಂವೇಗಮಾಪಾದೀತಿ।

೮. ಕುಲಘರಣೀಸುತ್ತಂ

೨೨೮. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಅತಿವೇಲಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಳ್ಹಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಹರತಿ। ಅಥ ಖೋ ಯಾ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನುಕಮ್ಪಿಕಾ ಅತ್ಥಕಾಮಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಂವೇಜೇತುಕಾಮಾ ಯಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಕುಲಘರಣೀ, ತಸ್ಸಾ ವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ನದೀತೀರೇಸು ಸಣ್ಠಾನೇ, ಸಭಾಸು ರಥಿಯಾಸು ಚ।
ಜನಾ ಸಙ್ಗಮ್ಮ ಮನ್ತೇನ್ತಿ, ಮಞ್ಚ ತಞ್ಚ [ತ್ವಞ್ಚ (ಕ॰)] ಕಿಮನ್ತರ"ನ್ತಿ॥

"ಬಹೂಹಿ ಸದ್ದಾ ಪಚ್ಚೂಹಾ, ಖಮಿತಬ್ಬಾ ತಪಸ್ಸಿನಾ।
ನ ತೇನ ಮಙ್ಕು ಹೋತಬ್ಬಂ, ನ ಹಿ ತೇನ ಕಿಲಿಸ್ಸತಿ॥

"ಯೋ ಚ ಸದ್ದಪರಿತ್ತಾಸೀ, ವನೇ ವಾತಮಿಗೋ ಯಥಾ।
ಲಹುಚಿತ್ತೋತಿ ತಂ ಆಹು, ನಾಸ್ಸ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೇ ವತ"ನ್ತಿ॥

೯. ವಜ್ಜಿಪುತ್ತಸುತ್ತಂ

೨೨೯. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಅಞ್ಞತರೋ ವಜ್ಜಿಪುತ್ತಕೋ ಭಿಕ್ಖು ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಜ್ಜಿಪುತ್ತಕೋ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಚಾರೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ವೇಸಾಲಿಯಾ ತೂರಿಯ-ತಾಳಿತ-ವಾದಿತ-ನಿಗ್ಘೋಸಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

"ಏಕಕಾ ಮಯಂ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರಾಮ,
ಅಪವಿದ್ಧಂವ [ಅಪವಿಟ್ಠಂವ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ವನಸ್ಮಿಂ ದಾರುಕಂ।
ಏತಾದಿಸಿಕಾಯ ರತ್ತಿಯಾ,

ಕೋ ಸು ನಾಮಮ್ಹೇಹಿ [ನಾಮ ಅಮ್ಹೇಹಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಪಾಪಿಯೋ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಯಾ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನುಕಮ್ಪಿಕಾ ಅತ್ಥಕಾಮಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಂವೇಜೇತುಕಾಮಾ ಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಏಕಕೋವ ತ್ವಂ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರಸಿ, ಅಪವಿದ್ಧಂವ ವನಸ್ಮಿಂ ದಾರುಕಂ।
ತಸ್ಸ ತೇ ಬಹುಕಾ ಪಿಹಯನ್ತಿ, ನೇರಯಿಕಾ ವಿಯ ಸಗ್ಗಗಾಮಿನ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಸಂವೇಜಿತೋ ಸಂವೇಗಮಾಪಾದೀತಿ।

೧೦. ಸಜ್ಝಾಯಸುತ್ತಂ

೨೨೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಯಂ ಸುದಂ ಪುಬ್ಬೇ ಅತಿವೇಲಂ ಸಜ್ಝಾಯಬಹುಲೋ ವಿಹರತಿ ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋ ಸಙ್ಕಸಾಯತಿ। ಅಥ ಖೋ ಯಾ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಧಮ್ಮಂ ಅಸುಣನ್ತೀ ಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಕಸ್ಮಾ ತುವಂ ಧಮ್ಮಪದಾನಿ ಭಿಕ್ಖು, ನಾಧೀಯಸಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸಂವಸನ್ತೋ।
ಸುತ್ವಾನ ಧಮ್ಮಂ ಲಭತಿಪ್ಪಸಾದಂ, ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಲಭತಿಪ್ಪಸಂಸ"ನ್ತಿ॥

"ಅಹು ಪುರೇ ಧಮ್ಮಪದೇಸು ಛನ್ದೋ, ಯಾವ ವಿರಾಗೇನ ಸಮಾಗಮಿಮ್ಹ।
ಯತೋ ವಿರಾಗೇನ ಸಮಾಗಮಿಮ್ಹ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ದಿಟ್ಠಂವ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಾ।
ಅಞ್ಞಾಯ ನಿಕ್ಖೇಪನಮಾಹು ಸನ್ತೋ"ತಿ॥

೧೧. ಅಕುಸಲವಿತಕ್ಕಸುತ್ತಂ

೨೨೧. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ದಿವಾವಿಹಾರಗತೋ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ವಿತಕ್ಕೇ ವಿತಕ್ಕೇತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಕಾಮವಿತಕ್ಕಂ, ಬ್ಯಾಪಾದವಿತಕ್ಕಂ, ವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕಂ। ಅಥ ಖೋ ಯಾ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನುಕಮ್ಪಿಕಾ ಅತ್ಥಕಾಮಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಂವೇಜೇತುಕಾಮಾ ಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಅಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರಾ, ಸೋ ವಿತಕ್ಕೇಹಿ ಖಜ್ಜಸಿ।
ಅಯೋನಿಸೋ [ಅಯೋನಿಂ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜ, ಯೋನಿಸೋ ಅನುಚಿನ್ತಯ॥

"ಸತ್ಥಾರಂ ಧಮ್ಮಮಾರಬ್ಭ, ಸಙ್ಘಂ ಸೀಲಾನಿ ಅತ್ತನೋ।
ಅಧಿಗಚ್ಛಸಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಪೀತಿಸುಖಮಸಂಸಯಂ।
ತತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಬಹುಲೋ, ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಸಂವೇಜಿತೋ ಸಂವೇಗಮಾಪಾದೀತಿ।

೧೨. ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಸುತ್ತಂ

೨೨೨. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ। ಅಥ ಖೋ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

“ಠಿತೇ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೇ ಕಾಲೇ, ಸನ್ನಿಸೀವೇಸು [ಸನ್ನಿಸಿನ್ನೇಸು (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಪಕ್ಖಿಸು।
ಸಣತೇವ ಬ್ರಹಾರಞ್ಞಂ, ತಂ ಭಯಂ ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ॥

“ಠಿತೇ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೇ ಕಾಲೇ, ಸನ್ನಿಸೀವೇಸು ಪಕ್ಖಿಸು।
ಸಣತೇವ ಬ್ರಹಾರಞ್ಞಂ, ಸಾ ರತಿ ಪಟಿಭಾತಿ ಮ”ನ್ತಿ॥

೧೩. ಪಾಕತಿನ್ದ್ರಿಯಸುತ್ತಂ

೨೨೩. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರನ್ತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಉದ್ಧತಾ ಉನ್ನಳಾ ಚಪಲಾ ಮುಖರಾ ವಿಕಿಣ್ಣವಾಚಾ ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿನೋ ಅಸಮ್ಪಜಾನಾ ಅಸಮಾಹಿತಾ ವಿಬ್ಭನ್ತಚಿತ್ತಾ ಪಾಕತಿನ್ದ್ರಿಯಾ। ಅಥ ಖೋ ಯಾ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನುಕಮ್ಪಿಕಾ ಅತ್ಥಕಾಮಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಂವೇಜೇತುಕಾಮಾ ಯೇನ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಸುಖಜೀವಿನೋ ಪುರೇ ಆಸುಂ, ಭಿಕ್ಖೂ ಗೋತಮಸಾವಕಾ।
ಅನಿಚ್ಛಾ ಪಿಣ್ಡಮೇಸನಾ, ಅನಿಚ್ಛಾ ಸಯನಾಸನಂ।
ಲೋಕೇ ಅನಿಚ್ಚತಂ ಞತ್ವಾ, ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಅಕಂಸು ತೇ॥

“ದುಪ್ಪೋಸಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ, ಗಾಮೇ ಗಾಮಣಿಕಾ ವಿಯ।
ಭುತ್ವಾ ಭುತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಪರಾಗಾರೇಸು ಮುಚ್ಛಿತಾ॥

“ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಕತ್ವಾ, ಇಧೇಕಚ್ಚೇ ವದಾಮಹಂ।
ಅಪವಿದ್ಧಾ [ಅಪವಿಟ್ಠಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಅನಾಥಾ ತೇ, ಯಥಾ ಪೇತಾ ತಥೇವ ತೇ॥

“ಯೇ ಖೋ ಪಮತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ತೇ ಮೇ ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತಂ।
ಯೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ನಮೋ ತೇಸಂ ಕರೋಮಹ”ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಸಂವೇಜಿತಾ ಸಂವೇಗಮಾಪಾದುನ್ತಿ।

೧೪. ಗನ್ಧತ್ಥೇನಸುತ್ತಂ

೨೨೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಕೋಸಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಓಗಾಹೇತ್ವಾ ಪದುಮಂ ಉಪಸಿಙ್ಘತಿ। ಅಥ ಖೋ ಯಾ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನುಕಮ್ಪಿಕಾ ಅತ್ಥಕಾಮಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಂವೇಜೇತುಕಾಮಾ ಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಯಮೇತಂ ವಾರಿಜಂ ಪುಪ್ಫಂ, ಅದಿನ್ನಂ ಉಪಸಿಙ್ಘಸಿ।
ಏಕಙ್ಗಮೇತಂ ಥೇಯ್ಯಾನಂ, ಗನ್ಧತ್ಥೇನೋಸಿ ಮಾರಿಸಾ”ತಿ॥

“ನ ಹರಾಮಿ ನ ಭಞ್ಜಾಮಿ, ಆರಾ ಸಿಙ್ಘಾಮಿ ವಾರಿಜಂ।
ಅಥ ಕೇನ ನು ವಣ್ಣೇನ, ಗನ್ಧತ್ಥೇನೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

“ಯ್ವಾಯಂ ಭಿಸಾನಿ ಖನತಿ, ಪುಣ್ಡರೀಕಾನಿ ಭಞ್ಜತಿ।
ಏವಂ ಆಕಿಣ್ಣಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಕಸ್ಮಾ ಏಸೋ ನ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

“ಆಕಿಣ್ಣಲುದ್ದೋ ಪುರಿಸೋ, ಧಾತಿಚೇಲಂವ ಮಕ್ಖಿತೋ।
ತಸ್ಮಿಂ ಮೇ ವಚನಂ ನತ್ಥಿ, ತ್ವಞ್ಚಾರಹಾಮಿ ವತ್ತವೇ॥

“ಅನಙ್ಗಣಸ್ಸ ಪೋಸಸ್ಸ, ನಿಚ್ಚಂ ಸುಚಿಗವೇಸಿನೋ।
ವಾಲಗ್ಗಮತ್ತಂ ಪಾಪಸ್ಸ, ಅಬ್ಭಾಮತ್ತಂವ ಖಾಯತೀ”ತಿ॥

“ಅದ್ಧಾ ಮಂ ಯಕ್ಖ ಜಾನಾಸಿ, ಅಥೋ ಮೇ ಅನುಕಮ್ಪಸಿ।
ಪುನಪಿ ಯಕ್ಖ ವಜ್ಜಾಸಿ, ಯದಾ ಪಸ್ಸಸಿ ಏದಿಸ”ನ್ತಿ॥

“ನೇವ ತಂ ಉಪಜೀವಾಮ, ನಪಿ ತೇ ಭತಕಾಮ್ಹಸೇ।
ತ್ವಮೇವ ಭಿಕ್ಖು ಜಾನೇಯ್ಯ, ಯೇನ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸುಗ್ಗತಿ”ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಸಂವೇಜಿತೋ ಸಂವೇಗಮಾಪಾದೀತಿ।

ವನಸಂಯುತ್ತಂ ಸಮತ್ತಂ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ವಿವೇಕಂ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚ, ಕಸ್ಸಪಗೋತ್ತೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ।
ಆನನ್ದೋ ಅನುರುದ್ಧೋ ಚ, ನಾಗದತ್ತಞ್ಚ ಕುಲಘರಣೀ॥

ವಜ್ಜಿಪುತ್ತೋ ಚ ವೇಸಾಲೀ, ಸಜ್ಝಾಯೇನ ಅಯೋನಿಸೋ।
ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಾಲಮ್ಹಿ ಪಾಕತಿನ್ದ್ರಿಯ, ಪದುಮಪುಪ್ಫೇನ ಚುದ್ದಸ ಭವೇತೀ॥

೧೦. ಯಕ್ಖಸಂಯುತ್ತಂ

೧. ಇನ್ದಕಸುತ್ತಂ

೨೩೫. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಇನ್ದಕೂಟೇ ಪಬ್ಬತೇ, ಇನ್ದಕಸ್ಸ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಭವನೇ। ಅಥ ಖೋ ಇನ್ದಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ರೂಪಂ ನ ಜೀವನ್ತಿ ವದನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾ, ಕಥಂ ನ್ವಯಂ ವಿನ್ದತಿಮಂ ಸರೀರಂ।
ಕುತಸ್ಸ ಅಟ್ಠೀಯಕಪಿಣ್ಡಮೇತಿ, ಕಥಂ ನ್ವಯಂ ಸಜ್ಜತಿ ಗಬ್ಭರಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ॥

"ಪಠಮಂ ಕಲಲಂ ಹೋತಿ, ಕಲಲಾ ಹೋತಿ ಅಬ್ಬುದಂ।
ಅಬ್ಬುದಾ ಜಾಯತೇ ಪೇಸಿ, ಪೇಸಿ ನಿಬ್ಬತ್ತತೀ ಘನೋ।
ಘನಾ ಪಸಾಖಾ ಜಾಯನ್ತಿ, ಕೇಸಾ ಲೋಮಾ ನಖಾಪಿ ಚ॥

"ಯಞ್ಚಸ್ಸ ಭುಞ್ಜತೀ ಮಾತಾ, ಅನ್ನಂ ಪಾನಞ್ಚ ಭೋಜನಂ।
ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ಯಾಪೇತಿ, ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಗತೋ ನರೋ"ತಿ॥

೨. ಸಕ್ಕನಾಮಸುತ್ತಂ

೨೩೬. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ಪಬ್ಬತೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಕ್ಕನಾಮಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ಸಬ್ಬಗನ್ಥಪ್ಪಹೀನಸ್ಸ , ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಸ್ಸ ತೇ ಸತೋ।
ಸಮಣಸ್ಸ ನ ತಂ ಸಾಧು, ಯದಞ್ಞಮನುಸಾಸಸೀ"ತಿ [ಯದಞ್ಞಮನುಸಾಸತೀತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]॥

"ಯೇನ ಕೇನಚಿ ವಣ್ಣೇನ, ಸಂವಾಸೋ ಸಕ್ಕ ಜಾಯತಿ।
ನ ತಂ ಅರಹತಿ ಸಪ್ಪಞ್ಞೋ, ಮನಸಾ ಅನುಕಮ್ಪಿತುಂ॥

"ಮನಸಾ ಚೇ ಪಸನ್ನೇನ, ಯದಞ್ಞಮನುಸಾಸತಿ।
ನ ತೇನ ಹೋತಿ ಸಂಯುತ್ತೋ, ಯಾನುಕಮ್ಪಾ [ಸಾನುಕಮ್ಪಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಅನುದ್ದಯಾ"ತಿ॥

೩. ಸೂಚಿಲೋಮಸುತ್ತಂ

೨೩೭. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಗಯಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಟಙ್ಕಿತಮಞ್ಚೇ ಸೂಚಿಲೋಮಸ್ಸ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಭವನೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಖರೋ ಚ ಯಕ್ಖೋ ಸೂಚಿಲೋಮೋ ಚ ಯಕ್ಖೋ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಖರೋ ಯಕ್ಖೋ ಸೂಚಿಲೋಮಂ ಯಕ್ಖಂ ಏತದವೋಚ – "ಏಸೋ ಸಮಣೋ"ತಿ! "ನೇಸೋ ಸಮಣೋ, ಸಮಣಕೋ ಏಸೋ"। "ಯಾವ ಜಾನಾಮಿ ಯದಿ ವಾ ಸೋ ಸಮಣೋ ಯದಿ ವಾ ಪನ ಸೋ ಸಮಣಕೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೂಚಿಲೋಮೋ ಯಕ್ಖೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಕಾಯಂ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಕಾಯಂ ಅಪನಾಮೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೂಚಿಲೋಮೋ ಯಕ್ಖೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಭಾಯಸಿ ಮಂ ಸಮಣಾ"ತಿ? "ನ ಖ್ವಾಹಂ ತಂ, ಆವುಸೋ, ಭಾಯಾಮಿ; ಅಪಿ ಚ ತೇ ಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಪಾಪಕೋ"ತಿ। "ಪಞ್ಹಂ ತಂ, ಸಮಣ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ। ಸಚೇ ಮೇ ನ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸಸಿ, ಚಿತ್ತಂ ವಾ ತೇ ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮಿ, ಹದಯಂ ವಾ ತೇ ಫಾಲೇಸ್ಸಾಮಿ, ಪಾದೇಸು ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾರಗಙ್ಗಾಯ [ಪಾರಂ ಗಙ್ಗಾಯ (ಕ॰)] ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ನ ಖ್ವಾಹಂ ತಂ, ಆವುಸೋ, ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ, ಯೋ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ವಾ ಖಿಪೇಯ್ಯ ಹದಯಂ ವಾ ಫಾಲೇಯ್ಯ ಪಾದೇಸು ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾರಗಙ್ಗಾಯ ಖಿಪೇಯ್ಯ; ಅಪಿ ಚ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಪುಚ್ಛ ಯದಾ ಕಙ್ಖಸೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೂಚಿಲೋಮೋ ಯಕ್ಖೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ - ( ) [(ಅಥ ಖೋ ಸೂಚಿಲೋಮೋ ಯಕ್ಖೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ।) (ಸೀ॰)]

"ರಾಗೋ ಚ ದೋಸೋ ಚ ಕುತೋನಿದಾನಾ,
ಅರತೀ ರತೀ ಲೋಮಹಂಸೋ ಕುತೋಜಾ।
ಕುತೋ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ಮನೋವಿತಕ್ಕಾ,
ಕುಮಾರಕಾ ಧಙ್ಕಮಿವೋಸ್ಸಜನ್ತೀ"ತಿ॥

"ರಾಗೋ ಚ ದೋಸೋ ಚ ಇತೋನಿದಾನಾ,
ಅರತೀ ರತೀ ಲೋಮಹಂಸೋ ಇತೋಜಾ।
ಇತೋ ಸಮುಟ್ಠಾಯ ಮನೋವಿತಕ್ಕಾ,
ಕುಮಾರಕಾ ಧಙ್ಕಮಿವೋಸ್ಸಜನ್ತಿ॥

"ಸ್ನೇಹಜಾ ಅತ್ತಸಮ್ಭೂತಾ, ನಿಗ್ರೋಧಸ್ಸೇವ ಖನ್ಧಜಾ।
ಪುಥೂ ವಿಸತ್ತಾ ಕಾಮೇಸು, ಮಾಲುವಾವ ವಿತತಾ [ವಿತ್ಥತಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ವನೇ॥

"ಯೇ ನಂ ಪಜಾನನ್ತಿ ಯತೋನಿದಾನಂ,
ತೇ ನಂ ವಿನೋದೇನ್ತಿ ಸುಣೋಹಿ ಯಕ್ಖ।
ತೇ ದುತ್ತರಂ ಓಘಮಿಮಂ ತರನ್ತಿ,
ಅತಿಣ್ಣಪುಬ್ಬಂ ಅಪುನಬ್ಭವಾಯಾ"ತಿ॥

೪. ಮಣಿಭದ್ದಸುತ್ತಂ

೨೩೮. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಮಗಧೇಸು ವಿಹರತಿ ಮಣಿಮಾಲಿಕೇ ಚೇತಿಯೇ ಮಣಿಭದ್ದಸ್ಸ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಭವನೇ। ಅಥ ಖೋ ಮಣಿಭದ್ದೋ ಯಕ್ಖೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಸತೀಮತೋ ಸದಾ ಭದ್ದಂ, ಸತಿಮಾ ಸುಖಮೇಧತಿ।
ಸತೀಮತೋ ಸುವೇ ಸೇಯ್ಯೋ, ವೇರಾ ಚ ಪರಿಮುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

"ಸತೀಮತೋ ಸದಾ ಭದ್ದಂ, ಸತಿಮಾ ಸುಖಮೇಧತಿ।
ಸತೀಮತೋ ಸುವೇ ಸೇಯ್ಯೋ, ವೇರಾ ನ ಪರಿಮುಚ್ಚತಿ॥

“ಯಸ್ಸ ಸಬ್ಬಮಹೋರತ್ತಂ [ರತ್ತಿಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)], ಅಹಿಂಸಾಯ ರತೋ ಮನೋ।
ಮೇತ್ತಂ ಸೋ ಸಬ್ಬಭೂತೇಸು, ವೇರಂ ತಸ್ಸ ನ ಕೇನಚೀ”ತಿ॥

೫. ಸಾನುಸುತ್ತಂ

೨೩೯. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರಿಸ್ಸಾ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ಸಾನು ನಾಮ ಪುತ್ತೋ ಯಕ್ಖೇನ ಗಹಿತೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಪರಿದೇವಮಾನಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

“ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪಞ್ಚದಸಿಂ, ಯಾ ಚ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಅಟ್ಠಮೀ।
ಪಾಟಿಹಾರಿಯಪಕ್ಖಞ್ಚ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸುಸಮಾಗತಂ॥

“ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸನ್ತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತಿ ಯೇ।
ನ ತೇಹಿ ಯಕ್ಖಾ ಕೀಳನ್ತಿ, ಇತಿ ಮೇ ಅರಹತಂ ಸುತಂ।
ಸಾ ದಾನಿ ಅಜ್ಜ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಯಕ್ಖಾ ಕೀಳನ್ತಿ ಸಾನುನಾ”ತಿ॥

“ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪಞ್ಚದಸಿಂ, ಯಾ ಚ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಅಟ್ಠಮೀ।
ಪಾಟಿಹಾರಿಯಪಕ್ಖಞ್ಚ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸುಸಮಾಗತಂ।
ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸನ್ತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತಿ ಯೇ॥

“ನ ತೇಹಿ ಯಕ್ಖಾ ಕೀಳನ್ತಿ, ಸಾಹು ತೇ ಅರಹತಂ ಸುತಂ।
ಸಾನುಂ ಪಬುದ್ಧಂ ವಜ್ಜಾಸಿ, ಯಕ್ಖಾನಂ ವಚನಂ ಇದಂ।
ಮಾಕಾಸಿ ಪಾಪಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಆವಿ ವಾ ಯದಿ ವಾ ರಹೋ॥

“ಸಚೇ ಚ [ಸಚೇವ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰ ಕ॰), ಯಞ್ಚೇವ (ಸೀ॰)] ಪಾಪಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಕರಿಸ್ಸಸಿ ಕರೋಸಿ ವಾ।
ನ ತೇ ದುಕ್ಖಾ ಪಮುತ್ಯತ್ಥಿ, ಉಪ್ಪಚ್ಚಾಪಿ ಪಲಾಯತೋ”ತಿ॥

“ಮತಂ ವಾ ಅಮ್ಮ ರೋದನ್ತಿ, ಯೋ ವಾ ಜೀವಂ ನ ದಿಸ್ಸತಿ।
ಜೀವನ್ತಂ ಅಮ್ಮ ಪಸ್ಸನ್ತೀ, ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ಅಮ್ಮ ರೋದಸೀ”ತಿ॥

“ಮತಂ ವಾ ಪುತ್ತ ರೋದನ್ತಿ, ಯೋ ವಾ ಜೀವಂ ನ ದಿಸ್ಸತಿ।
ಯೋ ಚ ಕಾಮೇ ಚಜಿತ್ವಾನ, ಪುನರಾಗಚ್ಛತೇ ಇಧ।
ತಂ ವಾಪಿ ಪುತ್ತ ರೋದನ್ತಿ, ಪುನ ಜೀವಂ ಮತೋ ಹಿ ಸೋ॥

“ಕುಕ್ಕುಳಾ ಉಬ್ಭತೋ ತಾತ, ಕುಕ್ಕುಳಂ [ಕುಕ್ಕುಳೇ (ಸೀ॰)] ಪತಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ।
ನರಕಾ ಉಬ್ಭತೋ ತಾತ, ನರಕಂ ಪತಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ॥

“ಅಭಿಧಾವಥ ಭದ್ದನ್ತೇ, ಕಸ್ಸ ಉಜ್ಝಾಪಯಾಮಸೇ।
ಆದಿತ್ತಾ ನೀಹತಂ [ನಿಬ್ಭತಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰), ನಿಭತಂ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಭಣ್ಡಂ, ಪುನ ಡಯ್ಹಿತುಮಿಚ್ಛಸೀ”ತಿ॥

೬. ಪಿಯಙ್ಕರಸುತ್ತಂ

೨೪೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಧಮ್ಮಪದಾನಿ ಭಾಸತಿ। ಅಥ ಖೋ ಪಿಯಙ್ಕರಮಾತಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಪುತ್ತಕಂ ಏವಂ ತೋಸೇಸಿ –

"ಮಾ ಸದ್ದಂ ಕರಿ ಪಿಯಙ್ಕರ, ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಪದಾನಿ ಭಾಸತಿ।
ಅಪಿ [ಅಪಿ (ಸೀ॰)] ಚ ಧಮ್ಮಪದಂ ವಿಜಾನಿಯ, ಪಟಿಪಜ್ಜೇಮ ಹಿತಾಯ ನೋ ಸಿಯಾ॥

"ಪಾಣೇಸು ಚ ಸಂಯಮಾಮಸೇ, ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾ ನ ಭಣಾಮಸೇ।
ಸಿಕ್ಖೇಮ ಸುಸೀಲ್ಯಮತ್ತನೋ [ಸುಸೀಲಮತ್ತನೋ (ಸೀ॰ ಕ॰)], ಅಪಿ ಮುಚ್ಚೇಮ ಪಿಸಾಚಯೋನಿಯಾ"ತಿ॥

೭. ಪುನಬ್ಬಸುಸುತ್ತಂ

೨೪೧. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಬ್ಬಾನಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ। ತೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಚೇತಸಾ ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ಓಹಿತಸೋತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಪುನಬ್ಬಸುಮಾತಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಪುತ್ತಕೇ ಏವಂ ತೋಸೇಸಿ –

"ತುಣ್ಹೀ ಉತ್ತರಿಕೇ ಹೋಹಿ, ತುಣ್ಹೀ ಹೋಹಿ ಪುನಬ್ಬಸು।
ಯಾವಾಹಂ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಸ್ಸ, ಧಮ್ಮಂ ಸೋಸ್ಸಾಮಿ ಸತ್ಥುನೋ॥

"ನಿಬ್ಬಾನಂ ಭಗವಾ ಆಹ, ಸಬ್ಬಗನ್ಥಪ್ಪಮೋಚನಂ।
ಅತಿವೇಲಾ ಚ ಮೇ ಹೋತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮೇ ಪಿಯಾಯನಾ॥

"ಪಿಯೋ ಲೋಕೇ ಸಕೋ ಪುತ್ತೋ, ಪಿಯೋ ಲೋಕೇ ಸಕೋ ಪತಿ।
ತತೋ ಪಿಯತರಾ ಮಯ್ಹಂ, ಅಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಮಗ್ಗನಾ॥

"ನ ಹಿ ಪುತ್ತೋ ಪತಿ ವಾಪಿ, ಪಿಯೋ ದುಕ್ಖಾ ಪಮೋಚಯೇ।
ಯಥಾ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ, ದುಕ್ಖಾ ಮೋಚೇತಿ ಪಾಣಿನಂ॥

"ಲೋಕೇ ದುಕ್ಖಪರೇತಸ್ಮಿಂ, ಜರಾಮರಣಸಂಯುತೇ।
ಜರಾಮರಣಮೋಕ್ಖಾಯ, ಯಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುಧಂ।
ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ, ತುಣ್ಹೀ ಹೋಹಿ ಪುನಬ್ಬಸೂ"ತಿ॥

"ಅಮ್ಮಾ ನ ಬ್ಯಾಹರಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಣ್ಹೀಭೂತಾಯಮುತ್ತರಾ।
ಧಮ್ಮಮೇವ ನಿಸಾಮೇಹಿ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಸುಖಂ।
ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅನಞ್ಞಾಯ, ಅಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಂ ಚರಾಮಸೇ॥

"ಏಸ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಸಮ್ಮೂಳ್ಹಾನಂ ಪಭಙ್ಕರೋ।

ಬುದ್ಧೋ ಅನ್ತಿಮಸಾರೀರೋ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಚಕ್ಖುಮಾ"ತಿ॥

"ಸಾಧು ಖೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ನಾಮ, ಪುತ್ತೋ ಜಾತೋ ಉರೇಸಯೋ।
ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠಸ್ಸ, ಧಮ್ಮಂ ಸುದ್ಧಂ ಪಿಯಾಯತಿ॥

"ಪುನಬ್ಬಸು ಸುಖೀ ಹೋಹಿ, ಅಜ್ಜಾಹಮ್ಹಿ ಸಮುಗ್ಗತಾ।
ದಿಟ್ಠಾನಿ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಿ, ಉತ್ತರಾಪಿ ಸುಣಾತು ಮೇ"ತಿ॥

೮. ಸುದತ್ತಸುತ್ತಂ

೨೪೨. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಸೀತವನೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ರಾಜಗಹಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ। ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ – "ಬುದ್ಧೋ ಕಿರ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ। ತಾವದೇವ ಚ ಪನ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಅಕಾಲೋ ಖೋ ಅಜ್ಜ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ। ಸ್ವೇ ದಾನಾಹಂ ಕಾಲೇನ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬುದ್ಧಗತಾಯ ಸತಿಯಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ರತ್ತಿಯಾ ಸುದಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವುಟ್ಠಾಸಿ ಪಭಾತನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ। ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ಯೇನ ಸಿವಥಿಕದ್ವಾರಂ [ಸೀವಥಿಕದ್ವಾರಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅಮನುಸ್ಸಾ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ನಗರಮ್ಹಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಸ್ಸ ಆಲೋಕೋ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ಅನ್ಧಕಾರೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ, ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸೋ ಉದಪಾದಿ, ತತೋವ ಪುನ ನಿವತ್ತಿತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸಿವಕೋ [ಸೀವಕೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಯಕ್ಖೋ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಸದ್ದಮನುಸ್ಸಾವೇಸಿ –

"ಸತಂ ಹತ್ಥೀ ಸತಂ ಅಸ್ಸಾ, ಸತಂ ಅಸ್ಸತರೀರಥಾ।
ಸತಂ ಕಞ್ಞಾಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಆಮುಕ್ಕಮಣಿಕುಣ್ಡಲಾ।
ಏಕಸ್ಸ ಪದವೀತಿಹಾರಸ್ಸ, ಕಲಂ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ಸೋಳಸಿಂ॥

"ಅಭಿಕ್ಕಮ ಗಹಪತಿ, ಅಭಿಕ್ಕಮ ಗಹಪತಿ।
ಅಭಿಕ್ಕಮನಂ ತೇ ಸೇಯ್ಯೋ, ನೋ ಪಟಿಕ್ಕಮನ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಅನ್ಧಕಾರೋ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ಆಲೋಕೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ, ಯಂ ಅಹೋಸಿ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸೋ, ಸೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಆಲೋಕೋ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ಅನ್ಧಕಾರೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ, ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸೋ ಉದಪಾದಿ, ತತೋವ ಪುನ ನಿವತ್ತಿತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸಿವಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಸದ್ದಮನುಸ್ಸಾವೇಸಿ –

"ಸತಂ ಹತ್ಥೀ ಸತಂ ಅಸ್ಸಾ…ಪೇ॰…
ಕಲಂ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ಸೋಳಸಿಂ॥

"ಅಭಿಕ್ಕಮ ಗಹಪತಿ, ಅಭಿಕ್ಕಮ ಗಹಪತಿ।
ಅಭಿಕ್ಕಮನಂ ತೇ ಸೇಯ್ಯೋ, ನೋ ಪಟಿಕ್ಕಮನ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಅನ್ಧಕಾರೋ ಅನ್ತರಧಾಯಿ , ಆಲೋಕೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ, ಯಂ ಅಹೋಸಿ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸೋ, ಸೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಆಲೋಕೋ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ಅನ್ಧಕಾರೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ, ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸೋ ಉದಪಾದಿ, ತತೋವ ಪುನ ನಿವತ್ತಿತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸಿವಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಸದ್ದಮನುಸ್ಸಾವೇಸಿ -

"ಸತಂ ಹತ್ಥೀ ಸತಂ ಅಸ್ಸಾ…ಪೇ॰…
ಕಲಂ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ಸೋಳಸಿಂ॥

"ಅಭಿಕ್ಕಮ ಗಹಪತಿ, ಅಭಿಕ್ಕಮ ಗಹಪತಿ।
ಅಭಿಕ್ಕಮನಂ ತೇ ಸೇಯ್ಯೋ, ನೋ ಪಟಿಕ್ಕಮನ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಅನ್ಧಕಾರೋ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ಆಲೋಕೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ, ಯಂ ಅಹೋಸಿ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸೋ, ಸೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿ। ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ಯೇನ ಸೀತವನಂ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ಚಙ್ಕಮತಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಗಹಪತಿಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಚಙ್ಕಮಾ ಓರೋಹಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ನಿಸಜ್ಜ ಖೋ ಭಗವಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಗಹಪತಿಂ ಏತದವೋಚ - "ಏಹಿ ಸುದತ್ತಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ, ನಾಮೇನ ಮಂ ಭಗವಾ ಆಲಪತೀತಿ, ಹಟ್ಠೋ ಉದಗ್ಗೋ ತತ್ಥೇವ ಭಗವತೋ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕಚ್ಚಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸುಖಮಸಯಿತ್ಥಾ"ತಿ?

"ಸಬ್ಬದಾ ವೇ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ।
ಯೋ ನ ಲಿಮ್ಪತಿ ಕಾಮೇಸು, ಸೀತಿಭೂತೋ ನಿರೂಪಧಿ॥

"ಸಬ್ಬಾ ಆಸತ್ತಿಯೋ ಛೇತ್ವಾ, ವಿನೇಯ್ಯ ಹದಯೇ ದರಂ।
ಉಪಸನ್ತೋ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಸನ್ತಿಂ ಪಪ್ಪುಯ್ಯ ಚೇತಸಾ"ತಿ [ಚೇತಸೋತಿ (ಸೀ॰)]॥

೯. ಪಠಮಸುಕ್ಕಾಸುತ್ತಂ

೨೪೩. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸುಕ್ಕಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಮಹತಿಯಾ ಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸುಕ್ಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಯಕ್ಖೋ ರಾಜಗಹೇ ರಥಿಕಾಯ ರಥಿಕಂ ಸಿಙ್ಘಾಟಕೇನ ಸಿಙ್ಘಾಟಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

"ಕಿಂ ಮೇ ಕತಾ ರಾಜಗಹೇ ಮನುಸ್ಸಾ, ಮಧುಪೀತಾವ ಸೇಯರೇ।
ಯೇ ಸುಕ್ಕಂ ನ ಪಯಿರುಪಾಸನ್ತಿ, ದೇಸೇನ್ತಿಂ ಅಮತಂ ಪದಂ॥

"ತಞ್ಚ ಪನ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀಯಂ, ಅಸೇಚನಕಮೋಜವಂ।
ಪಿವನ್ತಿ ಮಞ್ಞೇ ಸಪ್ಪಞ್ಞಾ, ವಲಾಹಕಮಿವ ಪನ್ಥಗೂ"ತಿ [ವಲಾಹಕಮಿವದ್ಧಗೂತಿ (ಸೀ॰)]॥

೧೦. ದುತಿಯಸುಕ್ಕಾಸುತ್ತಂ

೨೪೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೋ ಉಪಾಸಕೋ ಸುಕ್ಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭೋಜನಂ ಅದಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸುಕ್ಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಯಕ್ಖೋ ರಾಜಗಹೇ ರಥಿಕಾಯ ರಥಿಕಂ ಸಿಙ್ಘಾಟಕೇನ ಸಿಙ್ಘಾಟಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

"ಪುಞ್ಞಂ ವತ ಪಸವಿ ಬಹುಂ, ಸಪ್ಪಞ್ಞೋ ವತಾಯಂ ಉಪಾಸಕೋ।
ಯೋ ಸುಕ್ಕಾಯ ಅದಾಸಿ ಭೋಜನಂ, ಸಬ್ಬಗನ್ಥೇಹಿ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಿಯಾ"ತಿ [ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾಯಾತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]॥

೧೧. ಚೀರಾಸುತ್ತಂ

೨೪೫. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೋ ಉಪಾಸಕೋ ಚೀರಾಯ [ಚಿರಾಯ (ಕ॰)] ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಚೀವರಂ ಅದಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಚೀರಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಯಕ್ಖೋ ರಾಜಗಹೇ ರಥಿಕಾಯ ರಥಿಕಂ ಸಿಙ್ಘಾಟಕೇನ ಸಿಙ್ಘಾಟಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

"ಪುಞ್ಞಂ ವತ ಪಸವಿ ಬಹುಂ, ಸಪ್ಪಞ್ಞೋ ವತಾಯಂ ಉಪಾಸಕೋ।
ಯೋ ಚೀರಾಯ ಅದಾಸಿ ಚೀವರಂ, ಸಬ್ಬಯೋಗೇಹಿ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಿಯಾ"ತಿ [ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾಯಾತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]॥

೧೨. ಆಳವಕಸುತ್ತಂ

೨೪೬. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಆಳವಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಆಳವಕಸ್ಸ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಭವನೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಳವಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ನಿಕ್ಖಮ, ಸಮಣಾ"ತಿ। "ಸಾಧಾವುಸೋ"ತಿ ಭಗವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। "ಪವಿಸ, ಸಮಣಾ"ತಿ। "ಸಾಧಾವುಸೋ"ತಿ ಭಗವಾ ಪಾವಿಸಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಳವಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ನಿಕ್ಖಮ, ಸಮಣಾ"ತಿ। "ಸಾಧಾವುಸೋ"ತಿ ಭಗವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। "ಪವಿಸ, ಸಮಣಾ"ತಿ। "ಸಾಧಾವುಸೋ"ತಿ ಭಗವಾ ಪಾವಿಸಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಳವಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ನಿಕ್ಖಮ, ಸಮಣಾ"ತಿ। "ಸಾಧಾವುಸೋ"ತಿ ಭಗವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। "ಪವಿಸ, ಸಮಣಾ"ತಿ। "ಸಾಧಾವುಸೋ"ತಿ ಭಗವಾ ಪಾವಿಸಿ। ಚತುತ್ಥಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಳವಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ನಿಕ್ಖಮ, ಸಮಣಾ"ತಿ। "ನ ಖ್ವಾಹಂ ತಂ, ಆವುಸೋ, ನಿಕ್ಖಮಿಸ್ಸಾಮಿ। ಯಂ ತೇ ಕರಣೀಯಂ ತಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ। "ಪಞ್ಹಂ ತಂ, ಸಮಣ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ। ಸಚೇ ಮೇ ನ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸಸಿ, ಚಿತ್ತಂ ವಾ ತೇ ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮಿ, ಹದಯಂ ವಾ ತೇ ಫಾಲೇಸ್ಸಾಮಿ, ಪಾದೇಸು ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾರಗಙ್ಗಾಯ ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ನ ಖ್ವಾಹಂ ತಂ, ಆವುಸೋ, ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ, ಯೋ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ವಾ ಖಿಪೇಯ್ಯ ಹದಯಂ ವಾ ಫಾಲೇಯ್ಯ, ಪಾದೇಸು ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾರಗಙ್ಗಾಯ ಖಿಪೇಯ್ಯ। ಅಪಿ ಚ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಪುಚ್ಛ ಯದಾ ಕಙ್ಖಸೀ"ತಿ [(ಅಥ ಖೋ ಆಳವಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ।) (ಸೀ॰)]।

"ಕಿಂಸೂಧ ವಿತ್ತಂ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಂ, ಕಿಂಸು ಸುಚಿಣ್ಣಂ ಸುಖಮಾವಹಾತಿ।
ಕಿಂಸು ಹವೇ ಸಾದುತರಂ ರಸಾನಂ, ಕಥಂಜೀವಿಂ ಜೀವಿತಮಾಹು ಸೇಟ್ಠ"ನ್ತಿ॥

"ಸದ್ಧೀಧ ವಿತ್ತಂ ಪುರಿಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಂ, ಧಮ್ಮೋ ಸುಚಿಣ್ಣೋ ಸುಖಮಾವಹಾತಿ।

ಸಚ್ಚಂ ಹವೇ ಸಾದುತರಂ ರಸಾನಂ, ಪಞ್ಞಾಜೀವಿಂ ಜೀವಿತಮಾಹು ಸೇಟ್ಠ"ನ್ತಿ॥

"ಕಥಂಸು ತರತಿ ಓಘಂ, ಕಥಂಸು ತರತಿ ಅಣ್ಣವಂ।
ಕಥಂಸು ದುಕ್ಖಮಚ್ಚೇತಿ, ಕಥಂಸು ಪರಿಸುಜ್ಝತೀ"ತಿ॥

"ಸದ್ಧಾಯ ತರತಿ ಓಘಂ, ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ಅಣ್ಣವಂ।
ವೀರಿಯೇನ ದುಕ್ಖಮಚ್ಚೇತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಪರಿಸುಜ್ಝತೀ"ತಿ॥

"ಕಥಂಸು ಲಭತೇ ಪಞ್ಞಂ, ಕಥಂಸು ವಿನ್ದತೇ ಧನಂ।
ಕಥಂಸು ಕಿತ್ತಿಂ ಪಪ್ಪೋತಿ, ಕಥಂ ಮಿತ್ತಾನಿ ಗನ್ಥತಿ।
ಅಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ ಪರಂ ಲೋಕಂ, ಕಥಂ ಪೇಚ್ಚ ನ ಸೋಚತೀ"ತಿ॥

"ಸದ್ದಹಾನೋ ಅರಹತಂ, ಧಮ್ಮಂ ನಿಬ್ಬಾನಪತ್ತಿಯಾ।
ಸುಸ್ಸೂಸಂ [ಸುಸ್ಸೂಸಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಲಭತೇ ಪಞ್ಞಂ, ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ವಿಚಕ್ಖಣೋ॥

"ಪತಿರೂಪಕಾರೀ ಧುರವಾ, ಉಟ್ಠಾತಾ ವಿನ್ದತೇ ಧನಂ।
ಸಚ್ಚೇನ ಕಿತ್ತಿಂ ಪಪ್ಪೋತಿ, ದದಂ ಮಿತ್ತಾನಿ ಗನ್ಥತಿ।
ಅಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ ಪರಂ ಲೋಕಂ, ಏವಂ ಪೇಚ್ಚ ನ ಸೋಚತಿ॥

"ಯಸ್ಸೇತೇ ಚತುರೋ ಧಮ್ಮಾ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಘರಮೇಸಿನೋ।
ಸಚ್ಚಂ ದಮ್ಮೋ ಧಿತಿ ಚಾಗೋ, ಸ ವೇ ಪೇಚ್ಚ ನ ಸೋಚತಿ॥

"ಇಙ್ಘ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಪುಚ್ಛಸ್ಸು, ಪುಥೂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ।
ಯದಿ ಸಚ್ಚಾ ದಮ್ಮಾ ಚಾಗಾ, ಖನ್ತ್ಯಾ ಭಿಯ್ಯೋಧ ವಿಜ್ಜತೀ"ತಿ॥

"ಕಥಂ ನು ದಾನಿ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಪುಥೂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ।
ಯೋಹಂ [ಸೋಹಂ (ಸೀ॰), ಸ್ವಾಹಂ (ಕ॰)] ಅಜ್ಜ ಪಜಾನಾಮಿ, ಯೋ ಅತ್ಥೋ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕೋ॥

"ಅತ್ಥಾಯ ವತ ಮೇ ಬುದ್ಧೋ, ವಾಸಾಯಾಳವಿಮಾಗಮಾ [ಮಾಗತೋ (ಪೀ॰ ಕ॰)]।
ಯೋಹಂ [ಸೋಹಂ (ಸೀ॰)] ಅಜ್ಜ ಪಜಾನಾಮಿ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

"ಸೋ ಅಹಂ ವಿಚರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗಾಮಾ ಗಾಮಂ ಪುರಾ ಪುರಂ।
ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಚ ಸುಧಮ್ಮತ"ನ್ತಿ॥

ಯಕ್ಖಸಂಯುತ್ತಂ ಸಮತ್ತಂ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಇನ್ದಕೋ ಸಕ್ಕ ಸೂಚಿ ಚ, ಮಣಿಭದ್ದೋ ಚ ಸಾನು ಚ।
ಪಿಯಙ್ಕರ ಪುನಬ್ಬಸು ಸುದತ್ತೋ ಚ, ದ್ವೇ ಸುಕ್ಕಾ ಚೀರಆಳವೀತಿ ದ್ವಾದಸ॥

೧೧. ಸಕ್ಕಸಂಯುತ್ತಂ

೧. ಪಠಮವಗ್ಗೋ

೧. ಸುವೀರಸುತ್ತಂ

೨೪೭. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ‘‘ಭಿಕ್ಖವೋ’’ತಿ। ‘‘ಭದನ್ತೇ’’ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

‘‘ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸುರಾ ದೇವೇ ಅಭಿಯಂಸು। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸುವೀರಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ‘ಏತೇ, ತಾತ ಸುವೀರ, ಅಸುರಾ ದೇವೇ ಅಭಿಯನ್ತಿ। ಗಚ್ಛ, ತಾತ ಸುವೀರ, ಅಸುರೇ ಪಚ್ಚುಯ್ಯಾಹೀ’ತಿ। ‘ಏವಂ ಭದ್ದನ್ತವಾ’ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುವೀರೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಪಮಾದಂ ಆಪಾದೇಸಿ [ಆಹರೇಸಿ (ಕತ್ಥಚಿ) ನವಙ್ಗುತ್ತರೇ ಸೀಹನಾದಸುತ್ತೇಪಿ]। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸುವೀರಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ‘ಏತೇ, ತಾತ ಸುವೀರ, ಅಸುರಾ ದೇವೇ ಅಭಿಯನ್ತಿ। ಗಚ್ಛ, ತಾತ ಸುವೀರ, ಅಸುರೇ ಪಚ್ಚುಯ್ಯಾಹೀ’ತಿ। ‘ಏವಂ ಭದ್ದನ್ತವಾ’ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುವೀರೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಪಮಾದಂ ಆಪಾದೇಸಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸುವೀರಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ‘ಏತೇ, ತಾತ ಸುವೀರ, ಅಸುರಾ ದೇವೇ ಅಭಿಯನ್ತಿ। ಗಚ್ಛ, ತಾತ ಸುವೀರ, ಅಸುರೇ ಪಚ್ಚುಯ್ಯಾಹೀ’ತಿ । ‘ಏವಂ ಭದ್ದನ್ತವಾ’ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುವೀರೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ತತಿಯಮ್ಪಿ ಪಮಾದಂ ಆಪಾದೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸುವೀರಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

‘‘ಅನುಟ್ಠಹಂ ಅವಾಯಾಮಂ, ಸುಖಂ ಯತ್ರಾಧಿಗಚ್ಛತಿ।
ಸುವೀರ ತತ್ಥ ಗಚ್ಛಾಹಿ, ಮಞ್ಚ ತತ್ಥೇವ ಪಾಪಯಾ’’ತಿ॥

‘‘ಅಲಸ್ವಸ್ಸ [ಅಲಸ’ಸ್ಸ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಅಲಸ್ವಾಯಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಅನುಟ್ಠಾತಾ, ನ ಚ ಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕಾರಯೇ।
ಸಬ್ಬಕಾಮಸಮಿದ್ಧಸ್ಸ, ತಂ ಮೇ ಸಕ್ಕ ವರಂ ದಿಸಾ’’ತಿ॥

‘‘ಯತ್ಥಾಲಸೋ ಅನುಟ್ಠಾತಾ, ಅಚ್ಚನ್ತಂ ಸುಖಮೇಧತಿ।
ಸುವೀರ ತತ್ಥ ಗಚ್ಛಾಹಿ, ಮಞ್ಚ ತತ್ಥೇವ ಪಾಪಯಾ’’ತಿ॥

‘‘ಅಕಮ್ಮುನಾ [ಅಕಮ್ಮನಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ದೇವಸೇಟ್ಠ, ಸಕ್ಕ ವಿನ್ದೇಮು ಯಂ ಸುಖಂ।
ಅಸೋಕಂ ಅನುಪಾಯಾಸಂ, ತಂ ಮೇ ಸಕ್ಕ ವರಂ ದಿಸಾ’’ತಿ॥

‘‘ಸಚೇ ಅತ್ಥಿ ಅಕಮ್ಮೇನ, ಕೋಚಿ ಕ್ವಚಿ ನ ಜೀವತಿ।
ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಹಿ ಸೋ ಮಗ್ಗೋ, ಸುವೀರ ತತ್ಥ ಗಚ್ಛಾಹಿ।
ಮಞ್ಚ ತತ್ಥೇವ ಪಾಪಯಾ’’ತಿ॥

‘‘ಸೋ ಹಿ ನಾಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸಕಂ ಪುಞ್ಞಫಲಂ ಉಪಜೀವಮಾನೋ ದೇವಾನಂ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ಇಸ್ಸರಿಯಾಧಿಪಚ್ಚಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ಉಟ್ಠಾನವೀರಿಯಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇಧ ಖೋ ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋಭೇಥ, ಯಂ

ತುಮ್ಹೇ ಏವಂ ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಸಮಾನಾ ಉಟ್ಠಹೇಯ್ಯಾಥ ಘಟೇಯ್ಯಾಥ ವಾಯಮೇಯ್ಯಾಥ ಅಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ ಅನಧಿಗತಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯ, ಅಸಚ್ಛಿಕತಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯಾ"ತಿ।

೨. ಸುಸೀಮಸುತ್ತಂ

೨೪೮. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ। "ಭದನ್ತೇ"ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸುರಾ ದೇವೇ ಅಭಿಯಂಸು। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸುಸೀಮಂ [ಸುಸಿಮಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ದೇವಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - 'ಏತೇ, ತಾತ ಸುಸೀಮ, ಅಸುರಾ ದೇವೇ ಅಭಿಯನ್ತಿ। ಗಚ್ಛ, ತಾತ ಸುಸೀಮ, ಅಸುರೇ ಪಚ್ಚುಯ್ಯಾಹೀ'ತಿ। 'ಏವಂ ಭದ್ದನ್ತವಾ'ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಸೀಮೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಪಮಾದಂ ಆಪಾದೇಸಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸುಸೀಮಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ... ಪೇ॰... ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಪಮಾದಂ ಆಪಾದೇಸಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸುಸೀಮಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ...ಪೇ॰... ತತಿಯಮ್ಪಿ ಪಮಾದಂ ಆಪಾದೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸುಸೀಮಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಅನುಟ್ಠಹಂ ಅವಾಯಾಮಂ, ಸುಖಂ ಯತ್ರಾಧಿಗಚ್ಛತಿ।
ಸುಸೀಮ ತತ್ಥ ಗಚ್ಛಾಹಿ, ಮಞ್ಚ ತತ್ಥೇವ ಪಾಪಯಾ"ತಿ॥

"ಅಲಸ್ವಸ್ಸ ಅನುಟ್ಠಾತಾ, ನ ಚ ಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕಾರಯೇ।
ಸಬ್ಬಕಾಮಸಮಿದ್ಧಸ್ಸ, ತಂ ಮೇ ಸಕ್ಕ ವರಂ ದಿಸಾ"ತಿ॥

"ಯತ್ಥಾಲಸೋ ಅನುಟ್ಠಾತಾ, ಅಚ್ಚನ್ತಂ ಸುಖಮೇಧತಿ।
ಸುಸೀಮ ತತ್ಥ ಗಚ್ಛಾಹಿ, ಮಞ್ಚ ತತ್ಥೇವ ಪಾಪಯಾ"ತಿ॥

"ಅಕಮ್ಮುನಾ ದೇವಸೇಟ್ಠ, ಸಕ್ಕ ವಿನ್ದೇಮು ಯಂ ಸುಖಂ।
ಅಸೋಕಂ ಅನುಪಾಯಾಸಂ, ತಂ ಮೇ ಸಕ್ಕ ವರಂ ದಿಸಾ"ತಿ॥

"ಸಚೇ ಅತ್ಥಿ ಅಕಮ್ಮೇನ, ಕೋಚಿ ಕ್ವಚಿ ನ ಜೀವತಿ।
ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಹಿ ಸೋ ಮಗ್ಗೋ, ಸುಸೀಮ ತತ್ಥ ಗಚ್ಛಾಹಿ।
ಮಞ್ಚ ತತ್ಥೇವ ಪಾಪಯಾ"ತಿ॥

"ಸೋ ಹಿ ನಾಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸಕಂ ಪುಞ್ಞಫಲಂ ಉಪಜೀವಮಾನೋ ದೇವಾನಂ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ಇಸ್ಸರಿಯಾಧಿಪಚ್ಚಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ಉಟ್ಠಾನವೀರಿಯಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇಧ ಖೋ ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋಭೇಥ, ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಏವಂ ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಸಮಾನಾ ಉಟ್ಠಹೇಯ್ಯಾಥ ಘಟೇಯ್ಯಾಥ ವಾಯಮೇಯ್ಯಾಥ ಅಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ, ಅನಧಿಗತಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯ, ಅಸಚ್ಛಿಕತಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯಾ"ತಿ।

೩. ಧಜಗ್ಗಸುತ್ತಂ

೨೪೯. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ । ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ । "ಭದನ್ತೇ"ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

"ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾಸುರಸಙ್ಗಾಮೋ ಸಮುಪಬ್ಯೂಳ್ಹೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ದೇವೇ ತಾವತಿಂಸೇ ಆಮನ್ತೇಸಿ –

'ಸಚೇ, ಮಾರಿಸಾ, ದೇವಾನಂ ಸಙ್ಗಾಮಗತಾನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಭಯಂ ವಾ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ವಾ ಲೋಮಹಂಸೋ ವಾ, ಮಮೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಧಜಗ್ಗಂ ಉಲ್ಲೋಕೇಯ್ಯಾಥ। ಮಮಞ್ಹಿ ವೋ ಧಜಗ್ಗಂ ಉಲ್ಲೋಕಯತಂ ಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಭಯಂ ವಾ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ವಾ ಲೋಮಹಂಸೋ ವಾ, ಸೋ ಪಹೀಯಿಸ್ಸತಿ'।

'ನೋ ಚೇ ಮೇ ಧಜಗ್ಗಂ ಉಲ್ಲೋಕೇಯ್ಯಾಥ, ಅಥ ಪಜಾಪತಿಸ್ಸ ದೇವರಾಜಸ್ಸ ಧಜಗ್ಗಂ ಉಲ್ಲೋಕೇಯ್ಯಾಥ। ಪಜಾಪತಿಸ್ಸ ಹಿ ವೋ ದೇವರಾಜಸ್ಸ ಧಜಗ್ಗಂ ಉಲ್ಲೋಕಯತಂ ಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಭಯಂ ವಾ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ವಾ ಲೋಮಹಂಸೋ ವಾ, ಸೋ ಪಹೀಯಿಸ್ಸತಿ'।

'ನೋ ಚೇ ಪಜಾಪತಿಸ್ಸ ದೇವರಾಜಸ್ಸ ಧಜಗ್ಗಂ ಉಲ್ಲೋಕೇಯ್ಯಾಥ, ಅಥ ವರುಣಸ್ಸ ದೇವರಾಜಸ್ಸ ಧಜಗ್ಗಂ ಉಲ್ಲೋಕೇಯ್ಯಾಥ। ವರುಣಸ್ಸ ಹಿ ವೋ ದೇವರಾಜಸ್ಸ ಧಜಗ್ಗಂ ಉಲ್ಲೋಕಯತಂ ಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಭಯಂ ವಾ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ವಾ ಲೋಮಹಂಸೋ ವಾ, ಸೋ ಪಹೀಯಿಸ್ಸತಿ'।

'ನೋ ಚೇ ವರುಣಸ್ಸ ದೇವರಾಜಸ್ಸ ಧಜಗ್ಗಂ ಉಲ್ಲೋಕೇಯ್ಯಾಥ, ಅಥ ಈಸಾನಸ್ಸ ದೇವರಾಜಸ್ಸ ಧಜಗ್ಗಂ ಉಲ್ಲೋಕೇಯ್ಯಾಥ। ಈಸಾನಸ್ಸ ಹಿ ವೋ ದೇವರಾಜಸ್ಸ ಧಜಗ್ಗಂ ಉಲ್ಲೋಕಯತಂ ಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಭಯಂ ವಾ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ವಾ ಲೋಮಹಂಸೋ ವಾ, ಸೋ ಪಹೀಯಿಸ್ಸತೀ'"ತಿ।

"ತಂ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕಸ್ಸ ವಾ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಧಜಗ್ಗಂ ಉಲ್ಲೋಕಯತಂ, ಪಜಾಪತಿಸ್ಸ ವಾ ದೇವರಾಜಸ್ಸ ಧಜಗ್ಗಂ ಉಲ್ಲೋಕಯತಂ, ವರುಣಸ್ಸ ವಾ ದೇವರಾಜಸ್ಸ ಧಜಗ್ಗಂ ಉಲ್ಲೋಕಯತಂ, ಈಸಾನಸ್ಸ ವಾ ದೇವರಾಜಸ್ಸ ಧಜಗ್ಗಂ ಉಲ್ಲೋಕಯತಂ ಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಭಯಂ ವಾ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ವಾ ಲೋಮಹಂಸೋ ವಾ, ಸೋ ಪಹೀಯೇಥಾಪಿ ನೋಪಿ ಪಹೀಯೇಥ [ನೋ ಪಹೀಯೇಥ (ಕ॰)]।

"ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಸಕ್ಕೋ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಅವೀತರಾಗೋ ಅವೀತದೋಸೋ ಅವೀತಮೋಹೋ ಭೀರು ಛಮ್ಭೀ ಉತ್ರಾಸೀ ಪಲಾಯೀತಿ।

"ಅಹಞ್ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವಂ ವದಾಮಿ – 'ಸಚೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಞ್ಞಗತಾನಂ ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತಾನಂ ವಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತಾನಂ ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಭಯಂ ವಾ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ವಾ ಲೋಮಹಂಸೋ ವಾ, ಮಮೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಥ – ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ'ತಿ। ಮಮಞ್ಹಿ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಸ್ಸರತಂ ಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಭಯಂ ವಾ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ವಾ ಲೋಮಹಂಸೋ ವಾ, ಸೋ ಪಹೀಯಿಸ್ಸತಿ।

"ನೋ ಚೇ ಮಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಥ, ಅಥ ಧಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಥ – 'ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಕಾಲಿಕೋ ಏಹಿಪಸ್ಸಿಕೋ ಓಪನೇಯ್ಯಿಕೋ ಪಚ್ಚತ್ತಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ವಿಞ್ಞೂಹೀ'ತಿ। ಧಮ್ಮಞ್ಹಿ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಸ್ಸರತಂ ಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಭಯಂ ವಾ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ವಾ ಲೋಮಹಂಸೋ ವಾ, ಸೋ ಪಹೀಯಿಸ್ಸತಿ।

"ನೋ ಚೇ ಧಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಥ, ಅಥ ಸಙ್ಘಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಥ - 'ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ಉಜುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ಞಾಯಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ, ಯದಿದಂ ಚತ್ತಾರಿ ಪುರಿಸಯುಗಾನಿ ಅಟ್ಠ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಾ ಏಸ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ, ಆಹುನೇಯ್ಯೋ ಪಾಹುನೇಯ್ಯೋ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ ಅಞ್ಜಲಿಕರಣೀಯೋ ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸಾ'ತಿ। ಸಙ್ಘಞ್ಹಿ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಸ್ಸರತಂ ಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಭಯಂ ವಾ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ವಾ ಲೋಮಹಂಸೋ ವಾ, ಸೋ ಪಹೀಯಿಸ್ಸತಿ।

"ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ತಥಾಗತೋ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವೀತರಾಗೋ ವೀತದೋಸೋ ವೀತಮೋಹೋ ಅಭೀರು ಅಚ್ಛಮ್ಭೀ ಅನುತ್ರಾಸೀ ಅಪಲಾಯೀ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಸುಗತೋ ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ -

"ಅರಞ್ಞೇ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ವಾ, ಸುಞ್ಞಾಗಾರೇವ ಭಿಕ್ಖವೋ।
ಅನುಸ್ಸರೇಥ [ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಥ (ಕ॰) ಪದಸಿದ್ಧಿ ಪನ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬಾ] ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ಭಯಂ ತುಮ್ಹಾಕ ನೋ ಸಿಯಾ॥

"ನೋ ಚೇ ಬುದ್ಧಂ ಸರೇಯ್ಯಾಥ, ಲೋಕಜೇಟ್ಠಂ ನರಾಸಭಂ।
ಅಥ ಧಮ್ಮಂ ಸರೇಯ್ಯಾಥ, ನಿಯ್ಯಾನಿಕಂ ಸುದೇಸಿತಂ॥

"ನೋ ಚೇ ಧಮ್ಮಂ ಸರೇಯ್ಯಾಥ, ನಿಯ್ಯಾನಿಕಂ ಸುದೇಸಿತಂ।
ಅಥ ಸಙ್ಘಂ ಸರೇಯ್ಯಾಥ, ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಅನುತ್ತರಂ॥

"ಏವಂ ಬುದ್ಧಂ ಸರನ್ತಾನಂ, ಧಮ್ಮಂ ಸಙ್ಘಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖವೋ।
ಭಯಂ ವಾ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ವಾ, ಲೋಮಹಂಸೋ ನ ಹೇಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

೪. ವೇಪಚಿತ್ತಿಸುತ್ತಂ

೨೫೦. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। "ಭೂತಪುಬ್ಬಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾಸುರಸಙ್ಗಾಮೋ ಸಮುಪಬ್ಯೂಳ್ಹೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಅಸುರೇ ಆಮನ್ತೇಸಿ - 'ಸಚೇ, ಮಾರಿಸಾ, ದೇವಾನಂ ಅಸುರಸಙ್ಗಾಮೇ ಸಮುಪಬ್ಯೂಳ್ಹೇ ಅಸುರಾ ಜಿನೇಯ್ಯುಂ ದೇವಾ ಪರಾಜಿನೇಯ್ಯುಂ [ಪರಾಜೇಯ್ಯುಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಯೇನ ನಂ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಕಣ್ಠಪಞ್ಚಮೇಹಿ ಬನ್ಧನೇಹಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಆನೇಯ್ಯಾಥ ಅಸುರಪುರ'ನ್ತಿ। ಸಕ್ಕೋಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ದೇವೇ ತಾವತಿಂಸೇ ಆಮನ್ತೇಸಿ - 'ಸಚೇ, ಮಾರಿಸಾ, ದೇವಾನಂ ಅಸುರಸಙ್ಗಾಮೇ ಸಮುಪಬ್ಯೂಳ್ಹೇ ದೇವಾ ಜಿನೇಯ್ಯುಂ ಅಸುರಾ ಪರಾಜಿನೇಯ್ಯುಂ, ಯೇನ ನಂ ವೇಪಚಿತ್ತಿಂ ಅಸುರಿನ್ದಂ ಕಣ್ಠಪಞ್ಚಮೇಹಿ ಬನ್ಧನೇಹಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಆನೇಯ್ಯಾಥ ಸುಧಮ್ಮಸಭ'"ನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಗಾಮೇ ದೇವಾ ಜಿನಿಂಸು , ಅಸುರಾ ಪರಾಜಿನಿಂಸು [ಪರಾಜಿಂಸು (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ ವೇಪಚಿತ್ತಿಂ ಅಸುರಿನ್ದಂ ಕಣ್ಠಪಞ್ಚಮೇಹಿ ಬನ್ಧನೇಹಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಆನೇಸುಂ ಸುಧಮ್ಮಸಭಂ। ತತ್ರ ಸುದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಕಣ್ಠಪಞ್ಚಮೇಹಿ ಬನ್ಧನೇಹಿ ಬದ್ಧೋ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಸುಧಮ್ಮಸಭಂ ಪವಿಸನ್ತಞ್ಚ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಞ್ಚ ಅಸಬ್ಭಾಹಿ ಫರುಸಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತಲಿ ಸಙ್ಗಾಹಕೋ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಭಯಾ ನು ಮಘವಾ ಸಕ್ಕ, ದುಬ್ಬಲ್ಯಾ ನೋ ತಿತಿಕ್ಖಸಿ।
ಸುಣನ್ತೋ ಫರುಸಂ ವಾಚಂ, ಸಮ್ಮುಖಾ ವೇಪಚಿತ್ತಿನೋ"ತಿ॥

“ನಾಹಂ ಭಯಾ ನ ದುಬ್ಬಲ್ಯಾ, ಖಮಾಮಿ ವೇಪಚಿತ್ತಿನೋ।
ಕಥಞ್ಹಿ ಮಾದಿಸೋ ವಿಞ್ಞೂ, ಬಾಲೇನ ಪಟಿಸಂಯುಜೇ”ತಿ॥

“ಭಿಯ್ಯೋ ಬಾಲಾ ಪಭಿಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ, ನೋ ಚಸ್ಸ ಪಟಿಸೇಧಕೋ।
ತಸ್ಮಾ ಭುಸೇನ ದಣ್ಡೇನ, ಧೀರೋ ಬಾಲಂ ನಿಸೇಧಯೇ”ತಿ॥

“ಏತದೇವ ಅಹಂ ಮಞ್ಞೇ, ಬಾಲಸ್ಸ ಪಟಿಸೇಧನಂ।
ಪರಂ ಸಙ್ಕುಪಿತಂ ಞತ್ವಾ, ಯೋ ಸತೋ ಉಪಸಮ್ಮತೀ”ತಿ॥

“ಏತದೇವ ತಿತಿಕ್ಖಾಯ, ವಜ್ಜಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ವಾಸವ।
ಯದಾ ನಂ ಮಞ್ಞತಿ ಬಾಲೋ, ಭಯಾ ಮ್ಯಾಯಂ ತಿತಿಕ್ಖತಿ।
ಅಜ್ಝಾರುಹತಿ ದುಮ್ಮೇಧೋ, ಗೋವ ಭಿಯ್ಯೋ ಪಲಾಯಿನ”ನ್ತಿ॥

“ಕಾಮಂ ಮಞ್ಞತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ಭಯಾ ಮ್ಯಾಯಂ ತಿತಿಕ್ಖತಿ।
ಸದತ್ಥಪರಮಾ ಅತ್ಥಾ, ಖನ್ತ್ಯಾ ಭಿಯ್ಯೋ ನ ವಿಜ್ಜತಿ॥

“ಯೋ ಹವೇ ಬಲವಾ ಸನ್ತೋ, ದುಬ್ಬಲಸ್ಸ ತಿತಿಕ್ಖತಿ।
ತಮಾಹು ಪರಮಂ ಖನ್ತಿಂ, ನಿಚ್ಚಂ ಖಮತಿ ದುಬ್ಬಲೋ॥

“ಅಬಲಂ ತಂ ಬಲಂ ಆಹು, ಯಸ್ಸ ಬಾಲಬಲಂ ಬಲಂ।
ಬಲಸ್ಸ ಧಮ್ಮಗುತ್ತಸ್ಸ, ಪಟಿವತ್ತಾ ನ ವಿಜ್ಜತಿ॥

“ತಸ್ಸೇವ ತೇನ ಪಾಪಿಯೋ, ಯೋ ಕುದ್ಧಂ ಪಟಿಕುಜ್ಝತಿ।
ಕುದ್ಧಂ ಅಪ್ಪಟಿಕುಜ್ಝನ್ತೋ, ಸಙ್ಗಾಮಂ ಜೇತಿ ದುಜ್ಜಯಂ॥

“ಉಭಿನ್ನಮತ್ಥಂ ಚರತಿ, ಅತ್ತನೋ ಚ ಪರಸ್ಸ ಚ।
ಪರಂ ಸಙ್ಕುಪಿತಂ ಞತ್ವಾ, ಯೋ ಸತೋ ಉಪಸಮ್ಮತಿ॥

“ಉಭಿನ್ನಂ ತಿಕಿಚ್ಛನ್ತಾನಂ, ಅತ್ತನೋ ಚ ಪರಸ್ಸ ಚ।
ಜನಾ ಮಞ್ಞನ್ತಿ ಬಾಲೋತಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕೋವಿದಾ”ತಿ॥

“ಸೋ ಹಿ ನಾಮ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸಕಂ ಪುಞ್ಞಫಲಂ ಉಪಜೀವಮಾನೋ ದೇವಾನಂ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ಇಸ್ಸರಿಯಾಧಿಪಚ್ಚಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ಖನ್ತಿಸೋರಚ್ಚಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇಧ ಖೋ ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋಭೇಥ ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಏವಂ ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಸಮಾನಾ ಖಮಾ ಚ ಭವೇಯ್ಯಾಥ ಸೋರತಾ ಚಾ”ತಿ।

೫. ಸುಭಾಸಿತಜಯಸುತ್ತಂ

೧೫೧. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। “ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾಸುರಸಙ್ಗಾಮೋ ಸಮುಪಬ್ಯೂಳ್ಹೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಏತದವೋಚ – ‘ಹೋತು, ದೇವಾನಮಿನ್ದ, ಸುಭಾಸಿತೇನ ಜಯೋ’ತಿ। ‘ಹೋತು, ವೇಪಚಿತ್ತಿ, ಸುಭಾಸಿತೇನ ಜಯೋ’ತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾ ಚ ಅಸುರಾ ಚ ಪಾರಿಸಜ್ಜೇ ಠಪೇಸುಂ – ‘ಇಮೇ ನೋ

ಸುಭಾಸಿತದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಆಜಾನಿಸ್ಸನ್ತೀ'ತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿಂ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಏತದವೋಚ - 'ಭಣ, ದೇವಾನಮಿನ್ದ, ಗಾಥ'ನ್ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದಂ ಏತದವೋಚ - 'ತುಮ್ಹೇ ಖ್ವೇತ್ಥ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ, ಪುಬ್ಬದೇವಾ। ಭಣ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ, ಗಾಥ'ನ್ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಭಿಯ್ಯೋ ಬಾಲಾ ಪಭಿಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ, ನೋ ಚಸ್ಸ ಪಟಿಸೇಧಕೋ।
ತಸ್ಮಾ ಭುಸೇನ ದಣ್ಡೇನ, ಧೀರೋ ಬಾಲಂ ನಿಸೇಧಯೇ"ತಿ॥

"ಭಾಸಿತಾಯ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿನಾ ಅಸುರಿನ್ದೇನ ಗಾಥಾಯ ಅಸುರಾ ಅನುಮೋದಿಂಸು, ದೇವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಏತದವೋಚ - 'ಭಣ, ದೇವಾನಮಿನ್ದ, ಗಾಥ'ನ್ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಏತದೇವ ಅಹಂ ಮಞ್ಞೇ, ಬಾಲಸ್ಸ ಪಟಿಸೇಧನಂ।
ಪರಂ ಸಙ್ಕುಪಿತಂ ಞತ್ವಾ, ಯೋ ಸತೋ ಉಪಸಮ್ಮತೀ"ತಿ॥

"ಭಾಸಿತಾಯ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೇನ ದೇವಾನಮಿನ್ದೇನ ಗಾಥಾಯ, ದೇವಾ ಅನುಮೋದಿಂಸು, ಅಸುರಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ವೇಪಚಿತ್ತಿಂ ಅಸುರಿನ್ದಂ ಏತದವೋಚ - 'ಭಣ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ, ಗಾಥ'ನ್ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

"ಏತದೇವ ತಿತಿಕ್ಖಾಯ, ವಜ್ಜಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ವಾಸವ।
ಯದಾ ನಂ ಮಞ್ಞತಿ ಬಾಲೋ, ಭಯಾ ಮ್ಯಾಯಂ ತಿತಿಕ್ಖತಿ।
ಅಜ್ಝಾರುಹತಿ ದುಮ್ಮೇಧೋ, ಗೋವ ಭಿಯ್ಯೋ ಪಲಾಯಿನ"ನ್ತಿ॥

"ಭಾಸಿತಾಯ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿನಾ ಅಸುರಿನ್ದೇನ ಗಾಥಾಯ ಅಸುರಾ ಅನುಮೋದಿಂಸು, ದೇವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಏತದವೋಚ - 'ಭಣ, ದೇವಾನಮಿನ್ದ, ಗಾಥ'ನ್ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

"ಕಾಮಂ ಮಞ್ಞತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ಭಯಾ ಮ್ಯಾಯಂ ತಿತಿಕ್ಖತಿ।
ಸದತ್ಥಪರಮಾ ಅತ್ಥಾ, ಖನ್ತ್ಯಾ ಭಿಯ್ಯೋ ನ ವಿಜ್ಜತಿ॥

"ಯೋ ಹವೇ ಬಲವಾ ಸನ್ತೋ, ದುಬ್ಬಲಸ್ಸ ತಿತಿಕ್ಖತಿ।
ತಮಾಹು ಪರಮಂ ಖನ್ತಿಂ, ನಿಚ್ಚಂ ಖಮತಿ ದುಬ್ಬಲೋ॥

"ಅಬಲಂ ತಂ ಬಲಂ ಆಹು, ಯಸ್ಸ ಬಾಲಬಲಂ ಬಲಂ।
ಬಲಸ್ಸ ಧಮ್ಮಗುತ್ತಸ್ಸ, ಪಟಿವತ್ತಾ ನ ವಿಜ್ಜತಿ॥

"ತಸ್ಸೇವ ತೇನ ಪಾಪಿಯೋ, ಯೋ ಕುದ್ಧಂ ಪಟಿಕುಜ್ಝತಿ।
ಕುದ್ಧಂ ಅಪ್ಪಟಿಕುಜ್ಝನ್ತೋ, ಸಙ್ಗಾಮಂ ಜೇತಿ ದುಜ್ಜಯಂ॥

“ಉಭಿನ್ನಮತ್ಥಂ ಚರತಿ, ಅತ್ತನೋ ಚ ಪರಸ್ಸ ಚ।
ಪರಂ ಸಙ್ಕುಪಿತಂ ಞತ್ವಾ, ಯೋ ಸತೋ ಉಪಸಮ್ಮತಿ॥

“ಉಭಿನ್ನಂ ತಿಕಿಚ್ಛನ್ತಾನಂ, ಅತ್ತನೋ ಚ ಪರಸ್ಸ ಚ।
ಜನಾ ಮಞ್ಞನ್ತಿ ಬಾಲೋತಿ, ಯೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕೋವಿದಾ”ತಿ॥

“ಭಾಸಿತಾಸು ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೇನ ದೇವಾನಮಿನ್ದೇನ ಗಾಥಾಸು, ದೇವಾ ಅನುಮೋದಿಂಸು, ಅಸುರಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಞ್ಚ ಅಸುರಾನಞ್ಚ ಪಾರಿಸಜ್ಜಾ ಏತದವೋಚುಂ – ‘ಭಾಸಿತಾ ಖೋ ವೇಪಚಿತ್ತಿನಾ ಅಸುರಿನ್ದೇನ ಗಾಥಾಯೋ। ತಾ ಚ ಖೋ ಸದಣ್ಡಾವಚರಾ ಸಸತ್ಥಾವಚರಾ, ಇತಿ ಭಣ್ಡನಂ ಇತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ ಇತಿ ಕಲಹೋ। ಭಾಸಿತಾ ಖೋ [ಭಾಸಿತಾ ಖೋ ಪನ (ಸೀ॰)] ಸಕ್ಕೇನ ದೇವಾನಮಿನ್ದೇನ ಗಾಥಾಯೋ। ತಾ ಚ ಖೋ ಅದಣ್ಡಾವಚರಾ ಅಸತ್ಥಾವಚರಾ, ಇತಿ ಅಭಣ್ಡನಂ ಇತಿ ಅವಿಗ್ಗಹೋ ಇತಿ ಅಕಲಹೋ। ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಸುಭಾಸಿತೇನ ಜಯೋ’ತಿ। ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಸುಭಾಸಿತೇನ ಜಯೋ ಅಹೋಸೀ”ತಿ।

೬. ಕುಲಾವಕಸುತ್ತಂ

೨೭೨. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ। “ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾಸುರಸಙ್ಗಾಮೋ ಸಮುಪಬ್ಯೂಳ್ಹೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಗಾಮೇ ಅಸುರಾ ಜಿನಿಂಸು , ದೇವಾ ಪರಾಜಿನಿಂಸು। ಪರಾಜಿತಾ ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾ ಅಪಾಯಂಸ್ವೇವ ಉತ್ತರೇನಮುಖಾ, ಅಭಿಯಂಸ್ವೇವ ನೇ ಅಸುರಾ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಮಾತಲಿ ಸಙ್ಗಾಹಕಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಕುಲಾವಕಾ ಮಾತಲಿ ಸಿಮ್ಬಲಿಸ್ಮಿಂ,
ಈಸಾಮುಖೇನ ಪರಿವಜ್ಜಯಸ್ಸು।
ಕಾಮಂ ಚಜಾಮ ಅಸುರೇಸು ಪಾಣಂ,
ಮಾಯಿಮೇ ದಿಜಾ ವಿಕುಲಾವಕಾ [ವಿಕುಲಾವಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ಅಹೇಸು”ನ್ತಿ॥

“‘ಏವಂ ಭದ್ದನ್ತವಾ’ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತಲಿ ಸಙ್ಗಾಹಕೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಂ ಆಜಞ್ಞರಥಂ ಪಚ್ಚುದಾವತ್ತೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸುರಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಪಚ್ಚುದಾವತ್ತೋ ಖೋ ದಾನಿ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತೋ ಆಜಞ್ಞರಥೋ । ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ದೇವಾ ಅಸುರೇಹಿ ಸಙ್ಗಾಮೇಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಭೀತಾ ಅಸುರಪುರಮೇವ ಪಾವಿಸಿಂಸು। ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಧಮ್ಮೇನ ಜಯೋ ಅಹೋಸೀ’”ತಿ।

೭. ನದುಬ್ಭಿಯಸುತ್ತಂ

೨೭೩. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ। “ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ – ‘ಯೋಪಿ ಮೇ ಅಸ್ಸ ಸುಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೋ ತಸ್ಸಪಾಹಂ ನ ದುಬ್ಭೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಯೇನ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ವೇಪಚಿತ್ತಿಂ ಅಸುರಿನ್ದಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ವೇಪಚಿತ್ತಿಂ ಅಸುರಿನ್ದಂ ಏತದವೋಚ – ‘ತಿಟ್ಠ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ, ಗಹಿತೋಸೀ’”ತಿ।

“ಯದೇವ ತೇ, ಮಾರಿಸ, ಪುಬ್ಬೇ ಚಿತ್ತಂ, ತದೇವ ತ್ವಂ ಮಾ ಪಜಹಾಸೀ”ತಿ [ತದೇವ ತ್ವಂ ಮಾರಿಸ ಪಹಾಸೀತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]।

“ಸಪಸ್ಸು ಚ ಮೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ, ಅದುಬ್ಭಾಯಾ”ತಿ [ಅದ್ರುಬ್ಭಾಯ (ಕ॰)]।

“ಯಂ ಮುಸಾ ಭಣತೋ ಪಾಪಂ, ಯಂ ಪಾಪಂ ಅರಿಯೂಪವಾದಿನೋ।
ಮಿತ್ತದ್ದುನೋ ಚ ಯಂ ಪಾಪಂ, ಯಂ ಪಾಪಂ ಅಕತಞ್ಞುನೋ।
ತಮೇವ ಪಾಪಂ ಫುಸತು [ಫುಸತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಯೋ ತೇ ದುಬ್ಭೇ ಸುಜಮ್ಪತೀ”ತಿ॥

೮. ವೇರೋಚನಅಸುರಿನ್ದಸುತ್ತಂ

೨೫೪. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ದಿವಾವಿಹಾರಗತೋ ಹೋತಿ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ। ಅಥ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ಚ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ವೇರೋಚನೋ ಚ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಂ ದ್ವಾರಬಾಹಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥ ಖೋ ವೇರೋಚನೋ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

“ವಾಯಮೇಥೇವ ಪುರಿಸೋ, ಯಾವ ಅತ್ಥಸ್ಸ ನಿಪ್ಫದಾ।
ನಿಪ್ಫನ್ನಸೋಭನೋ [ಸೋಭಿನೋ (ಸೀ॰), ಸೋಭಣೋ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಅತ್ಥೋ [ಅತ್ಥಾ (ಸೀ॰)], ವೇರೋಚನವಚೋ ಇದ”ನ್ತಿ॥

“ವಾಯಮೇಥೇವ ಪುರಿಸೋ, ಯಾವ ಅತ್ಥಸ್ಸ ನಿಪ್ಫದಾ।
ನಿಪ್ಫನ್ನಸೋಭನೋ ಅತ್ಥೋ [ನಿಪ್ಫನ್ನಸೋಭಿನೋ ಅತ್ಥಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ಖನ್ತ್ಯಾ ಭಿಯ್ಯೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀ”ತಿ॥

“ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅತ್ಥಜಾತಾ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಯಥಾರಹಂ।
ಸಂಯೋಗಪರಮಾ ತ್ವೇವ, ಸಮ್ಭೋಗಾ ಸಬ್ಬಪಾಣಿನಂ।
ನಿಪ್ಫನ್ನಸೋಭನೋ ಅತ್ಥೋ, ವೇರೋಚನವಚೋ ಇದ”ನ್ತಿ॥

“ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅತ್ಥಜಾತಾ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಯಥಾರಹಂ।
ಸಂಯೋಗಪರಮಾ ತ್ವೇವ, ಸಮ್ಭೋಗಾ ಸಬ್ಬಪಾಣಿನಂ।
ನಿಪ್ಫನ್ನಸೋಭನೋ ಅತ್ಥೋ, ಖನ್ತ್ಯಾ ಭಿಯ್ಯೋ ನ ವಿಜ್ಜತೀ”ತಿ॥

೯. ಅರಞ್ಞಾಯತನಇಸಿಸುತ್ತಂ

೨೫೫. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ । “ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಇಸಯೋ ಸೀಲವನ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ಪಣ್ಣಕುಟೀಸು ಸಮ್ಮನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ಚ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಚ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಯೇನ ತೇ ಇಸಯೋ ಸೀಲವನ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಪಟಲಿಯೋ [ಅಟಲಿಯೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰), ಆಟಲಿಯೋ (ಕ॰) ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೪೧೦] ಉಪಾಹನಾ ಆರೋಹಿತ್ವಾ ಖಗ್ಗಂ ಓಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಛತ್ತೇನ ಧಾರಿಯಮಾನೇನ ಅಗ್ಗದ್ವಾರೇನ ಅಸ್ಸಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತೇ ಇಸಯೋ ಸೀಲವನ್ತೇ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮೇ ಅಪಬ್ಯಾಮತೋ ಕರಿತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕಮಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಪಟಲಿಯೋ ಉಪಾಹನಾ ಓರೋಹಿತ್ವಾ ಖಗ್ಗಂ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದತ್ವಾ ಛತ್ತಂ ಅಪನಾಮೇತ್ವಾ

ದ್ವಾರೇನೇವ ಅಸ್ಸಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತೇ ಇಸಯೋ ಸೀಲವನ್ತೇ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮೇ ಅನುವಾತಂ ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ"। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇ ಇಸಯೋ ಸೀಲವನ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿಂಸು -

"ಗನ್ಧೋ ಇಸೀನಂ ಚಿರದಿಕ್ಖಿತಾನಂ,
ಕಾಯಾ ಚುತೋ ಗಚ್ಛತಿ ಮಾಲುತೇನ।
ಇತೋ ಪಟಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಹಸ್ಸನೇತ್ತ,
ಗನ್ಧೋ ಇಸೀನಂ ಅಸುಚಿ ದೇವರಾಜಾ"ತಿ॥

"ಗನ್ಧೋ ಇಸೀನಂ ಚಿರದಿಕ್ಖಿತಾನಂ,
ಕಾಯಾ ಚುತೋ ಗಚ್ಛತು [ಗಚ್ಛತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಮಾಲುತೇನ,
ಸುಚಿತ್ರಪುಪ್ಫಂ ಸಿರಸ್ಮಿಂವ ಮಾಲಂ।
ಗನ್ಧಂ ಏತಂ ಪಟಿಕಙ್ಖಾಮ ಭನ್ತೇ,
ನ ಹೇತ್ಥ ದೇವಾ ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞಿನೋ"ತಿ॥

೧೦. ಸಮುದ್ದಕಸುತ್ತಂ

೨೫೬. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ। "ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಇಸಯೋ ಸೀಲವನ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾ ಸಮುದ್ದತೀರೇ ಪಣ್ಣಕುಟೀಸು ಸಮ್ಮನ್ತಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ದೇವಾಸುರಸಙ್ಗಾಮೋ ಸಮುಪಬ್ಯೂಳ್ಹೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇಸಂ ಇಸೀನಂ ಸೀಲವನ್ತಾನಂ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ - 'ಧಮ್ಮಿಕಾ ಖೋ ದೇವಾ, ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಅಸುರಾ। ಸಿಯಾಪಿ ನೋ ಅಸುರತೋ ಭಯಂ। ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಸಮ್ಬರಂ ಅಸುರಿನ್ದಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಭಯದಕ್ಖಿಣಂ ಯಾಚೇಯ್ಯಾಮಾ'"ತಿ। "ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇ ಇಸಯೋ ಸೀಲವನ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ ಏವಮೇವ - ಸಮುದ್ದತೀರೇ ಪಣ್ಣಕುಟೀಸು ಅನ್ತರಹಿತಾ ಸಮ್ಬರಸ್ಸ ಅಸುರಿನ್ದಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖೇ ಪಾತುರಹೇಸುಂ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇ ಇಸಯೋ ಸೀಲವನ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಬರಂ ಅಸುರಿನ್ದಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿಂಸು -

"ಇಸಯೋ ಸಮ್ಬರಂ ಪತ್ತಾ, ಯಾಚನ್ತಿ ಅಭಯದಕ್ಖಿಣಂ।
ಕಾಮಂಕರೋ ಹಿ ತೇ ದಾತುಂ, ಭಯಸ್ಸ ಅಭಯಸ್ಸ ವಾ"ತಿ॥

"ಇಸೀನಂ ಅಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ದುಟ್ಠಾನಂ ಸಕ್ಕಸೇವಿನಂ।
ಅಭಯಂ ಯಾಚಮಾನಾನಂ, ಭಯಮೇವ ದದಾಮಿ ವೋ"ತಿ॥

"ಅಭಯಂ ಯಾಚಮಾನಾನಂ, ಭಯಮೇವ ದದಾಸಿ ನೋ।
ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮ ತೇ ಏತಂ, ಅಕ್ಖಯಂ ಹೋತು ತೇ ಭಯಂ॥

"ಯಾದಿಸಂ ವಪತೇ ಬೀಜಂ, ತಾದಿಸಂ ಹರತೇ ಫಲಂ।
ಕಲ್ಯಾಣಕಾರೀ ಕಲ್ಯಾಣಂ, ಪಾಪಕಾರೀ ಚ ಪಾಪಕಂ।
ಪವುತ್ತಂ ತಾತ ತೇ ಬೀಜಂ, ಫಲಂ ಪಚ್ಚನುಭೋಸ್ಸಸೀ"ತಿ॥

“ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇ ಇಸಯೋ ಸೀಲವನ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಬರಂ ಅಸುರಿನ್ದಂ ಅಭಿಸಪಿತ್ವಾ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ ಏವಮೇವ - ಸಮ್ಬರಸ್ಸ ಅಸುರಿನ್ದಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖೇ ಅನ್ತರಹಿತಾ ಸಮುದ್ದತೀರೇ ಪಣ್ಣಕುಟೀಸು ಪಾತುರಹೇಸುಂ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಬರೋ ಅಸುರಿನ್ದೋ ತೇಹಿ ಇಸೀಹಿ ಸೀಲವನ್ತೇಹಿ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮೇಹಿ ಅಭಿಸಪಿತೋ ರತ್ತಿಯಾ ಸುದಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಉಬ್ಬಿಜ್ಜೀ”ತಿ।

ಪಠಮೋ ವಗ್ಗೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಸುವೀರಂ ಸುಸೀಮಞ್ಚೇವ, ಧಜಗ್ಗಂ ವೇಪಚಿತ್ತಿನೋ।
ಸುಭಾಸಿತಂ ಜಯಞ್ಚೇವ, ಕುಲಾವಕಂ ನದುಬ್ಭಿಯಂ।
ವೇರೋಚನ ಅಸುರಿನ್ದೋ, ಇಸಯೋ ಅರಞ್ಞಕಞ್ಚೇವ।
ಇಸಯೋ ಚ ಸಮುದ್ದಕಾತಿ॥

೨. ದುತಿಯವಗ್ಗೋ

೧. ವತಪದಸುತ್ತಂ

೨೫೭. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ । “ಸಕ್ಕಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸ ಸತ್ತ ವತಪದಾನಿ [ವತ್ತಪದಾನಿ (ಕ॰)] ಸಮತ್ತಾನಿ ಸಮಾದಿನ್ನಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಯೇಸಂ ಸಮಾದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಕ್ಕೋ ಸಕ್ಕತ್ತಂ ಅಜ್ಝಗಾ। ಕತಮಾನಿ ಸತ್ತ ವತಪದಾನಿ? ಯಾವಜೀವಂ ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರೋ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯೀ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ಸಣ್ಹವಾಚೋ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ಅಪಿಸುಣವಾಚೋ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ವಿಗತಮಲಮಚ್ಛೇರೇನ ಚೇತಸಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸೇಯ್ಯಂ ಮುತ್ತಚಾಗೋ ಪಯತಪಾಣಿ ವೋಸ್ಸಗ್ಗರತೋ ಯಾಚಯೋಗೋ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತೋ, ಯಾವಜೀವಂ ಸಚ್ಚವಾಚೋ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ಅಕ್ಕೋಧನೋ ಅಸ್ಸಂ - ಸಚೇಪಿ ಮೇ ಕೋಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಂ ಪಟಿವಿನೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। “ಸಕ್ಕಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ಸತ್ತ ವತಪದಾನಿ ಸಮತ್ತಾನಿ ಸಮಾದಿನ್ನಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಯೇಸಂ ಸಮಾದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಕ್ಕೋ ಸಕ್ಕತ್ತಂ ಅಜ್ಝಗಾ”ತಿ।

“ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರಂ ಜನ್ತುಂ, ಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿನಂ।
ಸಣ್ಹಂ ಸಖಿಲಸಮ್ಭಾಸಂ, ಪೇಸುಣೇಯ್ಯಪ್ಪಹಾಯಿನಂ॥

“ಮಚ್ಛೇರವಿನಯೇ ಯುತ್ತಂ, ಸಚ್ಚಂ ಕೋಧಾಭಿಭುಂ ನರಂ।
ತಂ ವೇ ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ, ಆಹು ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಇತೀ”ತಿ॥

೨. ಸಕ್ಕನಾಮಸುತ್ತಂ

೨೫೮. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಜೇತವನೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಏತದವೋಚ - “ಸಕ್ಕೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಸಮಾನೋ ಮಘೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಘವಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಸಕ್ಕೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಸಮಾನೋ ಪುರೇ [ಪುರೇ ಪುರೇ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ದಾನಂ ಅದಾಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಪುರಿನ್ದದೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಸಕ್ಕೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಸಮಾನೋ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಕ್ಕೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಸಕ್ಕೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಸಮಾನೋ ಆವಸಥಂ ಅದಾಸಿ, ತಸ್ಮಾ ವಾಸವೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಸಕ್ಕೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಾನಂ ಮುಹುತ್ತೇನ ಚಿನ್ತೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಹಸ್ಸಕ್ಖೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಸಕ್ಕಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಸುಜಾ ನಾಮ ಅಸುರಕಞ್ಞಾ ಪಜಾಪತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸುಜಮ್ಪತೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಸಕ್ಕೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ದೇವಾನಂ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ಇಸ್ಸರಿಯಾಧಿಪಚ್ಚಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಸಕ್ಕಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸ ಸತ್ತ ವತಪದಾನಿ ಸಮತ್ತಾನಿ ಸಮಾದಿನ್ನಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಯೇಸಂ ಸಮಾದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಕ್ಕೋ ಸಕ್ಕತ್ತಂ ಅಜ್ಝಗಾ। ಕತಮಾನಿ ಸತ್ತ ವತಪದಾನಿ? ಯಾವಜೀವಂ ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರೋ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯೀ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ಸಣ್ಹವಾಚೋ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ಅಪಿಸುಣವಾಚೋ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ವಿಗತಮಲಮಚ್ಛೇರೇನ ಚೇತಸಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸೇಯ್ಯಂ ಮುತ್ತಚಾಗೋ ಪಯತಪಾಣಿ ವೋಸ್ಸಗ್ಗರತೋ ಯಾಚಯೋಗೋ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತೋ, ಯಾವಜೀವಂ ಸಚ್ಚವಾಚೋ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ಅಕ್ಕೋಧನೋ ಅಸ್ಸಂ - ಸಚೇಪಿ ಮೇ ಕೋಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಂ ಪಟಿವಿನೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। “ಸಕ್ಕಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ಸತ್ತ ವತಪದಾನಿ ಸಮತ್ತಾನಿ ಸಮಾದಿನ್ನಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಯೇಸಂ ಸಮಾದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಕ್ಕೋ ಸಕ್ಕತ್ತಂ ಅಜ್ಝಗಾ”ತಿ।

“ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರಂ ಜನ್ತುಂ, ಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿನಂ।
ಸಣ್ಹಂ ಸಖಿಲಸಮ್ಭಾಸಂ, ಪೇಸುಣೇಯ್ಯಪ್ಪಹಾಯಿನಂ॥

“ಮಚ್ಛೇರವಿನಯೇ ಯುತ್ತಂ, ಸಚ್ಚಂ ಕೋಧಾಭಿಭುಂ ನರಂ।
ತಂ ವೇ ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ, ಆಹು ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಇತೀ”ತಿ॥

೩. ಮಹಾಲಿಸುತ್ತಂ

೨೫೬. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ। ಅಥ ಖೋ ಮಹಾಲಿ ಲಿಚ್ಛವೀ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಮಹಾಲಿ ಲಿಚ್ಛವೀ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

“ದಿಟ್ಠೋ ಖೋ , ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ”ತಿ?

“ದಿಟ್ಠೋ ಖೋ ಮೇ, ಮಹಾಲಿ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ”ತಿ।

“ಸೋ ಹಿ ನೂನ, ಭನ್ತೇ, ಸಕ್ಕಪತಿರೂಪಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ದುದ್ದಸೋ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ”ತಿ।

“ಸಕ್ಕಞ್ಚ ಖ್ವಾಹಂ, ಮಹಾಲಿ, ಪಜಾನಾಮಿ ಸಕ್ಕಕರಣೇ ಚ ಧಮ್ಮೇ, ಯೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಮಾದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಕ್ಕೋ ಸಕ್ಕತ್ತಂ ಅಜ್ಝಗಾ, ತಞ್ಚ ಪಜಾನಾಮಿ।

“ಸಕ್ಕೋ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಸಮಾನೋ ಮಘೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಘವಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಸಕ್ಕೋ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಸಮಾನೋ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಕ್ಕೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಸಕ್ಕೋ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಸಮಾನೋ ಪುರೇ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಪುರಿನ್ದದೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಸಕ್ಕೋ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಸಮಾನೋ ಆವಸಥಂ ಅದಾಸಿ, ತಸ್ಮಾ ವಾಸವೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಸಕ್ಕೋ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಾನಂ ಮುಹುತ್ತೇನ ಚಿನ್ತೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಹಸ್ಸಕ್ಖೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಸಕ್ಕಸ್ಸ , ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಸುಜಾ ನಾಮ ಅಸುರಕಞ್ಞಾ ಪಜಾಪತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸುಜಮ್ಪತೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಸಕ್ಕೋ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ದೇವಾನಂ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ಇಸ್ಸರಿಯಾಧಿಪಚ್ಚಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಸಕ್ಕಸ್ಸ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸ ಸತ್ತ ವತಪದಾನಿ ಸಮತ್ತಾನಿ ಸಮಾದಿನ್ನಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಯೇಸಂ ಸಮಾದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಕ್ಕೋ ಸಕ್ಕತ್ತಂ ಅಜ್ಝಗಾ। ಕತಮಾನಿ ಸತ್ತ ವತಪದಾನಿ? ಯಾವಜೀವಂ ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರೋ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯೀ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ಸಣ್ಹವಾಚೋ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ಅಪಿಸುಣವಾಚೋ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ವಿಗತಮಲಮಚ್ಛೇರೇನ ಚೇತಸಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸೇಯ್ಯಂ ಮುತ್ತಚಾಗೋ ಪಯತಪಾಣಿ ವೋಸ್ಸಗ್ಗರತೋ ಯಾಚಯೋಗೋ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತೋ, ಯಾವಜೀವಂ ಸಚ್ಚವಾಚೋ ಅಸ್ಸಂ, ಯಾವಜೀವಂ ಅಕ್ಕೋಧನೋ ಅಸ್ಸಂ - ಸಚೇಪಿ ಮೇ ಕೋಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಂ ಪಟಿವಿನೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। “ಸಕ್ಕಸ್ಸ, ಮಹಾಲಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ಸತ್ತ ವತಪದಾನಿ ಸಮತ್ತಾನಿ ಸಮಾದಿನ್ನಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಯೇಸಂ ಸಮಾದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಕ್ಕೋ ಸಕ್ಕತ್ತಂ ಅಜ್ಝಗಾ”ತಿ।

“ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರಂ ಜನ್ತುಂ, ಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿನಂ।
ಸಣ್ಹಂ ಸಖಿಲಸಮ್ಭಾಸಂ, ಪೇಸುಣೇಯ್ಯಪ್ಪಹಾಯಿನಂ॥

“ಮಚ್ಛೇರವಿನಯೇ ಯುತ್ತಂ, ಸಚ್ಚಂ ಕೋಧಾಭಿಭುಂ ನರಂ।
ತಂ ವೇ ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ, ಆಹು ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಇತೀ”ತಿ॥

೪. ದಲಿದ್ದಸುತ್ತಂ

೨೬೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ। "ಭದನ್ತೇ"ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತರೋ ಪುರಿಸೋ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ರಾಜಗಹೇ ಮನುಸ್ಸದಲಿದ್ದೋ [ಮನುಸ್ಸದಳಿದ್ದೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಅಹೋಸಿ ಮನುಸ್ಸಕಪಣೋ ಮನುಸ್ಸವರಾಕೋ। ಸೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಸದ್ಧಂ ಸಮಾದಿಯಿ, ಸೀಲಂ ಸಮಾದಿಯಿ, ಸುತಂ ಸಮಾದಿಯಿ, ಚಾಗಂ ಸಮಾದಿಯಿ, ಪಞ್ಞಂ ಸಮಾದಿಯಿ। ಸೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಸದ್ಧಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸೀಲಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸುತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಚಾಗಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜಿ ದೇವಾನಂ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ। ಸೋ ಅಞ್ಞೇ ದೇವೇ ಅತಿರೋಚತಿ ವಣ್ಣೇನ ಚೇವ ಯಸಸಾ ಚ। ತತ್ರ ಸುದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಖಿಯ್ಯನ್ತಿ ವಿಪಾಚೇನ್ತಿ - 'ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ ಭೋ! ಅಯಞ್ಹಿ ದೇವಪುತ್ತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಸಮಾನೋ ಮನುಸ್ಸದಲಿದ್ದೋ ಅಹೋಸಿ ಮನುಸ್ಸಕಪಣೋ ಮನುಸ್ಸವರಾಕೋ; ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನೋ ದೇವಾನಂ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ। ಸೋ ಅಞ್ಞೇ ದೇವೇ ಅತಿರೋಚತಿ ವಣ್ಣೇನ ಚೇವ ಯಸಸಾ ಚಾ'"ತಿ।

"ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ದೇವೇ ತಾವತಿಂಸೇ ಆಮನ್ತೇಸಿ - 'ಮಾ ಖೋ ತುಮ್ಹೇ, ಮಾರಿಸಾ, ಏತಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ಉಜ್ಝಾಯಿತ್ಥ। ಏಸೋ ಖೋ, ಮಾರಿಸಾ, ದೇವಪುತ್ತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಸಮಾನೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಸದ್ಧಂ ಸಮಾದಿಯಿ, ಸೀಲಂ ಸಮಾದಿಯಿ, ಸುತಂ ಸಮಾದಿಯಿ, ಚಾಗಂ ಸಮಾದಿಯಿ, ಪಞ್ಞಂ ಸಮಾದಿಯಿ। ಸೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಸದ್ಧಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸೀಲಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸುತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಚಾಗಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನೋ ದೇವಾನಂ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ । ಸೋ ಅಞ್ಞೇ ದೇವೇ ಅತಿರೋಚತಿ ವಣ್ಣೇನ ಚೇವ ಯಸಸಾ ಚಾ'"ತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ದೇವೇ ತಾವತಿಂಸೇ ಅನುನಯಮಾನೋ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

"ಯಸ್ಸ ಸದ್ಧಾ ತಥಾಗತೇ, ಅಚಲಾ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಾ।
ಸೀಲಞ್ಚ ಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಂ, ಅರಿಯಕನ್ತಂ ಪಸಂಸಿತಂ॥

"ಸಙ್ಘೇ ಪಸಾದೋ ಯಸ್ಸತ್ಥಿ, ಉಜುಭೂತಞ್ಚ ದಸ್ಸನಂ।
ಅದಲಿದ್ದೋತಿ ತಂ ಆಹು, ಅಮೋಘಂ ತಸ್ಸ ಜೀವಿತಂ॥

"ತಸ್ಮಾ ಸದ್ಧಞ್ಚ ಸೀಲಞ್ಚ, ಪಸಾದಂ ಧಮ್ಮದಸ್ಸನಂ।
ಅನುಯುಞ್ಜೇಥ ಮೇಧಾವೀ, ಸರಂ ಬುದ್ಧಾನ ಸಾಸನ"ನ್ತಿ॥

೫. ರಾಮಣೇಯ್ಯಕಸುತ್ತಂ

೨೬೧. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಜೇತವನೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭೂಮಿರಾಮಣೇಯ್ಯಕ"ನ್ತಿ?

"ಆರಾಮಚೇತ್ಯಾ ವನಚೇತ್ಯಾ, ಪೋಕ್ಖರಞ್ಞೋ ಸುನಿಮ್ಮಿತಾ।
ಮನುಸ್ಸರಾಮಣೇಯ್ಯಸ್ಸ, ಕಲಂ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ಸೋಳಸಿಂ॥

“ಗಾಮೇ ವಾ ಯದಿ ವಾರಞ್ಞೇ, ನಿನ್ನೇ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಥಲೇ।
ಯತ್ಥ ಅರಹನ್ತೋ ವಿಹರನ್ತಿ, ತಂ ಭೂಮಿರಾಮಣೇಯ್ಯಕ”ನ್ತಿ॥

೬. ಯಜಮಾನಸುತ್ತಂ

೨೬೨. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ಪಬ್ಬತೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಯಜಮಾನಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖಾನ ಪಾಣಿನಂ।
ಕರೋತಂ ಓಪಧಿಕಂ ಪುಞ್ಞಂ, ಕತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲ”ನ್ತಿ॥

“ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಪಟಿಪನ್ನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಫಲೇ ಠಿತಾ।
ಏಸ ಸಙ್ಘೋ ಉಜುಭೂತೋ, ಪಞ್ಞಾಸೀಲಸಮಾಹಿತೋ॥

“ಯಜಮಾನಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖಾನ ಪಾಣಿನಂ।
ಕರೋತಂ ಓಪಧಿಕಂ ಪುಞ್ಞಂ, ಸಙ್ಘೇ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲ”ನ್ತಿ॥

೭. ಬುದ್ಧವನ್ದನಾಸುತ್ತಂ

೨೬೩. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ದಿವಾವಿಹಾರಗತೋ ಹೋತಿ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ। ಅಥ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ಚ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ಸಹಮ್ಪತಿ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಂ ದ್ವಾರಬಾಹಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

“ಉಟ್ಠೇಹಿ ವೀರ ವಿಜಿತಸಙ್ಗಾಮ,
ಪನ್ನಭಾರ ಅನಣ ವಿಚರ ಲೋಕೇ।
ಚಿತ್ತಞ್ಚ ತೇ ಸುವಿಮುತ್ತಂ,
ಚನ್ದೋ ಯಥಾ ಪನ್ನರಸಾಯ ರತ್ತಿ”ನ್ತಿ॥

“ನ ಖೋ, ದೇವಾನಮಿನ್ದ, ತಥಾಗತಾ ಏವಂ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ। ಏವಞ್ಚ ಖೋ, ದೇವಾನಮಿನ್ದ, ತಥಾಗತಾ ವನ್ದಿತಬ್ಬಾ –

“ಉಟ್ಠೇಹಿ ವೀರ ವಿಜಿತಸಙ್ಗಾಮ,
ಸತ್ಥವಾಹ ಅನಣ ವಿಚರ ಲೋಕೇ।
ದೇಸಸ್ಸು ಭಗವಾ ಧಮ್ಮಂ,
ಅಞ್ಞಾತಾರೋ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ॥

೮. ಗಹಟ್ಠವನ್ದನಾಸುತ್ತಂ

೨೬೪. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ। ತತ್ರ…ಪೇ॰… ಏತದವೋಚ – “ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಮಾತಲಿಂ ಸಙ್ಗಾಹಕಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ‘ಯೋಜೇಹಿ, ಸಮ್ಮ ಮಾತಲಿ, ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಂ ಆಜಞ್ಞರಥಂ। ಉಯ್ಯಾನಭೂಮಿಂ ಗಚ್ಛಾಮ ಸುಭೂಮಿಂ

ದಸ್ಸನಾಯಾ’ತಿ। ‘ಏವಂ ಭದ್ದನ್ತವಾ’ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತಲಿ ಸಙ್ಗಾಹಕೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಂ ಆಜಞ್ಞರಥಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪಟಿವೇದೇಸಿ – ‘ಯುತ್ತೋ ಖೋ ತೇ, ಮಾರಿಸ, ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತೋ ಆಜಞ್ಞರಥೋ। ಯಸ್ಸ ದಾನಿ ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಸೀ’”ತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ವೇಜಯನ್ತಪಾಸಾದಾ ಓರೋಹನ್ತೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಕತ್ವಾ [ಪಞ್ಜಲಿಕೋ (ಪೀ॰), ಪಞ್ಜಲಿಂ ಕತ್ವಾ (ಕ॰)] ಸುದಂ ಪುಥುದ್ದಿಸಾ ನಮಸ್ಸತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತಲಿ ಸಙ್ಗಾಹಕೋ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ತಂ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ ತೇವಿಜ್ಜಾ, ಸಬ್ಬೇ ಭುಮ್ಮಾ ಚ ಖತ್ತಿಯಾ।
ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಮಹಾರಾಜಾ, ತಿದಸಾ ಚ ಯಸಸ್ಸಿನೋ।
ಅಥ ಕೋ ನಾಮ ಸೋ ಯಕ್ಖೋ, ಯಂ ತ್ವಂ ಸಕ್ಕ ನಮಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥

“ಮಂ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ ತೇವಿಜ್ಜಾ, ಸಬ್ಬೇ ಭುಮ್ಮಾ ಚ ಖತ್ತಿಯಾ।
ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಮಹಾರಾಜಾ, ತಿದಸಾ ಚ ಯಸಸ್ಸಿನೋ॥

“ಅಹಞ್ಚ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೇ, ಚಿರರತ್ತಸಮಾಹಿತೇ।
ಸಮ್ಮಾಪಬ್ಬಜಿತೇ ವನ್ದೇ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪರಾಯನೇ॥

“ಯೇ ಗಹಟ್ಠಾ ಪುಞ್ಞಕರಾ, ಸೀಲವನ್ತೋ ಉಪಾಸಕಾ।
ಧಮ್ಮೇನ ದಾರಂ ಪೋಸೇನ್ತಿ, ತೇ ನಮಸ್ಸಾಮಿ ಮಾತಲೀ”ತಿ॥

“ಸೇಟ್ಠಾ ಹಿ ಕಿರ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಯೇ ತ್ವಂ ಸಕ್ಕ ನಮಸ್ಸಸಿ।
ಅಹಮ್ಪಿ ತೇ ನಮಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ನಮಸ್ಸಸಿ ವಾಸವಾ”ತಿ॥

“ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಮಘವಾ, ದೇವರಾಜಾ ಸುಜಮ್ಪತಿ।
ಪುಥುದ್ದಿಸಾ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ, ಪಮುಖೋ ರಥಮಾರುಹೀ”ತಿ॥

೯. ಸತ್ಥಾರವನ್ದನಾಸುತ್ತಂ

೨೬೫. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಜೇತವನೇ। “ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಮಾತಲಿಂ ಸಙ್ಗಾಹಕಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ‘ಯೋಜೇಹಿ, ಸಮ್ಮ ಮಾತಲಿ, ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಂ ಆಜಞ್ಞರಥಂ, ಉಯ್ಯಾನಭೂಮಿಂ ಗಚ್ಛಾಮ ಸುಭೂಮಿಂ ದಸ್ಸನಾಯಾ’ತಿ। ‘ಏವಂ ಭದ್ದನ್ತವಾ’ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತಲಿ ಸಙ್ಗಾಹಕೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಂ ಆಜಞ್ಞರಥಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪಟಿವೇದೇಸಿ – ‘ಯುತ್ತೋ ಖೋ ತೇ, ಮಾರಿಸ, ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತೋ ಆಜಞ್ಞರಥೋ। ಯಸ್ಸ ದಾನಿ ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಸೀ’”ತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ವೇಜಯನ್ತಪಾಸಾದಾ ಓರೋಹನ್ತೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಕತ್ವಾ ಸುದಂ ಭಗವನ್ತಂ ನಮಸ್ಸತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತಲಿ ಸಙ್ಗಾಹಕೋ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ಯಞ್ಹಿ ದೇವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಚ, ತಂ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ ವಾಸವ।
ಅಥ ಕೋ ನಾಮ ಸೋ ಯಕ್ಖೋ, ಯಂ ತ್ವಂ ಸಕ್ಕ ನಮಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥

“ಯೋ ಇಧ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಸದೇವಕೇ।
ಅನೋಮನಾಮಂ ಸತ್ಥಾರಂ, ತಂ ನಮಸ್ಸಾಮಿ ಮಾತಲಿ॥

“ಯೇಸಂ ರಾಗೋ ಚ ದೋಸೋ ಚ, ಅವಿಜ್ಜಾ ಚ ವಿರಾಜಿತಾ।
ಖೀಣಾಸವಾ ಅರಹನ್ತೋ, ತೇ ನಮಸ್ಸಾಮಿ ಮಾತಲಿ॥

“ಯೇ ರಾಗದೋಸವಿನಯಾ, ಅವಿಜ್ಜಾಸಮತಿಕ್ಕಮಾ।
ಸೇಕ್ಖಾ ಅಪಚಯಾರಾಮಾ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾನುಸಿಕ್ಖರೇ।
ತೇ ನಮಸ್ಸಾಮಿ ಮಾತಲೀ”ತಿ॥

“ಸೇಟ್ಠಾ ಹಿ ಕಿರ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಯೇ ತ್ವಂ ಸಕ್ಕ ನಮಸ್ಸಸಿ।
ಅಹಮ್ಪಿ ತೇ ನಮಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ನಮಸ್ಸಸಿ ವಾಸವಾ”ತಿ॥

“ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಮಘವಾ, ದೇವರಾಜಾ ಸುಜಮ್ಪತಿ।
ಭಗವನ್ತಂ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ, ಪಮುಖೋ ರಥಮಾರುಹೀ”ತಿ॥

೧೦. ಸಙ್ಘವನ್ದನಾಸುತ್ತಂ

೨೬೬. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಜೇತವನೇ। ತತ್ರ ಖೋ…ಪೇ॰… ಏತದವೋಚ – “ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಮಾತಲಿಂ ಸಙ್ಗಾಹಕಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ‘ಯೋಜೇಹಿ, ಸಮ್ಮ ಮಾತಲಿ, ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಂ ಆಜಞ್ಞರಥಂ , ಉಯ್ಯಾನಭೂಮಿಂ ಗಚ್ಛಾಮ ಸುಭೂಮಿಂ ದಸ್ಸನಾಯಾ’ತಿ। ‘ಏವಂ ಭದ್ದನ್ತವಾ’ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತಲಿ ಸಙ್ಗಾಹಕೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ, ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಂ ಆಜಞ್ಞರಥಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪಟಿವೇದೇಸಿ – ‘ಯುತ್ತೋ ಖೋ ತೇ, ಮಾರಿಸ, ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತೋ ಆಜಞ್ಞರಥೋ, ಯಸ್ಸ ದಾನಿ ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಸೀ’’ತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ವೇಜಯನ್ತಪಾಸಾದಾ ಓರೋಹನ್ತೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಕತ್ವಾ ಸುದಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಮಸ್ಸತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತಲಿ ಸಙ್ಗಾಹಕೋ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

“ತಞ್ಹಿ ಏತೇ ನಮಸ್ಸೇಯ್ಯುಂ, ಪೂತಿದೇಹಸಯಾ ನರಾ।
ನಿಮುಗ್ಗಾ ಕುಣಪಮ್ಹೇತೇ, ಖುಪ್ಪಿಪಾಸಸಮಪ್ಪಿತಾ॥

“ಕಿಂ ನು ತೇಸಂ ಪಿಹಯಸಿ, ಅನಾಗಾರಾನ ವಾಸವ।
ಆಚಾರಂ ಇಸಿನಂ ಬ್ರೂಹಿ, ತಂ ಸುಣೋಮ ವಚೋ ತವಾ”ತಿ॥

“ಏತಂ ತೇಸಂ ಪಿಹಯಾಮಿ, ಅನಾಗಾರಾನ ಮಾತಲಿ।
ಯಮ್ಹಾ ಗಾಮಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಅನಪೇಕ್ಖಾ ವಜನ್ತಿ ತೇ॥

“ನ ತೇಸಂ ಕೋಟ್ಠೇ ಓಪೇನ್ತಿ, ನ ಕುಮ್ಭಿ [ನ ಕುಮ್ಭಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ನ ಕಳೋಪಿಯಂ [ಖಳೋಪಿಯಂ (ಸೀ॰)]।
ಪರನಿಟ್ಠಿತಮೇಸಾನಾ [ಪರನಿಟ್ಠಿತಮೇಸನಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)], ತೇನ ಯಾಪೇನ್ತಿ ಸುಬ್ಬತಾ॥

“ಸುಮನ್ತಮನ್ತಿನೋ ಧೀರಾ, ತುಣ್ಹೀಭೂತಾ ಸಮಞ್ಚರಾ।
ದೇವಾ ವಿರುದ್ಧಾ ಅಸುರೇಹಿ, ಪುಥು ಮಚ್ಚಾ ಚ ಮಾತಲಿ॥

“ಅವಿರುದ್ಧಾ ವಿರುದ್ಧೇಸು, ಅತ್ತದಣ್ಡೇಸು ನಿಬ್ಬುತಾ।

ಸಾದಾನೇಸು ಅನಾದಾನಾ, ತೇ ನಮಸ್ಸಾಮಿ ಮಾತಲೀ"ತಿ॥

"ಸೇಟ್ಠಾ ಹಿ ಕಿರ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಯೇ ತ್ವಂ ಸಕ್ಕ ನಮಸ್ಸಸಿ।
ಅಹಮ್ಪಿ ತೇ ನಮಸ್ಸಾಮಿ, ಯೇ ನಮಸ್ಸಸಿ ವಾಸವಾ"ತಿ॥

"ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಮಘವಾ, ದೇವರಾಜಾ ಸುಜಮ್ಪತಿ।
ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ, ಪಮುಖೋ ರಥಮಾರುಹೀ"ತಿ॥

ದುತಿಯೋ ವಗ್ಗೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ದೇವಾ ಪನ [ವ ತಪದೇನ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ತಯೋ ವುತ್ತಾ, ದಲಿದ್ದಞ್ಚ ರಾಮಣೇಯ್ಯಕಂ।
ಯಜಮಾನಞ್ಚ ವನ್ದನಾ, ತಯೋ ಸಕ್ಕನಮಸ್ಸನಾತಿ॥

೩. ತತಿಯವಗ್ಗೋ

೧. ಛೇತ್ವಾಸುತ್ತಂ

೨೬೭. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಜೇತವನೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಕಿಂಸು ಛೇತ್ವಾ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಕಿಂಸು ಛೇತ್ವಾ ನ ಸೋಚತಿ।
ಕಿಸ್ಸಸ್ಸು ಏಕಧಮ್ಮಸ್ಸ, ವಧಂ ರೋಚೇಸಿ ಗೋತಮಾ"ತಿ॥

"ಕೋಧಂ ಛೇತ್ವಾ ಸುಖಂ ಸೇತಿ, ಕೋಧಂ ಛೇತ್ವಾ ನ ಸೋಚತಿ।
ಕೋಧಸ್ಸ ವಿಸಮೂಲಸ್ಸ, ಮಧುರಗ್ಗಸ್ಸ ವಾಸವ।
ವಧಂ ಅರಿಯಾ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ತಞ್ಹಿ ಛೇತ್ವಾ ನ ಸೋಚತೀ"ತಿ॥

೨. ದುಬ್ಬಣ್ಣಿಯಸುತ್ತಂ

೨೬೮. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಜೇತವನೇ। ತತ್ರ ಖೋ...ಪೇ॰... ಏತದವೋಚ - "ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತರೋ ಯಕ್ಖೋ ದುಬ್ಬಣ್ಣೋ ಓಕೋಟಿಮಕೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಆಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಖಿಯ್ಯನ್ತಿ ವಿಪಾಚೇನ್ತಿ - 'ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ, ಭೋ! ಅಯಂ ಯಕ್ಖೋ ದುಬ್ಬಣ್ಣೋ ಓಕೋಟಿಮಕೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಆಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ'"ತಿ! ಯಥಾ ಯಥಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಖಿಯ್ಯನ್ತಿ ವಿಪಾಚೇನ್ತಿ, ತಥಾ ತಥಾ ಸೋ ಯಕ್ಖೋ ಅಭಿರೂಪತರೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ದಸ್ಸನೀಯತರೋ ಚ ಪಾಸಾದಿಕತರೋ ಚ।

"ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ ಯೇನ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಏತದವೋಚುಂ - 'ಇಧ ತೇ, ಮಾರಿಸ, ಅಞ್ಞತರೋ ಯಕ್ಖೋ ದುಬ್ಬಣ್ಣೋ ಓಕೋಟಿಮಕೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ

ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಆಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ। ತತ್ರ ಸುದಂ, ಮಾರಿಸ, ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಖಿಯ್ಯನ್ತಿ ವಿಪಾಚೇನ್ತಿ - ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ, ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ, ಭೋ! ಅಯಂ ಯಕ್ಖೋ ದುಬ್ಬಣ್ಣೋ ಓಕೋಟಿಮಕೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಆಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋತಿ। ಯಥಾ ಯಥಾ ಖೋ, ಮಾರಿಸ, ದೇವಾ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಿ ಖಿಯ್ಯನ್ತಿ ವಿಪಾಚೇನ್ತಿ, ತಥಾ ತಥಾ ಸೋ ಯಕ್ಖೋ ಅಭಿರೂಪತರೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ದಸ್ಸನೀಯತರೋ ಚ ಪಾಸಾದಿಕತರೋ ಚಾತಿ। ಸೋ ಹಿ ನೂನ, ಮಾರಿಸ, ಕೋಧಭಕ್ಖೋ ಯಕ್ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ'''ತಿ।

"ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಯೇನ ಸೋ ಕೋಧಭಕ್ಖೋ ಯಕ್ಖೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಜಾಣುಮಣ್ಡಲಂ ಪಥವಿಯಂ ನಿಹನ್ತ್ವಾ ಯೇನ ಸೋ ಕೋಧಭಕ್ಖೋ ಯಕ್ಖೋ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ನಾಮಂ ಸಾವೇತಿ - 'ಸಕ್ಕೋಹಂ ಮಾರಿಸ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ, ಸಕ್ಕೋಹಂ, ಮಾರಿಸ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ'ತಿ। ಯಥಾ ಯಥಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ನಾಮಂ ಸಾವೇಸಿ, ತಥಾ ತಥಾ ಸೋ ಯಕ್ಖೋ ದುಬ್ಬಣ್ಣತರೋ ಚೇವ ಅಹೋಸಿ ಓಕೋಟಿಮಕತರೋ ಚ। ದುಬ್ಬಣ್ಣತರೋ ಚೇವ ಹುತ್ವಾ ಓಕೋಟಿಮಕತರೋ ಚ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸಕೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ದೇವೇ ತಾವತಿಂಸೇ ಅನುನಯಮಾನೋ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

"ನ ಸೂಪಹತಚಿತ್ತೋಮ್ಹಿ, ನಾವತ್ತೇನ ಸುವಾನಯೋ।
ನ ವೋ ಚಿರಾಹಂ ಕುಜ್ಝಾಮಿ, ಕೋಧೋ ಮಯಿ ನಾವತಿಟ್ಠತಿ॥

"ಕುದ್ಧಾಹಂ ನ ಫರುಸಂ ಬ್ರೂಮಿ, ನ ಚ ಧಮ್ಮಾನಿ ಕಿತ್ತಯೇ।
ಸನ್ನಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮಿ ಅತ್ತಾನಂ, ಸಮ್ಪಸ್ಸಂ ಅತ್ಥಮತ್ತನೋ"ತಿ॥

೩. ಸಮ್ಬರಿಮಾಯಾಸುತ್ತಂ

೨೬೯. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ...ಪೇ॰... ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - "ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಆಬಾಧಿಕೋ ಅಹೋಸಿ ದುಕ್ಖಿತೋ ಬಾಳ್ಹಗಿಲಾನೋ। ಅಥ ಖೋ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಯೇನ ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ಗಿಲಾನಪುಚ್ಛಕೋ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಏತದವೋಚ - 'ತಿಕಿಚ್ಛ ಮಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಾ'ತಿ। 'ವಾಚೇಹಿ ಮಂ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ, ಸಮ್ಬರಿಮಾಯ'ನ್ತಿ। 'ನ ತಾವಾಹಂ ವಾಚೇಮಿ, ಯಾವಾಹಂ, ಮಾರಿಸ, ಅಸುರೇ ಪಟಿಪುಚ್ಛಾಮೀ'''ತಿ। "ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಅಸುರೇ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ - 'ವಾಚೇಮಹಂ, ಮಾರಿಸಾ, ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಸಮ್ಬರಿಮಾಯ'ನ್ತಿ? 'ಮಾ ಖೋ ತ್ವಂ, ಮಾರಿಸ, ವಾಚೇಸಿ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಸಮ್ಬರಿಮಾಯ'''ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇಪಚಿತ್ತಿ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

"ಮಾಯಾವೀ ಮಘವಾ ಸಕ್ಕ, ದೇವರಾಜ ಸುಜಮ್ಪತಿ।
ಉಪೇತಿ ನಿರಯಂ ಘೋರಂ, ಸಮ್ಬರೋವ ಸತಂ ಸಮ"ನ್ತಿ॥

೪. ಅಚ್ಚಯಸುತ್ತಂ

೨೭೦. ಸಾವತ್ಥಿಯಂ...ಪೇ॰... ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಮ್ಪಯೋಜೇಸುಂ। ತತ್ರೇಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಚ್ಚಸರಾ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಚ್ಚಯಂ ಅಚ್ಚಯತೋ ದೇಸೇತಿ; ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ನಪ್ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ

ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - “ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ದ್ವೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಮ್ಪಯೋಜೇಸುಂ, ತತ್ರೇಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಚ್ಚಸರಾ । ಅಥ ಖೋ ಸೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಚ್ಚಯಂ ಅಚ್ಚಯತೋ ದೇಸೇತಿ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ನಪ್ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀ”ತಿ।

“ದ್ವೇಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಾಲಾ। ಯೋ ಚ ಅಚ್ಚಯಂ ಅಚ್ಚಯತೋ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ಯೋ ಚ ಅಚ್ಚಯಂ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಯಥಾಧಮ್ಮಂ ನಪ್ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾ”ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದ್ವೇ ಬಾಲಾ। “ದ್ವೇಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಣ್ಡಿತಾ। ಯೋ ಚ ಅಚ್ಚಯಂ ಅಚ್ಚಯತೋ ಪಸ್ಸತಿ, ಯೋ ಚ ಅಚ್ಚಯಂ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಯಥಾಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾ”ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದ್ವೇ ಪಣ್ಡಿತಾ।

“ಭೂತಪುಬ್ಬಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸುಧಮ್ಮಾಯಂ ಸಭಾಯಂ ದೇವೇ ತಾವತಿಂಸೇ ಅನುನಯಮಾನೋ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ಕೋಧೋ ವೋ ವಸಮಾಯಾತು, ಮಾ ಚ ಮಿತ್ತೇಹಿ ವೋ ಜರಾ।
ಅಗರಹಿಯಂ ಮಾ ಗರಹಿತ್ಥ, ಮಾ ಚ ಭಾಸಿತ್ಥ ಪೇಸುಣಂ।
ಅಥ ಪಾಪಜನಂ ಕೋಧೋ, ಪಬ್ಬತೋವಾಭಿಮದ್ದತೀ”ತಿ॥

೫. ಅಕ್ಕೋಧಸುತ್ತಂ

೨೭೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ...ಪೇ॰... ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - “ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸುಧಮ್ಮಾಯಂ ಸಭಾಯಂ ದೇವೇ ತಾವತಿಂಸೇ ಅನುನಯಮಾನೋ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

“ಮಾ ವೋ ಕೋಧೋ ಅಜ್ಝಭವಿ, ಮಾ ಚ ಕುಜ್ಝಿತ್ಥ ಕುಜ್ಝತಂ।
ಅಕ್ಕೋಧೋ ಅವಿಹಿಂಸಾ ಚ, ಅರಿಯೇಸು ಚ ಪಟಿಪದಾ [ವಸತೀ ಸದಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]।
ಅಥ ಪಾಪಜನಂ ಕೋಧೋ, ಪಬ್ಬತೋವಾಭಿಮದ್ದತೀ”ತಿ॥

ತತಿಯೋ ವಗ್ಗೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಛೇತ್ವಾ ದುಬ್ಬಣ್ಣಿಯಮಾಯಾ, ಅಚ್ಚಯೇನ ಅಕೋಧನೋ।
ದೇಸಿತಂ ಬುದ್ಧಸೇಟ್ಠೇನ, ಇದಞ್ಹಿ ಸಕ್ಕಪಞ್ಚಕನ್ತಿ॥

ಸಕ್ಕಸಂಯುತ್ತಂ ಸಮತ್ತಂ।

ಸಗಾಥಾವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ದೇವತಾ ದೇವಪುತ್ತೋ ಚ, ರಾಜಾ ಮಾರೋ ಚ ಭಿಕ್ಖುನೀ।
ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಙ್ಗೀಸೋ, ವನಯಕ್ಖೇನ ವಾಸವೋತಿ॥

ಸಗಾಥಾವಗ್ಗಸಂಯುತ್ತಪಾಳಿ ನಿಟ್ಠಿತಾ।